สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๖๐

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ อ.พ. ๕๙/๒๕๖๐

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เสนอโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๖๗ (๘) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ได้บุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มีเนื้อหารวม จำนวน ๙๒ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

- กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป **(ร่างมาตรา ๒)**

- กำหนดให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
(ร่างมาตรา ๓)

- กำหนดบทนิยาม

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ กรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

“วันเลือก” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความรวมถึงเขตด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความรวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความรวมถึงสำนักงานเขตด้วย

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

(ร่างมาตรา ๔)

- กำหนดเกี่ยวกับการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ การประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และกำหนดเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการในการกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด **(ร่างมาตรา ๕)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกา และการปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ **(ร่างมาตรา ๖)**

- กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มิได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ **(ร่างมาตรา ๗)**

- กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ **(ร่างมาตรา ๘)**

- กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ **(ร่างมาตรา ๙)**

หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

- กำหนดว่าการแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคน มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ **(ร่างมาตรา ๑๐)**

- กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภา และกำหนดกลุ่มโดยจัดแบ่งตามความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือการทำงาน หรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลที่สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ลงสมัครตามคุณสมบัติของตน **(ร่างมาตรา ๑๑)**

- กำหนดให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กำหนดเกี่ยวกับระยะเวลารับสมัคร และวันเลือก ทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ **(ร่างมาตรา ๑๒)**

- กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร **(ร่างมาตรา ๑๓)**

- กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร **(ร่างมาตรา ๑๔)**

- กำหนดการยื่นใบสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กำหนดสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ และกำหนดแบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร **(ร่างมาตรา ๑๕)**

- กำหนดเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร **(ร่างมาตรา ๑๖)**

- กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการสมัคร **(ร่างมาตรา ๑๗)**

- กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครหรือเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนด เพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด **(ร่างมาตรา ๑๘)**

- กำหนดห้ามคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร **(ร่างมาตรา ๑๙)**

- กำหนดว่าการเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มตามมาตรา ๑๑ **(ร่างมาตรา ๒๐)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอว่า ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ **(ร่างมาตรา ๒๑)**

- กำหนดหลักเกณฑ์การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครทุกกลุ่มในเขตอำเภอให้ประชาชนทราบ **(ร่างมาตรา ๒๒)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใด หรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด **(ร่างมาตรา ๒๓)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติกรณีที่ผู้สมัครถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ **(ร่างมาตรา ๒๔)**

หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

- กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ **(ร่างมาตรา ๒๕)**

- กำหนดให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ **(ร่างมาตรา ๒๖)**

- กำหนดว่าเมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด **(ร่างมาตรา ๒๗)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการแต่งตั้งบุคคลให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ **(ร่างมาตรา ๒๘)**

- กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ **(ร่างมาตรา ๒๙)**

- กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด **(ร่างมาตรา ๓๐)**

- กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ **(ร่างมาตรา ๓๑)**

- กำหนดให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด **(ร่างมาตรา ๓๒)**

- กำหนดห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกำหนดยกเว้นความผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง หากบุคคลดังกล่าวได้กระทำโดยสุจริต **(ร่างมาตรา ๓๓)**

หมวด ๓ การเลือก

- กำหนดว่าการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ **(ร่างมาตรา ๓๔)**

- กำหนดว่าในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือการเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้ **(ร่างมาตรา ๓๕)**

- กำหนดว่าผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขดังกล่าว **(ร่างมาตรา ๓๖)**

- กำหนดห้ามผู้ซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้น เข้าไปในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือก ทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เว้นแต่เป็นบุคคลตามข้อยกเว้น **(ร่างมาตรา ๓๗)**

- กำหนดห้ามผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพและเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือก ในระหว่างการดำเนินการเลือก ทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ **(ร่างมาตรา ๓๘)**

- กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก **(ร่างมาตรา ๓๙)**

- กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับอำเภอ **(ร่างมาตรา ๔๐)**

- กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับจังหวัด **(ร่างมาตรา ๔๑)**

- กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับประเทศ **(ร่างมาตรา ๔๒)**

- กำหนดว่าในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว **(ร่างมาตรา ๔๓)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย **(ร่างมาตรา ๔๔)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบ ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลงหรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา **(ร่างมาตรา ๔๕)**

- กำหนดหลักเกณฑ์กรณีที่ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรอง **(ร่างมาตรา ๔๖)**

- กำหนดว่าในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น **(ร่างมาตรา ๔๗)**

- กำหนดว่าหีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย **(ร่างมาตรา ๔๘)**

- กำหนดว่าวิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด **(ร่างมาตรา ๔๙)**

- กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก **(ร่างมาตรา ๕๐)**

- กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก **(ร่างมาตรา ๕๑)**

- กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน **(ร่างมาตรา ๕๒)**

- กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง **(ร่างมาตรา ๕๓)**

- กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน **(ร่างมาตรา ๕๔)**

- กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด **(ร่างมาตรา ๕๕)**

- กำหนดกรณีที่ให้ถือว่าเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน **(ร่างมาตรา ๕๖)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก **(ร่างมาตรา ๕๗)**

หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

- กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร **(ร่างมาตรา ๕๘)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม **(ร่างมาตรา ๕๙)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม **(ร่างมาตรา ๖๐)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด **(ร่างมาตรา ๖๑)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ในกรณีคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสองแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม **(ร่างมาตรา ๖๒)**

- กำหนดว่าเมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสองแล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า **(ร่างมาตรา ๖๓)**

หมวด ๕ การคัดค้าน

- กำหนดให้ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีดังกล่าว **(ร่างมาตรา ๖๔)**

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

- กำหนดมาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยาน และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน **(ร่างมาตรา ๖๕)**

- กำหนดว่าในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น **(ร่างมาตรา ๖๖)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้สมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง **(ร่างมาตรา ๖๗)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ **(ร่างมาตรา ๖๘)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง **(ร่างมาตรา ๖๙)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้สมัครที่ไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ **(ร่างมาตรา ๗๐)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง **(ร่างมาตรา ๗๑)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ **(ร่างมาตรา ๗๒)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ **(ร่างมาตรา ๗๓)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ที่รู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก **(ร่างมาตรา ๗๔)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ที่รับรอง หรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ **(ร่างมาตรา ๗๕)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่กระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก และผู้สมัครที่ยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา **(ร่างมาตรา ๗๖)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการตามที่กำหนดไว้ เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด **(ร่างมาตรา ๗๗)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ **(ร่างมาตรา ๗๘)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด **(ร่างมาตรา ๗๙)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ **(ร่างมาตรา ๘๐)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้มีสิทธิเลือกที่เรียกรับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด **(ร่างมาตรา ๘๑)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว **(ร่างมาตรา ๘๒)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนน ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ **(ร่างมาตรา ๘๓)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง **(ร่างมาตรา ๘๔)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก **(ร่างมาตรา ๘๕)**

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ **(ร่างมาตรา ๘๖)**

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัคร หรือผู้เลือก เกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก **(ร่างมาตรา ๘๗)**

- กำหนดว่าในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา **(ร่างมาตรา ๘๘)**

- กำหนดว่าผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร **(ร่างมาตรา ๘๙)**

บทเฉพาะกาล

- กำหนดว่าในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำและกำหนดให้การสรรหาและแต่งตั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด **(ร่างมาตรา ๙๐)**

- กำหนดว่าในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๙๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณีมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป **(ร่างมาตรา ๙๑)**

- กำหนดให้ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๙๐ (๔) และตามมาตรา ๙๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม **(ร่างมาตรา ๙๒)**

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....[*]

ข้อดี

เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ได้บุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยจำแนกข้อดีไว้ ดังนี้

๑. ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเมื่อสมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลากหลายซึ่งจะส่งผลให้มีการสะท้อนแนวคิดและพิจารณาในทุกบริบทของสังคมอย่างรอบด้าน รวมทั้งการกลั่นกรองกฎหมาย และการประนอมทางความคิดความต้องการเพื่อสร้างความเห็นชอบร่วมกัน

๒. เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เมื่อสมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลากหลายซึ่งจะส่งผลให้มีการสะท้อนแนวคิดและพิจารณาในทุกบริบทของสังคมอย่างรอบด้านรวมทั้งการกลั่นกรองกฎหมายและการประนอมทางความคิดความต้องการเพื่อสร้างความเห็นชอบร่วมกัน

---

[*] เรียบเรียงโดย นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, จากหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

ทั้งนี้ เพื่อกำหนดให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีความหลากหลาย และทำให้ได้ผู้แทนปวงชนที่มีบทบาทแตกต่างกันไป ดังนั้น การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาจะเป็นอย่างไร มีที่มาอย่างไร จะมาจากการแต่งตั้ง การสรรหา หรือมาจากการเลือกตั้ง หรือแบบผสมก็ตาม ต้องพิจารณาถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาด้วยว่าจะออกแบบให้วุฒิสภาเป็นองค์กรที่มีบทบาทเป็น “สภาพี่เลี้ยง” ทำหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมาย หรือมีบทบาทเป็น “สภาตรวจสอบ”ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามระบบสองสภาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เสนอโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๖๗ (๘) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เอกสารประกอบการพิจารณา
จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แย้มวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พื้นทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวปรางทิพย์ หวังสมนึก	นิติกรชำนาญการ
นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกันย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาญต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงค์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย
กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๕๐ กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ) ๓๗

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
- การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ..... -๑-
- หลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... -๕๖-
- บทวิเคราะห์ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... -๖๘-
- การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในต่างประเทศ ..... -๖๙-
- วิเคราะห์วิธีการได้มาของสมาชิกวุฒิสภาในประเทศไทย ..... -๙๑-

ภาคผนวก
: พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ..... (๑)
: ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ..... (๔๙)
: ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ) ..... (๕๑)

หน้า

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ) ..... (๘๑)
: รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (๘๗)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เสนอโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๖๗ (๘) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๑.๒ เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ...."

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๔. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. บทยกเลิกกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๗. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ กรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

"วันเลือก" หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"ผู้อำนวยการการเลือก" หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"สถานที่เลือก" หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"จังหวัด" หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

"อำเภอ" หมายความรวมถึงเขตด้วย

"ศาลากลางจังหวัด" หมายความรวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความรวมถึงสำนักงานเขตด้วย

"ผู้สูงอายุ" หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

๘. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๙. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๙.๑ กำหนดเกี่ยวกับการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ การประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และกำหนดเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการในการกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

๙.๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาและการปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๖) มาตรา ๖ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณีตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

๙.๓ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มิได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มิได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๙.๔ กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๕ หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

๙.๕.๑ กำหนดว่าการแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคน มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคน มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

๙.๕.๒ กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภา และกำหนดกลุ่มโดยจัดแบ่งตามความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือการทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลที่สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ลงสมัครตามคุณสมบัติของตน (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันหรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

๙.๕.๓ กำหนดให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กำหนดเกี่ยวกับระยะเวลารับสมัคร และวันเลือก ทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

๙.๕.๔ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ความใน (๓) ไม่ใช้บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕)

๙.๕.๕ กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๙) เป็นข้าราชการ

(๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ

(๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

๙.๕.๖ กำหนดการยื่นใบสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กำหนดสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ และกำหนดแบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก

๙.๕.๗ กำหนดเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร

๙.๕.๘ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการสมัคร (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และให้ดำเนินการแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่ายตาม (๑) ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๙.๕.๙ กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครหรือเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้

๙.๕.๑๐ กำหนดห้ามคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร (ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

๙.๕.๑๑ กำหนดว่าการเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มตามมาตรา ๑๑

๙.๕.๑๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอว่า ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอหรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๙.๕.๑๓ กำหนดหลักเกณฑ์การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครทุกกลุ่มในเขตอำเภอให้ประชาชนทราบ (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย

การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๕.๑๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใด หรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่ามีผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว

๙.๕.๑๕ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติกรณีที่ผู้สมัครถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๙.๖ หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

๙.๖.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการระดับประเทศ

(๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่นและปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการจะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้

ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่เป็นผู้มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติเป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๙.๖.๒ กำหนดให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ ในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

๙.๖.๓ กำหนดว่าเมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๖.๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการแต่งตั้งบุคคลให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี ที่มีการเลือก ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอได้ ในการนี้คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้งแทนคณะกรรมการก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการเลือกทุกระดับ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกได้

ในการเลือกระดับประเทศ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศได้

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๖.๕ กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือกในเขตอำเภอ

(๒) จัดให้มีการรับสมัคร

(๓) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร

(๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๒

(๕) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก

(๖) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๗) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือกพร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๕) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๘) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

สถานที่เลือกต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๖.๖ กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือกพร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๓) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ

(๖) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๙.๖.๗ กำหนดหน้าที่และอำนาจแก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในระดับประเทศ

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัด เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่มต่อคณะกรรมการเพื่อประกาศผลการเลือก

(๖) บันทึกภาพและเสียงกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๙.๖.๘ กำหนดให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๖.๙ กำหนดห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการ

ระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกำหนดยกเว้นความผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง หากบุคคลดังกล่าวได้กระทำโดยสุจริต (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

๙.๗ หมวด ๓ การเลือก

๙.๗.๑ กำหนดว่าการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๙.๗.๒ กำหนดว่าในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือการเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้ (ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือการเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้

๙.๗.๓ กำหนดว่าผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง

๙.๗.๔ กำหนดห้ามผู้ซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้น เข้าไปในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือก ทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เว้นแต่เป็นบุคคลตามข้อยกเว้น (ร่างมาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก ต้องออกจากสถานที่เลือก

๙.๗.๕ กำหนดห้ามผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพและเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือก ในระหว่างการดำเนินการเลือก ทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ (ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือกตามที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี กำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนนโดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

๙.๗.๖ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก

๙.๗.๗ กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับอำเภอ (ร่างมาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในชั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

๙.๗.๘ กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับจังหวัด (ร่างมาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกัน

มากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจากทุกอำเภอมาระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

๙.๗.๙ กำหนดวิธีดำเนินการในการเลือกระดับประเทศ (ร่างมาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๐) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๗.๑๐ กำหนดว่าในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว (ร่างมาตรา ๔๓)

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว

๙.๗.๑๑ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ร่างมาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๙.๗.๑๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบ ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลงหรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีไม่ครบจำนวน ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

๙.๗.๑๓ กำหนดหลักเกณฑ์กรณีที่ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรอง (ร่างมาตรา ๔๖)

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๒ วรรคสาม

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่

๙.๗.๑๔ กำหนดว่าในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น (ร่างมาตรา ๔๗)

มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๙.๗.๑๕ กำหนดว่าหีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย (ร่างมาตรา ๔๘)

มาตรา ๔๘ หีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย

๙.๗.๑๖ กำหนดว่าวิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๔๙)

มาตรา ๔๙ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๗.๑๗ กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก (ร่างมาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก

๙.๗.๑๘ กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก (ร่างมาตรา ๕๑)

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก

๙.๗.๑๙ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน (ร่างมาตรา ๕๒)

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน

๙.๗.๒๐ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง (ร่างมาตรา ๕๓)

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง

๙.๗.๒๑ กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน (ร่างมาตรา ๕๔)

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน

๙.๗.๒๒ กำหนดห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด (ร่างมาตรา ๕๕)

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

๙.๗.๒๓ กำหนดกรณีที่ให้ถือว่าเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน (ร่างมาตรา ๕๖)

มาตรา ๕๖ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

(๓) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด

(๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับเลือก

(๖) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง

(๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกัน

(๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด

(๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน

(๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

๙.๗.๒๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก (ร่างมาตรา ๕๗)

มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการการเลือกจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๘ หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๙.๘.๑ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๕๘)

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัคร โดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็น มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอ หรือห้ามเข้าเขตจังหวัดหรืออำเภอใดก็ได้

๙.๘.๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๕๙)

มาตรา ๕๙ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดในเขตอำเภอหรือจังหวัดใด ให้มีอำนาจกระทำได้สำหรับการเลือกในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน

๙.๘.๓ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๖๐)

มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๙.๘.๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด (ร่างมาตรา ๖๑)

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง

๙.๘.๕ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ในกรณีคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสองแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๖๒)

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๙.๘.๖ กำหนดว่าเมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสองแล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า (ร่างมาตรา ๖๓)

มาตรา ๖๓ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

๙.๙ หมวด ๕ การคัดค้าน

- กำหนดให้ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีดังกล่าว (ร่างมาตรา ๖๔)

มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่ามีกรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

๙.๑๐ หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

๙.๑๐.๑ กำหนดมาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยาน และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน (ร่างมาตรา ๖๕)

มาตรา ๖๕ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแส หรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๙.๑๐.๒ กำหนดว่าในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๖๖)

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

๙.๑๐.๓ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้สมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง (ร่างมาตรา ๖๗)

มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

๙.๑๐.๔ กำหนดความผิดและโทษแก่กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ (ร่างมาตรา ๖๘)

มาตรา ๖๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๙.๑๐.๕ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง (ร่างมาตรา ๖๙)

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๙.๑๐.๖ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้สมัครที่ไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ (ร่างมาตรา ๗๐)

มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

บุคคลใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

๙.๑๐.๗ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง (ร่างมาตรา ๗๑) มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสถานที่เลือก ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

๙.๑๐.๘ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ (ร่างมาตรา ๗๒)

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๙.๑๐.๙ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ (ร่างมาตรา ๗๓)

มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๙.๑๐.๑๐ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ที่รู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก (ร่างมาตรา ๗๔)

มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๙.๑๐.๑๑ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ที่รับรอง หรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ (ร่างมาตรา ๗๕)

มาตรา ๗๕ ผู้ใดรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

๙.๑๐.๑๒ กำหนดความผิดและโทษแก่กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่กระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก และผู้สมัครที่ยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (ร่างมาตรา ๗๖)

มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๙.๑๐.๑๓ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการตามที่กำหนดไว้ เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด (ร่างมาตรา ๗๗)

มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด

(๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๔) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

๙.๑๐.๑๔ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๗๘)

มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๙.๑๐.๑๕ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด (ร่างมาตรา ๗๙)

มาตรา ๗๙ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๙.๑๐.๑๖ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ (ร่างมาตรา ๘๐)

มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๙.๑๐.๑๗ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้มีสิทธิเลือกที่เรียกรับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด (ร่างมาตรา ๘๑)

มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๙.๑๐.๑๘ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว (ร่างมาตรา ๘๒)

มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๙.๑๐.๑๙ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนน ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ (ร่างมาตรา ๘๓)

มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๙.๑๐.๒๐ กำหนดความผิดและโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง (ร่างมาตรา ๘๔)

มาตรา ๘๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๙.๑๐.๒๑ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก (ร่างมาตรา ๘๕)

มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๙.๑๐.๒๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ (ร่างมาตรา ๘๖)

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๙.๑๐.๒๓ กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้เปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัคร หรือผู้เลือก เกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก (ร่างมาตรา ๘๗)

มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๙.๑๐.๒๔ กำหนดว่าในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๘๘)

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๙.๑๐.๒๕ กำหนดว่าผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๘๙)

มาตรา ๘๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

๙.๑๑ บทเฉพาะกาล

๙.๑๑.๑ กำหนดว่าในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ และกำหนดให้การสรรหาและแต่งตั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด (ร่างมาตรา ๙๐)

มาตรา ๙๐ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มที่ได้รับเลือก

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๑ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภาตามมาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรองหรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๙.๑๑.๒ กำหนดว่าในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๙๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณีมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป (ร่างมาตรา ๙๑)

มาตรา ๙๑ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๙๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณีมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ในการคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากแต่ละกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคนให้ได้จำนวนห้าสิบคนเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่อจำนวนห้าสิบคนจากบุคคลในแต่ละกลุ่ม ๆ ละไม่น้อยกว่าสองคนเป็นบัญชีสำรอง

ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง โดยให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๙.๑๑.๓ กำหนดให้ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๙๐ (๔) และตามมาตรา ๙๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๙๒)

มาตรา ๙๒ ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๙๐ (๔) และตามมาตรา ๙๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๕๐

กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐
กับ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ——— ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ——— .... โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้	.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐”	มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....”
มาตรา ๒* พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๖๔ ก/หน้า ๖๙/๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี	"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา
"ผู้ได้รับการเสนอชื่อ" หมายความว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา	
"วันเลือกตั้ง" หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี	"วันเลือก" หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี
"วันสรรหา" หมายความว่า วันที่กำหนดให้เริ่มการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
"คณะกรรมการสรรหา" หมายความว่า คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ	
"เขตเลือกตั้ง"[๖] หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อ หรือเขตเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี	
"หน่วยเลือกตั้ง" หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง	"ผู้อำนวยการการเลือก" หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี
"ที่เลือกตั้ง" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง	"สถานที่เลือก" หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี
"จังหวัด" หมายความรวมถึง กรุงเทพมหานคร	"จังหวัด" หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย
"กลุ่มจังหวัด"[๗] (ยกเลิก)	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓	มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ "ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง" หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี	มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ "คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง "กรรมการ" หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย "สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง "เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการกรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
"อำเภอ" หมายความรวมถึง เขตและกิ่งอำเภอ	"อำเภอ" หมายความรวมถึงเขตด้วย
"ตำบล" หมายความรวมถึง แขวง	
"ศาลากลางจังหวัด" หมายความรวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร	"ศาลากลางจังหวัด" หมายความรวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย
"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความรวมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการกิ่งอำเภอ	"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความรวมถึงสำนักงานเขตด้วย
	"ผู้สูงอายุ" หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป
"เทศบาล" หมายความรวมถึง เมืองพัทยา	
"สำนักงานเทศบาล" หมายความรวมถึง ศาลาว่าการเมืองพัทยา	
	มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย มาตรา ๖ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้ การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณีตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มิได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคนมีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันหรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้ (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๘) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๙) กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๐) กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙) (๑๑) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๒) กลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๓) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๔) กลุ่มสตรี (๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๙) กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้ มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ (๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี (๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก ความใน (๓) ไม่ใช้บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕)

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) ติดยาเสพติดให้โทษ (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ (๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ (๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล (๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง (๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ (๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ (๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย (๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย (๑๙) เป็นข้าราชการ (๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง (๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ (๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้ ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก มาตรา ๑๖ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย (๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด (๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด (๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และให้ดำเนินการแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่ายตาม (๑) ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน มาตรา ๑๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้ มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร มาตรา ๒๐ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มตามมาตรา ๑๑

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๒๓ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ แล้วแต่กรณี ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไปโดยให้ถือว่ามีผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ——— มาตรา ๒๕ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้ (๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการระดับประเทศ (๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่นและปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	(๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการจะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้ ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่เป็นผู้มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติเป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖ ในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ มาตรา ๒๗ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี ที่มีการเลือก ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอได้ ในการนี้คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้งแทนคณะกรรมการก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ในการเลือกทุกระดับ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกได้ ในการเลือกระดับประเทศ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศได้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๒๙ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือกในเขตอำเภอ (๒) จัดให้มีการรับสมัคร (๓) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร (๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๒ (๕) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก (๖) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (๗) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือกพร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๕) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด (๘) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย สถานที่เลือกต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ (๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอ เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ (๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือก พร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๓) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ (๖) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในระดับประเทศ (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด (๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัด เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด (๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่มต่อคณะกรรมการเพื่อประกาศผลการเลือก (๖) บันทึกภาพและเสียงกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม มาตรา ๓๒ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง หมวด ๓ การเลือก --- มาตรา ๓๔ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๓๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือการเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้ มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก ต้องออกจากสถานที่เลือก มาตรา ๓๘ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือกตามที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี กำหนด ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนนโดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก (๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด (๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ (๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย (๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก (๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ (๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น (๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ (๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด (๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในชั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ (๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก (๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก (๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด (๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ (๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย (๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก (๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ (๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น (๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ (๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก (๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกัน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด (๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ (๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก (๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจากทุกอำเภอมาระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก (๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ (๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย (๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน (๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่ (๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก (๘) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด (๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ (๑๐) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๔๓ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีไม่ครบจำนวน ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งครั้งนั้น ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๒ วรรคสาม คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่ มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๔๘ หีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย มาตรา ๔๙ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๕๖ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน (๑) บัตรปลอม (๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก (๓) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน (๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด (๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับเลือก (๖) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง (๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกัน (๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด (๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน (๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการการเลือกจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัคร โดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็น มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอ หรือห้ามเข้าเขตจังหวัดหรืออำเภอใดก็ได้ มาตรา ๕๙ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดในเขตอำเภอหรือจังหวัดใด ให้มีอำนาจกระทำได้สำหรับการเลือกในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม มาตรา ๖๓ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
หมวด ๒ การเลือกตั้งและการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ส่วนที่ ๑ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา	หมวด ๕ การคัดค้าน
มาตรา ๑๑๗ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน	มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่ามีกรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๑๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ	
มาตรา ๑๑๙ ผู้ซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ	
มาตรา ๑๒๐ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งและให้มีสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดละหนึ่งคน โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งเสียง และให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ	
มาตรา ๑๒๑ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้นำความในมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ชำระค่าธรรมเนียมการสมัครคนละห้าพันบาท และให้ค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตกเป็นรายได้ของรัฐ	
มาตรา ๑๒๒ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนที่ ๑ บททั่วไป เฉพาะมาตรา ๘ และมาตรา ๙ ส่วนที่ ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง ส่วนที่ ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส่วนที่ ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง ยกเว้นมาตรา ๖๐ ส่วนที่ ๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง ส่วนที่ ๘ การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๙ การลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ส่วนที่ ๑๑ การคัดค้านการเลือกตั้ง เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยอนุโลม ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในหมวดนี้	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรานี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา บรรดาบทบัญญัติใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่นำมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ถ้าบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้การกระทำใด ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นความผิดและมีบทกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้น ให้นำมาใช้บังคับกับการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยให้ถืออัตราโทษอย่างเดียวกัน มาตรา ๑๒๓ ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาสามารถหาเสียงเลือกตั้งได้ก็แต่เฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของวุฒิสภา ในกรณีที่ผู้สมัครหรือผู้ใดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งตามมาตรานี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๑๒๔ เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงของผู้สมัคร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวิธีการที่รัฐสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้ (๑) การจัดสถานที่ปิดประกาศและติดป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ ให้พอเพียงและเท่าเทียมกันในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทุกคน (๒) การพิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (๓) สถานที่สำหรับให้ผู้สมัครใช้ในการหาเสียง ในการนี้ รัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาฟังการหาเสียงก็ได้ แต่ต้องมิใช่เป็นการจัดให้มีเพื่อสนับสนุนผู้สมัครใดโดยเฉพาะ (๔) การสนับสนุนของรัฐในกิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ให้นำความในมาตรา ๕๙ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๒๕ การจัดสถานที่ปิดประกาศและติดป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) แล้ว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และให้นำความในมาตรา ๖๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม	
ส่วนที่ ๒ การสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ————	
มาตรา ๑๒๖ เมื่อมีเหตุที่จะต้องสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดวันสรรหาภายในสามวันนับแต่วันที่มีเหตุให้ต้องมีการสรรหา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้องค์กรภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่น ตามมาตรา ๑๒๗ มาลงทะเบียนพร้อมทั้งเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการสรรหาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับจากวันสรรหา	
มาตรา ๑๒๗ องค์กรที่มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องเป็นองค์กรในภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา โดยต้องเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย หรือเป็นนิติบุคคลที่ได้รับการรับรองโดยกฎหมายให้จัดตั้งขึ้นในราชอาณาจักรมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และต้องมิใช่เป็นองค์กรที่แสวงหาผลกำไรหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมือง องค์กรตามวรรคหนึ่งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยต้องแสดงหลักฐานการเป็นองค์กรภาคใดภาคหนึ่งเพียงภาคเดียว	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๒๘ ให้องค์กรตามมาตรา ๑๒๗ มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในองค์กร ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และสมควรได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาองค์กรละหนึ่งคน และให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อชำระค่าธรรมเนียมคนละห้าพันบาท โดยให้ค่าธรรมเนียมนั้นตกเป็นรายได้ของรัฐ ทั้งนี้ บุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรแล้วจะขอถอนชื่อออกจากการได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภามิได้ การเสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ โดยอย่างน้อยต้องมีประวัติระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และสาขาอาชีพของผู้ได้รับการเสนอชื่อพร้อมทั้งหนังสือยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๑๒๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรวบรวมรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อตามมาตรา ๑๒๘ เสนอต่อคณะกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการเสนอชื่อตามมาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๓๐ ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาสรรหาบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และผลการพิจารณาสรรหาของคณะกรรมการสรรหาให้ถือเป็นที่สุด มติในการสรรหาต้องลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการสรรหาและแจ้งผลการสรรหาไปยังประธานรัฐสภาเพื่อทราบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๓๑ ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาในภาคใดสิ้นสุดลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหา โดยให้ภาคนั้นเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อรับการสรรหา และให้นำความในมาตรา ๑๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	
มาตรา ๑๓๒ เบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นของคณะกรรมการสรรหาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสรรหา ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด	
มาตรา ๑๓๓ ภายหลังมีการประกาศผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ถ้าผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกขององค์กรที่เสนอชื่อผู้เข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา เห็นว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกขององค์กรที่เสนอชื่อผู้เข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา เมื่อปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าในการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ผู้ใดได้กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับการสรรหา หรือได้รับการสรรหาโดยผลของการที่บุคคลใดได้กระทำการลงไปโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยพลัน	
มาตรา ๑๓๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ วรรคสอง แล้วเห็นว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้ศาลฎีกาไต่สวนและวินิจฉัย ดังต่อไปนี้โดยพลัน (๑) ถ้าเห็นว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาในส่วนใดหรือขั้นตอนใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาในส่วนหรือขั้นตอนนั้นใหม่ และให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาในส่วนนั้นหรือขั้นตอนนั้นพ้นจากสมาชิกภาพนับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
(๒) ถ้าเห็นว่าผู้ได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าก่อให้ผู้อื่นกระทำสนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น และการกระทำดังกล่าวมีผลให้การสรรหามิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีโดยให้มีผลนับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง	
มาตรา ๑๓๕ ในกรณีที่ศาลฎีกาไต่สวนเพื่อวินิจฉัยตามมาตรา ๑๓๔ ถ้าเห็นว่าผู้ใดกระทำการโดยไม่สุจริตทำให้การสรรหาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อให้ผู้อื่นได้รับการสรรหาโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ศาลฎีกามีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น และสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการสรรหาจากการกระทำดังกล่าวด้วย เว้นแต่สมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำนั้น	
หมวด ๓ บทกำหนดโทษ	หมวด ๖ บทกำหนดโทษ
	มาตรา ๖๕ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแส หรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้ มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๖๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี มาตรา ๖๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๗๕ ผู้ใดรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี
	มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น
	มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด (๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด (๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ (๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด (๔) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี	มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี บุคคลใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสถานที่เลือก ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้
มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดยี่สิบปี ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสามเป็นการกระทำหรือก่อให้ผู้อื่นกระทำสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง	มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี
มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี	มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี	มาตรา ๘๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๕๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองซึ่งส่งสมาชิกของตนลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร	มาตรา ๘๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๓๖ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยวหรือไม่ให้ความสะดวกพอสมควรต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี ในกรณีมีการฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำการฝ่าฝืน ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ	
มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา ๑๔๑ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๐ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทหรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี	
มาตรา ๑๔๒ สมุห์บัญชีเลือกตั้งผู้ใดจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครคนใดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี และห้ามเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๔๓ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือยื่นหลักฐานไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี ถ้ารายการค่าใช้จ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๕๒ เป็นเท็จ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี มาตรา ๑๔๖ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๔๙ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี	
มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๑ วรรคสอง มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ หรือมาตรา ๗๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง หรือภายหลังวันเลือกตั้งไม่เกินเจ็ดวัน ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง	
มาตรา ๑๕๓ ผู้สมัครใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๓ หรือมาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๖ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดกระทำการใดให้บุคคลอื่นล่วงรู้ข้อมูลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับตามมาตรา ๑๑๒ (๒) โดยมิใช่เป็นการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับวันลงคะแนนตามมาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๗ ด้วย	
มาตรา ๑๕๗ ผู้สมัครใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
มาตรา ๑๕๘ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้ใดฐานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และผู้นั้นเป็นผู้กระทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือเป็นผู้กระทำการใดอันเป็นเท็จเพื่อจะแกล้งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๔๐ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งใด ให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้นั้นต้องรับผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่นั้นด้วย ทั้งนี้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในกรณีที่มีผู้รับผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่หลายคน ให้ทุกคนรับผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายร่วมกันอย่างลูกหนี้ร่วม	
มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ยินยอมให้องค์กรใดเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาดังกล่าว หรือผู้ใดกระทำไม่ว่าด้วยประการใด ๆ อันมีผลทำให้การสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	บทเฉพาะกาล มาตรา ๙๐ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มที่ได้รับเลือก (ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก) (ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๑ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง (๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ (๔) อายุของวุฒิสภาตามมาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ (๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรองหรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ (๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
	มาตรา ๙๑ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๙๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณีมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป ในการคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากแต่ละกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคนให้ได้จำนวนห้าสิบคนเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่อจำนวนห้าสิบคนจากบุคคลในแต่ละกลุ่ม ๆ ละไม่น้อยกว่าสองคนเป็นบัญชีสำรอง ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง โดยให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม มาตรา ๙๒ ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๙๐ (๔) และตามมาตรา ๙๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
บทเฉพาะกาล มาตรา ๑๖๒ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในเขตเลือกตั้งใดตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๑๒๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาแล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง มาตรา ๑๖๓ บุคคลใดถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้ถือว่าผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๑๖๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเสียสิทธิเนื่องจากไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้การเสียสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ มาตรา ๑๖๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกข้อกำหนดของศาลฎีกาตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง ขึ้นใช้บังคับ ให้ข้อกำหนดที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีการออกข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นใช้บังคับ	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี	ผู้รับสนองพระราชโองการ ..... นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

---

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เนื่องจาก มาตรา ๑๓๐ ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

กรณีย่อมถือได้ว่าเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และประเทศจะไม่มีกลไกและมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ[๑]

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้[๒]

๒.๑ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑.๑ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน) ได้จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เมื่อวันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนพรรคการเมือง ผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งสื่อมวลชนทุกแขนง เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒.๑.๒ จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/draftconwebboard/index_answer.php?wcad=2&wtid=495&t=2) และได้เผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วย

---

* เรียบเรียงโดย นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๑ บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒ รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

(ดูภาคผนวกหน้า (๘๗)

๒.๒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

๒.๒.๑ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ) ได้จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” เพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังนี้

- วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเซ็นทาราคอนเวนชันเซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

- วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ฮอลิเดย์อินน์เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

- วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเดอะรีเจ้นท์ ชะอำ บีช รีสอร์ท อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

- วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ลี การ์เดนส์ พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

โดยมีอดีตนักการเมืองระดับชาติในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค ผู้บริหาร/พนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค นักวิชาการ/อาจารย์มหาวิทยาลัย ภาคประชาสังคมในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค สื่อท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒.๒.๒ วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....) ได้จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเลือกตั้ง ผู้แทนศาลฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรกลุ่มเครือข่ายด้านต่าง ๆ สื่อมวลชน และประชาชนที่สนใจเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒.๓ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นและคำชี้แจง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการกรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

"วันเลือก" หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"ผู้อำนวยการการเลือก" หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"สถานที่เลือก" หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"จังหวัด" หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

"อำเภอ" หมายความรวมถึงเขตด้วย

"ศาลากลางจังหวัด" หมายความรวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความรวมถึงสำนักงานเขตด้วย

"ผู้สูงอายุ" หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

๑) สมาคมแห่งสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดนิยามของการเลือกกันเองของบุคคลให้ชัดเจน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กำหนดเป็นกระบวนการไว้แล้วจึงไม่จำเป็นต้องนิยาม

๒) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เสนอความเห็น ดังนี้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนโดยมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตลอดจนมีอำนาจเข้าไปตรวจค้นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทางการเมืองและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้ง โดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือหมายจับในระหว่างที่มีการเลือกตั้ง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เพิ่มเติมแล้ว

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันมาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

๑) นายสัณฑวุฒิ มหิทราทิศ ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ดังนี้

การแบ่งกลุ่มอาชีพ ๒๐ กลุ่ม จะต้องแจกแจงให้ชัดเจนว่าอาชีพอะไรบ้าง ยกตัวอย่างหากมีหลายอาชีพ (คนเดียวกัน) ให้ถืออาชีพหลักเป็นเกณฑ์และให้แยกแยะรายละเอียดแต่ละกลุ่มได้ โดยเนื้อหาตัวแทนอาชีพนั้นจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในกลุ่มตนเองให้มากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้มีคุณสมบัติรบถ้วนในทุกที่ที่สมัครเข้ามาเป็นตัวเลือกให้มากที่สุด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ได้กำหนดกลุ่มบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม (All walks of life) โดยมีการแบ่งออกเป็นจำนวน ๒๐ กลุ่มนั้น โดยพิจารณาจากการประกอบอาชีพ การรวมตัวกันทางสังคม ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ทางด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจ สังคม กฎหมาย การบริหารงานภาครัฐ ไม่ได้อิงกับจำนวนประชากรพื้นที่ประกอบกับจากการรับฟังความเห็นคิดเห็นของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ตามที่ได้มีการจัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดจำนวนกลุ่มเป็น ๒๐ กลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในทางสังคม ทั้งนี้ ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานสถิติแห่งชาติและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (สำรวจ เมื่อวันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙)

เห็นด้วย กับการเลือก ส.ว. โดยให้ประชาชนจากกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มสังคม กลุ่มความรู้ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญต่างๆ ฯลฯ มาสมัครและเลือกกันเอง แบบไขว้

(๑) ทำให้ผู้ที่จะมาสมัครเป็น ส.ว. มีการสมยอม (ฮั้วกัน) ได้ยากขึ้น ร้อยละ ๖๔.๓

(๒) ทำให้ได้คนดีที่จะมาเป็น ส.ว. ร้อยละ ๕๓.๖ %

๒) นายประหยัด ปาตีสกุลตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขา ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ดังนี้

ควรเพิ่มเติม “กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขา”

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

รวมอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์อยู่แล้ว

๓) นายบุญเลียง อดทน ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ดังนี้

สมาชิกวุฒิสภาต้องการ ๒๐ อาชีพ โดยนำอาชีพที่ใกล้เคียงกันมากจัดกลุ่มละ ๔ อาชีพ ได้ ๕ กลุ่ม และกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครให้ชัดเจน/จัดเรียงลำดับกลุ่มอาชีพและเรียงเบอร์ผู้สมัครวันปิดรับสมัคร กล่าวคือ กลุ่มอาชีพ ก ๒๐ คน เบอร์ ๑- ๒๐ กลุ่มอาชีพ ข ๓๐ คน เบอร์ ๒๑-๕๐ กลุ่มอาชีพ ค ๒๕ คน เบอร์ ๕๑- ๗๕ กลุ่มอาชีพ ง ๒๐ คน เบอร์ ๗๖ - ๙๕ กลุ่มอาชีพ จ ๓๐ คน เบอร์ ๙๖- ๑๒๕

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ได้พยายามกำหนดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแล้ว

๔) สมาคมแห่งสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ดังนี้

- การจัดแบ่งกลุ่มอาชีพ ๒๐ กลุ่ม ไม่สะท้อนและไม่เชื่อมโยงวิชาชีพที่แท้จริงในสังคมไทย โดยมีความเห็นเบื้องต้นว่า กลุ่มวิชาชีพอาจแบ่งได้ ๒ ประเภท

(๑) กลุ่มวิชาชีพในภาครัฐ ประกอบด้วย บุคลากรในภาครัฐ ซึ่งแยกเป็นหลายกลุ่ม นับตั้งแต่ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์การของรัฐรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งจำนวนบุคลากรในภาครัฐ มีอยู่ประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ กว่าคน และอดีตบุคลากรในภาครัฐอีกบางส่วน โดยวิธีการจัดแบ่งจะต้องให้เกิดความสมดุล และเหมาะสม

(๒) กลุ่มวิชาชีพภาคเอกชน ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแรงงาน กลุ่มธุรกิจรายใหญ่ รายย่อย ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้ภาครัฐเองยังไม่เคยกำหนดจำนวนให้เป็นรูปธรรมว่ามีจำนวนเท่าใด หรือกลุ่มวิชาชีพอิสระอื่นๆ เช่น ทนายความ วิศวกร สถาปนิก เป็นต้น ก็ยังไม่ชัดเจนถึงจำนวนที่แท้จริง นอกจากนั้น ยังรวมถึงกลุ่ม ภาคประชาสังคมที่ไม่มีการกำหนดไว้เช่นกัน ดังนั้น การแบ่งกลุ่มวิชาชีพควรจัดทำให้เกิดความสมดุลในทุกวิชาชีพและที่สำคัญภาคเอกชนซึ่งมีจำนวนบุคลากรมากกว่าภาครัฐหลายเท่า ควรได้รับการจัดสรรตำแหน่งให้มีจำนวนที่มากว่าภาครัฐตามจำนวนที่เหมาะสม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ได้พยายามกำหนดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแล้ว

๕) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ดังนี้

(๑) ลักษณะการจดแจ้ง รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาและพัฒนาการของการจัดตั้งแต่ละกลุ่มอาชีพ ยังไม่มีความชัดเจน/ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มประชาชนทั้งหมด นอกจากนี้ แม้ที่ผ่านมาจะมีการจดแจ้งและจดทะเบียนบ้างแล้ว แต่ยังมีปัญหาการจัดการภายในกลุ่มหลายมิติ อาทิ การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือไม่ การครอบงำของผู้มีอิทธิพลของกลุ่มที่มิอาจเปลี่ยนแปลงไปตามหลักธรรมาภิบาลได้ การรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มอย่างแท้จริงโดยการรวมกลุ่มจะเป็นลักษณะ “เฉพาะกิจ” ที่ไม่ตอบโจทย์

(๒) ในแต่ละอำเภอ อาจมีกลุ่มอาชีพที่ไม่ครบทั้ง ๒๐ กลุ่ม และควรถอดบทเรียนของการแจ้งจดของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สภาพัฒนาการเมือง และสภาองค์กรชุมชนกอร์ปกับ กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) มีความเข็มแข็งแตกต่างกัน อาจทำให้กลุ่มอาชีพที่อ่อนแอ จะถูกครอบงำจากกลุ่มที่แข็งแรงกว่า อันจะนำไปสู่การเจรจาต่อรองในเชิงแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ที่อาจหนีจากระบบทุนไม่พ้น

(๓) การกำหนดกลุ่มอาชีพ จะต้องกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของแต่ละกลุ่มอาชีพให้มีความชัดเจน และควรให้มีการกำหนดสัดส่วนสมาชิกวุฒิสภาให้มีที่มาจากกลุ่มชาติพันธ์ หรือกลุ่มต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และให้ความสำคัญต่อกลุ่มผู้แทนด้านศาสนาให้อยู่ในกลุ่มอาชีพด้วย

(๔) การกำหนดกลุ่มอาชีพและจำนวนกลุ่มอาชีพ มีความจำเป็นจะต้องให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทยและสภาข้อเท็จจริงของการมีกลุ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานและจำนวนกลุ่มในปัจจุบัน และที่จะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต และหากมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต การดำเนินการเพื่อกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่ม เพื่อให้สอดคล้องกับการสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต อาจทำได้ ๒ แนวทาง

แนวทางที่หนึ่ง กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับที่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ) มาตรา ๖ ว่า การกำหนดกลุ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงาน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

แนวทางที่สอง กรณีที่ไม่มีการกำหนดกลุ่ม และจำนวนกลุ่มไว้ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่มต่าง ๆ

(๕) การกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่มตามร่างมาตรา ๖ นั้น ยังไม่มีความเหมาะสมในด้านสัดส่วนของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เท่าที่ควร อาทิเช่น กลุ่มเกษตรกรมีการจัดแบ่งไว้เพียง ๒ กลุ่ม คือ ตามความใน (๘) (๙) ของร่างมาตรา ๖ ในขณะที่กลุ่มประชาสังคม ได้จัดแบ่งไว้เป็น ๓ กลุ่ม คือ ตามความใน (๑๕) (๑๖) และ (๑๗) เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีจำนวนประชากรมากกว่ากลุ่มประชาสังคม

(๖) วรรคสองของร่างมาตรา ๖ ควรเพิ่มความเพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงกลุ่มและจำนวนกลุ่มได้ โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาได้ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต หรือไม่สามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในอนาคต

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ตามรัฐธรรมนูญมิได้อาศัยอาชีพแต่เพียงประเภทเดียว

๖) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีประเด็นความเห็น ดังนี้

(๑) การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ควรสร้างหลักประกันเพื่อให้ได้ตัวแทนของกลุ่มอาชีพ จริง ๆ ไม่ใช่มาจากตัวแทนของพรรคการเมือง

(๒) การกำหนดกลุ่มอาชีพ ๒๐ กลุ่ม ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ อาจจะไม่ได้ผู้แทนกลุ่มอาชีพครบถ้วนทุกกลุ่ม บางกลุ่มมีความซ้ำซ้อนกัน อีกทั้งในบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญฯ ก็ไม่ได้กำหนดกลุ่มอาชีพไว้อย่างชัดเจน

(๓) ควรมีการกำหนดพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นคราว ๆ ไป เพราะกลุ่มอาชีพอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ได้พยายามกำหนดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแล้ว

๗) พรรคชาติไทยพัฒนา ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ดังนี้

๑) การกำหนดกลุ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงาน และจำนวนกลุ่ม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งออกโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจาก จะมีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพกว่าการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

อย่างไรก็ดี หากมีความจำเป็นจะต้องกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่มไว้ทำนองเดียวกับความในร่างมาตรา ๖ ก็ควรพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มที่ระบุไว้ใหม่ เนื่องจากที่กำหนดไว้ยังไม่มีความเหมาะสมในด้านสัดส่วนของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มเกษตรกรซึ่งมีจำนวนประชากรมากเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศได้มีการจัดแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ ร่างมาตรา ๖ (๘) และ (๙) ในขณะที่กลุ่มภาคประชาสังคม ซึ่งมีจำนวนประชากรน้อยกว่า ได้จัดแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ ตามร่างมาตรา ๖ (๑๕)(๑๖) และ (๑๗)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๘) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

(๑) จำนวนกลุ่ม

- เห็นด้วยกับการกำหนดจำนวน ๒๐ กลุ่ม แต่ควรระบุจำนวนหรือสัดส่วนของแต่ละกลุ่มไว้

- ควรมีการแบ่งกลุ่มมากกว่า ๒๐ กลุ่ม เพื่อให้มีความครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งตามรายงานสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีจำนวน ๓๖๕ กลุ่ม

- เพิ่มจำนวนกลุ่ม โดยระบุกลุ่มให้ชัดเจนไม่ต้องรวมกับอาชีพที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน เช่น กลุ่มทนายความ กลุ่มครู ไม่ควรรวมกับการบริหาร การต่างประเทศ

- ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกเป็น ส.ว. การแบ่งกลุ่มที่เหมาะสม คือ กลุ่มเดียว

- กำหนดจำนวนกลุ่มตามกระทรวง

- ควรปรับลดจำนวนกลุ่มให้เหลือ ๘ กลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มไว้กว้าง ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการสมัครเป็นตัวแทนขึ้น

- ควรมาจัดเป็นหมวดเพื่อให้จำนวนกลุ่มน้อยลง เช่น มีเพียง ๕ หมวด

- ๙ กลุ่ม โดยแบ่งให้ครอบคลุมตามลักษณะอาชีพ ให้ครบทุกภาคส่วน

- ๑๐ กลุ่ม มีฐานมาจากชุมชนท้องถิ่น

- ๔ กลุ่ม ประกอบด้วย การเมืองระดับชาติ/ท้องถิ่น ที่เว้นจากการเมืองมาแล้ว ๕ ปี, เศรษฐกิจระดับจังหวัด, อสม. และเยาวชน, ทหารและข้าราชการ เพื่อความกระชับ และเลือกกันเองได้โดยสะดวก โดยอาจจะนำกลุ่มที่ กกต. แบ่งไว้อยู่ก่อนแล้ว มาจัดไว้อยู่ใน ๔ กลุ่มหลักนี้

- ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย ภาคเศรษฐกิจ, ภาคสังคม, และฐานทรัพยากร

- ๓ กลุ่ม ที่มาจากส่วนท้องถิ่น, ภูมิภาค และส่วนกลาง

- ควรจัดเป็น ๔ กลุ่ม สังคม เศรษฐกิจ กฎหมายและการเมือง กลุ่มองค์กรอาชีพผู้ประกอบการ

- แบ่งเป็น ๖ กลุ่ม ดังนี้ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม การบริหาร สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี

- แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม/การศึกษา หรือ วิจัย การสาธารณสุข

- แบ่งเป็น ๕ กลุ่มล้อเรื่องประชารัฐ ดังนี้ ภาครัฐ สหวิทยาการ เครือข่ายภาคเอกชน องค์กรภาคการเกษตร องค์กรภาคประชาชน

- แบ่งเป็น ๔ กลุ่มดังนี้ การเมือง และกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา สิ่งแวดล้อม

- แบ่งเป็น ๓ กลุ่มตามอายุดังนี้ อายุ ๓๐-๔๐ ปี อายุ ๔๑-๕๑ ปี อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป

- แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้ ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน

- แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้ นักวิชาการ ข้าราชการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (รวมทั้งกรณีเป็นมาในอดีตและในปัจจุบัน)

- แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้

๑) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน

๒) สังคม วัฒนธรรม ศิลปะ ภูมิปัญญา และสาธารณสุข

๓) การค้าพาณิชย์ อุตสาหกรรม

๔) การเมือง กฎหมาย การปกครอง

๕) การศึกษาและการวิจัยอาชีพที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ เช่น เกษตรกร ประมง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

(๒) การแบ่งกลุ่ม

<u>คำนิยาม</u>

- ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ คำนิยาม และลักษณะของแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนว่ามาจากกลุ่มใดเพื่อให้เกิดความเข้าใจขอบเขตของแต่ละกลุ่มตรงกันโดยกำหนดไว้ใน กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรืออธิบายเป็นคำจำกัดความไว้ในระเบียบ

<u>กลุ่มย่อย</u>

- ควรมีการระบุกลุ่มแยกย่อยออกไปจาก ๒๐ กลุ่มตามร่าง กกต. โดยแต่ละกลุ่มควรมีหลายอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตรกร (ชาวนา ชาวสวน ฯลฯ) เพื่อให้ได้ ส.ว. ตามอาชีพที่แท้จริง

- ควรแบ่งกลุ่มให้เยอะเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมจะทำให้ประชาชนมีโอกาสมากกว่าที่จะได้เข้าไปในกลุ่ม ถ้ากลุ่มน้อยคนที่มีชื่อเสียงเท่านั้นที่จะได้เข้าไปในกลุ่ม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

- การกำหนดตัวอย่างไว้ในแต่ละอนุมาตราโดยกำหนดหลังความว่า “อันได้แก่” และกำหนดข้อความไว้ในส่วนท้ายของแต่ละอนุมาตราไว้ด้วยว่า “หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” เพื่อให้คุณสมบัติของบุคคลแต่ละกลุ่มมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน โดยพิจารณาจากตัวอย่างที่มีการกำหนดไว้ในแต่ละอนุมาตรา

วิธีการแบ่งกลุ่ม

- ไม่ควรมีการแบ่งกลุ่ม

- แบ่งตามกลุ่ม ส.ว. ปี ๒๕๕๐ เพราะมีความหลากหลายอยู่แล้ว การแบ่งย่อยมากอาจทำให้เกิดปัญหา ซึ่งผู้สมัครจะเป็นคนที่มาจากสังกัดของแต่ละกลุ่ม และได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของกลุ่มนั้น ๆ ลงสมัครเป็น ส.ว.

- ควรแยกกลุ่มการเมือง กลุ่มสังคม กลุ่มเศรษฐกิจ ไม่ใช่มาอยู่รวมกัน

- ควรรวมกลุ่มบางอาชีพที่มีความคล้ายคลึงใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน

- ควรแบ่งกลุ่มโดยใช้กระทรวงเป็นหลักและใช้ฐานข้อมูลของกระทรวง

- ควรมีฐานมาจากชุมชนท้องถิ่น

- ควรมีฐานมาจากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มทางสังคม

- นำเอามิติของความเป็นกลุ่มพื้นที่ (cluster) เข้ามาพิจารณาในการแบ่งกลุ่มของ ส.ว. ด้วย

- ใช้กลุ่มอาชีพเป็นหลัก บวกเพิ่มด้วยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ เพราะอาชีพมีความเชี่ยวชาญอยู่ในนั้นด้วย (ความเชี่ยวชาญอาจจะยังไม่ครอบคลุมพอ)

- ควรแบ่งตามธรรมชาติของกลุ่ม (ธรรมชาติคือ สิ่งที่มีอยู่) ดังนั้น ต้องมีให้ครบถ้วนและหลากหลาย

- ควรยึดโยงสิ่งที่มีอยู่เดิม และเพิ่มเติมเข้าไป เพื่อให้ง่าย การจะคิดขึ้นใหม่คงจะเป็นเรื่องยาก

- การแบ่งกลุ่ม ดูเหมือนว่าจะมีการซ้ำซ้อนกัน และไม่รู้จะใช้ชื่อกลุ่มว่าอะไรดี ประเด็น คือ คนสมัครก็จะไปสมัครวันสุดท้ายแล้วลงกลุ่มที่น้อยที่สุด ควรให้การศึกษากับชาวบ้านว่าคุณควรจะอยู่กลุ่มไหน เพราะเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... น่าจะแบ่งไว้เพื่อให้ทุกคนเลือกลงได้ตามความสมัครใจ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

วิธีการแบ่งกลุ่ม

- ไม่ควรมีการแบ่งกลุ่ม

- แบ่งตามกลุ่ม ส.ว. ปี ๒๕๕๐ เพราะมีความหลากหลายอยู่แล้ว การแบ่งย่อยมากอาจทำให้เกิดปัญหา ซึ่งผู้สมัครจะเป็นคนที่มาจากสังกัดของแต่ละกลุ่ม และได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของกลุ่มนั้น ๆ ลงสมัครเป็น ส.ว.

- ควรแยกกลุ่มการเมือง กลุ่มสังคม กลุ่มเศรษฐกิจ ไม่ใช่มาอยู่รวมกัน

- ควรรวมกลุ่มบางอาชีพที่มีความคล้ายคลึงใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน

- ควรแบ่งกลุ่มโดยใช้กระทรวงเป็นหลักและใช้ฐานข้อมูลของกระทรวง

- ควรมีฐานมาจากชุมชนท้องถิ่น

- ควรมีฐานมาจากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มทางสังคม

- นำเอามิติของความเป็นกลุ่มพื้นที่ (cluster) เข้ามาพิจารณาในการแบ่งกลุ่มของ ส.ว. ด้วย

- ใช้กลุ่มอาชีพเป็นหลัก บวกเพิ่มด้วยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ เพราะอาชีพมีความเชี่ยวชาญอยู่ในนั้นด้วย (ความเชี่ยวชาญอาจจะยังไม่ครอบคลุมพอ)

- ควรแบ่งตามธรรมชาติของกลุ่ม (ธรรมชาติคือ สิ่งที่มีอยู่) ดังนั้น ต้องมีให้ครบถ้วนและหลากหลาย

- ควรยึดโยงสิ่งที่มีอยู่เดิม และเพิ่มเติมเข้าไป เพื่อให้ง่าย การจะคิดขึ้นใหม่คงจะเป็นเรื่องยาก

- การแบ่งกลุ่ม ดูเหมือนว่าจะมีการซ้ำซ้อนกัน และไม่รู้จะใช้ชื่อกลุ่มว่าอะไรดี ประเด็น คือ คนสมัครก็จะไปสมัครวันสุดท้ายแล้วลงกลุ่มที่น้อยที่สุด ควรให้การศึกษากับชาวบ้านว่าคุณควรจะอยู่กลุ่มไหน เพราะเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... น่าจะแบ่งไว้เพื่อให้ทุกคนเลือกลงได้ตามความสมัครใจ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

<u>การเพิ่มกลุ่ม</u>

- ควรเพิ่มกลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่าพื้นเมืองและกลุ่มคนชายขอบ เป็นกลุ่มต่างหาก
- ควรเพิ่มกลุ่ม อาสาสมัคร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะตัวแทน ภาคประชาชน
- ควรเพิ่มตัวแทนของเยาวชน องค์กรตัวแทนของเยาวชน
- ควรเพิ่มกลุ่มปกครองส่วนท้องถิ่น
- ควรเพิ่มกลุ่มจริยธรรม และ การมีวินัย
- ควรมีการกำหนดกลุ่มอดีตนักการเมืองเพิ่มต่างหาก
- ควรมีการกำหนดกลุ่มแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกเพิ่มต่างหาก
- ควรมีการกำหนดกลุ่มมัคคุเทศก์และธุรกิจการท่องเที่ยวเพิ่มต่างหาก
- สัดส่วนผู้หญิงกับผู้ชายควรเท่ากัน
- กลุ่มข้าราชการเก่าไม่สมควรเป็น ส.ว. เนื่องจากมีวัฒนธรรมของการรับคำสั่ง กลุ่มที่มาจากธุรกิจที่มีความเหมาะสมในการทำหน้าที่มากกว่า
- ควรเพิ่มกลุ่มอาชีพด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ด้านการเมืองการปกครอง ทั้งนี้ มีความเห็นอีกแนวทางหนึ่ง คือ ควรให้เพิ่มกลุ่มที่รัฐศาสตร์เข้าไปโดยเฉพาะ เพราะไม่น่าจะอยู่ในกลุ่มอื่น ๆ ได้ เนื่องจากเป็นเรื่องของหลักการบริหารและการปกครอง
- ควรมีการกำหนดกลุ่มด้านการศึกษาต่างหาก โดยแยกออกจากวิจัย
- ควรแยกกลุ่มศาสนา และกลุ่มกีฬาออกมาเป็นกลุ่มต่างหาก
- ควรเปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็น กลุ่มเกษตรกรรม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

- ควรแยกกลุ่มป่าไม้ออกมาต่างหาก
- กลุ่มป่าไม้ต้องนิยามให้ชัดเจนว่าหมายถึงกลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้ หรือ กลุ่มอุตสาหกรรมป่าไม้และโรงเลื่อย
- เสนอให้นำเรื่องของป่าไม้ออกจากกลุ่มกสิกรรมและนำไปไว้ในกลุ่มสิ่งแวดล้อม
- ควรนำด้านกสิกรรม หรือป่าไม้ และด้านปศุสัตว์ หรือประมงมารวมกันเป็นด้านเดียวกัน
- ควรเน้นกลุ่มเกษตรกร (ชาวไร่ ชาวนาอย่างแท้จริง)
- ควรเพิ่มกลุ่มเกษตรกรรม เช่น เกษตรธรรมชาติ เกษตรเคมี รวมอยู่ด้วย

- ควรมีการกำหนดกลุ่มประมงต่างหาก

- ควรแยกผู้ประกอบการด้านกสิกรรมหรือปศุสัตว์ออกต่างหาก

- ไม่ควรรวมกลุ่มลูกจ้าง นายจ้างและองค์กรลูกจ้าง/นายจ้าง ไว้ในกลุ่มเดียวกัน

- ควรแยกออกจากกันกลุ่มนายจ้างควรไปรวมไว้ในการประกอบการธุรกิจ และการประกอบการอุตสาหกรรม

- ควรแยกกลุ่มสื่อสารมวลชนออกจากกลุ่มนี้และควรแยกกลุ่มอาชีพเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์ให้ชัดเจน

- ควรจัดกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคและกลุ่มสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน และแยกกลุ่มสื่อสารมวลชนให้มีความชัดเจน

- ควรนำกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพอิสระมากำหนดไว้ในกลุ่มนี้ เพราะการกำหนดกลุ่ม ๑๙ มีความซ้ำซ้อนกับกลุ่มนี้

- ควรกำหนดให้มีกลุ่มที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้จัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม และแยกกลุ่มผังเมืองออกไป

- ควรกำหนดให้ผู้สมัครกลุ่มนี้ต้องมีใบประกอบวิชาชีพนักการเมือง เช่น ส.ส. ส.ว.

- คำว่า กลุ่มวิชาชีพ ไม่มีความชัดเจนว่าเป็นกลุ่มใด เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัยและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจจะครอบคลุม และมีความซ้ำซ้อนกับกลุ่มวิชาชีพอื่น รวมถึง กรณีวิศวกร ครู หมอ หากนิยามไม่ชัดเจนจะเกิดปัญหาทางปฏิบัติ

- ควรกำหนดให้มีกลุ่มที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้จัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม และแยกกลุ่มผังเมืองออกไป

- กลุ่มสิ่งแวดล้อมและกลุ่มทรัพยากรธรรมชาติควรอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

- ควรนำด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือพลังงานรวมอยู่ไว้ในกลุ่มเดียวกับด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง ที่อยู่อาศัย หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

- ควรกำหนดให้มีกลุ่มที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้จัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม และแยกกลุ่มผังเมืองออกไป

- ควรแยกกลุ่มพลังงานออกจากกลุ่มนี้และกำหนดความหมายและขอบเขตของกลุ่มพลังงานให้ชัดเจน

- องค์กรชุมชน ควรมีการจัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น กลุ่มผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ชาวไร่ ชาวนา

- ควรลดระยะเวลาการจัดตั้งองค์กรเป็น ๒๐ ปี

- ควรระบุว่าเป็นองค์กรชุมชนด้านใด

- เพิ่มกลุ่มพัฒนาชุมชน

- ควรแยกกลุ่มองค์กรชุมชนและประชาสังคมออกจากกัน เพราะองค์กรชุมชนจดทะเบียนกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) แต่กลุ่มที่เป็นประชาสังคมมีอยู่มากและไม่ได้จดทะเบียน

- แยกกลุ่มสตรีเป็นอีกหนึ่งกลุ่ม (ตามหลักของ CEDAW เพื่อจะได้ดูแลประเด็นเรื่องสตรีและครอบครัว)

- แยกกลุ่มผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง และนิยามคำว่า "ผู้ด้อยโอกาส"ให้ชัดเจน

- หากคำนิยามไม่ชัดเจน อาจเกิดความสับสนกับ ด้านการประกอบวิชาชีพ

- การกำหนดกลุ่มนี้ยังไม่มีความชัดเจน ประกอบกับกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ขายของครอบคลุมอยู่ในกลุ่มนี้หรือไม่

- ควรเพิ่มกลุ่ม Logistic และกลุ่มขนส่งไว้ด้วย

- อาชีพอิสระต้องจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย

- ควรกำหนดความหมายของกลุ่มนี้ให้มีความชัดเจน

- ควรให้ประชาชนที่ไม่มีคุณสมบัติตรงตามกลุ่มที่ ๑ - ๑๙ สามารถสมัครในกลุ่มนี้ได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ไม่นำเรื่องศาสนาเข้าเกี่ยวข้องกับการเมือง

มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัดต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) เสนอความเห็นผ่าน website ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

ช่วงระยะเวลาในการดำเนินการเลือกในระดับต่างๆ ควรที่จะมีการพิจารณาระยะเวลาอย่างรอบคอบ เตรียมการรองรับเผื่อสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การทุจริต การร้องเรียน การฟ้องศาล เป็นต้น ระยะเวลาเบื้องต้นแค่ ๑๐-๑๕ วัน ยังไม่เพียงพอแน่นอน

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นว่าน่าจะเหมาะสมแล้ว

มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือกความใน (๓) ไม่ใช้บังคับแก่สตรี

ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕)

๑) นายอุทัย เข่งพิมล ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ดังนี้

- คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือผู้มีวุฒิปริญญาตรีตั้งแต่ ๒ ปริญญาขึ้นไป ถ้าปริญญาตรีนิติศาสตร์ ต้องผ่านการอบรมแห่งเนติบัณฑิตยสภา (เป็นวุฒิของผู้พิพากษา เปิดโอกาสให้ผู้อยู่ในกระบวนการยุติธรรมตลอดชีวิต)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

บัญญัติตามรัฐธรรมนูญแล้ว

๒) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

- ให้เพิ่มเงื่อนไขระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของสมาชิกกลุ่มนั้น ๆ ของผู้สมัครให้ชัดเจน

- ควรมีการกำหนดเกณฑ์ในการรับรองว่าผู้สมัครคนนั้นว่ามีประสบการณ์ ๑๐ ปี ให้ชัดเจน โดยเฉพาะกลุ่มอื่น ๆ

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

บัญญัติตามรัฐธรรมนูญแล้ว

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๙) เป็นข้าราชการ

(๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ

(๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

- นายสัณฑวุฒิ มหิทราทิศ ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ดังนี้

ในการเปิดรับสมัครสมาชิกวุฒิสภาจะต้องผ่านการตรวจสอบประวัติและคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ก่อนให้สมัครและทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องกันเป็นเครือญาติคนในครอบครัว

กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าว่าขาดคุณสมบัติ เว้นแต่ ญาติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นลาออก หมดวาระ หรือเสียชีวิตแล้วเท่านั้น

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กำหนดไว้ในอนุมาตรา (๒๔) (๒๕)

มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก

๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

- การสมัครเข้ารับเลือกเป็น ส.ว. มีค่าธรรมเนียมเพียงคนละ ๕๐๐ บาท แต่การสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. มีค่าธรรมเนียมสูงถึงคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมดังกล่าวมีความแตกต่างกันทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน จึงเสนอให้ลดค่าธรรมเนียมลงเท่ากัน

- ควรกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัคร ส.ว. ไว้สูง คนละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้ได้ ส.ว. ที่มีความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นและมีจิตสำนึกทางการเมือง อีกทั้งค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้นำไปเป็นงบประมาณในการแนะนำตัว จะทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้ด้วย

๒) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

- ผู้สมัครจะลงสมัครในกลุ่มอาชีพใด ให้พิจารณาจากรายได้หลักว่ามาจากอาชีพไหน

- คำว่า “กลุ่มผู้สมัคร” ควรเป็นกลุ่มที่มีการจดทะเบียนรับรองการเป็นกลุ่มไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ถ้าเป็นกลุ่มที่ไม่มีการจดทะเบียนรับรอง เช่น ภาคประชาสังคม ควรกำหนดกฎเกณฑ์ว่ามีระยะเวลาในการดำเนินงานไม่น้อยกว่า ๖ ปี

- ไม่ว่าจะลงกลุ่มใดขอให้มีผู้สนับสนุนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน

- กลุ่มผู้สมัคร คำว่า “กลุ่ม” ควรเป็นกลุ่มที่มีการจดทะเบียนรับรองการเป็นกลุ่มไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ถ้าเป็นกลุ่มที่ไม่มีการจดทะเบียนรับรอง เช่น ภาคประชาสังคม ควรกำหนดกฎเกณฑ์ว่ามีระยะเวลาในการดำเนินงานไม่น้อยกว่า ๖ ปี

- ควรมีข้อกำหนดว่าท่านใดที่จะต้องเข้ากลุ่มให้มีการขึ้นทะเบียนอาชีพให้ชัดเจน โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่เป็นทางการที่ไม่มีการขึ้นทะเบียนจากทางการ

- ระบุกลุ่มให้หลากหลายอาชีพ และให้ขึ้นทะเบียนไว้ ๑ ปี เพื่อให้ กกต. และประชาชนมีเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติ

๓) งานสัมมนาที่รัฐสภา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

- เห็นด้วยกับค่าธรรมเนียมการสมัครสมาชิกวุฒิสภา คนละ ๕๐๐บาท

๔) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นค่าธรรมเนียมในการสมัคร

ควรกำหนดค่าธรรมเนียมในการสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นจำนวนห้าพันบาท ในอัตราเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กำหนดไว้ ๒,๕๐๐ บาท เพื่อให้ผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสามารถเข้าสู่กระบวนการได้โดยไม่เป็นภาระมากนัก ถ้ากำหนดไว้สูงเกินจะเป็นการกีดกันได้

มาตรา ๑๖ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร

๑) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

- กำหนดลักษณะหรือหลักฐานที่ทำให้เห็นว่าบุคคลนั้น มีความเชี่ยวชาญในกลุ่มวิชาชีพนั้นจริง และมีความชัดเจนมากขึ้น เช่น รัฐศาสตร์จะอยู่ที่กลุ่มการศึกษา หรือกลุ่มวิชาชีพ เป็นต้น

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๒) งานสัมมนาที่รัฐสภา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

- การสมัครและการเลือกกลุ่มควรมีหลักฐานระบุให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้กลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มผู้มีอิทธิพลเข้าไปฮั้วและนำกลุ่มของตนเข้ามาสมัครเป็นตัวแทน

- เห็นว่าควรให้ผู้สมัครรับรองตนเองมากกว่าให้ผู้อื่นรับรอง หากผู้สมัครคนนั้นระบุความเท็จ ก็ให้ดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะผู้สมัครย่อมรู้ตัวดีว่าข้อมูลของตนเป็นจริงหรือเท็จ กรณีให้ผู้อื่นรับรอง ผู้ที่รับรองอาจจะรับรองเพราะความสนิท คุ้นเคยหรือเกรงใจ

- ผู้ประกอบอาชีพอิสระ จะต้องแสดงหลักฐานในการสมัครอย่างไรบ้าง

- ผู้ที่เป็นข้าราชการ จะสมัครได้หรือไม่ และต้องลาออกจากราชการก่อนหรือไม่

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นพ้องด้วย

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

- คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการห้ามคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

มีความจำเป็นเพียงใดที่ต้องมีบทบัญญัติดังกล่าว และเพื่อวัตถุประสงค์ใด และในทางปฏิบัติอาจเป็นไปได้ยากต่อการควบคุมเพราะอาจมีการเปิดเผยข้อมูลทางสื่อมวลชน และผู้สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาสามารถเปิดเผยการสมัครของตนเองได้

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑) จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีผู้ใช้เป็นโอกาสสมัครในกลุ่มที่มีผู้สมัครน้อยราย

๒) ไม่กระทบต่อสื่อมวลชนเพราะห้ามเฉพาะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

- งานสัมมนาที่รัฐสภา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

(๑) การรับสมัครรับเลือกเป็น ส.ว. เกี่ยวกับการวินิจฉัยว่าผู้สมัครคนใด มีสิทธิสมัครหรือไม่มีสิทธิสมัครนั้น ควรให้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยได้เอง เพราะเหตุว่าตามร่างรัฐธรรมนูญ ฯ ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการสั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวได้อยู่แล้ว ประกอบกับเรื่องสิทธิสมัครนั้น ก็คือ เรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการสมัคร รวมทั้งการกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เป็นอำนาจของ คณะกรรมการการเลือกตั้งในการพิจารณาตรวจสอบและเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งได้อยู่แล้ว ดังนั้น การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครก่อนการประกาศผลการเลือกนั้นควรเป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มีบัญญัติไว้แล้วในมาตรานี้

(๒) เมื่อมีการคัดค้านการเลือกผู้สมัครเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หน่วยงานในระดับอำเภอจะต้องดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครคนนั้นทันทีและให้ชะลอการดำเนินการเลือกออกไปก่อน

ผลการพิจารณาของกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มีบัญญัติไว้แล้วในมาตรา ๒๙ (๓)

มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย

การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครตั้งแต่ระดับอำเภอ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและคัดค้านได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

มีการบัญญัติไว้ในมาตรานี้แล้ว

๒) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) เสนอความเห็น ดังนี้

- การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึง ไม่ตกหล่น สมควรเผยแพร่บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพิ่มผ่านช่องทางเว็บไซต์ และแจ้งให้บุคคลผู้มีสิทธิเลือกทราบผ่านทางโทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ความในมาตรานี้ และมาตรา ๒๙ (๔) และมาตรา ๕ บัญญัติไว้ครอบคลุมแล้ว

มาตรา ๒๓ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่ามีผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นเขตอำนาจศาลในการรับคำร้อง

ควรกำหนดให้ผู้สมัครใช้สิทธิยื่นคำร้อง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ทั้งนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการให้อำนาจศาลปกครองสูงสุดในการรับคำร้อง พิจารณา และมีคำวินิจฉัย กรณีผู้สมัครถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร

ควรมีการกำหนดให้องค์คณะ วิธีพิจารณา และการจัดทำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีทางปกครองสามารถ

ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งแก้ไขถ้อยคำของบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา ๒๒ (เดิม) และวรรคสองของมาตรา ๔๐ (เดิม) โดยเพิ่มความว่า "แสวงหาข้อเท็จจริง" เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการพิจารณาคดีทางปกครอง และกรณีความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๐ (เดิม) ควรเพิ่มความว่า "การกระทำ" เพื่อให้ครอบคลุมทั้งคำสั่งหรือการกระทำของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อยู่ในอำนาจพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดด้วย จึงเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ (เดิม) และมาตรา ๔๐ (เดิม) ดังนี้

"มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลปกครองสูงสุดภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการเลือกสั่งลบชื่อ

~~ในการพิจารณาและมี~~องค์คณะ วิธีพิจารณา และการจัดทำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไป~~ให้กระทำ~~โดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกในระดับนั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลปกครองชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้อง ~~สืบ~~แสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนก็ได้ ระเบียบดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลปกครองสูงสุดยังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่ามีผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว"

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เป็นอำนาจของศาลฎีกา

มาตรา ๒๕ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการระดับประเทศ

(๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่นและปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็น

ผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการจะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้

ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่เป็นผู้มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติเป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- การตั้งคณะกรรมการอิสระ ควรป้องกันไม่ให้กลุ่มธุรกิจหรือกลุ่มผลประโยชน์เข้าไปเป็นกรรมการ เพราะอาจจะส่งตัวแทนเข้าไปสมัครเพื่อผลประโยชน์ของตนและพวกพ้อง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๒) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑) ประเด็นการให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ

คณะกรรมการเห็นว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการระดับจังหวัดและระดับอำเภอที่กำหนดให้ปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ เป็นประธานคณะกรรมการแล้วแต่กรณี ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอาจมีความไม่เป็นกลางทางการเมือง ซึ่งอาจส่งผลให้การเลือกไม่เป็นไปอย่างเที่ยงธรรม ส่วนการกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือระดับอำเภอจำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ ควรกำหนดว่าเป็นหัวหน้าจากส่วนราชการใดให้ชัดเจน นอกจากนี้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิใน (๒) และ (๓) ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย

๒) ประเด็นการจัดลำดับถ้อยคำในองค์ประกอบของคณะกรรมการระดับจังหวัด

เห็นควรแก้ไขโดยจัดลำดับถ้อยคำในมาตรา (๒) ให้มีความชัดเจน ดังนี้

“(๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ~~ปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น~~ และปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ...”

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

การแต่งตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นบทบัญญัติความคุ้มครองคณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต

เห็นด้วยในการให้มีบทบัญญัติดังกล่าว ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ดังกล่าว ซึ่งเป็นการกำหนดไว้ในลักษณะเช่นเดียวกับมาตรา ๕๕ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ และมาตรา ๓๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๐ ลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ทั้งนี้ หากพิจารณาบทบัญญัติของความในตอนท้ายมาตรา ๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งกำหนดว่า "...หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา **และ**ทางปกครอง" มีการใช้ถ้อยคำแตกต่างกันกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งสองฉบับดังกล่าว ซึ่งกำหนดว่า "ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งทางอาญา **หรือ**ทางปกครอง" ดังนั้น จึงควรพิจารณาการใช้คำว่า "และ" หรือคำว่า "หรือ" ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เพิ่มเติมแล้ว

หมวด ๓ การเลือก

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

การเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศตามความในมาตรา ๑๐๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่สามารถอ้างอิงฐานจำนวนประชากรและจำนวน

อำเภอในแต่ละจังหวัดต่าง ๆ ที่มีสัดส่วนแตกต่างกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับจังหวัด เนื่องจากจังหวัดในประเทศไทยมีจำนวนอำเภอแตกต่างกันมาก การกำหนดให้แต่ละจังหวัดเลือกกันเอง ให้ได้จำนวน ๒ คน ต่อ ๑ กลุ่ม จึงไม่เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่เป็นการให้ค่าน้ำหนักของแต่ละจังหวัดเท่ากัน ซึ่งไม่ใช่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ไม่ได้อาศัยจำนวนประชากร

มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง

๑) สมาคมแห่งสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรมีการกำหนดวิธีการให้แต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลได้รู้จักประวัติ บทบาทหน้าที่ที่ผ่านมาของผู้สมัครแต่ละคนว่ามีความเป็นมาอย่างไร เพื่อให้พิจารณาเลือกบุคคลได้อย่างเหมาะสม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ความในมาตรานี้ และมาตรา ๒๙ บัญญัติไว้ครอบคลุมแล้ว

๒) งานสัมมนารัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรให้ผู้สมัคร ส.ว. มีโอกาสในการหาเสียงได้เช่นเดียวกับผู้สมัคร ส.ส. เพราะเป็นการหาเสียงภายในผู้สมัครด้วยกัน ในการนำเสนอข้อมูล ความคิดเห็นส่วนตัว นอกเหนือจากเอกสารแนะนำตัวที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำให้แก่ผู้สมัคร

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ใช้วิธีการแนะนำตัวแทนการหาเสียง

๓) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา มีประเด็นความเห็น ดังนี้

- ในขั้นแรกของการสมัคร ยังไม่ต้องแนะนำตัวผู้สมัคร หลังจากเลือกกันเองเหลืออำเภอละ ๒ คน จึงควรมีการแสดงวิสัยทัศน์ในระดับนี้ ส่วนในระดับจังหวัด ให้มีการแสดงวิสัยทัศน์คนละ ๓-๔ นาที เพื่อจะได้เห็นหน้า และได้ฟังว่าสามารถพูดปราศรัยได้

- ควรแนะนำตัวด้วยเอกสารเท่านั้นเพื่อความเท่าเทียม โดยมีการกำหนดข้อมูลที่ต้องจัดส่งและมีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ผลิตเอกสารแนะนำตัว

- ควรมีการบันทึกเทปการแสดงวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร และส่ง หรือเผยแพร่ผ่านยูทูป เพื่อให้ผู้สมัครได้ศึกษาผู้สมัครแต่ละคน ก่อนการเลือก จากนั้นให้ กกต. เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้เพื่อส่งคลิปแนะนำตัวผู้ได้รับเลือกในการเลือกระดับต่อไป

- ไม่ควรมีการพูดแนะนำตัวเนื่องจากอาจมีการได้เปรียบเสียเปรียบกัน

- การแนะนำตัวผู้สมัคร ควรดำเนินการเมื่อมีการเลือกกันเองเรียบร้อยแล้ว ไม่จำเป็นต้องแนะนำตัวในช่วงของการสมัคร

- การเลือกไขว้ต่างอาชีพอาจเกิดความไม่ทราบถึงความเชี่ยวชาญของแต่ละอาชีพ และเพื่อป้องกันอิทธิพลในกลุ่มตนเอง และเกิดความเป็นธรรมมากขึ้น ให้นัดประชุมโดยไม่แจ้งวาระการประชุมล่วงหน้าเพื่อป้องกันการล็อบบี้ ให้ผู้สมัครแสดงวิสัยทัศน์

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นพ้องด้วย

๔) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- การแนะนำตัวของผู้สมัคร ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า การกระทำใดเข้าข่ายการโฆษณา และการกระทำใดเข้าข่ายการแนะนำตัว เช่น การซื้อสื่อโทรทัศน์ การแจกหนังสือ การอัดวีดีโอลงในยูทูป การโพสต์ผ่านเฟสบุ๊ค การส่งรูปทางไลน์ เป็นต้น

- ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดสัมมนาเพื่อแนะนำตัวผู้สมัครทุกคน

- วิธีการแนะนำตัวเองของผู้สมัครโดยให้ระบุประวัติในกระดาษ เอ ๔ จำนวน ๑ หน้า มีความเหมาะสมและชัดเจนแล้วหรือไม่

- ควรจับเวลาในขั้นตอนการแนะนำตัวของผู้สมัครให้เท่ากันทุกคน เพราะบางคนพูดมาก แต่บางคนพูดน้อย เพื่อไม่ให้เกิดการได้เปรียบและเสียเปรียบกัน

- ควรให้ผู้สมัครในระดับอำเภอแสดงวิสัยทัศน์ นโยบายและประวัติ ในห้องคัดเลือกระดับอำเภอในแต่ละกลุ่ม เพื่อจะได้ทราบความคิดอ่านของผู้ที่จะมาเป็นตัวแทนของประชาชน

- คณะกรรมการการเลือกตั้งควรจัดสรรเวลาให้ผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือกกลุ่มละ ๕ คน ได้ออกสื่อระดับจังหวัด หรือสื่อท้องถิ่น หรือสื่อวิทยุชุมชน เพื่อแนะนำตัวให้ทุกคนทราบ

- ควรให้ผู้สมัครแนะนำตัวเอง ประวัติ หน้าที่การงาน ความสำเร็จ ความล้มเหลว และแสดงวิสัยทัศน์ว่าหากได้เป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นพ้องด้วย

๕) นายสมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการการเลือกตั้ง เสนอความเห็น ดังนี้

- การแนะนำตัวของผู้สมัคร นอกจาก การแนะนำตัวในกระดาษ เอ ๔ จำนวน ๑ หน้า อาจเพิ่มรายละเอียดของผู้สมัครด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ หรือทำ QR Code ที่มีรายละเอียดของผู้สมัคร เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าไปศึกษาได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นด้วย

๖) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) เสนอความเห็น ดังนี้

- การโฆษณาและการแนะนำตัว ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า การกระทำใดที่เข้าข่าย “การโฆษณา” การกระทำใดที่เข้าข่าย “การแนะนำตัว” เช่น การซื้อสื่อโทรทัศน์ การแจกหนังสือ การอัดวิดีโอลง YouTube การโพสต์ Facebook การส่งรูปผ่าน Line

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ความในมาตรานี้บัญญัติให้เป็นไปตามที่วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในชั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากัน

ดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

๑) นายสัณฑวุฒิ มหิทราทิศ ประธานชมรมประชาอาสา เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรให้มีการอิงประชาชนบ้าง คือ ให้ประชาชนในแต่ละตำบลไปใช้สิทธิ์ “เลือกตัวแทนตำบลเพื่อไปเลือกเอาว่าที่ ส.ว. ในอาชีพทุก ๒๐ กลุ่มของตำบลว่าจะเป็นใครบ้างของตำบลนั้น (อาชีพละ ๑ ผู้แทนประชาชน) แล้วให้เลือกจากบรรดาว่าที่ ส.ว. อาชีพที่เสนอตัวของตำบลนั้น (หากไม่มีผู้สมัครสำหรับอาชีพนั้นก็ให้ถือว่าสละให้ตำบลอื่นไป ในระดับอำเภอก็จะมีว่าที่ ส.ว. ทุกอาชีพ มาจากทุกตำบล จากนั้นจึงให้ ว่าที่ ส.ว. จากทุกตำบลทุกอาชีพ โชว์วิสัยทัศน์และเปิดให้ ว่าที่ ส.ว. ทุกคนทุกสาขาเลือกว่าที่ ส.ว. ระดับอำเภอ เพื่อนำไปต่อยอดระดับจังหวัด (เลือกไขว้) ได้ระดับจังหวัดแล้วก็ให้ต่อยอดไประดับประเทศ ทั้งนี้ ต้องคำนึงจำนวนที่คัดสรรจะต้องให้เหมาะสมกับจำนวนประชากรของสาขาอาชีพนั้นด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน โดยกำหนดไว้ในอนุมาตรา (๓) นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้มีการเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่น (เลือกไขว้) เพื่อป้องกันการฮั้วและให้เกิดความเป็นธรรมในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยกำหนดไว้ในอนุมาตรา (๑๑) ในส่วนของการใช้วิธีจับฉลาก มิได้กำหนดให้เป็นวิธีการเลือกเพื่อให้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแต่อย่างใด เนื่องจากอาจทำให้เกิดข้อครหาได้ว่าสมาชิกวุฒิสภาสภามาจากการจับสลาก

๒) นายประหยัด ปาตีสกุล ตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขา เสนอความเห็น ดังนี้

- เงื่อนไข ข้อกำหนด ของการรวมกกลุ่มของแต่ละกลุ่มแตกต่างกันออกไป มีลักษณะอยู่กระจายไปในหลายพื้นที่ของเขตการปกครอง รวมถึงในแต่ละกลุ่มย่อยมีรูปแบบของหลักเกณฑ์การสรรหาที่แตกต่างกันไป ดังนั้น จะใช้รูปแบบการรวมกลุ่มตามลักษณะเขตปกครอง อำเภอ จังหวัด ไม่ได้

- ให้กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ต่อจำนวนประชากร ของแต่ละกลุ่ม เพื่อความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยอาศัยข้อมูล ตามแหล่งข้อมูลภาครัฐ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว และไม่ได้จำกัดจำนวนประชากร

๓) นายอุทัย เข่งพิมล เสนอความเห็น ดังนี้

- ให้มีหน่วยเลือกตั้งตำบล ละ ๑ แห่ง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ใช้ระดับอำเภอ

๔) นายบุญเลียง อดทน เสนอความเห็น ดังนี้

- ผู้สมัครเลือกได้กลุ่มอาชีพเดียวได้คนเดียวเท่านั้นและเรียงลำดับกลุ่มอาชีพคะแนนสูงสุด ได้ ๑ คน รวมได้ ๕ กลุ่มอาชีพ ๕ คน และสามารถเลือกกลุ่มอาชีพตนได้/ได้รับสิทธิจากผู้ใช้สิทธิอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นการแบ่งปันการเลือกตั้งจะได้ตรงตามกลุ่มอาชีพที่ต้องการ ทั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการตามความเหมาะสมได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาผสมผสานแล้ว

๕) สมาคมแห่งสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอความเห็น ดังนี้

- การกำหนดให้บุคคลแต่ละกลุ่มสามารถเลือกกันเองหรือที่เรียกว่าการลงคะแนนเพื่อคัดกรอง เกรงว่าวิธีการดังกล่าวจะมีการทุจริตเกิดขึ้น จึงควรให้บุคคลในแต่ละวิชาชีพใน ๒๐ กลุ่มเลือกผู้สมัครข้ามกลุ่ม แต่กรณีนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาคือ ผู้ได้รับการคัดเลือกไม่ใช่ตัวแทนของกลุ่ม ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดวิธีการเลือกกันเองของบุคคลในแต่ละกลุ่มให้เกิดความชัดเจน และหลากกลายในแต่ละวิชาชีพ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาผสมผสานแล้ว

๖) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรใช้หลักการสำคัญของบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง บัญญัติว่า "...หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้" เนื่องจาก ในความเป็นจริงของบริบทสังคมไทย กลุ่มองค์กรต่างๆ ที่หลากหลายอุดมการณ์จะเป็นข้อด้อยอย่างยิ่งของผู้แทนกลุ่มเข้ารับสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาไปเลือกข้ามกลุ่มโดยไม่เข้าใจและไม่รู้จักรักษาธรรมชาติของการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตนเอง ดังนั้น การเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มอาชีพในแต่ละอำเภอ เป็นกระบวนการที่ดีและทำให้เกิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งจะได้บุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในกลุ่มอาชีพของตนเป็นอย่างดี แต่ควรระมัดระวังเรื่องบล็อกโหวต (Block Vote) ด้วยเช่นกัน

- ต้องระมัดระวังในส่วนของผลกระทบของการรวมกลุ่มที่อาจจะไปทำลายหลักการของการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม หรือเป็นการไม่ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ที่ถูกต้องรองรับโดยตัวแทนที่แท้จริง คือ (๑) อุดมการณ์เหมือนกัน (๒) การรักษาผลประโยชน์ที่ถูกต้อง และ (๓) การพัฒนากลุ่มให้เกิดความยั่งยืน

- การเลือกผู้สมัครในกลุ่มด้านอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกัน น่าจะทำให้เกิดระบบการเมืองแบบวิ่งเต้น และไม่สามารถแก้ไขปัญหาการ Block Vote ได้ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมืองแบบระบบอุปถัมภ์ค้ำจุน การเล่นพรรคเล่นพวก ตลอดจนการซื้อขายแลกเปลี่ยนตัวบุคคลกัน หรือเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบอุปถัมภ์ค้ำจุน (แบบไทย) และทำให้เกิดบรรยากาศแต่ละคนในกลุ่มขาดความสามัคคี ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มตนเอง เนื่องจากไม่ได้เลือกกันเอง แต่จะไปวิ่งเต้น

หรือล็อบบี้ (Lobby) กลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มอาชีพอื่นๆ ให้มาลงคะแนนให้ตนเอง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ของตนเองเท่านั้นเพื่อชัยชนะ มิได้สะท้อนความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มอาชีพอื่นแต่อย่างใด

- จากประสบการณ์การเลือกกันเองของการได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีการอ้างถึงการบล็อกโหวต (Block Vote) เป็นการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะบุคคลของกลุ่มที่แข็งแรงหรือบุคคลที่จับกลุ่มรวมกัน ตกลงกันก่อนหรือดูตัวกันก่อนว่าใครเป็นใครแล้วจัดแจงชี้แจง Nominee ให้มาลงคะแนนตามที่ตกลงกัน ถึงแม้จะให้มีการเลือกไขว้ก็ทำได้ ทั้งนี้ การเลือกกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตนเอง แม้จะทำให้ป้องกันการบล็อกโหวต (Block Vote) แต่อาจสร้างความสับสนอย่างมาก ถึงการเป็นตัวแทนกลุ่มอาชีพที่แท้จริง และไม่มีหลักประกันว่าจะทำให้การบล็อคโหวต (Block Vote) ลดน้อยลงหรือไม่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

๗) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เสนอความเห็น ดังนี้

- การเลือกแบบไขว้ อาจไม่สะท้อนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มได้ อาจมีปัญหาในการปฏิบัติและไม่ได้ที่มาของ ส.ว. อย่างแท้จริง

- การเลือกแบบไขว้ต้องกำหนดช่วงเวลาให้ชัดเจน มิฉะนั้นจะเกิดการซื้อหรือฮั้วได้ง่ายขึ้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

๘) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา เสนอความเห็น ดังนี้

- เห็นด้วยกับกำหนดให้มีจำนวนเท่ากันทุกกลุ่ม โดยมีเหตุผลต่าง ๆ เช่น ป้องกันการได้เปรียบเสียเปรียบ ไม่ซับซ้อน จะทำให้ดำเนินการได้ง่าย ง่ายต่อการสรรหา เป้าหมายคือต้องการตัวแทนที่มีความรู้ความสามารถครบทุกด้าน และตอบโจทย์ในพื้นที่ เป็นต้น โดยมีข้อเสนอให้มีจำนวนต่อกลุ่มแตกต่างกันไป เช่น ๒ คน ๕ คน ๑๐ คน เป็นต้น

- ทุกกลุ่มทั้งในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เช่นสมัครเท่าไหร่ ก็จะมีกระบวนการเลือกกันเองให้เหลือกลุ่มละ ๑๐ คน หากไม่มีกลุ่มอาชีพไหนก็ถือว่าขาด ระดับจังหวัดเหลือกลุ่มละ ๕ คน เมื่อถึงระดับประเทศให้เป็นการเลือกไขว้ เพื่อเปิดโอกาสให้คนในอำเภอได้มีกระบวนการมีส่วนร่วมและเป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่

- ระดับอำเภอให้เปิดกว้างของจำนวน แต่เมื่อไปถึงระดับจังหวัดให้มีสัดส่วนที่เท่ากัน

- ระดับอำเภอกำหนดจำนวนในแต่ละกลุ่มสาขาตามอาชีพให้เท่ากัน เพราะมีผลต่อการเลือกแบบไขว้ในระดับจังหวัด คือ กลุ่มละ ๒ คน

- ควรคำนึงถึงกลุ่มประชากรส่วนภูมิภาคด้วย เช่น ภาคใต้ แบ่งตามสัดส่วนประชากร (๑๐ กลุ่ม อาจจะแบ่งอีก ๕ กลุ่มย่อย เพื่อให้ชาวบ้านรู้สึกว่ามีตัวแทนจากอาชีพของตน)

- ไม่เห็นด้วย เพราะไม่สอดคล้องกับมาตรา ๑๐๗ ที่ประชาชนมีสิทธิได้รับเลือกทุกคน

- เห็นด้วยกับการใช้ระบบสัดส่วนทั้งระดับอำเภอและระดับจังหวัด สะท้อนความเป็นจริงในพื้นที่ และน่าจะเป็นระบบที่ธรรมที่สุด เพราะมีความสอดคล้องกับอาชีพของของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น บางจังหวัดมีเกษตรกรเยอะ หรือบางอำเภอไม่มีกลุ่มอาชีพ โดยควรให้เป็นไปตามธรรมชาติของการสมัคร

- เป็นสัดส่วน แต่ต้องมีการกำหนดเงื่อนไขขั้นต่ำจำนวนของทุกกลุ่ม

- สมาชิกแต่ละอำเภอจากภาคอีสานเป็นเกษตรกร มีความแตกต่างกัน ส่วน กทม. เป็นใช้แรงงานภาคอุตสาหกรรมเศรษฐกิจ

- พิจารณาฐานข้อมูลอาชีพ ทั้งประเทศจากสำนักงานสถิติแห่งชาติประกอบด้วย

- ต้องระวังเรื่องผู้สมัครที่จะเลือกไปสมัครพื้นที่ที่จำนวนอาชีพด้านนั้นมีน้อย ซึ่งจะเพิ่มโอกาสการได้เป็น ส.ว.

- แบ่งตามสัดส่วนแต่ไม่เกิน ๕ คน / กลุ่ม

- กำหนดผู้รับเลือกตามจำนวนกลุ่มอาชีพของประชากรในอำเภอ เช่น อำเภอใหญ่ก็ให้มีจำนวนกลุ่มอาชีพที่เยอะ ถ้าอำเภอเล็กก็มีจำนวนประชากรน้อย ก็อาจมีกลุ่มอาชีพน้อย

- บางกลุ่ม เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ อาจมีผู้สมัครแค่ ๑ คน ในระดับอำเภอ จังหวัด หรือแม้แต่ระดับประเทศ ซึ่งอาจจะเป็นการได้เปรียบกว่ากลุ่มอื่น แต่ก็มีความจำเป็น เพราะฉะนั้นจากระดับอำเภอจึงไม่ควรเท่ากันในแต่ละกลุ่ม

- กรณีการกำหนดจำนวนเป็นสัดส่วนกับจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม อาจมีการขนคนหรือจ้างคนมาสมัคร ทำให้มีการได้สัดส่วนมากกว่า

- เห็นด้วยเพราะ ตอบโจทย์ในเรื่องของจำนวนประชากร พื้นที่ที่มีประชากรมากก็จะมีปัญหามาก การได้ตัวแทนมากก็จะมาช่วยแก้ปัญหาในพื้นที่ได้มาก

- ใน ๒๐ กลุ่ม ควรคำนึงถึงสัดส่วนประชากรตามกลุ่มอาชีพ และการแบ่งโซนตามภูมิภาค เพื่อให้ได้ ส.ว. ตามกลุ่มอาชีพที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้นๆ อย่างแท้จริง

- เห็นว่าทุกระดับควรคำนึงถึงประชากรในพื้นที่

- ดูประชากรในแต่ละพื้นที่ก่อน แล้วค่อยไปดูสัดส่วนอาชีพของประชากรในพื้นที่

- แบ่งการคัดเลือกตามกลุ่มอาชีพ เป็น ๓ ระดับ คือ กลุ่มอำเภอเลือกกันเองในกลุ่มไปถึงระดับจังหวัดตามสัดส่วนประชากร และแบ่ง ๘ โซน ตามสัดส่วนภาค ภาคละ ๕๐ คน ได้ ๔๐๐ คน จาก ๔๐๐ คน เลือกให้เหลือ ๒๐๐ คน โดยต้องมีตัวแทนจากทุกกลุ่มอาชีพ

- สัดส่วนตามจำนวนอำเภอของจังหวัดนั้น ๆ เช่น จังหวัด ก. มี ๒๕ อำเภอ มีตัวแทน ๒๕ คน

- ระดับอำเภอ ถ้าในแต่ละกลุ่มอาชีพมีไม่ครบ ๒๐ คน จึงให้เพิ่ม

- ในระดับอำเภอให้ดูสัดส่วนประชากรในอำเภอเป็นเกณฑ์ในการกำหนดจำนวน ส.ว.

- อำเภอละ ๕ แล้วในจังหวัดให้เหลือจังหวัดละ ๑๐ คน

- ในระดับอำเภอ ควรเลือกกันเอง เนื่องจากย่อมรู้ว่าใครมีความสามารถอย่างไรและแต่ละกลุ่มจะรู้จักกันเองดีอยู่แล้ว ถึงจะมีล็อบบี้ แต่ถึงอย่างไร กลุ่มก็จะเลือกคนที่ดีที่สุดเป็นตัวแทน อีกทั้งกระบวนการก็ง่าย

- เลือกกันเองให้เหลือ ๑๐ คน โดยไม่ต้องดูอาชีพ ไม่ต้องแยกกลุ่ม

- จาก ๒๐ กลุ่ม ให้มีการจัดเป็นหมวด ๆ ประมาณ ๕ หมวด แต่ละหมวดไม่ต้องเท่ากันก็ได้แล้วเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มอาชีพให้เลือกกันเองเพื่อไประดับจังหวัด

- ให้กลุ่มเลือกกันเองและเรียงลำดับคะแนน

- เลือกกันเอง เพื่อให้ได้ตัวแทนในกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญมากที่สุด เนื่องจากแต่ละกลุ่มอาชีพจะทราบกันดีอยู่แล้วว่าใครมีความเชี่ยวชาญและมีความอาวุโสมากที่สุด (โดยเลือกกันเองให้เหลือ ๑๕ คน ก่อน แล้วจึงจับสลากให้เหลือ ๑๐ คน)

- เลือกกันเองในกลุ่ม โดยการให้ในกลุ่มตกลงกติกากันเองว่าจะเลือกแบบไหน ห้ามประกาศกติกา การคัดเลือกล่วงหน้าเพื่อป้องกันการล็อบบี้

- ในระดับกลุ่มที่เลือกกันเองเพื่อเป็นตัวแทนกลุ่ม ถ้าตัวเองมีสิทธิแค่ ๑ เสียง แต่ละคนก็จะเลือกตัวเอง ทุกคนที่สมัครก็จะได้คนละ ๑ คะแนน ไม่มีใครชนะใคร ดังนั้น ควรจะมีสิทธิต้องเลือกตัวเองได้ด้วย และก็เลือกคนอื่นในกลุ่มได้ด้วย (เลือกแบบเรียบลำดับ)

- ในแต่ละกลุ่ม ให้ ๑ คน มีสิทธิเลือกได้ ๕ เสียง และยังไงก็ต้องใช้สิทธิให้ครบ ๕ เสียง ถ้าเลือกไม่ครบ ๕ สิทธิให้เป็นบัตรเสีย จากนั้นให้เลือกไขว้ ระหว่างกลุ่ม ให้มีสิทธิเลือกได้กลุ่มละ ๑ สิทธิ และต้องให้เลือกทุกกลุ่มตามที่มีผู้สมัคร เหลืออำเภอละ ๓ คน

- ถ้าสมัครไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการก็ได้หมด

<u>การเลือกไขว้</u>

- ให้เลือกไขว้ในทุกระดับการเลือกเพื่อลดการฮั้วระหว่างนักการเมืองด้วยกันเองได้ตัวแทนที่มีความหลากหลาย

- ไม่เห็นด้วย กับการเลือกไขว้เนื่องจากปัจจุบันมีการเรียน หรืออบรมกันหลายหลักสูตรมีเครือข่ายเยอะจะมีการฮั้วกัน

- เลือกกันเองโดยคละกลุ่มอาชีพ โดยให้เหลือ ๒๐ คน โดยให้แต่ละกลุ่มอาชีพได้ตัวแทนกลุ่มละ ๑ คน

- เลือกไขว้ (ห้ามเลือกกันเอง) เพื่อได้ตัวแทนที่มีความหลากหลาย

- เลือกกันเองในกลุ่มก่อนและจึงเลือกไขว้ในระดับจังหวัด

- เลือกไขว้แต่ควรแนะนำตัวก่อนที่จะมีการเลือก

- ไม่เห็นด้วย กับการเลือกไขว้เพราะไม่รู้จักกันและอาจซื้อเสียงได้ง่าย

<u>จับสลาก</u>

- เห็นด้วยกับวิธีการจับสลากเพื่อป้องกันการฮั้วกันเอง

- เห็นด้วยกับวิธีการจับสลาก แต่ควรใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การคัดเลือกกันเองภายในกลุ่มก่อน

- เห็นด้วยกับวิธีการจับสลาก เพราะผู้สมัครเป็นคนเก่งเท่าเทียมกันหมด โปร่งใส ไม่เกิดการซื้อเสียง

- ไม่ควรใช้ วิธีการจับสลากในทุกระดับเพราะทำให้ ส.ว. มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี และอาจจะได้บุคคลที่ไม่ต้องการอย่างแท้จริง รวมถึงศักดิ์ศรีของตัวแทนชายและหญิงย่อมหายไป

- ไม่ควรใช้การจับสลาก เพราะมีโอกาสที่จะเอาคนเก่งคนดี ออกไป และอาจจะได้คนที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพนั้นจริง ๆ

- ทุกคนที่สมัครก็คือคนที่อยากมาเป็นตัวแทนอยู่แล้วโดยการรวมหมดทุกกลุ่มอาชีพเลย แล้วจับสลาก

- จับสลากในแต่ละกลุ่มอาชีพให้เหลือกลุ่มละ ๑ คน เพื่อตัดบทบาทนักเลือกตั้ง

- จับสลาก โดยคณะกรรมการ

- จับสลาก โดยตัวเองเป็นผู้จับสลากเอง

- เลือกกันเองและจับสลาก แล้วมาทำการสอบเพื่อวัดผลได้ทุกเรื่อง และทำข้อสอบให้ยากขึ้นตามระดับ

- ยกเลิกระบบการเลือกไขว้ระหว่างกลุ่ม การจับสลากเนื่องจากต้องใช้ปัญญา ความรู้ความสามารถ ถึงจะคัดเลือกผู้แทนที่เป็นคนดีอย่างแท้จริง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

๙) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรมีการจับสลากตั้งแต่เริ่มกระบวนการเลือกกลุ่ม และในการจับสลากระดับประเทศควรป้องกันไม่ให้กลุ่มผู้มีอิทธิพลหรือกลุ่มทุนมาฮั้วได้ โดยอาจใช้วิธีการของ กสทช. ในการจัดสรรคลื่นความถี่ที่กำหนดให้ผู้ประมูลอยู่ในห้องเดียวกันและไม่ให้ติดต่อบุคคลภายนอกได้จนกว่าจะเสร็จสิ้นการประมูล มาเป็นตัวอย่าง เพื่อป้องกันการฮั้ว

- ควรมีแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในขั้นตอนการคัดกรองระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพราะผู้สมัครอาจมีจำนวนมาก

- การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาครั้งนี้ หากมีการกระจุกตัวของบุคคลอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จะมีการแก้ไขอย่างไร และควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนหรือไม่

- ควรจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้ในทุกพื้นที่ แม้อยู่พื้นที่อื่นก็สามารถไปเลือกได้โดยไม่ต้องกลับไปพื้นที่ของตน โดยไม่ซ้ำซ้อนกันและเป็นการเลือกวันเดียวกันทั่วประเทศ

- เมื่อได้ตัวแทนกลุ่มอาชีพมาเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ในระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี ควรให้สมาชิกวุฒิสภาได้มีความเกี่ยวพันกับกลุ่มอาชีพของตน โดยให้เป็นกรรมการในกลุ่มนั้น หรือให้เป็นคณะกรรมาธิการในสาขาอาชีพนั้น ๆ เพื่อจะติดต่อสื่อสาร ติดตามความเคลื่อนไหวในกลุ่ม และมีความเกี่ยวพันกัน

<u>การเลือกไขว้กัน</u>

- การเลือกต่างกลุ่ม หากมีการเลือกในระดับต่อไปอาจมีผู้สมัครบางคนไม่ได้รับเลือก ยกตัวอย่างเช่น เกษตรกรที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านหรือบุคคลที่มีคุณค่าในจังหวัดนั้น ซึ่งไม่โดดเด่น คนต่างกลุ่มไม่รู้และไม่ได้เลือกเข้ามา ดังนั้น จึงขอเสนอให้พิจารณาวิธีการเลือกสมาชิกของสภาเกษตรกรแห่งชาติที่เลือกตั้งแต่ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด มาเป็นตัวอย่างในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

- ไม่ควรมีการเลือกต่างกลุ่ม แต่ให้ใช้กระบวนการเลือกกันเองภายในกลุ่มเท่านั้น เพื่อให้ได้คนที่ดีที่สุดในกลุ่ม เพราะการเลือกต่างกลุ่มจะทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการทำงาน

การจับสลาก

- การจับสลาก อาจจะมีความก้ำกึ่งว่าจะเป็นการผสมผสานระหว่างการเลือกทางตรงหรือทางอ้อม และการจับสลากนั้น จะได้คนดีเข้ามาจริงหรือไม่

- สมาชิกวุฒิสภาไม่ควรมาด้วยระบบการจับสลาก เพราะจะทำให้ลดศักดิ์ศรีของการเป็นผู้แทนในรัฐสภา รวมถึงไม่มีหลักประกันได้ว่าผู้ที่ทำหน้าที่จับสลากนั้นจะไม่ถูกซื้อเสียงล่วงหน้า หรือมีกระบวนการซื้อเสียงที่เบ็ดเสร็จเกิดขึ้น

- ไม่สนับสนุนการจับสลากเพราะส่งเสริมแนวคิดแบบงมงาย เป็นการเสี่ยงดวงแทนการแสดงความสามารถและศักยภาพของตัวเอง

- การจับสลากอาจขัดหลักการตามมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้เลือกกันเอง

- คนดีที่มีความรู้ความสามารถอาจตัดสินใจไม่สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา เพราะคิดว่าอาจจะไม่ได้รับเลือกในช่วงของการจับสลากซึ่งมีความเสี่ยงสูง จึงทำให้ไม่ได้คนดีที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง

- การจับสลากมีความถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ที่จะให้ “ดวง” มีส่วนช่วยในการคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติอันทรงเกียรติและมีความสำคัญยิ่งตามรัฐธรรมนูญ

- วิธีการจับสลาก เป็นวิธีการที่ไม่ควรมี เพราะขาดความเป็นเหตุเป็นผล

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ได้ปรับปรุงแล้ว

๑๐) นายสมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการการเลือกตั้ง เสนอความเห็น ดังนี้

- ไม่ควรมีการเลือกต่างกลุ่ม แต่ให้ใช้กระบวนการเลือกกันเองภายในกลุ่มเท่านั้น เพื่อให้ได้คนที่ดีที่สุดในกลุ่ม เพราะการเลือกต่างกลุ่มจะทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการทำงาน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกจากอำเภอทุกอำเภอมาระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

๑) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา เสนอความเห็น ดังนี้

- อย่างน้อยที่จังหวัดควรมีตัวแทนจากกทุกกลุ่มอาชีพ
- ระดับจังหวัดไม่จำเป็นต้องมีตัวแทนทุกกลุ่มอาชีพ
- หากจังหวัดไหนไม่มีคนสมัครในกลุ่มใด สัดส่วนมันจะหายไป เพราะฉะนั้น ควรเป็นสัดส่วนอาชีพขั้นแรก แล้วไปดูสัดส่วนกลุ่มผู้สมัครในระดับต่อไป
- ปัจจุบันนโยบายรัฐบาลมีการแบ่งกลุ่มการพัฒนาระดับจังหวัดด้วย เพราะฉะนั้นก็จะดูตามแนวนโยบายว่าแต่ละจังหวัดควรจะมีตัวแทนเป็นกลุ่มอะไร
- ไม่ควรใช้วิธีการเลือกไขว้ในระดับจังหวัดเพราะอาจมีการฮั้ว

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ขึ้นอยู่กับผลการเลือกระดับอำเภอ

๒) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- ไม่ควรให้ผู้สมัครจับสลากเลือกกันเอง แต่ควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจับสลากในระดับจังหวัดแทน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจับสลากในระดับประเทศแทน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคนโดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๐) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๑) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา เสนอความเห็น ดังนี้

- ระดับประเทศ ต้องมีการกำหนดจำนวนที่แน่นอนทุกกลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มละ ๑๐ คน
- เห็นด้วยกับวิธีการจับสลากเฉพาะที่ใช้ในระดับประเทศ โดยมีวิธีการคัดเลือกด้วยวิธีอื่นมาแล้ว
- ให้การคัดเลือกสิ้นสุดในระดับภูมิภาค เช่น แบ่งเป็น ๘ โซน ได้ ๔๐๐ คน ในระดับประเทศ เลือกไขว้ให้ได้ ๒๐๐ คน
- ระดับประเทศเลือกกันเองได้ ๒ เบอร์ และเลือกตัวเองได้ หากเลือกน้อยกว่าที่กำหนดไว้บัตรเสีย
- ระดับประเทศเลือกไขว้ แต่ขอให้มีสิทธิ์ในการลงคะแนนให้กลุ่มตัวเองได้ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ใช้ระบบเดียวกันทั้งการเลือกในระดับอำเภอ จังหวัด และประเทศ

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกา

ภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นกรณีคำสั่งของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเลือกเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้

“ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าคำสั่งหรือการกระทำของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวกับการเลือกเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลปกครองสูงสุด

~~ในการพิจารณาและมี~~องค์คณะ วิธีพิจารณา และการจัดทำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไป~~ให้กระทำ~~โดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกในแต่ละระดับไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลปกครองชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้อง ~~สืบ~~แสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนก็ได้ ระเบียบดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลปกครองสูงสุดยังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือก ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว”

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

แก้ไขให้สอดคล้องกับความเห็นแล้ว

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบ ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับ

แต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการเข้าสู่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง

การเลือกสมาชิกแทนตำแหน่งที่ว่างควรเพิ่มเติมถ้อยคำ ให้ชัดเจนว่า เป็นการเลือกสมาชิกเพื่อให้ครบตามจำนวนสองร้อยคน ไม่ใช่เป็นการเลือกเพื่อทดแทนเฉพาะตำแหน่งที่ว่างเท่านั้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลในบัญชีสำรอง

ควรมีบทกำหนดโทษสำหรับบุคคลในลำดับถัดไปที่ได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนด้วย รวมทั้งเพิ่มเติมถ้อยคำให้ชัดเจน เพื่อแสดงถึงการมีเจตนาพิเศษในการลาออก เพื่อหวังผลให้บุคคลในลำดับถัดไปได้รับเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นพ้องด้วย

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการห้ามถ่ายภาพบัตรลงคะแนน

ควรกำหนดบทบัญญัติ ให้มีความชัดเจน กรณีการห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือก ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน ทั้งกรณีก่อนลงคะแนนและหลังลงคะแนน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ดำเนินการแล้ว

มาตรา ๕๖ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

(๓) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด

(๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับเลือก

(๖) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง

(๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกัน

(๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด

(๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน

(๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นลักษณะของบัตรเสีย

บทบัญญัติ กรณีบัตรลงคะแนนประเภทใดให้ถือว่าเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน ซึ่งกรณีดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงบัตรลงคะแนนที่ไม่มีการทำเครื่องหมายใด หรือมีการทำเครื่องหมาย แต่ไม่สามารถทราบได้ว่าเลือกผู้ใด จึงเห็นควรเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวเพื่อให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตาม (๑๐)

มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการการเลือกจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนด

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิเลือกของผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก

ควรกำหนดถ้อยคำของบทบัญญัติ ในลักษณะเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นด้วย

มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๑) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

- ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีเลือกตั้ง เพื่อให้พยานมั่นใจว่าจะปลอดภัยจากการมาเป็นพยานให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มีกฎหมายแล้ว

๒) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครกรณีทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

ควรแก้ไขถ้อยคำ เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

“ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใดหรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด ~~และให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น~~

~~คำสั่งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด~~ เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่ง ตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

๒. ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในวรรคหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นพ้องด้วย

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๑) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรกำหนดบทลงโทษ หากมีการบล็อกโหวต ให้ตัดสิทธิทางการเมือง ไม่สามารถเป็น ส.ว. ได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๒) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เสนอความเห็น ดังนี้

- กรณีการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ควรให้อำนาจ กกต. ในการสั่งให้มีการเลือก ส.ว. ใหม่ ภายหลังการประกาศผลการเลือกได้ด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามร่างรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๘๕ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๒๒๔ (๔)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มีแล้ว

๓) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

๑) สมาชิกวุฒิสภาถือเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยและเป็นบุคคลต้นแบบ หากกระทำความผิดหรือกระทำการอันไม่เหมาะสม ก็ควรพ้นจากสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภา และไม่สมควรได้รับเลือกอีกต่อไป

๒) หากมีการรับสารภาพว่าทุจริต ควรนำหลักรัฐศาสตร์มาใช้โดยการให้รางวัล เพื่อจะได้ลดการทุจริตลง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นพ้องด้วย

๔) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในวรรคหนึ่งด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่ามีกรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรให้ประชาชนสามารถคัดค้านการเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้ทุกระดับ เพื่อความสุจริตและโปร่งใส หากให้สิทธิเฉพาะผู้สมัครคัดค้านกันเอง อาจเป็นช่องโหว่ให้มีการซื้อตัวผู้สมัครหรืออาจมีการรับจ้างมาสมัคร เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนได้

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กำหนดให้เฉพาะผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก

๒) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) เสนอความเห็น ดังนี้

- การคัดค้านการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละระดับ ควรให้อำนาจแก่ประชาชนทั่วไปมีสิทธิในการคัดค้านการเลือกด้วย เพราะการกำหนดให้การค้านเป็นสิทธิของผู้สมัครเพียงอย่างเดียวจะทำให้เกิดช่องโหว่ในการทุจริต

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๓) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นกระบวนการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. กระบวนการวินิจฉัยคดีของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะสามารถดำเนินการ ได้ทันภายในกำหนดเวลาหรือไม่ โดยไม่กระทบต่อความยุติธรรม ซึ่งหากระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างจำกัด จึงเห็นควรให้มีการขยายระยะเวลาในการเลือกแต่ละระดับได้

๒. การกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุดตามวรรคท้าย เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒๕ วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ผู้สมัครหรือผู้ที่ถูกโต้แย้งสิทธิตามมาตราดังกล่าว จึงไม่อาจใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีทางศาลได้

๓. กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อาจวินิจฉัยคำร้องคัดค้านได้ทันภายในกำหนดเวลา ควรมีบทบัญญัติของกฎหมายที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รวมทั้งอยู่ภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๔. ความในมาตราที่กำหนดว่า “การเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต เที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย” เห็นควรแก้ไขเป็น “การเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต หรือไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย” ทั้งนี้ ควรแก้ไขบทบัญญัติของมาตราอื่น ๆ ในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้มีความสอดคล้องกันทั้งฉบับ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- สมาชิกวุฒิสภาเป็นสภาสูง จึงควรกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงกว่าสภาผู้แทนราษฎร

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการกำหนดบทยกเว้นกรณีศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

บทบัญญัติเป็นการกำหนดให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ดังนั้น การที่กำหนดบทยกเว้นไว้ในตอนท้ายของมาตราดังกล่าวนั้น มีวัตถุประสงค์อย่างไร

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นบทกำหนดโทษกรณีการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง (เดิม)

กรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ (เดิม) วรรคสอง เห็นควรกำหนดเฉพาะโทษทางปกครองเท่านั้น โดยไม่ควรกำหนดบทลงโทษในทางอาญาไว้ เนื่องจากเป็นลักษณะความผิดที่ไม่ร้ายแรงและการรับสมัครย่อมมีระบบการตรวจสอบอยู่แล้ว ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสามของรัฐธรรมนูญ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๖๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นบทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ (เดิม)

ตามบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา ๑๗ (เดิม) ที่เป็นการกำหนดให้การดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือมอบหมายหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ในกรณีดังกล่าว หากปรากฏว่ามีการรั่วไหลของข้อมูล โดยมิใช่เกิดจากการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิดของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

บทกำหนดโทษไม่ควรกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในอัตราโทษเดียวกัน เพราะการกระทำความผิดของทั้งสองมาตราดังกล่าว อาจส่งผลต่อกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผลกระทบของการกระทำที่มีต่อบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่ผู้สมัคร ดังนั้นจึงเห็นควรกำหนดให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร ให้มีกำหนดเพียง ๕ ปี เท่านั้น

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือกต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการกำหนดลักษณะของความผิด

บทกำหนด เป็นกรณีผู้สมัครรับเลือกรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือก จึงควรกำหนดให้ชัดเจนในลักษณะของความผิดที่ข้อเท็จจริงดังกล่าวต้องรับฟังเป็นยุติแล้วเท่านั้น

ประเด็นการกำหนดอัตราโทษ

การกำหนดอัตราโทษ กรณีผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใดได้สมัครรับเลือก มีความแตกต่างกับอัตราโทษของฐานความผิดที่มีลักษณะอย่างเดียวกันที่มีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๕๐ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีอัตราโทษเท่ากัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๗๕ ผู้ใดรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- หากตรวจสอบและมีหลักฐานพบว่าผู้สมัครระบุสาขาอาชีพที่เป็นเท็จและไม่ตรงกับความเป็นจริง ให้กำหนดบทลงโทษด้วยการปลดออก และยกเลิกสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งทุกเวที รวมทั้งให้ยกเลิกการใช้สิทธิเลือกตั้งตลอดชีวิต

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๒) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

บทกำหนดโทษกรณีการรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดดังกล่าวเป็นเวลา ๕ ปี

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

๑) การกำหนดบทลงโทษผู้สมัครหรือผู้ให้ความช่วยเหลือการกระทำการทุจริตในการเลือก ควรระบุโทษให้หนักและชัดเจน

๒) ควรกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่ช่วยเหลือผู้สมัครให้ได้รับการเลือก รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐและคณะกรรมการอิสระด้วย โดยให้นิยามความหมายของคำว่า “ช่วยเหลือ” ให้ชัดเจนว่า การกระทำใดที่เข้าข่ายการช่วยเหลือ เช่น การแสดงทัศนคติทั่วไป การกล่าวถึงผู้สมัคร การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน ฯลฯ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เนื่องจากมีความประสงค์เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาปลอดจากหรือปราศจากการเมืองและพรรคการเมือง

ส่วนคำว่า “ช่วยเหลือ” เพื่อให้มีความหมายอย่างกว้างขวางโดยครอบคลุมถึงทุกวิธีใดๆ ของการกระทำอันเป็นการช่วยเหลือ

๒) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) เสนอความเห็น ดังนี้

- ควรรวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่องค์กรอิสระด้วย ทั้งนี้ เห็นควรตัดคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง” ออก เพราะอาจหมายรวมถึงประชาชนที่เป็นเพียงสมาชิกพรรคทั่วไปด้วย โดยควรกำหนดเฉพาะกรรมการบริหารพรรคก็เพียงพอแล้ว

- ควรนิยามความหมายของคำว่า “การช่วยเหลือ” ให้ชัดเจนว่า การกระทำใดบ้างที่เข้าข่ายเป็นการช่วยเหลือ เช่น การแสดงทัศนคติทั่วไป การกล่าวถึงผู้สมัครเชิงบวกเชิงลบ การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน การโพสต์ Facebook การโพสต์ในกลุ่ม Line

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๓) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการให้มีโทษของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

บทกำหนดโทษตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่กำหนดให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระทำการช่วยเหลือผู้สมัครให้ได้รับเลือกหรือไม่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จึงเห็นควรกำหนดให้มีโทษของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดดังกล่าวด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด

(๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๔) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นองค์ประกอบของการกระทำความผิดตามบทกำหนดโทษ

บทกำหนดโทษ ควรกำหนดองค์ประกอบของการกระทำความผิดให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการกระทำอันไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยการจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใดตามมาตรา ๕๗ (เดิม) ด้วย

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการเพิกถอนสิทธิของผู้กระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

- บทบัญญัติของ วรรคสอง เห็นควรเพิ่มเติมกรณีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วยหรือไม่ หากเห็นควรเพิ่มเติมกรณีดังกล่าว

ควรเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๑ ด้วย

- บทบัญญัติของ วรรคสองและวรรคสาม กรณีโทษทางปกครองที่มีการกำหนดให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้กระทำความผิด มีความแตกต่างกับกรณีฐานความผิดในลักษณะอย่างเดียวกันที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๑ ที่กำหนดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการใช้ถ้อยคำว่า “บัตรดี”

๑) คำว่า “บัตรดี” มีความแตกต่างกับถ้อยคำที่ใช้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๒ ซึ่งเป็นการกำหนดในฐานความผิด ในลักษณะอย่างเดียวกัน แต่มีการใช้ถ้อยคำว่า “บัตรที่ใช้ได้” จึงเห็นควรกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้มีรูปแบบในการใช้ถ้อยคำอย่างเดียวกัน

๒) ไม่มีการกำหนดการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือก จึงควรเพิ่มบทบัญญัติขึ้นใหม่เป็นวรรคสอง เช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๒

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนนหรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการกำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำ และระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในลักษณะของการกระทำผิดและอัตราโทษที่กำหนดไว้ของบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๐ (เดิม) และมาตรา ๗๖ (เดิม) แล้ว เห็นควรที่จะกำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ ๑ ปี ไว้เช่นเดียวกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

บทกำหนดโทษที่เป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะรุนแรงและส่งผลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมหรือ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น จึงควรกำหนดให้อัตราโทษจำคุกของทั้งสามมาตราดังกล่าว มีอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่หนึ่งปีด้วย

นอกจากนี้ สำหรับการให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๕ ปี นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราโทษในมาตราอื่น ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดอัตราโทษทางอาญาที่ต่ำกว่า แต่ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี ดังนั้น จึงเห็นควรเพิ่มเติมระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี เช่นเดียวกัน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

อัตราโทษทางอาญาที่กำหนดไว้ต่ำกว่าฐานความผิดเดียวกันที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๗

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๑) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

ในคดีเลือกตั้งให้ศาลวินิจฉัยให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งที่ผ่านมาแทนค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ เพื่อไม่ให้พยานต้องไปให้การในคดีแพ่งอีก

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เห็นควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิด รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกในหน่วยเลือกที่ทำให้ต้องมีการเลือกใหม่ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ยื่นคำขอ

๒) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นการใช้ถ้อยคำของการเพิกถอนสิทธิ และกรณีการแยกฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่ง

๑) การใช้ถ้อยคำว่า“เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกหรือสิทธิเลือก” ของบทบัญญัติควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง” ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ วรรคสาม และควรแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำดังกล่าวทุกแห่งที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ด้วย

๒) การกำหนดให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งในการสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแยกไปฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งก็ได้นั้น ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า เป็นการแยกไปฟ้องที่ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งนั้น โดยให้ยึดข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนเดิมเป็นหลัก

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นบทกำหนดโทษในการเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

บทกำหนดโทษ ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติเป็นวรรคสองเกี่ยวกับกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าวของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๕ ปีด้วย

ประเด็นการกำหนดอัตราโทษ

การกระทำความผิด มิใช่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง จึงควรแก้ไขอัตราโทษ เป็นโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๐ และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เป็นความผิด

บทเฉพาะกาล

๑) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

ควรกำหนดบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับบรรดาคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการคดีของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

มาตรา ๙๐ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มที่ได้รับเลือก

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศ มีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๑ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภาตามมาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรองหรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๑) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

- ในการนำแนวทางที่กำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันหรือการเลือกไขว้ไปใช้ในการสรรหาและแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรก จำนวน ๕๐ คน ตามร่าง

มาตรา ๒๖๙ ก็จะเห็นข้อดี ข้อเสีย และข้อบกพร่องของแนวทางดังกล่าว และหากเกิดปัญหาขึ้นจะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กำหนดให้เป็นไปตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖๙

๒) นายทรง บัณฑิตนันทิ เสนอความเห็น ดังนี้

เห็นพ้องด้วยในหลักการ แต่เมื่อพ้นจากสภาวะในวาระเริ่มแรกแล้ว เห็นควรให้ ส.ว. มีจำนวนจากการเลือกตั้งจังหวัดละ ๒ คน โดยจากผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบสมัครทั่วไปและจากตัวแทนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในจังหวัดนั้น ๆ ประเภทละ ๑ คน รวมจังหวัดละ ๒ คน โดยให้แต่ละประเภทสมัครรับเลือกตั้งแล้วให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดนั้นเลือกตั้ง จึงไม่ควรมี ส.ว. แบบที่มาจากการเลือกกันเอง และการสรรหาตามมาตรา ๒๖๙ จึงควรแก้ไขรัฐธรรมนูญ ในโอกาสต่อไป ซึ่ง ส.ว. ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามระบอบประชาธิปไตยและต้องเป็นบุคคลที่มีธรรมาภิบาลปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องสมเหตุสมผลเท่านั้น ทั้งจะให้ไม่ข้อโต้แย้งเรื่อง ส.ว. ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง และจะเป็นการสอดคล้องกับนานาประเทศ ซึ่งส่วนมาก ส.ว. มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๓) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เสนอความเห็น ดังนี้

- ตามบทเฉพาะกาลของร่างรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖๙ (๑) (ค) ในวาระเริ่มแรกที่กำหนดให้วุฒิสภามาจากการสรรหา โดยให้ คสช. คัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ได้จำนวน ๕๐ คน นั้น อยากทราบว่ามีบรรทัดฐานอย่างไรในการเลือกไขว้ ส.ว. ๕๐ คน ดังกล่าว นอกจากนี้ การได้มาซึ่ง ส.ว. โดยตำแหน่ง คือ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาตินั้น ภาระงานของบุคคลดังกล่าวล้นมืออยู่แล้ว จึงไม่ควรได้รับการแต่งตั้งอีก เพราะจะทำให้การทำงานไม่เกิดประสิทธิภาพ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๔) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เสนอความเห็น ดังนี้

- ไม่เห็นด้วยที่ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เลือกสมาชิกวุฒิสภาในขั้นตอนสุดท้าย เพราะจะไม่ได้ตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๕) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็น ดังนี้

๑) ประเด็นการใช้ถ้อยคำ

๒) ความใน (๑) (ก) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา~~ตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐~~มาตรา ๑๐ (เดิม)จำนวนสอง ร้อยคน...”

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มีดังนี้[๓]

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

เป็นการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองเนื่องจากเปิดกว้างให้บุคคลจากทุกภาคส่วนมีโอกาสสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และทำให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก
ประชาชน

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ
ไม่มี

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

ได้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชนทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/draftonwebboard/index_answer.php?wcad=2&wtid=495&t=2) พร้อมทั้งได้เผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในหัวข้อรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .....

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... แล้ว

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักไทย มาตรา ๗๗ แล้ว

---

[๓] หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (Checklist)

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

☑ กฎหมายใหม่ ☐ แก้ไข/ปรับปรุง ☐ ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ได้บุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศ

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้วุฒิสภามาจากการเลือกกันเองจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยกำหนดวิธีการและกระบวนการ รวมทั้งมีมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

มาตรา ๑๓๐ ประกอบกับมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

กรณีย่อมถือได้ว่าเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและประเทศจะไม่มีกลไกและมาตรการเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

(๑) **การสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา** กำหนดให้ผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและเป็นบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่มมีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยมาจากกลุ่มต่าง ๆ จำนวน ๒๐ กลุ่ม เช่น กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง กลุ่มอาชีพทำนา กลุ่มอาชีพทำสวน กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม กลุ่มสตรี และกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่นหรืออื่น ๆ เป็นต้น

(๒) **กำหนดให้มีผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก** กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ คณะกรรมการระดับจังหวัด และคณะกรรมการระดับอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุมิสภาต่อคณะกรรมการ

การเลือกตั้ง และกำหนดให้มีผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละระดับ

(๓) **การดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภา** กำหนดให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาแบ่งออกเป็นระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ โดยการเลือกในแต่ละระดับผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจะต้องเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม แล้วจึงกำหนดให้มีการแบ่งสายโดยแต่ละสายประกอบด้วยกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่ม และการเลือกในขั้นตอนนี้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นจะลงคะแนนเลือกได้แต่เฉพาะบุคคลในกลุ่มอื่นเท่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุมิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเมื่อเสร็จสิ้นแล้วให้บุคคลซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และบุคคลซึ่งได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น

(๔) **การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม** กำหนดให้มีกระบวนการควบคุมตรวจสอบเกี่ยวกับการเลือกทั้งในชั้นก่อนประกาศผลการเลือกและภายหลังประกาศผลการเลือก โดยให้อำนาจแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่หรือนับคะแนนใหม่ รวมทั้งในกรณีที่ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำอันเป็นทุจริตในการเลือกอันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละระดับที่เห็นว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การกำหนดวิธีการและกระบวนการการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาโดยกำหนดให้มาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่หลากหลายในการเข้าสู่ตำแหน่งในการบริหารราชการแผ่นดิน

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคคลในแต่ละภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นสมาชิกวุฒิสภา

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องในทางการเมืองและการบริหารราชการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

ไม่ควร เนื่องจากเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องในทางการเมืองและการบริหารราชการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐ

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ไม่ควร เนื่องจากภารกิจนี้เป็นภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งต้องการความเชี่ยวชาญและต้องมีความเป็นอิสระไม่ถูกครอบงำและชี้นำโดยองค์กรอื่นใด

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ไม่ เนื่องจากเป็นภารกิจที่มีลักษณะเฉพาะและไม่ควรถูกครอบงำและชี้นำโดยองค์กรอื่นใด

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

☑ หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การเลือกตั้ง

☐ ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง.....

☐ แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารในการดำเนินการดังกล่าวได้ เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

-

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

มาตรา ๑๓๐ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☑ ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจะต้องดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ

☐ **ทยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก**.....

☐ **ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก**.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

☑ ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากวุฒิสภาเป็นองค์กรสำคัญที่มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งจำเป็นจะต้องมีสมาชิกวุฒิสภาโดยเร็วเพื่อประโยชน์ในการให้มีกลไกตามรัฐธรรมนูญครบถ้วน

☐ มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

☐ ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ ถ้าจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากมาตรา ๑๓๐ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ตราเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

☐ **ควบคุม (ข้ามไปข้อ ๓.๗)** ☐ **กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)** ☐ **ส่งเสริม**

☑ **ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)**

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากบุคคลที่มีความหลากหลายของสังคม และให้มีมาตรการในการควบคุมดูแลเพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รวมทั้งกำหนดให้มีมาตรการในการลงโทษผู้กระทำการฝ่าฝืนเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกไว้ด้วย

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบการจดทะเบียน

ไม่มี

๓.๗.๒ ค่าธรรมเนียมมีความจำเป็นอย่างไร มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

ไม่มี

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอการให้ยื่นคำขอใหม่หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

มี โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ คณะกรรมการระดับจังหวัด และคณะกรรมการระดับอำเภอ

มีความจำเป็นอย่างไร

เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่ซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่น

หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

-

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

มี

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

เนื่องจากกระบวนการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจะเริ่มจากระดับอำเภอไปสู่ระดับจังหวัดและระดับประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องใช้บุคคลดังกล่าวซึ่งเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่เพื่อช่วยเหลือ แนะนำ หรืออำนวยความสะดวกในการดำเนินการดังกล่าว

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

มีการกำหนดกรอบในการปฏิบัติซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นองค์กรสำคัญตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดมาตรการในทางอาญาเพื่อมิให้มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาอันจะมีผลกระทบต่อความสุจริตและความเที่ยงธรรมของการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเพื่อป้องกันมิให้กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม อันจะทำให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

มีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ประชาชน

☑ **ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง**

คณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และประชาชน

☐ **ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย**

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

☑**ด้านเศรษฐกิจและสังคม**

- เชิงบวก

เป็นการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองเนื่องจากเปิดกว้างให้บุคคลจากทุกภาคส่วนมีโอกาสสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และทำให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ประชาชน

- เชิงลบ

ไม่มี

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

(๑) สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความตามมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดห้ามหาเสียงและกำหนดข้อจำกัดในการแนะนำตัว มีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัครและเพื่อประโยชน์ให้การดำเนินการเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๒) สิทธิในทรัพย์สินตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

เท่าที่จำเป็น เพื่อมิให้มีการฝ่าฝืนอันจะมีผลกระทบต่อการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และเพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

เมื่อสมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลากหลายซึ่งจะส่งผลให้มีการสะท้อนแนวคิดและพิจารณาในทุกบริบทของสังคมอย่างรอบด้านรวมทั้งการกลั่นกรองกฎหมาย และการประนอมทางความคิดความต้องการเพื่อสร้างความเห็นชอบร่วมกัน

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

เมื่อสมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลากหลายซึ่งจะส่งผลให้มีการสะท้อนแนวคิดและพิจารณาในทุกบริบทของสังคมอย่างรอบด้าน รวมทั้งการกลั่นกรองกฎหมาย และการประนอมทางความคิดความต้องการเพื่อสร้างความเห็นชอบร่วมกัน

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

-

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

-

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามากน้อยเพียงใด

-

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

-

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

-

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

-

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

มี เนื่องจากกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นรูปแบบใหม่ และจะต้องมีการดำเนินการในหลายระดับ รวมทั้งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นภาระหน้าที่ใหม่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศและประชาชน

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าต้องใช้

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีคุณวุฒิและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเรื่องในลักษณะนี้อยู่แล้ว

(ค) งบประมาณที่คาดว่าต้องใช้ ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

-

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ไม่เป็นการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีอยู่แล้ว

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

☑ **วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย**

กำหนดให้มีการประกาศหรือเผยแพร่หลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้มีในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

☑ **การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน**

กำหนดให้มีการประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี เนื่องจากเป็นภารกิจเฉพาะ

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

☑ **เกิดประโยชน์สุขของประชาชน**

☑ **เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ**

☑ **มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ**

☑ **ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น**

☑ **มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์**

☑ **ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ**

☑ **มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ**

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

ให้มีการกำหนดระยะเวลาสำหรับขั้นตอนการดำเนินงานตามที่มีการกำหนดไว้ในประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งใดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

ไม่มี

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร
ไม่มี

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่
ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ให้ศาลฎีกาออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาและการมีคำวินิจฉัย	-
มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก	-
มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	-
มาตรา ๑๑ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดลักษณะของกลุ่มในทำนองเดียวกันนอกเหนือจากที่มีการกำหนดไว้แล้ว	-
มาตรา ๓๓ วรรคสอง ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง	-
มาตรา ๓๕ วรรคสอง ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด	-
มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายการของรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี	-
มาตรา ๔๓ วรรคสาม ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และ	-

มาตรา	กำหนดเวลา
วิธีการในการส่งรายการของรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี	
มาตรา ๔๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์การรับฟังความคิดเห็นของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเกี่ยวกับการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง	-
มาตรา ๕๒ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวิธีการจัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขาพรรคการเมืองหรือในเขตจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทน	-
มาตรา ๕๓ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายการและเอกสารประกอบการลงบัญชีของพรรคการเมืองและระยะเวลาในการจัดทำบัญชีดังกล่าว	-
มาตรา ๕๔ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายการประเภทอื่นที่จะต้องแสดงในงบแสดงฐานะทางการเงิน	-
มาตรา ๕๗ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดแบบของใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานเป็นหนังสือของการได้มาซึ่งรายได้	-
มาตรา ๕๗ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจำหน่ายสินค้าหรือบริการและการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมือง	-
มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการที่พรรคการเมืองจะประกาศรายชื่อผู้บริจาค	-
มาตรา ๕๙ วรรคสอง ให้คณะกรรมการกำหนดวิธีการในการประเมินมูลค่าของสิ่งของที่ได้รับบริจาค	-
มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดแบบของใบเสร็จรับเงินและหลักฐานเป็นหนังสือที่จะให้แก่ผู้บริจาค	-
มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวิธีการแจ้งการรับบริจาคในช่วงมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง	-
มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ให้อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำเงินภาษีที่บุคคลได้เสียภาษีไปอุดหนุนพรรคการเมือง	-
มาตรา ๖๓ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและกรมสรรพากรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาในการโอนเงินให้กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง	-
มาตรา ๖๔ วรรคสอง ให้อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดวิธีการขอหักค่าลดหย่อนแก่ผู้บริจาคให้พรรคการเมือง	-

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๗๔ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง เบี้ยประชุมและการประชุมของคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง	-
มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง	-
มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง (๔) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจ่ายเงินคืนให้แก่พรรคการเมือง	-
มาตรา ๗๗ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการลดจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้พรรคการเมือง	
มาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการจัดสรร	-
มาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมือง	-
มาตรา ๘๑ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่พรรคการเมืองจะต้องเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง	-
มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแจ้งกรณีที่สมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเงินหรือทรัพย์สินจากพรรคการเมือง ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือบุคคลใด	-
มาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้นายทะเบียนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน รวมทั้งความเห็นในกรณีที่มีเหตุที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง	-

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

☑มีการรับฟังความคิดเห็น ☐ ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็น ปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแนบท้าย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ดำเนินการตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)
ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๖ (นายนาถะฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

บทวิเคราะห์ข้อดี และข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....*

ข้อดี

เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ได้บุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยจำแนกข้อดีได้ ดังนี้

๑. ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เมื่อสมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ซึ่งจะส่งผลให้มีการสะท้อนแนวคิดและพิจารณาในทุกบริบทของสังคมอย่างรอบด้าน รวมทั้งการกลั่นกรองกฎหมาย และการประนอมทางความคิดความต้องการเพื่อสร้างความเห็นชอบร่วมกัน

๒. เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เมื่อสมาชิกวุฒิสภาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลากหลายซึ่งจะส่งผลให้มีการสะท้อนแนวคิดและพิจารณาในทุกบริบทของสังคมอย่างรอบด้านรวมทั้งการกลั่นกรองกฎหมาย และการประนอมทางความคิดความต้องการเพื่อสร้างความเห็นชอบร่วมกัน

ทั้งนี้ เพื่อกำหนดให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีความหลากหลาย และทำให้ได้ผู้แทนปวงชนที่มีบทบาทแตกต่างกันไป ดังนั้น การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาจะเป็นอย่างไร มีที่มาอย่างไร จะมาจากการแต่งตั้ง การสรรหา หรือมาจากการเลือกตั้ง หรือแบบผสมก็ตาม ต้องพิจารณาถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาด้วยว่าจะออกแบบให้วุฒิสภาเป็นองค์กรที่มีบทบาทเป็น “สภาพี่เลี้ยง” ทำหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมาย หรือมีบทบาทเป็น “สภาตรวจสอบ”ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามระบบสองสภาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

---

* เรียบเรียงโดย นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, จากหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในต่างประเทศ*

ประเทศที่ใช้ระบบรัฐสภาโดยมีสองสภา ได้แก่ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภานั้น วุฒิสภาของแต่ละประเทศจะมีที่มาและอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน บางประเทศสมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง บางประเทศมาจากการแต่งตั้ง วุฒิสภาของบางประเทศอาจทำหน้าที่ถ่วงดุลอำนาจสภาผู้แทนราษฎร สามารถเสนอร่างกฎหมายได้ หรือเพียงยับยั้งร่างกฎหมายของสภาล่างเท่านั้น ดังนั้น ในการศึกษาคราวนี้จะมีประเด็นเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในต่างประเทศ โดยศึกษาความเป็นมาและการได้มาของสมาชิกวุฒิสภา ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาจากประเทศที่เป็นต้นแบบของวุฒิสภาไทย ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศสหพันธรัฐเยอรมนี และประเทศฝรั่งเศส รวมถึงวุฒิสภาของประเทศไอร์แลนด์ และประเทศญี่ปุ่น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป

๑. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ความเป็นมาของวุฒิสภาในประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปี ค.ศ. ๑๗๘๑ ภายหลังสงครามประกาศอิสรภาพซึ่งกองทัพอังกฤษยอมแพ้ต่อนายพลจอร์ช วอชิงตัน ก็เกิดการแตกแยกและกระทบกระทั่งระหว่างมลรัฐและความไม่มั่นคงทางการเมือง ตลอดจนการตกต่ำทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ เนื่องจากการรวมกันเป็นสหภาพของมลรัฐทั้ง ๑๓ รัฐ มีลักษณะเป็นแบบสมาพันธรัฐ (Confederation) คือ เหมือนกับกลุ่มสัมพันธมิตรมากกว่าประเทศที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตามทฤษฎีแล้วในการปกครองแบบสมาพันธรัฐนั้นเป็นการใช้อำนาจร่วมกันระหว่างมลรัฐต่าง ๆ กับรัฐสภา โดยที่แต่ละรัฐมีหนึ่งคะแนนเสียงในรัฐสภาของรัฐบาลกลาง แต่ความจริงแล้วรัฐบาลของมลรัฐมีอำนาจมากกว่ารัฐบาลกลางอย่างมหาศาล รัฐสภาของรัฐบาลกลางไม่สามารถที่จะเก็บภาษีหรือควบคุมการค้าขายได้ รัฐสภาสามารถขอเงินจากมลรัฐได้ แต่การที่มลรัฐจะจ่ายให้หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับรัฐบาลมลรัฐนั้น ๆ รัฐสภาของรัฐบาลกลางไม่มีอำนาจจะบังคับได้ อีกประการหนึ่ง รัฐสภาสามารถออกกฎหมายได้ แต่ไม่มีทางจะรักษากฎหมายได้ เนื่องจาก เป็นเพียงฝ่ายนิติบัญญัติ มิได้เป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับรัฐบาลมลรัฐที่จะปฏิบัติตามหรือไม่[๑]

---

* สุธีรา ชูบัณฑิต, วิทยานิพนธ์ "การได้มาซึ่งวุฒิสภาที่เหมาะสมสำหรับระบอบประชาธิปไตย", มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๗, บทที่ ๓ หน้า ๒๙ - ๕๕.

[๑] โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, "วุฒิสภาไทย : รากฐานที่มาและภารกิจ", สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘, สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗, http://kpi.ac.th/media/pdf/M7_78.pdf, น. ๕ - ๖.

ในปี ค.ศ. ๑๗๘๑ มีการประชุมขึ้นที่เมืองฟิลาเดลเฟีย (Philadelphia) ซึ่งนายจอห์น ดิกกันสัน (John Dickinson) ได้เสนอให้ใช้กฎบัตรแห่งสมาพันธรัฐ (The Articles of Confederation) คือ กำหนดให้มีมลรัฐทั้ง ๑๓ รัฐ อยู่ร่วมกันแบบสหพันธรัฐ (Confederation) และมีรัฐบาลกลางแห่งสหพันธรัฐ (Confederation Government) โดยใช้ชื่อประเทศว่าสหรัฐอเมริกา (United States of America) รัฐสภาของรัฐบาลกลางจะถือคะแนนเสียงจากตัวแทนของมลรัฐแต่ละมลรัฐมี ๑ คะแนนเสียงเท่ากันทุกมลรัฐโดยไม่คำนึงว่าจะเป็นรัฐเล็กหรือรัฐใหญ่ กฎหมายที่สำคัญจะต้องได้รับความเห็นชอบจากมลรัฐอย่างน้อย ๙ มลรัฐ และในที่สุดมลรัฐต่าง ๆ ก็ได้ให้สัตยาบันแก่กฎบัตรแห่งสหพันธรัฐ ทำให้กฎบัตรแห่งสมาพันธรัฐมีผลตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๘๑ แต่อย่างไรก็ตาม กฎบัตรแห่งสมาพันธรัฐก็มีข้อบกพร่องบางประการ ต่อมาจึงได้ประชุมร่วมกันใหม่ที่เมือง Annapolis ในรัฐ Maryland ผลแห่งการประชุมต่างเห็นต่างกันว่าควรที่จะให้รัฐทั้ง ๑๓ รัฐ ได้มาพบกันเพื่อร่วมประชุมอีกครั้งและหาทางแก้ไขปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น ในที่สุดผู้แทนจากรัฐต่าง ๆ ก็ร่วมกันประชุม เรียกการประชุมนี้ว่า The Constitutional Convention ผลแห่งการประชุมระบุว่าบรรดาสมาชิกทั้งหมดต่างลงความเห็นว่าประเทศสหรัฐอเมริกาต้องการรัฐบาลกลางที่เข้มแข็งเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพจึงต้องดำเนินการจัดการร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นลงที่ประชุมร่างรัฐธรรมนูญต้องการให้อำนาจของรัฐบาลกลางมีมากกว่าอำนาจของรัฐบาลมลรัฐ ซึ่งได้มีการถกเถียงกันในที่ประชุมว่ามีปัญหาหลายประการ ทั้งนี้ ปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาเรื่องสิทธิของแต่ละมลรัฐที่จะส่งตัวแทนเข้าร่วมในรัฐสภา ในที่ประชุมได้เสนอแนวความคิดขึ้น ๒ รูปแบบ คือ[๒]

(๑) The Virginia Plan เสนอโดย Edmund Randolph ผู้แทนจากมลรัฐเวอร์จิเนีย ซึ่งเป็นมลรัฐ เสนอให้รัฐสภามี ๒ สภา คือ สภาสูงและสภาล่าง โดยที่ประชาชนแต่ละมลรัฐจะเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาล่าง ส่วนสมาชิกสภาสูงนี้ได้รับเลือกจากสมาชิกสภาล่างอีที่หนึ่งจำนวนสมาชิกของรัฐสภาจะมาจากมลรัฐต่าง ๆ ตามจำนวนประชากรในประเทศ

(๒) The New Jersey Plan เสนอโดย William Paterson ผู้แทนจากมลรัฐนิวเจอร์ซี ซึ่งเสนอให้รัฐสภามีเพียงสภาเดียวและมีสมาชิกที่มาจากรัฐต่าง ๆ ในจำนวนเท่า ๆ กัน รัฐสภามีอำนาจออกกฎหมาย เก็บภาษี วางหลักทรัพย์ทางการค้า และบังคับให้มลรัฐต่าง ๆ ปฏิบัติตามกฎหมายที่รัฐสภาออก

จะเห็นได้ว่าทั้ง The Virginia Plan และ The New Jersey Plan เป็นการเสนอแนวความคิดที่แตกต่างกันเรื่องจำนวนผู้แทนจากมลรัฐที่ส่งเข้ามาประชุมในรัฐสภา มลรัฐใหญ่ต้องการให้จำนวนของประชากรของมลรัฐ เป็นตัวกำหนดจำนวนผู้แทนของมลรัฐตนเข้าร่วมในรัฐสภา ซึ่งเป็นธรรมดาอยู่เองที่ผู้แทนของมลรัฐใหญ่จะต้องมีจำนวนมากกว่าผู้แทนของมลรัฐเล็กอันเป็นผลทำให้มลรัฐเล็กเสียเปรียบ ส่วนมลรัฐเล็กก็เรียกร้องให้ส่งผู้แทนมีจำนวนเท่าเทียมกัน เพื่อแก้ปัญหานี้ จึงเกิดการประนีประนอมขึ้น

---

[๒] Ronan E. Pynn, American Politics Changing Fxpectations, (New York : D.Van Nostrand Company, 1981), pp.50-51, อ้างใน สุรินทร์ สุทธิธรรมดำรง, "วิธีการได้มาซึ่งวุฒิสภา", (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖), น. ๓๐ – ๓๑.

โดยให้รัฐสภาประกอบด้วย ๒ สภา คือ สภาสูง (The Senate) สมาชิกประกอบด้วยผู้แทนจาก ๑๓ มลรัฐ ๆ ละ ๒ คน เท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงจำนวนประชากรไม่ว่าจะเป็นมลรัฐเล็กหรือมลรัฐใหญ่ และสภาล่าง (The House of Representatives) สมาชิกประกอบด้วยผู้แทนจาก ๑๓ มลรัฐ จำนวนไม่เท่าเทียมกัน เพราะขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรภายในรัฐเป็นตัวกำหนดอัตราจำนวนผู้แทน นอกจากนั้นยังได้กำหนดให้กฎหมายใด ๆ ก็ตามที่จะออกใช้บังคับในสหรัฐอเมริกาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกสภาสู.และสภาล่างเสียก่อน และการออกกฎหมายเกี่ยวกับการเงินทั้งหลาย จะต้องเริ่มจากการดำเนินงานของสมาชิกสภาล่างก่อนทุกครั้งไป การประนีประนอมดังกล่าวนี้เรียกว่า The Great Compromise หรือ The Connecticut Compromise แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับต่อเมื่อได้รับสัตยาบันจาก ๙ ใน ๑๓ มลรัฐ ซึ่งหลังจากการประนีประนอมดังกล่าวในที่สุดบรรดามลรัฐต่าง ๆ ยอมให้สัตยาบัน ทำให้รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ นับแต่นั้น และรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้มีการใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน[๓]

วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในประเทศสหรัฐอเมริกา

ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๗ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๓ สมาชิกวุฒิสภาของสหรัฐอเมริกาได้มาโดยสภานิติบัญญัติของแต่ละรัฐเป็นผู้เลือก ซึ่งสภานิติบัญญัติของแต่ละรัฐจะทำการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่เห็นสมควร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยสภานิติบัญญัติของแต่ละรัฐนั้น แม้จะมีรัฐสภาวางระเบียบและคอยควบคุมอยู่ก็ตาม แต่ยังไม่ปรากฏผลเป็นที่พอใจ ทั้งนี้ เพราะว่าบุคคลที่มีอิทธิพลทางการเมืองและบริษัทการค้าใหญ่ ๆ มักควบคุมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในสภานิติบัญญัติของแต่ละรัฐอยู่มาก จนในที่สุดรัฐสภาก็ได้มีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๗[๔]

รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้อำนาจนิติบัญญัติทั้งปวงเป็นของรัฐสภาแห่งสหรัฐอเมริกา อันประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร[๕] ซึ่งทั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างก็มาจากการเลือกตั้งโดยตรง โดยวุฒิสภามีจำนวนสมาชิก ๑๐๐ คน มาจากมลรัฐละ ๒ คน ซึ่งเลือกโดยรัฐสภาของแต่ละมลรัฐ ไม่ว่ามลรัฐนั้น ๆ จะมีจำนวนประชากรเท่าใดก็ตาม โดยมีวาระ ๖ ปี และให้สมาชิกวุฒิสภาทุกคนมีสิทธิออกเสียงได้คนละหนึ่งเสียง และทันทีที่มีการเรียกประชุมภายหลังการเลือกตั้งครั้งแรก สมาชิกวุฒิสภาจะถูกแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม โดยมีจำนวนเท่า ๆ กันทุกกลุ่ม โดยสมาชิกวุฒิสภากลุ่มแรกจะหมดวาระลงในปีที่ ๒ กลุ่มที่สองจะหมดวาระลงในปีที่ ๔ ส่วนกลุ่มที่สามจะหมดวาระในปีที่ ๖ เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

---

[๓] จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์, "วิเคราะห์วิธีการได้มาของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐," สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, น. ๑๑ - ๑๓.

[๔] เกียรติภูมิ นิลสุข, "ปัญหาของสถาบันการเมือง : ศึกษากรณีวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของไทย," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐), น. ๘๔.

[๕] The United States Constitution Article 1 Section 3

จำนวนหนึ่งในสามทุก ๆ ๒ ปี และหากมีตำแหน่งว่างลงเนื่องจากการลาออกหรือด้วยเหตุอื่นในขณะที่รัฐสภาของมลรัฐนั้นไม่อยู่ในสมัยประชุม ก็ให้ฝ่ายบริหารของมลรัฐนั้นแต่งตั้งสมาชิกชั่วคราวให้ปฏิบัติหน้าที่จนกว่ารัฐสภาจะเปิดสมัยประชุมครั้งต่อไป เพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างลง

คุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาต้องมีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ถือสัญชาติอเมริกันตั้งแต่ ๙ ปีขึ้นไป และมีภูมิลำเนาอยู่ในมลรัฐที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้สมาชิกวุฒิสภาจากรัฐเดียวกันจะไม่หมดวาระพร้อมกัน โดยสมาชิกวุฒิสภาทั้ง ๒ คน ในแต่ละรัฐนั้น ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาก่อน หรือหากได้รับการเลือกตั้งเข้ามาพร้อมกันแต่ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งแบบครบวาระจะเรียกว่าเป็น Senior Senator และเรียกอีกคนหนึ่งว่า Junior Senator ซึ่งสมาชิกกว่าร้อยละ ๙๐ มักจะได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาใหม่ นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจะต้องเป็นผู้ได้รับเลือกจากที่ประชุมของแต่ละพรรคก่อนที่เรียกว่า Convention หรือมีการเลือกตั้งหยั่งเสียง (Primary) ก่อน จากนั้นจึงนำรายชื่อที่ได้รับการหยั่งเสียงแล้วส่งเข้าสมัครชิงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาของแต่ละรัฐ[๖] จะเห็นได้ว่า วุฒิสภาของสหรัฐอเมริกามีความต่อเนื่องมิได้หมดวาระลงพร้อมกันทั้งหมด การที่วุฒิสภาของสหรัฐอเมริกามีวาระดำรงตำแหน่งที่ยาวนานกว่าสภาผู้แทนราษฎรทำให้วุฒิสภามีบทบาทในการเสริมสร้างความมั่นคง โดยการผ่อนสั้นผ่อนยาวและมองการณ์ไกลซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ไม่อาจคาดหมายได้ในสภาผู้แทนราษฎร[๗]

ในส่วนอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาสหรัฐอเมริกามีอำนาจหน้าที่ด้านนิติบัญญัติเช่นเดียวกับสภาผู้แทนราษฎรในฐานะของรัฐสภา กล่าวคือ กฎหมายต้องผ่านความเห็นชอบจากทั้งสองสภา อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญได้กำหนดอำนาจหน้าที่เฉพาะให้แต่ละสภาไว้ด้วย นั่นคือ วุฒิสภามีอำนาจในการให้ความยินยอมในการกระทำสนธิสัญญากับประเทศอื่น ๆ และให้ความเห็นชอบกับประธานาธิบดีในการแต่งตั้งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ซึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒๕ การที่ประธานาธิบดีจะเสนอชื่อบุคคลเข้ารับตำแหน่งรองประธานาธิบดีได้นั้นต้องให้แต่ละสภาลงมติเห็นชอบด้วย ส่วนการยื่นถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้เสนอถอดถอนคล้ายกับการทำหน้าที่ของคณะลูกขุนในการยื่นฟ้องต่อศาลส่วนวุฒิสภามีหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินเช่นเดียวกับการพิจารณาของศาล ทั้งนี้ ในการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งต้องได้รับเสียงสนับสนุน ๒ ใน ๓ ของสมาชิกวุฒิสภาที่ร่วมประชุมครบองค์ประชุมส่วนร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหารายได้ให้รัฐ (Revenue-raising Bills) เป็นของสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น ตามธรรมเนียมปฏิบัติการเสนอร่างกฎหมายงบประมาณ (Appropriation Bills) จึงเป็นของสภาผู้แทนราษฎรเช่นกัน และด้วยเหตุผลที่ว่าทั้งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรต่างเป็นสภาที่ถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน

---

[๖] เกียรติภูมิ นิลสุข, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ ๔, น. ๘๕.

[๗] บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, กฎหมายรัฐธรรมนูญ, พิมพ์ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร ช โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๙), น. ๗๗.

๒. ประเทศอังกฤษ

ความเป็นมาของวุฒิสภาในประเทศอังกฤษ

สหราชอาณาจักร หรือรู้จักกันว่าประเทศอังกฤษปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา และถือได้ว่าเป็นต้นแบบของประเทศที่ใช้ระบบรัฐสภาทั่วโลกเป็นประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองการปกครองมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ลักษณะสำคัญของระบบการเมืองอังกฤษเริ่มต้นในสมัยยุคกลาง พระมหากษัตริย์มีอำนาจจำกัดในการตีความจารีตประเพณีสำหรับการปกครอง และการใช้กฎหมายนั้นกระทำได้โดยอาศัยการปรึกษาจากสภาที่ปรึกษา (Witenagemat) และขึ้นอยู่กับความสามารถของพระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์ อย่างไรก็ตามภายใต้โครงสร้างสังคมของอังกฤษหลักการเสรีชน (Freeman) คือกุญแจสำคัญ เมื่อสิ้นสุดยุคสมัยของแองโกล-แซกซอล (Anglo Saxons) เสรีชนในอังกฤษจำนวนมากได้กลายสภาพไปมีสถานะกึ่งทาส แต่เสรีชนยังคงเป็นหลักการสำคัญของสังคม โดยหลังจากศตวรรษที่ ๑๐ เป็นต้นมา ระบบศักดินา (Feudalism) เริ่มมีความแข็งแกร่งขึ้นโดยอำนาจของกลุ่มตระกูลเจ้าของที่ดิน ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเจ้าของที่ดินและทาสที่อาศัยที่ดินทำกินจึงเด่นชัดมากขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมในยุคต่อมา[๕]

ในศตวรรษที่ ๑๑ และ ๑๒ พระมหากษัตริย์พยายามแสวงหาการสนับสนุนจากระบบศักดินาโดยการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาขึ้นเรียกว่า มหาสภา (The Great Council) ซึ่งคณะที่ปรึกษาจะได้รับการแต่งตั้งจากเชื้อพระวงศ์และผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากพระและขุนนาง เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่พระมหากษัตริย์ทั้งในเรื่องการบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของพัฒนาการทางการเมืองการปกครองของอังกฤษ เพราะในศตวรรษที่ ๑๓ และ ๑๔ มหาสภาได้พัฒนามาเป็นสภาองคมนตรี (Privy Council) จนกระทั่งกลายเป็นคณะรัฐมนตรี (Cabinet)

ต่อมาในสมัยพระเจ้าจอห์น (ค.ศ. ๑๑๙๙ - ๑๒๑๖) ได้เกิดวิกฤตทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทรงกดขี่ประชาชนโดยการเรียกเก็บภาษีมากขึ้นเพราะต้องการนำเงินมาทำสงครามเป็นจำนวนมาก รวมทั้งไม่ให้ความสำคัญแก่มหาสภาและละเมิดข้อผูกพันต่าง ๆ ที่เสมือนเป็นรัฐธรรมนูญของอังกฤษ ความขัดแย้งระหว่างพระมหากษัตริย์และบรรดาขุนนางได้นำไปสู่การรวมกำลังของขุนนางเพื่อต่อต้านและบังคับให้พระมหากษัตริย์ลงนามในเอกสารสำคัญ คือ กฎบัตรแมกนาคาร์ตา (Magna Carta) ในปี ค.ศ. ๑๒๑๕ กฎบัตรดังกล่าวได้กำหนดขอบเขตพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ให้อยู่ภายใต้กฎหมาย และจำกัดพระราชอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากร ทั้งนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากมหาสภาก่อน รวมทั้งกำหนดให้พระมหากษัตริย์เคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วย

อย่างไรก็ตาม หลักการในกฎบัตรแมกนาคาร์ตาได้มีการเปลี่ยนแปลงในรัชสมัยพระเจ้าเฮนรี่ที่ ๓ (ค.ศ. ๑๒๑๖ – ๑๒๑๕) โดยพระองค์มีพระราชประสงค์ให้พระมหากษัตริย์มีอำนาจเด็ดขาด ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างกษัตริย์กับเหล่าขุนนางจนเกิดการยึดอำนาจโดย ไซมอนเดอ มองฟอร์ด (Simon de Monfort) ในปี ค.ศ. ๑๒๖๕ ซึ่งต่อมามองฟอร์ดได้สถาปนาตนเอง

---

[๕] สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, การเมืองอังกฤษ, พิมพ์ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๔๓), น. ๒๓-๒๔.

เป็นพระมหากษัตริย์ขึ้นปกครองประเทศ และได้เรียกประชุมรัฐสภา (Parliament) ซึ่งนอกจากจะมีพระและขุนนางเข้าร่วมประชุมแล้ว ยังได้เลือกอัศวิน ๒ คนในแต่ละแชร์ (Shire) และเลือกชาวเมืองอีก ๒ คน ในแต่ละโบโร (Borough) เข้าร่วมประชุมด้วย ซึ่งเรียกการประชุมครั้งนี้ว่า การประชุมรัฐสภา (Parliament) โดยรัฐสภามีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่พระมหากษัตริย์ในการกำหนดนโยบายและการบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ผู้แทนของเมืองมีสิทธิเข้าร่วมประชุม จึงถือเป็นการเริ่มต้นการปกครองในระบบผู้แทน (Representative Government) และในสมัยของพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ ๑ (ค.ศ. ๑๒๙๕ - ๑๓๓๖) ได้มีการเรียกประชุมรัฐสภารูปแบบใหม่ในปี ค.ศ. ๑๒๙๕ เป็นการเรียกประชุมร่วมกันระหว่างชนชั้นสูงกับคนธรรมดา มิใช่เพื่อประชาธิปไตย แต่เพื่อพระองค์จะได้พึ่งพวกขุนนางน้องลง และยอมรับอิทธิพลและความสำคัญของชนชั้นกลาง เพื่อพระองค์จะได้รับการสนับสนุนทางการเงินมากขึ้น ประกอบด้วยสมาชิก ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มชนชั้นสูงหรือขุนนาง กลุ่มพระและกลุ่มสามัญชน ซึ่งต่อมาในปลายศตวรรษที่ ๑๔ ได้พัฒนามาเป็นระบบสองสภา คือ สภาขุนนาง (House of Lords) ประกอบด้วยขุนนางและพระเถระชั้นผู้ใหญ่ และสภาสามัญ (House of Commons) ประกอบด้วยผู้แทนสามัญชนและขุนนางชั้นผู้น้อย

สถาบันพระมหากษัตริย์ไม่ได้เป็นสถาบันที่มีอำนาจทางการเมืองเพียงสถาบันเดียวอีกต่อไป แต่ต้องใช้อำนาจทางการเมืองร่วมกับรัฐสภา และอำนาจของพระมหากษัตริย์ยังถูกจำกัดโดยกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับพระบรมราชโองการและการบริหารของพระมหากษัตริย์จะต้องมีการแถลงต่อรัฐสภา (The King in Parliament) รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับศักดินาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาและกระบวนการตรากฎหมายได้กำหนดขึ้นโดยกลุ่มสามัญชนในรัฐสภา เพื่อนำไปสู่การอภิปรายในรัฐสภาด้วย[๙] ทั้งนี้ ความขัดแย้งระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับรัฐสภาเกิดขึ้นบ่อยครั้ง จนนำไปสู่การล้มเลิกระบบกษัตริย์ มีการสถาปนาระบบสาธารณรัฐขึ้นแทน แต่ต่อมาอังกฤษได้สถาปนาระบบกษัตริย์ขึ้นอีกครั้งแต่อำนาจก็ยังคงไม่ลดลง

จะเห็นได้ว่า อังกฤษมีการปกครองในรูปรัฐสภาซึ่งพัฒนาด้วยความบังเอิญ จนกระทั่งมีสภาขุนนาง (House of Lords) และสภาสามัญ (House of Commons) ขึ้นปลายศตวรรษที่ ๑๗ อำนาจของรัฐสภาก็มีมากขึ้นจนเหนืออำนาจของกษัตริย์ แต่รัฐสภาในขณะนั้นเป็นของอังกฤษ (England) และเวลส์ (Wales) เท่านั้น ส่วนสก็อตแลนด์และไอร์แลนด์ แม้จะอยู่ภายใต้การปกครองของกษัตริย์องค์เดียวกัน แต่มีรัฐสภาของตนเอง ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๗๐๗ และปี ค.ศ. ๑๘๐๑ รัฐสภาของสก็อตแลนด์และไอร์แลนด์ได้มารวมเป็นรัฐสภาของอังกฤษ (The Parliament of Great Britain) ตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่าประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่มีระบบ ๒ สภาที่เก่าแก่ที่สุด โดยในระยะเริ่มแรกสถานภาพของสภาขุนนางและสภาสามัญนั้น กฎหมายกำหนดให้สภาทั้งสองมีอำนาจเท่าเทียมกัน ยกเว้นกรณีที่เกี่ยวกับการคลัง การที่ทั้งสองสภามีอำนาจเท่าเทียมกันนี้ทำให้รัฐบาลประสบความยากลำบากในการบริหารประเทศมาก เพราะสภาขุนนางสามารถคัดค้าน

---

[๙] อรณิช รุ่งธิปนนท์. รัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักร : สภาสามัญ สภาขุนนาง หน่วยงานสนับสนุน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๓), น.๔ - ๕.

ข้อเสนอนโยบายและร่างพระราชบัญญัติของรัฐบาลได้ทุกเรื่อง จนกระทั่งในปี ค.ศ. ๑๙๑๑ รัฐบาลได้เสนอกฎหมายจำกัดอำนาจของสภาขุนนางลง บทบาทของสภาขุนนางจึงถูกลดไปมากตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เรื่อยมา ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการขยายสิทธิการเลือกตั้งของประชาชน อำนาจของสภาขุนนางถูกแทนที่โดยสภาสามัญ และสภาสามัญเองก็สามารถสกัดตัวเองออกจากการครอบงำของสภาขุนนาง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และกฎหมาย

ในปัจจุบัน สภาขุนนางจึงมีหน้าที่เพียงแค่เป็นสภากลั่นกรองเท่านั้น ปัญหาเรื่องการปฏิเสธสภาสูงนั้น เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันตลอดมา ในบางครั้งถึงกับมีการเสนอให้ยุบสภาขุนนางไปเลย แต่ความอยู่รอดของสภาขุนนางนั้น มีพื้นฐานมาจากการรักษาจารีตประเพณีของระบบการเมืองของอังกฤษตราบใดที่พรรคอนุรักษ์นิยมคงมีบทบาทในทางการเมืองอังกฤษอยู่ เป็นที่เชื่อได้ว่าสภาขุนนางคงจะดำรงอยู่ในทางการเมืองอังกฤษต่อไปอีกนาน

วิธีการได้มาซึ่งวุฒิสภาในประเทศอังกฤษ

สมาชิกสภาขุนนางของอังกฤษ แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้[๓๐]

(๑) ขุนนางฝ่ายศาสนา (Lords Spiritual) มีจำนวนที่กำหนดไว้แน่นอน ๒๖ คน ประกอบด้วยพระในศาสนาคริสต์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอาร์คบิชอปและบิชอป (Archbishops and Bishop) ได้แก่ พระระดับสูงจากโบสถ์ ๕ แห่ง ที่สำคัญของอังกฤษ ได้แก่ อาร์คบิชอปแห่งแคนเทอเบอรี่ (Archbishops of Canterbury) อาร์คบิชอปแห่งยอร์ก (Archbishops of York) บิชอปแห่งลอนดอน (Bishop of London) บิชอปแห่งเดอแรม (Bishop of Durham) บิชอปแห่งวินเชสเตอร์ (Bishop of Winchester) ซึ่งเพราะเหล่านี้จะเป็นสมาชิกสภาขุนนางโดยตำแหน่ง นอกจากนี้ ยังมีพระในตำแหน่งบิชอป (Bishop) ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากพระอาวุโส (Senior Bishop) ในศาสนาคริสต์นิกาย Church of England ที่อยู่ในตำแหน่งบิชอปมายาวนานที่สุด

(๒) ขุนนางฝ่ายฆราวาส (Lords Temporal) จะมีบรรดาศักดิ์ตั้งแต่ ดยุค (Duke) มาร์ควิส (Marquis) เอิร์ล (Earls) วิสเคาน์ (Viscout) และบารอน (Baron) ซึ่งมีจำนวนไม่แน่นอน โดยอาจพิจารณาแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. ขุนนางสืบเชื้อสาย (Hereditary peers) แต่เดิมพระมหากษัตริย์ทรงโปรดเกล้าแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบรรดาศักดิ์ ค.ศ. ๑๙๖๓ (Peerage Act ๑๙๖๓) โดยสมาชิกเหล่านี้เป็นพระบรมวงศานุวงศ์หรือขุนนางยศต่าง ๆ ซึ่งเมื่อถึงแก่กรรม บุตรผู้สืบสกุลจะเข้ามาเป็นสมาชิกต่อได้ ทั้งนี้ เนื่องจากความพยายามที่จะทำการปฏิรูปสภาขุนนางของรัฐบาลในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ จึงได้นำไปสู่การตราพระราชบัญญัติสภาขุนนาง ค.ศ. ๑๙๙๙ (House of Lords Act ๑๙๙๙) โดยกำหนดให้มีการลดจำนวนสมาชิกสภาขุนนางที่เป็นขุนนางสืบเชื้อสายให้ลดลง ไม่สามารถสืบทอดความเป็นสมาชิกให้แก่ทายาทได้ ไม่มีสิทธิในการร่วมประชุมสภาและออกเสียงลงมติแต่อย่างใด

---

[๓๐] นฎา สินอนันต์วณิช, "ปัญหาที่เกิดจากการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), น. ๕๙ – ๖๑.

๒. ขุนนางตลอดชีพ (Life Peers) ซึ่งพระมหากษัตริย์โปรดเกล้าแต่งตั้งขึ้นให้ดำรงตำแหน่งขุนนางตลอดชีวิต โดยมีอยู่ด้วยกัน ๒ ประเภทได้แก่

๒.๑ ขุนนางตลอดชีพที่แต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติขุนนางตลอดชีพ ค.ศ. ๑๙๕๘ (Life Peers Act ๑๙๕๘) มีเฉพาะตำแหน่ง บารอน (Barons) และบารอนเนส (Baronesses) เท่านั้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดในสภาขุนนางของอังกฤษ โดยขุนนางประเภทนี้เป็นขุนนางที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาขุนนางตลอดชีพ แต่ไม่สามารถสืบทอดสมาชิกภาพให้แก่ทายาทได้ การแต่งตั้งขุนนางประเภทนี้เป็นไปเพื่อให้รางวัลสำหรับบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่สาธารณะ เช่น บุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี หรือประธานสภาสามัญ เป็นต้น อย่างไรก็ตามสมาชิกประเภทนี้สามารถลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาขุนนางได้โดยสมัครใจ

๒.๒ ขุนนางฝ่ายกฎหมาย (Lord of Appeal in Ordinary หรือ Law Lords) เดิมสมาชิกประเภทนี้ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางกฎหมาย โดยนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้เสนอรายชื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นตุลาการ มีบรรดาศักดิ์ชั้นบารอน (Barons) โดยจะเป็นสมาชิกสภาขุนนางตลอดชีวิต สิทธิในการเป็นสมาชิกสภาขุนนางประเภทนี้ไม่ตกทอดไปยังทายาท ขุนนางฝ่ายกฎหมายนี้ นอกจากจะเป็นสมาชิกสภาขุนนางทำหน้าที่ในฐานะองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติแล้ว ยังเป็นผู้พิพากษาในศาลสูงสุดทำหน้าที่ในฐานะองค์กรฝ่ายตุลาการอีกด้วย แต่ในปัจจุบันนี้ โดยผลของการปฏิรูประบบศาลโดยมีการตั้งศาลฎีกา (The United Kingdom Supreme Court) ขึ้น จะเริ่มเปิดดำเนินการแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๐๙ เป็นต้นมา ทำให้อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและอาญาในฐานะศาลสูงสุดได้ถูกโอนไปยังศาลฎีกา โดยในวาระเริ่มแรกกฎหมายได้บัญญัติให้โอนขุนนางฝ่ายกฎหมาย (Lords of Appeal in Ordinary) จำนวน ๑๒ คน ที่เคยเป็นผู้พิพากษาศาลสภาขุนนางได้ปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกา และเมื่อสิ้นวาระการดำรงตำแหน่งแล้วจึงค่อยดำเนินการคัดเลือกใหม่ตามกระบวนการคัดเลือกผู้พิพากษาตามกฎหมาย โดยในส่วนสมาชิกภาพของขุนนางฝ่ายกฎหมายที่ถูกโอนไปนั้น ถือว่าขุนนางฝ่ายกฎหมายทั้ง ๑๒ คน ขาดคุณสมบัติในการปฏิบัติหน้าที่ในสภาขุนนางในช่วงเวลาที่ถูกโอนไปปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกา แต่สามารถกลับมาเป็นสมาชิกสภาขุนนางอีกได้เมื่อพ้นวาระการเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกาแล้ว

ในปัจจุบันสมาชิกสภาขุนนางของอังกฤษมีจำนวนทั้งหมด ๗๙๑ คน โดยมาจากขุนนางตลอดชีพ ซึ่งแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี จำนวน ๖๗๙ คน มาจากการสืบเชื้อสาย จำนวน ๘๖ คน มาจากขุนนางฝ่ายศาสนา[๑๑]

สภาขุนนางไม่มีอำนาจเสนอกฎหมาย โดยอำนาจหน้าที่ของสภาขุนนางก่อนปี ค.ศ. ๑๙๑๑ สภาขุนนางสามารถขัดขวางร่างกฎหมายที่ผ่านจากสภาสามัญมาแล้วได้ โดยการปฏิเสธที่จะยินยอมให้ประกาศใช้ร่างกฎหมายนั้น นับได้ว่าเป็นสิทธิยับยั้งของสภาขุนนาง ซึ่งสะท้อนความเป็นระบบสภาคู่ตามความหมายที่เคร่งครัดที่สามารถยับยั้งร่างกฎหมายของสภาสามัญได้เด็ดขาดทำให้ร่างกฎหมาย

---

[๑๑] Inter-Parliamentary Union, " United Kingdom: House of Lords," Accessed May 25, 2015, http://www.ipu.org/parline-e/reports/2336_A.htm.

ที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากสภาสามัญตกไปไม่อาจประกาศเป็นกฎหมายใช้บังคับได้เลยทีเดียว แต่ภายหลังจากการประกาศในพระราชบัญญัติสภา ค.ศ. ๑๙๑๑ (The Parliament Act ๑๙๑๑) แล้ว สภาขุนนางไม่มีสิทธิยับยั้งร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินอีกต่อไป มีหน้าที่เพียงให้ความเห็นชอบยืนตามสภาสามัญเท่านั้น และสำหรับร่างกฎหมายอื่น ๆ การใช้สิทธิยับยั้งของสภาขุนนางจะมีผลเป็นการถ่วงเวลา ทำให้การประกาศใช้เป็นกฎหมายของร่างกฎหมายนั้น ๆ ใช้เวลานานขึ้นเท่านั้น[๑๒]

นอกจากนี้ เดิมสภาขุนนางทำหน้าทีเป็นศาลสูงสุดในสหราชอาณาจักร (Final Court of Appeal) ทำหน้าที่พิจารณาคดีแพ่ง (Civil Case) ในสหราชอาณาจักร และคดีอาญา (Criminal Cases) ในอังกฤษ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ ผู้ที่พิจารณาคดีประกอบด้วย ขุนนางกฎหมาย (Law Lords) ประธานสภาขุนนาง (Lord Chancellor) และสมาชิกที่ดำรงตำแหน่งในศาลสูง (High Judicial Office) ประจำสภาขุนนาง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันอำนาจทางตุลาการนี้ได้โอนไปยังศาลฎีกา เนื่องจากพระราชบัญญัติปฏิรูปรัฐธรรมนูญ ปี ๒๐๐๕ (Constitutional Reform Act ๒๐๐๕) กำหนดให้มีการจัดตั้งศาลฎีกา (Supreme Court of United Kingdom) โดยทำหน้าที่พิจารณาคดีแพ่งและอาญา ซึ่งศาลฎีกาได้เริ่มเปิดทำการเป็นครั้งแรก ในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. ๒๐๐๙[๑๓]

ในส่วนของการควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินนั้น สภาขุนนางไม่มีสิทธิในการลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล แต่มีสิทธิในการตั้งกระทู้ถามและอภิปรายเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารประเทศของรัฐบาล ร่างกฎหาย และเรื่องสำคัญอื่น ๆ ในระดับประเทศและระหว่างประเทศตลอดจนตั้งคณะกรรมาธิการประจำสภาขุนนางเพื่อทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติและติดตามตรวจสอบนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐสภา

๓. ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ความเป็นมาของวุฒิสภาในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สภาที่สองของประเทศของประเทศเยอรมนีนั้น ใช้ชื่อว่าสภาบุนเดสรัต (Bundesrat) ซึ่งมีความหมายว่า “สภาแห่งรัฐ” ก่อตั้งขึ้นพร้อมกับจักรวรรดิเยอรมัน (German Empire) ในปี ค.ศ. ๑๘๗๑ แต่เดิมนั้น สภาแห่งรัฐประกอบไปด้วยสมาชิกที่เป็นข้าราชการชั้นสูงและถือเป็นสภาที่มีอำนาจมาก เนื่องจากกฎหมายทุกฉบับต้องผ่านการเห็นชอบจากสภาแห่งชาติ ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๑๙ จึงมีการตั้ง “Reichsrat” หรือ “สภาแห่งจักรวรรดิ” ขึ้นมาแทน โดยมีอำนาจลดลง ทำได้เพียงการคัดค้านร่างกฎหมาย ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรสามารถลงคะแนนเสียงเพื่อผ่านร่างกฎหมายดังกล่าวภายหลังได้ด้วยคะแนนเสียงสองในสาม แต่เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นประกอบไปด้วยสมาชิกจากหลายพรรคการเมือง ดังนั้น ส่วนใหญ่แล้วจึงไม่สามารถลงคะแนนเสียง

---

[๑๒] สรรค์ชัย ชญานิน, “อำนาจในการเสนอร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกวุฒิสภา,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒), น. ๘๓.

[๑๓] จิตพรต พัฒนสิน, “การปฏิรูปศาลสภาขุนนางของประเทศอังกฤษ,” สืบค้นเมื่อ มกราคม ๒๕๕๑, http://library.uru.ac.th/webdb/images/krisdika.go.th-11.pdf, อ้างใน นฎา สินอนันต์วณิช.

เพื่อยืนยันร่างกฎหมายที่สภาแห่งจักรวรรดิคัดค้านได้ เนื่องจากมีคะแนนเสียงไม่ถึงสองในสาม ของสมาชิกทั้งหมด อย่างไรก็ตามต่อมาประเทศเยอรมนีได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองระบอบเผด็จการ โดยฮิตเลอร์ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๓๓ จนกระทั่งในภายหลังประเทศเยอรมนีเป็นฝ่ายแพ้สงครามโลก ครั้งที่ ๒ โดยถูกแบ่งประเทศและถูกปกครองโดย ๔ ประเทศมหาอำนาจ ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๔๙ จึงมีการสถาปนาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีขึ้น มีสภาผู้แทนราษฎร (Bundesrat) ได้มาโดยการเลือกตั้ง และยังมีสภาแห่งรัฐ (Bundesrat) ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนจากแต่ละรัฐด้วย[๑๔]

วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้กำหนดให้วุฒิสภาของประเทศเยอรมนี หรือเรียกว่า สภาบุนเดสรัต (Bundesrat) ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีของมลรัฐ (The Land Governments) ที่ได้รับแต่งตั้งและถอดถอนโดยมลรัฐ รัฐมนตรีคนอื่นอาจเป็นผู้ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนที่ได้รับการแต่งตั้งได้ โดยแต่ละมลรัฐจะมีอย่างน้อง ๓ เสียง มลรัฐที่มีประชาชนกว่า ๒ ล้านคน มี ๔ เสียง มลรัฐที่มีประชาชนกว่า ๖ ล้านคน มี ๕ เสียง และมลรัฐที่มีประชาชนกว่า ๗ ล้านคน มี ๖ เสียง ซึ่งแต่ละมลรัฐมีสิทธิแต่งตั้งสมาชิกบุนเดสรัตเท่ากับจำนวนที่จะลงคะแนนเสียงได้ ซึ่งการลงคะแนนเสียงของแต่ละมลรัฐให้กระทำโดยการลงคะแนนเสียงกลุ่มเท่านั้น และโดยสมาชิกผู้มาร่วมประชุมหรือผู้ทำหน้าที่แทนสมาชิกเท่านั้น[๑๕] ซึ่งปัจจุบันสมาชิกของสภาแห่งรัฐมีจำนวน ๖๙ คน เป็นตัวแทนจากแต่ละมลรัฐจาก ๑๖ มลรัฐ[๑๖] โดยองค์ประกอบของสภาบุนเดสรัตนั้นมีลักษณะแตกต่างจากวุฒิสภาของประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ในฐานะตัวแทนของรัฐสมาชิก เนื่องจากสมาชิกของสภาบุนเดสรัตไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แต่เป็นตัวแทนซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐบาลของแต่ละมลรัฐ และอาจกล่าวได้ว่าจำนวนสมาชิกสภาบุนเดสรัตซึ่งเป็นตัวแทนจากแต่ละรัฐอาจมีจำนวนไม่เท่ากันขึ้นกับจำนวนสิทธิในการลงคะแนนเสียงของแต่ละรัฐซึ่งคำนวณตามจำนวนประชากรนั่นเอง

ในส่วนของสมาชิกภาพของสภาบุนเดสรัตนั้นจะสิ้นสุดโดยอัตโนมัติ หากผู้เป็นตัวแทนนั้นออกจากการปฏิบัติหน้าที่หรือออกจากการดำรงตำแหน่งในรัฐบาลของรัฐสมาชิก หรือกรณีที่รัฐบาลของรัฐสมาชิกถอนบุคคลนั้นออกจากการเป็นตัวแทน

อย่างไรก็ตามประเทศเยอรมนีได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปสภาบุนเดสรัต โดยแม้ว่าจะมีข้อเสนอและจากหลายฝ่ายเกี่ยวกับรูปแบบของสภาบุนเดสรัต เช่น การเปลี่ยนแปลงเป็นระบบวุฒิสภาแบบสหรัฐอเมริกาที่ได้มาโดยการเลือกตั้งเพื่อลดอิทธิพลจากรัฐบาลของรัฐสมาชิกในการออกกฎหมาย และเพื่อให้การออกกฎหมายเป็นไปโดยโปร่งใสและสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยมากขึ้น แต่ข้อเสนอดังกล่าวไม่ได้รับความสนใจจากคณะกรรมการการปกครอง

---

[๑๔] Bundesrat, "Bundesrat of Germany," Accessed October 6, 2010, http://www.buvdearat.de/nn_11628/en/organisation-en.html, อ้างใน นฎา สินอนันต์วณิช.

[๑๕] รัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มาตรา ๕๑

[๑๖] Inter-Parliamentary Union, Germany : Bunderat (Federal Council), Accessed May 25, 2015, http://www.ipu.org/parlime-e/reports/2122_A.html.

ระบอบสหพันธรัฐ (The Federalism Commission) มากนัก โดยประเด็นที่ได้รับความสนใจและมีการอภิปรายอย่างมากคือการลดอำนาจของสภาบุนเดสรัตในด้านนิติบัญญัติ โดยเฉพาะอำนาจในการยับยั้งร่างกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเด็นดังกล่าวยังไม่เป็นที่ยุติ

สภาบุนเดสรัตในฐานะตัวแทนของมลรัฐต่าง ๆ มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอร่างกฎหมายและกลั่นกรองกฎหมายโดยเฉพาะร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของมลรัฐนั้น ๆ โดยสภาบุนเดสรัตจะมีบทบาทในสภาที่มีจุดเน้นที่แตกต่างกับสภาผู้แทน กล่าวคือ วุฒิสภามีอำนาจในการยับยั้งร่างกฎหมายของสภาผู้แทนได้ แต่ร่างกฎหมายที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของมลรัฐ สภาผู้แทนราษฎรจะมีบทบาทสูงกว่าในการยับยั้งร่างกฎหมาย นอกจากนี้วุฒิสภามีหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาให้แก่สภาผู้แทนราษฎร สามารถเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตลอดจนสามารถตั้งกรรมาธิการร่วมระหว่างสองสภาได้

๔. ประเทศฝรั่งเศส

ความเป็นมาของวุฒิสภาในประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศสมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดี โดยระบบการเมืองการปกครองของฝรั่งเศสได้มีการพัฒนาการมายาวนาน ซึ่งความเป็นมาของวุฒิสภาในประเทศฝรั่งเศสต่างกับประเทศอังกฤษมาก กล่าวคือ ประเทศฝรั่งเศสมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองมากกว่าจะค่อย ๆ วิวัฒนาการมาทีละขั้นดังเช่นในประเทศอังกฤษ จะเห็นได้จากการปกครองในประเทศฝรั่งเศสสมัยหนึ่งมีสองสภา แต่อีกสมัยหนึ่งมีสภาเดียว ต่อมาก็กลับมาใช้ระบบสองสภาอีก จนกระทั่งมาถึงสมัยปัจจุบันยังคงใช้ระบบสองสภาอยู่ในปัจจุบัน

สมัยที่มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ สภาของประเทศฝรั่งเศส คือ สภา Etats Generaux สมาชิกของสภานี้ แบ่งออกเป็นสามชนชั้น ประกอบด้วย ขุนนาง พระ และสามัญชน โดยถือว่าขุนนางและพระเป็นอภิสิทธิชนซึ่งแตกต่างกับพวกสามัญชน สภานี้ไม่มีอำนาจดำเนินการใด ๆ แต่งตั้งขึ้นเป็นเพียงสภาที่ปรึกษากษัตริย์เท่านั้น ต่อมาสภานี้ได้ประกาศตั้งตัวเองเป็นสภาแห่งชาติ (Assemblee Nationale) ในปี ค.ศ. ๑๗๘๙ โดยทำหน้าที่เป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญ และสภานี้ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. ๑๗๙๑ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศฝรั่งเศส นับเป็นครั้งแรกที่ฝรั่งเศสเริ่มปกครองในระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติถึงอำนาจนิติบัญญัติโดยประกอบด้วยสภาเดียวเป็นการแสดงออกถึงชัยชนะของชนชั้นกลางที่มีต่ออภิสิทธิชน ซึ่งเป็นการลดอำนาจของกษัตริย์ และไม่ยอมรับระบบสองสภา ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๗๙๒ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ออกกฤษฎีกาเลิกล้มระบอบกษัตริย์ และประกาศจัดตั้งสาธารณรัฐที่ ๑ (Republique ๑) ในที่สุดฝรั่งเศสมีรูปแบบการปกครองแบบสาธารณรัฐนับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๗๑

ต่อมาปี ค.ศ. ๑๘๗๕ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ๑๖ โดยมีอำนาจนิติบัญญัติประกอบด้วยสภา ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร (Chamber of Deputies) และวุฒิสภา (Senate) สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิก ๖๐๐ คน เลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ส่วนวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิก ๓๐๐ คน ซึ่งถือว่าได้รับเลือกตั้งโดยทางอ้อม รัฐสภามีอำนาจเลือกตั้ง

ประธานาธิบดีของประเทศซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบัญญัติกฎหมาย ควบคุมฝ่ายบริหาร และแก้ไขรัฐธรรมนูญ วุฒิสภามีอำนาจเท่ากับสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นองค์กรทำหน้าที่ในการถ่วงดุลอำนาจนิติบัญญัติ และมีอำนาจให้ความยินยอมเมื่อประธานาธิบดีจะใช้อำนาจยุบสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากการเมืองในประเทศได้พัฒนาสู่ความเป็นประชาธิปไตยตามลำดับ ต่อมาฐานะและอำนาจของวุฒิสภาได้ค่อย ๆ ลดลงจนอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรมักจะได้รับการสนับสนุนจากมติมหาชนสาธารณรัฐที่ ๓ ได้สิ้นสุด เมื่อประเทศฝรั่งเศสถูกกองทัพเยอรมันยึดครองในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๐

การจัดตั้งสาธารณรัฐที่ ๔ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ทำหน้าที่เป็นสภาล่าง คือ สามารถลงมติไม่ไว้วางใจให้รัฐบาลลาออกได้แต่เพียงสภาเดียว มีอำนาจลงมติรับรองหรือคัดค้านร่างกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณได้ ทั้งนี้ วุฒิสภาทำหน้าที่เป็นสภาสูง สภาแห่งสาธารณรัฐประกอบด้วยสมาชิก ๓๒๐ คน เลือกตั้งโดยคณะผู้เลือกตั้งจากตัวแทนหน่วยการปกครองต่าง ๆ มีวาระในตำแหน่ง ๖ ปี สมาชิกต้องพ้นจากตำแหน่งและทำการเลือกตั้งใหม่ในจำนวน ๑ ใน ๒ ของทั้งหมดในทุก ๆ ๓ ปี สภาแห่งสาธารณรัฐมีอำนาจเลือกประธานาธิบดีร่วมกับสภาผู้แทนราษฎรและมีอำนาจแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่ไม่มีอำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารการใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ มีอำนาจเสนอกฎหมายใด ๆ ได้ ยกเว้นกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน แต่ร่างกฎหมายทุกฉบับจะต้องเสนอไปยังสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นอันดับแรกเสียก่อน สาธารณรัฐที่ ๔ ได้สิ้นสุดในที่สุดประเทศฝรั่งเศสได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเรียกว่าฉบับสาธารณรัฐที่ ๕ ซึ่งกำหนดให้ใช้ระบบสองสภา ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรหรือสมัชชาแห่งชาติ และวุฒิสภา

วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาประเทศฝรั่งเศส

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสกำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทน (Assemblée Nationale) และวุฒิสภา (Sénat) ซึ่งสมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งทางอ้อม โดยเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสาธารณรัฐ และประชาชนฝรั่งเศสที่อยู่นอกสาธารณรัฐฝรั่งเศส[๑๗]

ทั้งนี้ ก่อนเดือนกันยายน ค.ศ. ๒๐๐๔ สมาชิกวุฒิสภาฝรั่งเศสประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด ๓๒๑ คน โดยดำรงตำแหน่งวาระละ ๙ ปี และมีการเลือกตั้งใหม่จำนวนหนึ่งในสามของสมาชิกวุฒิสภาฝรั่งเศสทุก ๆ ๓ ปี ซึ่งต่อมาสมาชิกวุฒิสภาฝรั่งเศสเหลือวาระการดำรงตำแหน่งเพียง ๖ ปี โดยมีการเลือกตั้งใหม่ครึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาในทุก ๆ ๓ ปี สมาชิกวุฒิสภาต้องมีอายุ ๓๕ ปีบริบูรณ์ มีสัญชาติฝรั่งเศส ผ่านการเกณฑ์ทหารแล้ว โดยไม่มีลักษณะต้องห้ามอันได้แก่ การเป็นผู้อยู่ในการอภิบาลของผู้อื่น การเป็นผู้เสียสิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้ ผู้สมัครต้องไม่เป็น

---

[๑๗] รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส (สาธารณรัฐที่ ๕) ค.ศ. ๑๙๕๘ มาตรา ๒๔

สมาชิกรัฐสภา สมาชิกรัฐบาล สมาชิกสภาเศรษฐกิจและสังคม สมาชิกสภารัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษา ข้าราชการพลเรือน หรือทหาร

สมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากจัดหวัดในฝรั่งเศส จังหวัดโพ้นทะเล และดินแดนโพ้นทะเล ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาจากผู้แทนประชาชนชาวฝรั่งเศสที่อยู่นอกประเทศฝรั่งเศส

ในส่วนของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากจังหวัดในฝรั่งเศส จังหวัดโพ้นทะเลและดินแดนโพ้นทะเลนั้น ได้มาโดยการเลือกตั้งโดยอ้อมโดยคณะผู้เลือกตั้ง (Collége Electoral) ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Deputés) สมาชิกสภาภาคที่ได้รับเลือกตั้งจากจังหวัดนั้น (Conseillers Régionaux) สมาชิกสภาจังหวัด (Conseillers Généraux) และตัวแทนที่สมาชิกสภาเทศบาลตั้งขึ้น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้แทนของสภาเทศบาลเข้ามาเป็นคณะผู้เลือกตั้งตามจำนวนของสมาชิกสภาเทศบาลและประชากรในเขตเทศบาลนั้น เช่น หากเทศบาลนั้นมีประชากรต่ำกว่า ๙,๐๐๐ คน และมีสมาชิกสภาเทศบาลระหว่าง ๙-๑๑ คน ตั้งผู้เลือกตั้งได้ ๑ คน ถ้ามีสมาชิกสภาเทศบาล ๑๕ คน ตั้งผู้เลือกตั้งได้ ๓ คน ถ้ามีสมาชิกสภาเทศบาล ๑๙ คน ตั้งผู้เลือกตั้งได้ ๕ คน เป็นต้น สำหรับเทศบาลที่มีประชากรเกิน ๙,๐๐๐ คน และเทศบาลในเขตภาคของแม่น้ำแซม สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนเป็นผู้เลือกตั้งโดยตำแหน่ง นอกจากนั้น ในเทศบาลเหล่านี้หากเทศบาลใดมีประชากรเกิน ๓๐,๐๐๐ คน ก็มีสิทธิเลือกผู้เลือกตั้งได้เพิ่มอีก ๑ คน ต่อประชากรทุก ๆ ๑,๐๐๐ คน[๑๘]

ส่วนสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากผู้แทนประชาชนชาวฝรั่งเศสที่อยู่นอกประเทศฝรั่งเศสนั้น มาจากการเลือกตั้งโดยใช้วิธีพิเศษ กล่าวคือ ให้คะแนนกรรมาธิการระดับสูงของคนฝรั่งเศสนอกประเทศ (Conseil Superieur des Francais a l'etranger) เสนอรายชื่อและให้วุฒิสภาลงมติรับหรือไม่รับรายชื่อดังกล่าว แต่วุฒิสภาจะเสนอรายชื่อใหม่ไม่ได้ กรณีวุฒิสภาลงมติไม่รับคณะกรรมาธิการดังกล่าว ต้องเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาใหม่จนกว่าจะรับ[๑๙]

สำหรับวิธีการลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภา ฝรั่งเศสใช้ระบบผสม กล่าวคือ

(๑) จังหวัดใดที่มีสมาชิกได้ไม่เกิน ๓ คน ใช้วิธีการลงคะแนนเสียงข้างมาก ๒ รอบ (A two-round first-past-the-post poll) ในรอบแรก ผู้ที่ได้รับเลือกจะต้องได้คะแนนเสียงข้างมากของคะแนนเสียงทั้งหมดและต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของผู้มีสิทธิออกเสียงตามบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ในรอบสอง ผู้ได้รับเลือก ได้แก่ ผู้ที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุดโดยเรียงตามลำดับ

(๒) จังหวัดใดมีสมาชิกวุฒิสภาตั้งแต่ ๔ คนขึ้นไป ใช้ระบบเฉลี่ยตามส่วนคะแนนเสียงที่ได้รับ (Proportional Representation) คือ คิดคะแนนที่พรรคการเมืองต่าง ๆ ได้รับในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ มารวมคำนวณให้ตามส่วน ซึ่งแม้พรรคจะมิได้รับเลือกตั้งในเขตใด แต่คะแนนที่ประชาชน

---

[๑๘] มานิตย์ จุมปา, ที่มาและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาที่เหมาะสมสำหรับการยกร่างรัฐธรรมนูญใน พ.ศ. ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมาธิการวิสามัญวิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ, ๒๕๕๐), น. ๑๕.

[๑๙] สุรินทร์ สุทธิธรรมดำรง, "วิธีการได้มาซึ่งวุฒิสภา," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖), น. ๔ อ้างใน นฎา สินอนันต์วณิช.

ลงให้แก่ผู้สมัครของพรรคนั้นจะไม่สูญเปล่า ระบบเฉลี่ยตามส่วนนี้ เมื่อแต่ละพรรคเสนอรายชื่อของผู้สมัคร แต่ไม่มีรายชื่อใดที่ได้รับเลือกยกทีม แต่ละรายชื่อก็จะได้รับคะแนนเสียงที่จะนำมาพิจารณาหาที่นั่งที่ได้รับ รายชื่อใดได้คะแนนมากก็จะมีสิทธิได้ที่นั่งมาก

สำหรับวุฒิสภาที่มาจากชาวฝรั่งเศสที่อยู่นอกประเทศใช้วิธีการได้มาแบบพิเศษ โดยชาวฝรั่งเศสที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกประเทศ มีสมาชิกวุฒิสภาได้ ๑๒ คน โดยให้คณะกรรมาธิการระดับสูงของคนฝรั่งเศสนอกประเทศเสนอรายชื่อบุคคลที่เหมาะสม แล้วให้วุฒิสภาลงมติรับหรือไม่รับรายชื่อดังกล่าว โดยหากวุฒิสภาลงมติไม่รับ คณะกรรมาธิการระดับสูงของคนฝรั่งเศสนอกประเทศจะต้องเสนอรายชื่อให้วุฒิสภาใหม่ จนกว่าวุฒิสภาจะมีมติรับรองรายชื่อนั้น

ปัจจุบันสมาชิกวุฒิสภาฝรั่งเศสมีจำนวน ๓๔๘ คน[๒๐] ในส่วนของอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาฝรั่งเศสนั้น วุฒิสภามีอำนาจเสนอร่างกฎหมายและพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายได้ มีอำนาจควบคุมการบริหารงานของรัฐ สอบสวนข้อเท็จจริงการบริหารงานของรัฐ การตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีแต่ไม่สามารถลงมติไม่ไว้วางใจได้

ทั้งนี้ วุฒิสภาของประเทศฝรั่งเศสเมื่อพิจารณาในด้านที่มาจะเห็นได้ว่า เป็นผู้แทนของท้องถิ่นมากกว่าผู้แทนของประชาชน

มีข้อสังเกตว่า วุฒิสภาของประเทศฝรั่งเศสนั้น กฎหมายมิได้ห้ามสังกัดพรรคการเมือง ดังเช่นวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งของไทย แต่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาก็มิได้เป็นไปตามแนวทางหรือนโยบายของพรรคการเมือง (Political Groups) ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติงานของสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นการรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจ โดยการเสนอชื่อและลายมือชื่อสมาชิกในกลุ่มพร้อมระบุชื่อประธานกลุ่ม ซึ่งในแต่ละกลุ่มต้องมีสมาชิกอย่างน้อย ๑๕ คน ทั้งนี้ สมาชิกวุฒิสภาไม่จำเป็นต้องเข้ากลุ่มเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง แต่การไม่เป็นสมาชิกกลุ่มก็อาจทำให้เสียประโยชน์หลายประการ อย่างไรก็ดี การตั้งกลุ่มการเมืองของวุฒิสภานี้ ต้องตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะและจะบังคับให้สมาชิกลงมติในเรื่องใดเหมือนกันมิได้เพราะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญและต้องมิใช่การตั้งกลุ่มเพื่อปกป้องผลประโยชน์ส่วนบุคคล ผลประโยชน์ส่วนท้องถิ่น หรือผลประโยชน์ของอาชีพ[๒๑] นอกจากนั้น กลุ่มการเมืองต่าง ๆ จะส่งผู้แทนเข้าเป็นกรรมการในคณะกรรมาธิการสามัญคณะต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มการเมืองใดมีสมาชิกมากก็จะได้รับการจัดสรรให้เป็นกรรมาธิการมากตามไปด้วย และมีการวางเกณฑ์ให้สมาชิกกลุ่มปฏิบัติตามในการพิจารณาร่างกฎหมายในคณะกรรมาธิการหรือก่อนการพิจารณาในคณะกรรมาธิการเต็มสภาด้วยเหตุนี้ ทำให้สมาชิกวุฒิสภาไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคการเมืองและมีบทบาทพิเศษในการเป็นอำนาจจากส่วนท้องถิ่นในการเข้าไปนั่งในรัฐสภา เพราะสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ของส่วนท้องถิ่น

---

[๒๐] Inter-Parliamentary Union, “ France Sénat (Senate),” Accessed May ๒๗, ๒๐๑๕,), http://www.ipu.org/parline-e/reports/2114_A.html.

[๒๑] ปัทมา สูบกำปัง, “บทบาทของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), น. ๒๐๑ - ๒๐๒.

๕. ประเทศไอร์แลนด์

ความเป็นมาของวุฒิสภาในประเทศไอร์แลนด์

ในอดีตประเทศไอร์แลนด์เคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศอังกฤษ (Britain) โดยเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักร (The United Kingdom) มาก่อน จนกระทั่งในปี ค.ศ. ๑๙๒๒ จึงได้ประกาศแยกตัวออกจากสหราชอาณาจักรพร้อมกับการก่อตั้งรัฐอิสระไอร์แลนด์ (Ireland Free State) ขึ้นในทางภาคใต้ของเกาะไอร์แลนด์ แต่ด้วยความขัดแย้งอันมีสาเหตุมาจากความแตกต่างในการนับถือศาสนาที่ประชาชนทางเหนือของเกาะไอร์แลนด์นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ในขณะที่ทางใต้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนท์ทำให้ประชาชนชาวไอร์แลนด์เหนือได้ลงมติขออยู่เป็นส่วนหนึ่งของประเทศอังกฤษต่อไปจึงเป็นผลให้ประเทศไอร์แลนด์ถูกแยกออกเป็นสองส่วน

สภาสูงสภาแรกของไอร์แลนด์เป็นสภาขุนนางดังเช่นของอังกฤษสภาขุนนางประกอบไปด้วยขุนนางผู้สืบทอดบรรดาศักดิ์ แต่ภายหลังจากการล้มล้างรัฐบาลไอร์แลนด์ตามรัฐบัญญัติของสหภาพ ปี ค.ศ. ๑๙๑๙ พวกชาตินิยมไอร์แลนด์ได้ตั้งสภานิติบัญญัติขึ้นมาเรียกว่า “Dail Direann” แต่สภาจัดโครงสร้างในรูปแบบสภาเดียว (Unicameral System) ซึ่งไม่มีวุฒิสภาแต่อย่างใด

ในปี ค.ศ. ๑๙๒๐ รัฐสภาของไอร์แลนด์ใต้ได้ถือกำเนิดขึ้น โดยกฎหมายอังกฤษพร้อมกับวุฒิสภาที่เรียกว่า “Senate” วุฒิสภาของไอร์แลนด์ใต้นั้นประกอบด้วยขุนนางไอร์แลนด์และผู้ที่รัฐบาลเป็นผู้แต่งตั้งขึ้น วุฒิสภาชุดนี้ก่อตั้งสำเร็จในปี ค.ศ. ๑๙๒๑ แต่ถูกต่อต้านโดยพวกชาตินิยมไอร์แลนด์จึงไม่สามารถทำงานได้ วุฒิสภาชุดนี้ได้ถูกล้มล้างไปพร้อมกับการก่อตั้งรัฐอิสระไอร์แลนด์ (Irish Free State) ในปี ค.ศ. ๑๙๒๒ แต่สมาชิกบางส่วนยังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาของรัฐอิสระไอร์แลนด์

“Seanad Eireann” ถูกใช้ครั้งแรกในฐานะชื่อเรียกวุฒิสภาของรัฐสภาของรัฐไอร์แลนด์ (Irish Free State) สมาชิกวุฒิสภาชุดแรกนั้นประกอบไปด้วยสมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้นำรัฐบาลของรัฐอิสระไอร์แลนด์ (President of the Executive Council) และสมาชิกที่รับการคัดเลือกโดยสภาผู้แทนราษฎร และประธานาธิบดี W.T. Cosgrave (William Thomas Cosgrave) ยินยอมที่จะแต่งตั้งผู้แทนพิเศษให้กับชาวโปรเตสแตนท์ ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยของรัฐสมาชิกของวุฒิสภาทั้งหมดได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเพียงครั้งเดียวในปี ค.ศ. ๑๙๒๕ และหลังจากนั้นระบบเลือกตั้งนี้ได้ถูกยกเลิกไปและเปลี่ยนเป็นการเลือกตั้งโดยอ้อมแทนสมาชิกวุฒิสภาของรัฐอิสระได้ถูกยกเลิกไปทั้งหมดในปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ภายหลังจากที่ถ่วงเวลาข้อเสนอของรัฐบาลในการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ[๒๒]

ต่อมามีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไอร์แลนด์ ค.ศ. ๑๙๓๗ วุฒิสภา (Seanad Eireann) ของประเทศไอร์แลนด์จึงปรากฏมาจนปัจจุบัน

---

[๒๒] http://en.wikipedia.org/wiki/Seanda_%C3%89ireann, อ้างใน เกียรติภูมิ นิลสุข. น. ๙๘ - ๙๙.

วิธีการได้มาซึ่งวุฒิสภาประเทศไอร์แลนด์

วุฒิสภาไอร์แลนด์ (Seanad Eireann) มีสมาชิกทั้งหมด ๖๐ คน มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม จำนวน ๔๙ คน และมาจากการแต่งตั้ง จำนวน ๑๑ คน โดยนายกรัฐมนตรี (Taoiseach) ทั้งนี้ สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมนั้น จำนวน ๔๓ คน ถูกเลือกจากบัญชีรายชื่อของผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา ส่วนอีก ๖ คน เป็นผู้ได้รับเลือกจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติไอร์แลนด์ (The National University of Ireland) จำนวน ๓ คน และจากมหาวิทยาลัยแห่งกรุงดับลิน (University of Dublin) จำนวน ๓ คน อย่างไรก็ตาม อาจกำหนดให้สถาบันการศึกษาอื่น ๆ ของรัฐมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกก็ได้หากมีกฎหมายให้อำนาจไว้ ทั้งนี้ สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมนั้นจะใช้การลงคะแนนแบบระบบสัดส่วน (The System of Proportional Representation) โดยการถ่ายโอนคะแนนเสียง (Single Transferable Vote)[๒๓] และการลงคะแนนลับทางไปรษณีย์ (Secret Postal Ballot)

สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมจำนวน ๔๓ คนนั้น มาจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครจำนวน ๕ บัญชี ซึ่งต้องมีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบด้วยรายชื่อของบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ดังต่อไปนี้

(๑) ด้านภาษาและวัฒนธรรมของชาติ วรรณกรรม ศิลปะ การศึกษาและวิชาชีพอื่น ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ของบัญชีรายชื่อนี้

(๒) ด้านเกษตรกรรมและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงด้านการประมง

(๓) ด้านแรงงาน ไม่ว่าจะจัดตั้งเป็นรูปแบบขององค์กรหรือไม่ก็ตาม

(๔) ด้านอุตสาหกรรมและการพาณิชย์รวมถึงการธนาคาร การเงิน การบัญชี วิศวกรรมและสถาปัตยกรรม

(๕) ด้านการบริหารราชการและการบริการสังคม รวมถึงกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสังคม

ในการเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อดังกล่าวนั้น จึงต้องเตรียมบัญชีรายชื่อ ๕ บัญชี ทั้งนี้ในแต่ละบัญชีจะแบ่งออกเป็น ๒ บัญชีย่อย เรียกว่า บัญชีย่อยของรัฐสภา (The Oireachtas Subpanel) และบัญชีย่อยของกลุ่มคณะผู้เสนอชื่อ (The Nominating Bodies Sub-panel) โดยวิธีการดังนี้

(๑) สำหรับบัญชีย่อยของรัฐสภา (The Oireachtas Sub-panel) คณะผู้จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่สมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาในบัญชีประเภทนี้ ได้แก่ สมาชิกของรัฐสภาแห่งชาติไอร์แลนด์ (Oireachtas) ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Dail Eireann) และสมาชิกวุฒิสภา (Seanad Eireann)[๒๔]

---

[๒๓] ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งหนึ่งคนสามารถเลือกผู้สมัครได้หลายคนเรียงตามลำดับความพอใจหรืออาจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียวก็ได้

[๒๔] http://www.citizensinformation.ie/catagories/government-in-ireland/national-government/house-of-the-oireachtas/nomination_of_seand_panal_candidates, อ้างใน เกียรติ นิลสุข, น. ๑๐๓.

(๒) สำหรับบัญชีย่อยของกลุ่มคณะผู้เสนอชื่อ (The Nominating Bodies sub-panel) คณะผู้จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่สมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาประเภทนี้ ได้แก่ คณะผู้เสนอชื่อ (The Nominating Bodies) ซึ่งประกอบไปด้วยองค์กรที่ประสงค์จะเข้าร่วมเสนอชื่อโดยได้มาลงทะเบียนตามที่เลขานุการการเลือกตั้งวุฒิสภา (The Seanad Returning Officer) องค์กรที่มีสิทธิในการลงทะเบียนได้นั้นจะต้องเป็นองค์กรที่จะดำเนินกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้องหนึ่งในบัญชีรายชื่อหรือเป็นผู้แทนผลประโยชน์หรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่งในบัญชีรายชื่อ อย่างไรก็ดี บรรดาองค์กรที่มุ่งในทางการค้าหรือแสวงหากำไรและองค์กรที่ลูกจ้างได้รับการจ้างจากรัฐหรือองค์กรปกครองที่มุ่งในทางการค้าหรือแสวงหากำไรและองค์กรที่ลูกจ้างได้รับการจ้างจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีสิทธิลงทะเบียน นอกจากนี้องค์กรที่มีสิทธิลงทะเบียนนั้นไม่สามารถลงทะเบียนได้เกินหนึ่งบัญชีรายชื่อ

ทั้งนี้ ในแต่ละบัญชีรายชื่อผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น จะได้รับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่เกิน ๑๑ คน แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๔ คน โดยกฎหมายได้กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกในแต่ละบัญชีไว้ดังนี้[๒๕]

(๑) บัญชีด้านวัฒนธรรมและการศึกษา : มีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๕ คน (อย่างน้อยต้องมีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๒ คน จากแต่ละบัญชีย่อย)

(๒) บัญชีด้านเกษตรกรรม : มีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๑๑ คน (อย่างน้อยต้องมีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๔ คน จากแต่ละบัญชีย่อย)

(๓) บัญชีด้านแรงงาน : มีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๑๑ คน (อย่างน้อยต้องมีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๔ คน จากแต่ละบัญชีย่อย)

(๔) บัญชีด้านอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ : มีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๙ คน (อย่างน้อยต้องมีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๓ คน จากแต่ละบัญชีย่อย)

(๕) บัญชีด้านการบริหารราชการ : มีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๗ คน (อย่างน้อยต้องมีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกจำนวน ๓ คน จากแต่ละบัญชีย่อย)

หลักจากที่กลุ่มคณะผู้เสนอชื่อทำการเสนอชื่อเสร็จเรียบร้อย สมาชิกของทั้งสองสภาเลขานุการการเลือกตั้งวุฒิสภาจะได้ประชุมกันต่อหน้าผู้พิพากษาศาลสูง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้แน่ใจว่าผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมานั้นได้มาอย่างถูกต้องและมีคุณสมบัติเหมาะสมในแต่ละบัญชีเมื่อบัญชีรายชื่อสมบูรณ์พร้อมแล้วจะถูกตีพิมพ์ เมื่อถึงจุดนี้ไม่ว่าศาลใด ๆ จะไม่สามารถทบทวนได้อีกและเมื่อได้บัญชีรายชื่อมาทั้งสองบัญชีแล้วก็จะนำไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้ลงคะแนนเสียงโดยเลือกจากบัญชีดังกล่าวข้างต้น ซึ่งต้องมีการลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาก่อน ได้แก่

---

[๒๕] Seanad Eireann Committee on Procedure and Privileges Sub-Committee on Seanad Reform, Report on Seanad Reform, ๒๐๐๔, pp. ๒๒.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ สมาชิกวุฒิสภาที่จะพ้นวาระ และสมาชิกสภาท้องถิ่น (สมาชิกสภาเขตปกครอง และสมาชิกเทศบาลหรือเทศบาลเมือง) โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเลือกได้บัญชีละ ๑ คน[๒๖]

คุณสมบัติผู้มีสิทธิเป็นสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไอร์แลนด์ ต้องมีสัญชาติไอร์แลนด์และมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ รัฐธรรมนูญกำหนดว่าต้องไม่เป็นประธานาธิบดี ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้พิพากษา และตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ค.ศ. ๑๙๙๒ (The Electoral Act ๑๙๙๒) ได้กำหนดว่า ต้องไม่เป็นข้าราชการ ทหารและตำรวจ ต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต ไม่อยู่ระหว่างถูกจำคุกและไม่เป็นผู้กระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี ตามวาระของสภาผู้แทนราษฎร

วุฒิสภาไอร์แลนด์มีอำนาจหน้าที่เสนอร่างกฎหมายได้เองแล้วเสนอไปยังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ความเห็นชอบ และกลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ดังนั้น กฎหมายจึงต้องผ่านความเห็นชอบจากทั้งสองสภา

ข้อสังเกตหนึ่งที่ได้จากรายงานการปฏิรูปวุฒิสภาของคณะกรรมาธิการกิจการวุฒิสภาและคณะอนุกรรมการเพื่อการปฏิรูปวุฒิสภา (Seanad Eireann Committee of Procedure and Privileges Sub-Committee on Seanad Reform) คือ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาวุฒิสภาในส่วนที่มาจากมหาวิทยาลัยนี้จะไม่สังกัดพรรคการเมืองและมีความเห็นตลอดจนท่าทีที่เป็นอิสระในทางการเมือง ซึ่งคณะกรรมาธิการยังมีความเห็นอีกว่า วุฒิสภาในสัดส่วนของมหาวิทยาลัยยังมีการแบ่งแยกการทำงานในฐานะสมาชิกวุฒิสภาไอร์แลนด์ออกจากผลประโยชน์ได้เสียของตนได้ดี ดังนั้น ในรายงานดังกล่าวคณะกรรมาธิการฯ จึงเสนอว่าควรคงไว้ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในส่วนที่มาจากตัวแทนของผู้สำเร็จการศึกษา แต่ควรให้มีการเปลี่ยนแปลงให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าระดับ ๗ ที่หน่วยงานกำกับดูแลเรื่องคุณภาพการศึกษาในประเทศไอร์แลนด์ คือ National Framework of Qualification (NFQ) ได้กำหนดไว้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

๖. ประเทศญี่ปุ่น

ความเป็นมาของวุฒิสภาในประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีรัฐธรรมนูญเมจิ (The Meiji Constitution) เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. ๑๘๙๐ รัฐธรรมนูญเมจิใช้เป็นพื้นฐานทางการปกครองของญี่ปุ่นมาเป็นเวลา ๕๕ ปี จนกระทั่งประเทศญี่ปุ่นเป็นฝ่ายปราชัยในสงคราม และถูกยึดครองในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ต่อมา รัฐธรรมนูญเมจิ ถูกร่างขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๘๙ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถูกมอบให้ประเทศญี่ปุ่นเป็นการแสดงถึงความการุณย์ของจักรพรรดิ ระบบการปกครองนี้ตั้งอยู่บนทฤษฎีแห่งรัฐญี่ปุ่น "โกกุไต"(Kokutai) กล่าวคือ สถาบันจักรพรรดิในญี่ปุ่นอยู่ในฐานะรัชทายาทของบรรพบุรุษผู้สืบเชื้อสายจากเทพเจ้าติดต่อกันโดยไม่ขาดสาย จักรพรรดิที่กำลังครองราชย์อยู่เป็นที่รวมของอำนาจทั้งมวลของรัฐ

---

[๒๖] Senand Eireann Committee on Procedure and Privileges Sub-Committee on Seanad Reform, pp. ๒๓.

สูงสุดแต่ผู้เดียว ซึ่งได้แก่ อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการ ซึ่งรัฐสภา แบ่งเป็นสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนและสภาขุนนางหรือวุฒิสภา (House of Peers) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากพระราชวงศ์ขุนนาง และบุคคลที่องค์จักรพรรดิทรงแต่งตั้งขึ้น การที่รัฐธรรมนูญเมจิกำหนดให้สมาชิกสภาขุนนางมาจากการแต่งตั้งโดยองค์จักรพรรดิ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้สภาขุนนางเป็นเครื่องถ่วงดุลอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำคัญ เพราะมีความหวั่นเกรงว่าสภาผู้แทนราษฎรอาจจะเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสังคมญี่ปุ่นให้เปลี่ยนแปลงรวดเร็วเกินไป และเพื่อป้องกันมิให้สภาผู้แทนราษฎรเปลี่ยนแปลงการปกครองในทางที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ลดฐานะหรือลดพระราชอำนาจขององค์จักรพรรดิให้น้อยลง ด้วยเหตุนี้สภาขุนนางจึงถูกกำหนดให้มาจากการแต่งตั้งของจักรพรรดิเท่านั้น ซึ่งจะแต่งตั้งบุคคลที่ใกล้ชิดและเชื่อว่ามีความจงรักภักดีต่อองค์จักรพรรดิเป็นสำคัญ ดังนั้น สมาชิกสภาขุนนางจึงมีความคิดเห็นทางการเมืองในแบบอนุรักษ์นิยมแทบทุกคน

ต่อมาเมื่อประเทศญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ ๒ ฝ่ายสัมพันธมิตรพยายามลบล้างความเชื่อดั้งเดิมในสถาบันจักรพรรดิ โดยสร้างความเชื่อใหม่ว่าองค์จักรพรรดิคือ คนธรรมดาสามัญเช่นเดียวกับคนญี่ปุ่นทั้งหลายและมิได้เป็นเทพเจ้าแต่อย่างใด นายพลแมคอาเธอร์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดของฝ่ายสัมพันธมิตร (The Supreme Commander for the Allied Power : SCAP) ได้รับมอบหมายทำให้ประเทศญี่ปุ่นได้เป็นประชาธิปไตย เจ้าหน้าที่ชั้นสูงของอเมริกาเห็นว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญเมจิ จึงมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้แก่ประเทศญี่ปุ่นโดยร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกเป็นภาษาอังกฤษถูกเสนอต่อญี่ปุ่นในการประชุมเล็ก ๆ อย่างไม่เป็นทางการในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๔๖ ต่อมาร่างรัฐธรรมนูญนี้ ถูกแปลเป็นภาษาญี่ปุ่นและกดดันต่อคณะรัฐบาลญี่ปุ่นเพื่อให้ยอมรับร่างนี้ว่าเป็นของตน หลังจากนั้นร่างรัฐธรรมนูญถูกนำเสนอต่อรัฐสภาเป็นข้อเสนอสำหรับแก้ไขรัฐธรรมนูญเมจิ ทั้งหมด โดยที่ทางญี่ปุ่นไม่อาจตกลงในทางอื่นได้และได้ประกาศใช้โดยจักรพรรดิ อาจกล่าวได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ถูกร่างขึ้นและนำออกใช้โดยให้รัฐธรรมนูญแห่งญี่ปุ่นนี้ มีระบบการปกครองที่มีสถาบันแบบอังกฤษและอเมริการวมกันเป็นพื้นฐานสำคัญ รัฐธรรมนูญนี้ยังคงรักษาระบบกษัตริย์ไว้แต่ลิดรอนอำนาจทางการเมืองของจักรพรรดิตามหมวด ๑ มาตรา ๑ (Chapter ๑, Article ๑) กำหนดให้องค์จักรพรรดิเป็นเพียงสัญลักษณ์ของรัฐและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของประชาชน รัฐธรรมนูญนี้ให้เป็นระบบสองสภา แต่จัดระบบความสัมพันธ์และอำนาจของสภาสูงและสภาล่างสมัยก่อนสงครามเสียใหม่ รัฐสภา (The Imperial Diet) เคยทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ปรึกษาขององค์จักรพรรดิในกิจการของรัฐ ต่อมาได้กำหนดให้มี The National Diet เป็นองค์กรสูงสุดของอำนาจรัฐ ทำหน้าที่ในฐานะแทนองค์จักรพรรดิในการดูแลกิจการของรัฐได้ โดยเป็นองค์กรเดียวที่มีอำนาจออกกฎหมายได้

รัฐสภา (The National Diet) ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) ซึ่งสมาชิกได้รับเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง และวุฒิสภา (House of Councilors) ซึ่งสมาชิกได้รับเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงเช่นกัน แต่วิธีการเลือกตั้งต่างจาก

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในรัฐธรรมนูญกำหนดการได้มาซึ่งวุฒิสภาในแนวทางที่ต่างจากร่างเดิมเล็กน้อย กล่าวคือ แต่เดิมเจ้าหน้าที่ของอเมริกาต้องการให้รัฐสภาของญี่ปุ่นมีเพียงสภาเดียว และร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกก็ออกมาในลักษณะนี้ แต่เมื่อฝ่ายผู้นำของญี่ปุ่นได้คัดค้านข้อเสนอนี้อย่างแข็งขันและสนับสนุนให้วุฒิสภาซึ่งมีสมาชิกที่ได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนของพวกวิชาชีพต่าง ๆ กลุ่มอื่น ๆ ในบรรดาผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ปัจจุบันการได้มาซึ่งวุฒิสภาเป็นผลจากการประนีประนอมระหว่างแนวความคิดทั้งสองนี้ ในเมื่อสมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ทำให้วุฒิสภามิ ได้เป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยมเหมือนกับสภาขุนนางในสมัยก่อน

วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาประเทศญี่ปุ่น

รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น (The National Diet of Japan) กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (The House of Representatives) และวุฒิสภา (House of Councillors)[๒๗] ซึ่งมาจากการเลือกตั้งทางตรง[๒๘] โดยสมาชิกของทั้งสองสภาจะดำรงตำแหน่งในเวลาเดียวกันไม่ได้[๒๙] ในส่วนของสมาชิกวุฒิสภาของประเทศญี่ปุ่นสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งระบบแบ่งเขต (Single Member Constituency) โดยแบ่งตามเขตการปกครองจำนวน ๔๗ เขต จำนวนสมาชิกที่จะได้ในแต่ละเขตจะขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละคนสามารถลงคะแนนเลือกผู้สมัครในระบบแบ่งเขตได้เพียง ๑ คน

(๒) สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งระบบสัดส่วน (Proportional Representation) โดยใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเลือกจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง

ในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งนั้น ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะได้รับบัตรลงคะแนน ๒ ใบ โดยใบแรกเพื่อเลือกผู้สมัคร ๑ คน ในระบบแบ่งเขต และใบที่สองเพื่อเลือกพรรคการเมือง ๑ พรรค ในระบบสัดส่วน

ปัจจุบันสมาชิกวุฒิสภาของญี่ปุ่นมีจำนวน ๒๔๒ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกจำนวนครึ่งหนึ่งเข้าแทนที่ทุก ๓ ปี[๓๐] ดังนั้น ประเทศญี่ปุ่นจึงต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเข้ามาใหม่จำนวนกึ่งหนึ่งของแต่ละประเภท ทั้งแบบแบ่งเขตการเลือกตั้ง (Perfectural Constituencies หรือ Local Constituencies) และเลือกตั้งตามเขตเลือกตั้งระดับชาติ (National Constituencies) ทุก ๆ ๓ ปี โดยผู้สมัครต้องมีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป

มีข้อสังเกตว่า ฝ่ายบริหารมีอำนาจยุบสภาผู้แทนราษฎรได้ แต่ไม่มีอำนาจยุบวุฒิสภา ลักษณะเช่นนี้ทำให้วุฒิสภาของญี่ปุ่นมีเสถียรภาพในตำแหน่งสูงกว่าสภาผู้แทนราษฎรอย่างไรก็ดี ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ วุฒิสภาก็ไม่สามารถเปิดประชุมได้ เว้นแต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน

---

[๒๗] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๔๒

[๒๘] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๔๓(๑)

[๒๙] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๔๘

[๓๐] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๔๖

คณะรัฐมนตรีอาจเรียกประชุมรัฐสภาสมัยฉุกเฉิน (Emergency Session) ได้ นอกจากนั้นลักษณะเด่นของวุฒิสภาญี่ปุ่นคือ การที่วุฒิสภาประกอบไปด้วยพรรคเล็กพรรคน้อยอยู่ในสภาเป็นจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างกับสภาผู้แทนราษฎรที่มีพรรคเสรีประชาธิปไตยครองเสียงข้างมากเป็นเวลานาน

วุฒิสภาญี่ปุ่นมีอำนาจหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร[๓๑] มีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนคณะรัฐมนตรีในกรณีที่มีการทุจริตต่อหน้าที่[๓๒] ตลอดจนการให้ความเห็นชอบต่าง ๆ เช่น ร่วมกับสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี[๓๓] ให้ความเห็นชอบในการทำสนธิสัญญา[๓๔] ตลอดจนถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงโดยรัฐสภาจัดตั้งศาลซึ่งผู้พิพากษามาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา[๓๕] เป็นต้น

---

[๓๑] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๕๙
[๓๒] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๖๒
[๓๓] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๖๗
[๓๔] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๖๑
[๓๕] รัฐธรรมนูญแห่งประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๖๔

ตารางเปรียบเทียบการได้มาและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในต่างประเทศ

วุฒิสภา	อเมริกา	อังกฤษ	เยอรมนี	ฝรั่งเศส	ไอร์แลนด์	ญี่ปุ่น
ชื่อ	Senate	House of Lords	Bundesrat	Sénat	Senate	House of Councillors
จำนวน	๑๐๐ คน	๗๙๑ คน	๖๙ คน	๓๔๘ คน	๖๐ คน	๒๔๒ คน
วิธีการได้มา	เลือกตั้งทางตรง	แต่งตั้ง ๖๗๙ คน สืบเชื้อสาย ๘๖ คน ผ่ายศาสนา ๒๖ คน	แต่งตั้ง	เลือกตั้งทางอ้อม	เลือกตั้งทางอ้อม ๔๙ คน แต่งตั้ง ๑๑ คน	เลือกตั้งทางตรง
วาระ	๖ ปี ๑/๓ เลือกใหม่ทุก ๒ ปี	-	ขึ้นกับรัฐบาลมลรัฐ	๖ ปี ๑/๒ เลือกใหม่ทุก ๓ ปี	๕ ปี	๖ ปี ๑/๒ เลือกใหม่ทุก ๓ ปี
อำนาจหน้าที่	เสนอร่างกฎหมาย/กลั่นกรองกฎหมาย/แต่งตั้ง/ถอดถอน	กลั่นกรองกฎหมาย (ยกเว้นกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน)	เสนอร่างกฎหมาย/สภาที่ปรึกษา	เสนอร่างกฎหมาย/กลั่นกรองกฎหมาย/ตั้งกระทู้ถาม	เสนอร่างกฎหมาย/กลั่นกรองกฎหมาย	กลั่นกรองกฎหมาย/ควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน

วิเคราะห์วิธีการได้มาของสมาชิกวุฒิสภาในประเทศไทย*

วุฒิสภาเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐทางนิติบัญญัติจึงจำเป็นต้องมีที่มาจากความชอบธรรมตามหลักประชาธิปไตย แต่เดิมมาในรัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับบัญญัติถึงที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไว้คล้าย ๆกันว่ามาจากการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความชำนาญในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ อันจะยังประโยชน์ให้แก่การปกครองบ้านเมืองปกติแล้ววุฒิสภามีอำนาจเพียงคอยกลั่นกรองกฎหมายให้เกิดความรอบคอบ รัดกุม ให้กฎหมายมีผลบังคับใช้เพื่อความผาสุกของประชาชนและความมั่นคงของบ้านเมือง ต่อมาแนวคิดเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมมองว่าวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาควรกำหนดให้มีความเกี่ยวข้องสอดคล้องกับประชาชนโดยตรงกล่าวคือ วุฒิสมาชิกจำเป็นต้องได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง ถึงแม้ว่าวุฒิสภาจะมีอำนาจหน้าที่เพียงการกลั่นกรองและยับยั้งร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรได้เพียงชั่วคราวก็ยังไม่มีเหตุผลมากพอที่จะกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาโดยวิธีการอื่น การกำหนดให้วุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงนั้นย่อมสอดคล้องกับอุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นสิ่งที่ดี การออกแบบวุฒิสภาจึงควรเริ่มต้นด้วยการหาเหตุผลความจำเป็นของการมีวุฒิสภาให้ชัดเจนเสียก่อน ดังนั้นจึงต้องพิจารณาที่มาและบทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาให้ชัดเจนเสียก่อน แล้วจึงพิจารณาถึงวิธีการได้มาและแนวทางการตรวจสอบสมาชิกวุฒิสภาตามลำดับ

ประวัติความเป็นมาของที่มาของวุฒิสภาและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาของประเทศไทย

เมื่อสำรวจรัฐธรรมนูญไทยที่มีการกำหนดให้มีวุฒิสภา นับแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกจนถึงฉบับ พ.ศ.๒๕๕๐ สามารถจำแนกที่มาและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาเป็นตารางได้ดังนี้

---

* ที่มา: วิเคราะห์วิธีการได้มาของวุฒิสภาไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐,โดย จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์, บทที่ ๔ วิเคราะห์วิธีการได้มาของสมาชิกวุฒิสภาในประเทศไทย, หน้า ๒๘-๓๖.

ตารางแสดงที่มาและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ของประเทศไทย

รัฐธรรมนูญฉบับที่	ที่มาของวุฒิสภา	อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา	หมายเหตุ
๑. พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕	-	-	ไม่มีวุฒิสภามีเพียงสภาผู้แทนราษฎร
๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕	-	-	ไม่มีวุฒิสภามีเพียงสภาผู้แทนราษฎร
๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙	วุฒิสภา (พฤฒสภา) มีจำนวน ๘๐ คน มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน โดยเป็นการเลือกตั้งโดยทางอ้อม	๑. สภากลั่นกรองกฎหมาย ๒. ร่วมลงมติความไว้วางใจคณะรัฐมนตรีตอนแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเป็นครั้งแรกที่มีวุฒิสภาในรัฐธรรมนูญไทยและเป็นวุฒิสภาที่กำหนดให้มาจากการเลือกตั้งครั้งแรกด้วยแม้จะเป็นการเลือกตั้งโดยทางอ้อม	-
๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒	วุฒิสภามี จำนวน ๑๐๐ คน มาจากการแต่งตั้งโดยประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ	๑ .สภากลั่นกรองกฎหมาย	-
๖. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕	-	-	ไม่มีวุฒิสภามีเพียงสภาผู้แทนราษฎร
๗. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒	-	-	ไม่มีวุฒิสภามีเพียงสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ทั้งร่างรัฐธรรมนูญ และรัฐสภา

รัฐธรรมนูญฉบับที่	ที่มาของวุฒิสภา	อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา	หมายเหตุ
๘. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑	วุฒิสภามีจำนวน ๓ ใน ๔ ในของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร(คำนวณตามจำนวนประชากร) มาจากการแต่งตั้ง	๑. สภากลั่นกรองกฎหมาย ๒. ร่วมกับสภาผู้แทนเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายตัวหรือคณะ	-
๙. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕	-	-	ไม่มีวุฒิสภามีเพียงสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ทั้งร่างรัฐธรรมนูญและรัฐสภา
๑๐. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗	วุฒิสภามีจำนวน ๑๐๐ คน มาจากการแต่งตั้งโดยประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ (แก้ไข วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการโดยรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๑๘)	สภากลั่นกรองกฎหมาย	-
๑๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙	-	-	ไม่มีวุฒิสภามีเพียงสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินทำหน้าที่นิติบัญญัติ
๑๒. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐	-	-	ไม่มีวุฒิสภามีเพียงสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญและรัฐสภา

รัฐธรรมนูญฉบับที่	ที่มาของวุฒิสภา	อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา	หมายเหตุ
๑๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑	สมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่เกิน ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร (คำนวณตามจำนวนประชากร) มาจากการแต่งตั้ง	สภากลั่นกรองกฎหมาย	-
๑๔. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔	-	-	ไม่มีวุฒิสภามีเพียงสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ และรัฐสภา
๑๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔	วุฒิสภามี จำนวน ๒๗๐ คน มาจากการแต่งตั้ง	สภากลั่นกรองกฎหมาย	-
๑๖. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐	วุฒิสภามี จำนวน ๒๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน	๑. สภากลั่นกรองกฎหมาย ๒. สภาตรวจสอบ ๓. แต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง	๑. เป็นครั้งที่ ๒ ที่มีการกำหนดให้วุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง และเป็นครั้งแรกที่เป็นวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ๒. เป็นครั้งแรกที่ให้อำนาจวุฒิสภาตรวจสอบนอกเหนือไปจากอำนาจในการเป็นสภากลั่นกรองกฎหมาย

รัฐธรรมนูญ ฉบับที่	ที่มาของวุฒิสภา	อำนาจหน้าที่ของ วุฒิสภา	หมายเหตุ
๑๗. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐	วุฒิสมาชิกมี จำนวน ๑๕๐ คน โดยมาจากการคัดสรรจำนวน ๗๔ คน และเลือกตั้ง ๗๖ คน หรือจังหวัดละ ๑ คน	๑. กลั่นกรองกฎหมาย ๒. ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ๓. ให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ๔. พิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่ง ๕. ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ๖. อำนาจหน้าที่อื่น ๆ	-

จากข้อมูลในตารางข้างต้น ประกอบกับรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ของประเทศไทยจะเห็นว่า

(๑) รัฐธรรมนูญทั้งจำนวน ๑๗ ฉบับ มีอยู่ ๙ ฉบับที่กำหนดให้มีวุฒิสภา

(๒) วุฒิสภาในรัฐธรรมนูญ ๘ ฉบับ มีเพียง ๓ ฉบับที่กำหนดที่มาจากการเลือกตั้ง โดยรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๔๘๙ กำหนดให้เป็นการเลือกตั้งโดยอ้อม ส่วนรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๐ กำหนดให้เป็นการเลือกตั้งโดยตรง

(๓) วุฒิสภาในรัฐธรรมนูญ ๙ ฉบับ รัฐธรรมนูญจำนวน ๗ ฉบับกำหนดอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาไว้ในฐานะเป็นสภากลั่นกรองกฎหมาย แต่๒ฉบับ คือ รัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ เท่านั้น ที่ให้มีอำนาจมากถึงขั้นเป็นสภาตรวจสอบ

(๔) วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๑๑ มีอำนาจในการเสนอร่างพระราชบัญญัติและขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ส่วนวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๒๑ แม้วุฒิสภาจะไม่มีอำนาจในการขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล แต่มีสิทธิที่จะลงคะแนนไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ นอกจากนั้น วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๓๔ ก่อนการแก้ไขใน พ.ศ.๒๕๓๕ มีอำนาจขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะได้

เมื่อวิเคราะห์ในด้านประวัติความเป็นมาของวุฒิสภาไทยแล้ว จะเห็นได้ว่า นับแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๕ แรกเริ่มผู้เปลี่ยนแปลงการปกครองจะจัดรูปแบบการปกครองในรูปสภาเดียว แต่ติดขัดในเรื่องความรู้ความชำนาญในการปกครองประเทศที่ยังมีไม่เพียงพอของผู้ที่จะเป็นผู้แทนราษฎร การจัดให้มีวุฒิสภาในระยะหนึ่งก็เพื่อให้มาเป็นพี่เลี้ยงของสภาผู้แทนราษฎร ดังจะเห็นได้ว่า วุฒิสภาที่ผ่าน ๆ มาจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นข้าราชการและไม่เป็นข้าราชการและวุฒิสภานั้นรัฐธรรมนูญก็มักจะกำหนดให้มาจากการแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ฝ่ายบริหารมีความเข้มแข็ง เนื่องจาก

ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งไม่มีพรรคการเมืองใดได้เสียงข้างมากเด็ดขาด ทำให้ต้องตั้งรัฐบาลผสมมาตลอด เพื่อให้รัฐบาลมีเสถียรภาพในทางการเมือง จึงจำเป็นต้องแต่งตั้งวุฒิสภาคอยค้ำจุนฐานของรัฐบาล สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่จึงเป็น๑๐ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ นายทหารคุมกำลัง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงของรัฐบาล

อนึ่ง ในการแต่งตั้งวุฒิสมาชิกแสดงถึงเจตจำนงของการแต่งตั้งผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เฉพาะด้านก็มีอยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่เป็นการแต่งตั้งเพื่อเป็นการให้รางวัลทางการเมืองมากกว่าความเชื่อถือในตัว สมาชิกวุฒิสภาจึงเสื่อมถอยลงเรื่อย ๆ ในขณะที่ความก้าวหน้าของประชาธิปไตยสูงขึ้นเป็นลำดับเมื่อพิจารณาถึงความเป็นมาของวุฒิสภา ประกอบกับพัฒนาการในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยที่ดำเนินมาตั้งแต่ ๒๔๗๕ ถึง ๒๕๔๐ ความรู้ความสนใจในทางการเมืองของประชาชนที่เพิ่มขึ้น รัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ จึงได้ปรับเปลี่ยนที่มาของวุฒิสภาเสียใหม่ จากเดิมแต่งตั้ง เป็นกำหนดให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยยิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยกำหนดจำนวนวุฒิสมาชิกไว้ ๒๐๐ คน โดยการเลือกตั้งใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง โดยเฉลี่ยตามจำนวนประชากรที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัด

อนึ่ง ในการยกร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ มิได้มีความเป็นเอกภาพในการให้มีการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกโดยตรง โดยบางส่วนเห็นควรให้มีคณะกรรมการสรรหาวุฒิสมาชิก แต่อย่างไรก็ดีอาจสรุปเหตุผลที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรให้มีการเลือกตั้งวุฒิสภาโดยตรงได้ ดังนี้

(๑) การเลือกตั้งโดยตรงเป็นวิถีทางที่สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากกว่าการแต่งตั้งและการเลือกตั้งโดยอ้อม

(๒) สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญบางส่วนเห็นว่าประเทศไทยน่าจะมีสภาเพียงสภาเดียว มิใช่ระบบสองสภา แต่เมื่อเสียงส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้ระบบสองสภามากกว่า สมาชิกส่วนนี้ก็หันไปลงคะแนนเสียงให้กับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

(๓) สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการที่วุฒิสภาจะมีสมาชิกสองประเภทพร้อม ๆ กัน ประสบการณ์ของสภาร่างรัฐธรรมนูญที่มีสมาชิกสองประเภท คือ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตัวแทนจังหวัด ๗๖ คน และสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญประเภทผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ ๒๓ คน ทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ปฏิเสธข้อเสนอของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ

(๔) สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญบางส่วนประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้ง และโดยที่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตัวแทนจังหวัดนั้นเป็นผู้แทนของจังหวัดอยู่แล้ว การให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยตรงจึงเป็นอีกทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเข้าไปมีบทบาททางการเมืองได้

ในส่วนของอำนาจหน้าที่วุฒิสภานั้น แต่เดิมก่อน พ.ศ.๒๕๔๐ วุฒิสภามีบทบาทเพียงเป็นสภากลั่นกรอง แต่ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ ได้กำหนดบทบาทใหม่ที่สำคัญให้แก่วุฒิสภา[๑] คือ หน้าที่ตรวจสอบและถอดถอน ซึ่งเสมือนหนึ่งวุฒิสภาเป็นสภาตรวจสอบ นอกจากนี้ องค์กรตรวจสอบทุกองค์กรวุฒิสภาเป็นคนเลือก เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองสูงสุด เป็นต้น อีกทั้ง วุฒิสภายังเป็นผู้ถอดถอนบุคคลที่ดำเนินตำแหน่งระดับสูงต่าง ๆ ด้วย การที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้วุฒิสภาเป็นสภาตรวจสอบและถอดถอนได้เต็มที่ เพราะสมาชิกวุฒิสภาในด้านที่มามีการกำหนดให้มีความเป็นอิสระสูง (ห้ามสังกัดพรรคการเมือง) ทั้งยังแยกหน้าที่ห้ามไม่ให้สมาชิกวุฒิสภาไปเป็นรัฐมนตรี

---

[๑] สมคิด เลิศไพฑูรย์, "การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา", นิติสยามปริทัศน์'๔๑. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ๒๕๔๑. หน้า ๕๗-๕๘.

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

: ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗
เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป
ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

: ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. .... (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

: รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐"

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๖๔ ก/หน้า ๖๙/๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง" หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

"ผู้ได้รับการเสนอชื่อ" หมายความว่า ผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา

"วันเลือกตั้ง" หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

"วันสรรหา" หมายความว่า วันที่กำหนดให้เริ่มการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"คณะกรรมการสรรหา" หมายความว่า คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

"เขตเลือกตั้ง"[๖] หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อ หรือเขตเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

"หน่วยเลือกตั้ง" หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"ที่เลือกตั้ง" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง

"จังหวัด" หมายความรวมถึง กรุงเทพมหานคร

"กลุ่มจังหวัด"[๗] (ยกเลิก)

"อำเภอ" หมายความรวมถึง เขตและกิ่งอำเภอ

"ตำบล" หมายความรวมถึง แขวง

"ศาลากลางจังหวัด" หมายความรวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความรวมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการกิ่งอำเภอ

"เทศบาล" หมายความรวมถึง เมืองพัทยา

"สำนักงานเทศบาล" หมายความรวมถึง ศาลาว่าการเมืองพัทยา

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

---

[๖] มาตรา ๔ นิยามคำว่า "เขตเลือกตั้ง" แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๗] มาตรา ๔ นิยามคำว่า "กลุ่มจังหวัด" ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

(๒)[๔] การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยเลือกจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเพียงพรรคการเมืองเดียวและใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๗[๕] เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้องกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๒) กำหนดวันที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นวันก่อนวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตาม (๑) และกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความใน (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘ ในการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่ามีกรณีอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตั้งว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้าเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสงสัยว่ามีกรณีไม่สุจริตและเที่ยงธรรมในเขตเลือกตั้งใด จะยังไม่ประกาศ

---

[๔] มาตรา ๖ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๕] มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ผลสำหรับเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้ แต่ต้องสอบสวนและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ การประกาศผลการเลือกตั้งไม่มีผลกระทบกระเทือนการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และส่วนที่ ๑๑ การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๙ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ยุบหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้

มาตรา ๙/๑[๖] ภายใต้บังคับมาตรา ๙๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง ต้องมาลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง

การจัดให้มีการใช้สิทธิการลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งให้กำหนดเพียงหนึ่งวัน และต้องเป็นวันเดียวกันทุกเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรมและการตรวจสอบเหตุผลและความจำเป็นของผู้ขอใช้สิทธิดังกล่าว

ส่วนที่ ๒
เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้า

การแบ่งเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งจะต้องกำหนดตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และจะต้องกำหนดพื้นที่ในแต่ละเขตเลือกตั้งให้ติดต่อกันและมีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกัน โดยถือเกณฑ์ดังนี้

(๑) ให้รวมอำเภอต่าง ๆ เป็นเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงพื้นที่ที่ติดต่อใกล้ชิดกันความสะดวกในการคมนาคมระหว่างกัน และการเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน ถ้าการรวมอำเภอในลักษณะนี้จะทำให้มีจำนวนราษฎรมากหรือน้อยเกินไป ให้แยกตำบลของอำเภอออกเพื่อให้ได้จำนวนราษฎรพอเพียงสำหรับการเป็นเขตเลือกตั้ง แต่จะแยกหรือรวมเฉพาะเพียงบางส่วนของตำบลไม่ได้

(๒) ในกรณีที่การกำหนดพื้นที่ตามเกณฑ์ใน (๑) จะทำให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนไม่ใกล้เคียงกันหรือไม่มีสภาพเป็นชุมชนเดียวกัน ให้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งตามสภาพของชุมชนที่ราษฎรมีการติดต่อกันเป็นประจำในลักษณะที่เป็นชุมชนเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและสามารถเดินทางติดต่อกันได้โดยสะดวก โดยจะต้องทำให้จำนวนราษฎรมีจำนวนใกล้เคียงกันมากที่สุด

---

[๖] มาตรา ๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓)[๗] เปิดโอกาสให้พรรคการเมืองมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งตาม (๑) และ (๒) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อได้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดการแบ่งเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัด

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งในคราวนั้น โดยถือเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศกำหนดไว้ตามมาตรานี้ เว้นแต่มีกรณีจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งตามวรรคสาม

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้ใช้เขตเลือกตั้งในคราวที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปของตำแหน่งที่ว่างนั้น โดยมิให้นำการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามมาใช้บังคับ

มาตรา ๑๑[๘] (ยกเลิก)

มาตรา ๑๒ เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๑๕ กำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎร

การกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อย จะรวมหมู่บ้านที่อยู่ติดกันตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้เขตชุมชน แนวถนน ตรอก ซอย คลอง หรือแม่น้ำ เป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ และ

(๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยละแปดร้อยคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อาจกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้ หรือจะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

ให้ดำเนินการประกาศหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวันก่อนวันเลือกตั้ง โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควรในกรณีจำเป็น อาจให้จัดทำแผนที่สังเขปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งไว้ด้วยก็ได้

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง ให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น

---

[๗] มาตรา ๑๐ วรรคสอง (๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๘] มาตรา ๑๑ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

จะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๑๕ กำหนดที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ด้วย และให้นำความในมาตรา ๑๒ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการประกาศกำหนดที่เลือกตั้งและการเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้ง

ที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวก เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง มีความเหมาะสม มีขนาดพอสมควร และควรตั้งอยู่ในย่านกลางของหน่วยเลือกตั้ง พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งไว้ด้วย ตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศในการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ในท้องที่ใดถ้าเห็นว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อาจประกาศกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๑๔[๙] การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ใช้หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๓
เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๕ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อ และการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

การแต่งตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

---

[๙] มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลใด เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่อำนวยความสะดวกช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการตรวจสอบเอกสารและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง รวมทั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเก้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งและคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๒) ให้ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการไม่น้อยกว่าแปดคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่ถึงเก้าคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ได้จำนวนตามมาตรา ๑๖ (๒)

ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงเก้าคน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจนครบเก้าคน แต่ถ้าไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๘ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดประสงค์จะส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเพื่อสังเกตการณ์การลงคะแนนเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้ง ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งได้ที่เลือกตั้งละหนึ่งคน

ตัวแทนพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคสอง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีคำสั่งให้ตัวแทนพรรคการเมืองนั้นออกไปจากที่เลือกตั้งและให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่ง

มาตรา ๑๙ นอกจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใด เพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งหรืออาญา

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(๑) กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(๒) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง

สำหรับบุคคลตาม (๒) ให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๒๒ ค่าตอบแทนของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ ๔
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๔ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ในแต่ละเขตเลือกตั้ง ภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในการแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเป็นหนังสือชี้แจงเหตุดังกล่าว โดยอาจมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งแทน หรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ให้รีบแจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งตามวรรคสาม มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับจากวันเลือกตั้ง

การแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ด้วย

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายปิดประกาศรายชื่อบุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่ที่จะรับแจ้งเหตุ และวิธีการแจ้งเหตุไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านและเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๕ เมื่อครบกำหนดหกสิบวันนับจากวันเลือกตั้ง ให้บุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๔ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร

ในกรณีที่ประกาศรายชื่อตามวรรคหนึ่งมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร หรือเป็นผู้ที่มีรายชื่อในประกาศตามมาตรา ๒๕ ให้ถือว่าผู้นั้นเสียสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(๒) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

มาตรา ๒๗ การเสียสิทธิตามมาตรา ๒๖ ให้มีกำหนดเวลาตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

ในกรณีที่มีการโต้แย้งการเสียสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพร้อมหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งถัดมาแล้ว ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาคำร้องเพื่อมีคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้อง และการพิจารณาคำร้องตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๘ บุคคลซึ่งไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและได้แจ้งเหตุแห่งความจำเป็นซึ่งเป็นเหตุอันสมควร ย่อมได้รับสิทธิการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง

๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๙ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งใดแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร และที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง ไม่น้อยกว่ายี่สิบวันก่อนวันเลือกตั้ง กับให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวันด้วย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายตรวจสอบหลักฐาน และถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่อ

อยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้สั่งเติมชื่อตามที่ยื่นคำร้องลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้สั่งยกคำร้อง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องโดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าวัน โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนพิจารณา เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้เติมชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ยื่นคำร้องหรือไม่

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย เพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด และในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปก่อนได้รับคำสั่งศาล ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ดำเนินการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย

การใดที่ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งเดิมของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนได้รับคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้นให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๓๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๒๙ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นและเจ้าบ้านทราบ และให้นำความในมาตรา ๓๐ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตนโดยที่บุคคลนั้นมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง เมื่อเจ้าบ้านนำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงว่าไม่มีชื่อบุคคลนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย หรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งคำพิพากษาของศาลแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีบันทึกลงไว้ในทะเบียนที่จัดทำไว้ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำพิพากษาของศาล ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอโดยเร็ว

ในกรณีที่ได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศถอนชื่อผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย และให้นำความในมาตรา ๓๐ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

หากปรากฏว่ามีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมิได้อยู่อาศัยจริง

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน

ส่วนที่ ๕
ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

๑. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๓๔[๑๐] บุคคลซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๕ บุคคลใดประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมืองใดได้เพียงพรรคการเมืองเดียว และจะสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อแบบใดแบบหนึ่งได้เพียงแบบเดียวและสมัครรับเลือกตั้งได้เพียงเขตเลือกตั้งเดียว[๑๑]

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่ามีการสมัครรับเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้บุคคลนั้นเป็นผู้สมัครตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๓ แล้วแต่กรณี และให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศการรับสมัครเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๔ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับ

---

[๑๐] มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๑๑] มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยอนุโลม ในกรณีที่มีการตรวจพบการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่งภายหลังการประกาศการรับสมัครเลือกตั้ง ให้นำความในมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๕ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒. การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๓๖[๑๒] ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครของแต่ละพรรคการเมืองที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งนั้น ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนด ภายในระยะเวลาการรับสมัคร

การยื่นใบสมัครตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สมัครยื่นหนังสือรับรองของหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกผู้นั้นเข้าสมัครรับเลือกตั้ง พร้อมกับชำระเงินค่าธรรมเนียมคนละห้าพันบาทและมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการสมัครและวิธีการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๓๗ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้รับใบสมัครของผู้สมัครของพรรคการเมืองใดแล้ว ให้ลงบันทึกการรับสมัครไว้เป็นหลักฐาน และออกใบรับให้แก่ผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นเรียงตามลำดับการยื่นใบสมัครตามมาตรา ๓๖ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครและสอบสวนว่าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ให้เสร็จสิ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดการรับสมัคร ถ้าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งได้ก็ให้ประกาศการรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านและที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ผู้นั้นสมัคร

ประกาศตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยให้มีชื่อและชื่อสกุลผู้สมัคร รูปถ่ายผู้สมัครพรรคการเมืองที่สังกัด และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๓๘ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกใบรับให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๓๗ แล้ว ห้ามมิให้ผู้สมัครถอนการสมัครรับเลือกตั้ง และให้ค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

ห้ามมิให้ผู้สมัครตามวรรคหนึ่งยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเขตเลือกตั้งอื่นอีก

---

[๑๒] มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อเป็นผู้สมัครในประกาศของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๓๗ ให้ผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนพิจารณา เมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัคร ให้ประกาศชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๓๗ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๔๐ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้เพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าไม่มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง หรือมีการยื่นคำร้องแล้วแต่ศาลฎีกายังไม่มีคำวินิจฉัย ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศการรับสมัครที่มีผลอยู่ในวันเลือกตั้ง

๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ[๑๓]

มาตรา ๔๑[๑๔] ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจะเสนอบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมืองนั้นจะต้องจัดทำบัญชีรายชื่อ โดยมีหลักเกณฑ์ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

---

[๑๓] ชื่อ ๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ในส่วนที่ ๕ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้งของหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๑๔] มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๑) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหลักฐานโดยชัดแจ้งจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๒) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลขจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบห้าคน

บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม และต้องคำนึงถึงโอกาส สัดส่วนที่เหมาะสมและความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย

มาตรา ๔๒ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรคการเมือง ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๔๑ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวันเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งหนังสือยินยอมของผู้สมัคร เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละห้าพันบาท และหลักฐานการสมัครอื่นครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด[๑๕]

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการสมัครและวิธีการยื่นบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๔๓[๑๖] เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๔๒ แล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐานประกอบการสมัคร คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ถ้าเห็นว่าถูกต้องให้ประกาศรายชื่อพรรคการเมืองและรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ตามมาตรา ๓๗ และให้นำความในมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้ใดไม่มีชื่อเป็นผู้สมัครในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๓ ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเวลาเจ็ดวันนับแต่วันประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕[๑๗] ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อผู้ใดขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้ง หรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเร็ว และให้นำความในมาตรา ๔๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๔. หมายเลขที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง[๑๘]

---

[๑๕] มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๑๖] มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๑๗] มาตรา ๔๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๔๖[๑๙] ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ได้รับหมายเลขที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเรียงตามลำดับก่อนหลังในการยื่นบัญชีรายชื่อ ในกรณีที่มีพรรคการเมืองมายื่นบัญชีรายชื่อพร้อมกันและไม่อาจตกลงกันได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างพรรคการเมืองที่มาพร้อมกัน ทั้งนี้ ให้พรรคการเมืองหนึ่งได้รับหนึ่งหมายเลข และถ้าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งด้วย ให้ใช้หมายเลขเดียวกับหมายเลขของผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดเป็นหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้น ทุกเขตเลือกตั้งที่ส่งสมัครด้วย

ถ้าพรรคการเมืองใดมิได้ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อ แต่ส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นยื่นใบสมัครในเขตเลือกตั้งใด ให้ได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครต่อจากหมายเลขสุดท้ายของหมายเลขแบบบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง และเมื่อมีการยื่นใบสมัครของผู้สมัครของพรรคการเมืองอื่นที่ส่งสมัครเฉพาะแบบแบ่งเขตเลือกตั้งอีก ให้ได้รับหมายเลขเรียงลำดับถัดไปตามลำดับการสมัครก่อนหลัง แต่ถ้ามีผู้สมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

มาตรา ๔๗[๒๐] (ยกเลิก)

มาตรา ๔๘[๒๑] ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งว่างลง ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร ถ้ามีผู้สมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

ส่วนที่ ๖
ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง

---

[๑๘] ชื่อ ๔. หมายเลขที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ในส่วนที่ ๕ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง ของหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๑๙] มาตรา ๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๒๐] มาตรา ๔๗ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๒๑] มาตรา ๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๔๙ การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

วิธีการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่เก้าสิบวันก่อนวันครบอายุจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจาก (๑) ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๕๐ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแต่ละคนที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๒)[๒๒] จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ในกรณีที่ผู้สมัครในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดได้ใช้จ่ายไปเพื่อการเลือกตั้งเป็นจำนวนเท่าใด ให้นับรวมเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองด้วย

เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยหารือกับหัวหน้าพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งโดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น ๆ

การใช้จ่ายเงินที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองบัญญัติให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้นำมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองตามมาตรานี้ด้วย

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ให้คณะกรรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งต่อไป ทั้งนี้ ภายในสามเดือนนับแต่วันที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบจำนวนในการเลือกตั้งทั่วไปดังกล่าว

มาตรา ๕๑ ให้ผู้สมัครแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควร และให้พรรคการเมืองแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ทางบัญชี เพื่อเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง โดยให้มีหน้าที่

---

[๒๒] มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

รับผิดชอบในการจัดทำและรับรองความถูกต้องของบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัคร หรือของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งนั้น

การจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของสมุห์บัญชีเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๒ ภายในกำหนดเก้าสิบวันหลังจากวันเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนและพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายที่สมุห์บัญชีเลือกตั้งจัดทำขึ้น โดยผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ได้รับรองความถูกต้องบัญชีรายรับและรายจ่าย อย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้วและที่ยังค้างชำระ รวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง[๒๓]

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประกาศผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้พิจารณาเสร็จสิ้น

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม แก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่

---

[๒๓] มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ผู้สมัครอื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ห้ามมิให้ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดลงสมัครรับเลือกตั้งหรือส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นหรือพรรคการเมืองอื่นในการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๘๘

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับไปจากที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้งเพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงที่เลือกตั้งซึ่งจัดไว้สำหรับการลงคะแนนตามมาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๗ ด้วย

บทบัญญัติในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง โดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่า อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราวหรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

มาตรา ๕๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการของรัฐในการสนับสนุนการเลือกตั้ง ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดสถานที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ ให้พอเพียงและเท่าเทียมกันในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกพรรค

(๒) การพิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครหรือพรรคการเมืองไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๓) สถานที่สำหรับให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการโฆษณาหาเสียงได้อย่างเท่าเทียมกัน ในการนี้ รัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาฟังการโฆษณาหาเสียงด้วยก็ได้ แต่ต้องมิใช่เป็นการจัดให้มีเพื่อการสนับสนุนผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ

(๔) การกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาให้พรรคการเมืองโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์หรือการไปออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของรัฐ ซึ่งจะต้องจัดให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมีโอกาสเท่าเทียมกัน

(๕) การสนับสนุนของรัฐในกิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวางระเบียบเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติในการเลือกตั้งหรือข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในการเลือกตั้งในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๙ ห้ามมิให้ผู้สมัคร พรรคการเมืองหรือผู้ใด ปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐหรือในที่ของเอกชน โฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หรือกระทำกิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้รัฐสนับสนุน

ห้ามปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มีขนาดหรือจำนวนไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ ๗
การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๖๑ หีบบัตรเลือกตั้งต้องมีลักษณะที่สามารถมองเห็นภายในได้ง่าย และมีวิธีการปิดผนึกเพื่อป้องกันการเปิดหีบบัตรโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการนำบัตรใส่ในหีบบัตรหลังจากปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วได้ รวมทั้งต้องมีลักษณะพิเศษเพื่อป้องกันการเปลี่ยนหีบบัตรด้วย

บัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะต้องมีช่องทำเครื่องหมายและหมายเลขไม่น้อยกว่าจำนวนผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น และมีช่องทำเครื่องหมายว่าไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งด้วย

บัตรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะต้องมีช่องทำเครื่องหมายและหมายเลขของพรรคการเมืองและชื่อพรรคการเมืองพร้อมภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองครบทุกพรรคที่ส่งสมัครเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และมีช่องทำเครื่องหมายว่าไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งด้วย[๒๔]

บัตรเลือกตั้งสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อต้องมีลักษณะแตกต่างที่สามารถจำแนกออกจากกันได้อย่างชัดเจน[๒๕]

หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งให้เป็นไปตามลักษณะและขนาดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๒ ในวันเลือกตั้งให้เปิดการลงคะแนนเลือกตั้งตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๖๓ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมดในที่เลือกตั้งนั้นไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง

มาตรา ๖๔ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้และมีหมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร

เมื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้อ่านชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้นั้นดัง ๆ ถ้าไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือผู้ใดทักท้วง ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้จดหมายเลขของบัตรและชื่อหน่วยงานของรัฐที่ออกบัตรแล้วให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจดลำดับที่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ต้นขั้วบัตรเลือกตั้ง และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือที่ต้นขั้วบัตรเลือกตั้งเป็นหลักฐานตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นเพื่อไปลงคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีผู้ทักท้วง หรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสงสัยว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมาแสดงตนนั้นไม่ใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยเป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ

---

[๒๔] มาตรา ๖๑ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๒๕] มาตรา ๖๑ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

เลือกตั้งหรือไม่ และในกรณีที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวินิจฉัยว่า ผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยไม่ใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำบันทึกคำวินิจฉัยและลงลายมือชื่อไว้ด้วย

มาตรา ๖๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้ ณ หน่วยเลือกตั้งนั้น และให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้เพียงแห่งเดียว

มาตรา ๖๖ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งอื่นที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งเดียวกัน สามารถลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ หรือลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งตามมาตรา ๙๕

มาตรา ๖๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในบัตรเลือกตั้ง และในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมายไม่ประสงค์ลงคะแนนเลือกตั้งในบัตรเลือกตั้ง

มาตรา ๖๘ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการหรือผู้สูงอายุในการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งของคนพิการหรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการลงคะแนนเลือกตั้งภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แต่การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องให้คนพิการหรือผู้สูงอายุได้ลงคะแนนเลือกตั้งด้วยตนเอง ทั้งนี้ การอำนวยความสะดวกนั้นต้องเป็นไปเพื่อให้มีการลงคะแนนเสียงโดยตรงและลับด้วย

มาตรา ๖๙ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้พับบัตรเลือกตั้งเพื่อมิให้ผู้อื่นทราบว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดหรือไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้ง แล้วให้นำบัตรเลือกตั้งนั้นใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น พยายามลงคะแนนเลือกตั้ง หรือลงคะแนนเลือกตั้ง โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่มิได้มีไว้สำหรับตนหรือที่ปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๗๑ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มิใช่บัตรเลือกตั้งตามมาตรา ๖๑ ลงคะแนนเลือกตั้ง หรือใช้บัตรเลือกตั้งที่มิใช่บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมาจากการแสดงตนตามมาตรา ๖๔ ลงคะแนนเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง

มาตรา ๗๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้ง

มาตรา ๗๓ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งที่ตนได้ลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว

มาตรา ๗๔ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อลงคะแนนเลือกตั้งโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๗๕ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนเลือกตั้งแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าได้ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้ผู้ใด โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๗๖ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนนเลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะลงคะแนนเลือกตั้งได้

มาตรา ๗๗ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกตั้งหรืองดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๗๘ ในกรณีที่การลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศงดลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นแล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นโดยเร็ว เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคสาม ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๘ ได้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง

ใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นได้ตามความเหมาะสมโดยไม่ต้องนำระยะเวลาตามวรรคสามมาใช้บังคับก็ได้

มาตรา ๗๙ เมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง และงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนเลือกตั้งไม่ได้ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งได้มาอยู่ในบริเวณที่ลงคะแนนเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้งที่เหลืออยู่ แต่ยังไม่ได้รับบัตรเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้มาแสดงตนนั้น และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นทุกคนลงลายมือชื่อไว้ และประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ในที่นั้นทราบ

มาตรา ๘๐ ตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรเลือกตั้งที่ตั้งไว้เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้งหรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกตั้งได้เสร็จสิ้นแล้วห้ามมิให้ผู้ใดเปิดทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือบัตรเลือกตั้ง หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนที่ ๘
การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๘๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๘๕ การนับคะแนนเลือกตั้งให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้งโดยเปิดเผยจนเสร็จสิ้นในรวดเดียว ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนนเลือกตั้ง

เพื่อให้การนับคะแนนเป็นไปอย่างเปิดเผยและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการนับคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๘๒ ให้มีการนับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้ง และให้ประกาศจำนวนบัตรดังกล่าวด้วย

ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหากและห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนเลือกตั้ง

(๓)[๒๖] บัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครเกินจำนวนหนึ่งคน หรือบัตรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนเลือกพรรคการเมืองเกินหนึ่งพรรคการเมือง

(๔)[๒๗] บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้กับผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งผู้ใดหรือพรรคการเมืองที่ส่งสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใด

(๕)[๒๘] บัตรที่ได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อ แล้วทำเครื่องหมายในช่องไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งด้วย

(๖) บัตรเสียอื่นที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรตามมาตรานี้ว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียตามความในอนุมาตราใด และลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

ความในวรรคสามมิให้ใช้บังคับกับบัตรเสียตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๘๓ ห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริงหรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง

มาตรา ๘๔ เมื่อการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผย และรายงานผลการนับคะแนนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งโดยเร็ว

เมื่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเก็บเอกสารและสิ่งของต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งแต่ละประเภทการเลือกตั้ง

(๑) บัตรเลือกตั้งที่นับเป็นคะแนนแล้ว บัตรที่มีการทำเครื่องหมายลงในช่องไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้ง และบัตรเสีย โดยแยกแต่ละประเภทบรรจุในถุงวัสดุใส

(๒) แบบกรอกคะแนนที่ได้ใช้ในการกรอกคะแนนทั้งหมด

---

[๒๖] มาตรา ๘๒ วรรคสาม (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๒๗] มาตรา ๘๒ วรรคสาม (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๒๘] มาตรา ๘๒ วรรคสาม (๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) รายงานผลการนับคะแนน

(๔) ประกาศผลการนับคะแนน

เมื่อได้บรรจุสิ่งของตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปิดหีบบัตรเลือกตั้งพร้อมทั้งใส่กุญแจหรืออุปกรณ์อื่นแทนกุญแจทุกแห่งและให้ประจำครั่งทับรูกุญแจ เสร็จแล้วให้มัดหีบบัตรเลือกตั้งด้วยเชือกแล้วผูกปมเชือกไว้ด้านข้างหีบบัตรเลือกตั้งและประจำครั่งทับปมเชือก หรือกระทำการด้วยวิธีการอื่นใดที่สามารถป้องกันมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งได้

การประกาศผลการนับคะแนน การรายงานผลการนับคะแนน วิธีการเก็บบัตรเลือกตั้ง และการเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๘๕ ถ้าการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้ หรือไม่สามารถนับคะแนนได้จนเสร็จสิ้น อันเนื่องจากเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น หรือด้วยความจำเป็นตามสภาพที่อาจมีผลต่อความปลอดภัย ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นแล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวัน เวลา และสถานที่นับคะแนนต่อไปโดยเร็ว เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ การเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง หีบบัตรเลือกตั้งและเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง รวมทั้งวิธีการนับคะแนนใหม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งหากพบว่ามีบัตรเลือกตั้งที่ได้มีการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วชำรุดหรือสูญหาย ให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นเว้นแต่หน่วยเลือกตั้งนั้นมีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในจำนวนที่ไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเปลี่ยนแปลงไป มิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ แต่ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการต่อผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนับคะแนนใหม่โดยพลัน ถ้ายังไม่ตรงกันอีกให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพร้อมเหตุผลและนำส่งหีบบัตรและอุปกรณ์แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือสั่งให้ลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น เว้นแต่หน่วยเลือกตั้งนั้นมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจำนวนที่ไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเปลี่ยนแปลงไป มิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ แต่ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการต่อผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘๗ เมื่อรวบรวมผลการนับคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แล้วรายงานผลการนับคะแนนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

มาตรา ๘๘[๒๙] ในเขตเลือกตั้งใด ถ้าในวันเลือกตั้งมีผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งคนเดียว ผู้สมัครจะได้รับเลือกตั้งต่อเมื่อได้รับคะแนนเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และมากกว่าจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผู้สมัครได้รับคะแนนเลือกตั้งน้อยกว่าร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือไม่มากกว่าจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ไม่ประสงค์จะลงคะแนน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น โดยให้รับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับ

ในการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสอง ถ้ามีผู้สมัครคนเดียวให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งน้อยกว่าร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นอีก หรือได้ไม่มากกว่าจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยให้ดำเนินการตามวรรคสองอีกครั้งหนึ่ง

ในการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสาม ถ้ามีผู้สมัครคนเดียวให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งให้ผู้ได้รับเลือกตั้งภายในระยะเวลาตามมาตรา ๘

ในกรณีที่มีการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสาม หากปรากฏว่าไม่มีผู้สมัครให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มเติม เพื่อให้ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และให้นำความในวรรคสองและวรรคสามและความในส่วนที่ ๕ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง ๒. การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๙[๓๐] ภายใต้บังคับมาตรา ๘๘ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเลือกตั้งมากที่สุดในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ในกรณีที่มีผู้ได้รับคะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากันหลายคน ให้ใช้วิธีการจับสลากซึ่งต้องกระทำต่อหน้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๙๐[๓๑] การรวมผลคะแนนเลือกตั้งของการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้ดำเนินการดัง ต่อไปนี้

---

[๒๙] มาตรา ๘๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๓๐] มาตรา ๘๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๓๑] มาตรา ๙๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งรวมคะแนนเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของทุกหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในการนี้ เพื่อให้การรวมคะแนนเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งอาจมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลช่วยเหลือในการรวมคะแนนเลือกตั้งได้ตามความจำเป็น

(๒) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับผลคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจากทุกเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตาม (๑) แล้ว ให้ดำเนินการรวมผลคะแนนเลือกตั้งจากทุกเขตเลือกตั้งแล้วส่งผลการรวมคะแนนดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งโดยพลัน

มาตรา ๙๑[๓๒] เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับผลรวมคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณสัดส่วนเพื่อหาผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้รวมผลคะแนนทั้งหมดที่พรรคการเมืองได้รับคะแนนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น

(๒) ให้นำคะแนนรวมจาก (๑) หารด้วยหนึ่งร้อยยี่สิบห้า ผลลัพธ์ที่ได้ให้ถือเป็นคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน

(๓) ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะได้รับ ให้นำคะแนนรวมของแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับ หารด้วยคะแนนเฉลี่ยตาม (๒) ผลลัพธ์ที่ได้เป็นจำนวนเต็มคือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ โดยเรียงตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น

(๔) ในกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองได้รับรวมกันทุกพรรคการเมืองมีจำนวนไม่ครบหนึ่งร้อยยี่สิบห้าคน ให้พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์ตาม (๓) เป็นเศษที่มีจำนวนมากที่สุด ได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนเรียงตามลำดับ จนกว่าจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองทั้งหมดได้รับรวมกันครบจำนวนหนึ่งร้อยยี่สิบห้าคน

(๕) ในการดำเนินการตาม (๔) ถ้ามีคะแนนเท่ากัน ให้พรรคการเมืองที่มีคะแนนเท่ากันจับสลากโดยตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีคะแนนเท่ากันภายในวันและเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เพื่อให้ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อครบจำนวน

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับตามผลการคำนวณข้างต้น จะต้องไม่เกินจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเท่าที่มีอยู่ในแต่ละบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองนั้นได้จัดทำขึ้น

มาตรา ๙๒[๓๓] ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับผลการนับคะแนน

---

[๓๒] มาตรา ๙๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

แบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๘๗ และดำเนินการคำนวณสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๑ แล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๙๓[๓๔] เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้วให้ส่งผลการเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของทุกพรรคการเมืองไปยังประธานรัฐสภาเพื่อทราบโดยเร็ว และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๙
การลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๙๔ การจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง นอกจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในส่วนนี้แล้ว ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๙๕ ในกรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเดินทางไปนอกเขตเลือกตั้งที่ตนต้องไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง หรือในวันเลือกตั้งไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง ให้ขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมอบหมายได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้แจ้งความประสงค์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้กำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้นั้นจะใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง และแจ้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ และหมายเหตุสถานที่ที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์และวิธีการขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง และวันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๙๖ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งติดต่อกันเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านติดต่อกันครั้งสุดท้ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้า

---

[๓๓] มาตรา ๙๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๓๔] มาตรา ๙๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

สิบวัน และให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่ผู้นั้นใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งด้วย[๓๕]

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอำนวยความสะดวก เพื่อประกันการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๙๗ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจังหวัดที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๙๖ ถ้าประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ต้องมาลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งเมื่อได้ลงทะเบียนก่อนวันเลือกตั้งสามสิบวัน โดยให้ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนลงทะเบียนไว้และให้หมดสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งเดิมที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบันทึกการลงทะเบียนขอใช้สิทธิดังกล่าวไว้ในทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อใช้ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้หมายเหตุสถานที่ที่ไปใช้สิทธิไว้ในประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย

ผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งอาจขอลงทะเบียนเปลี่ยนแปลงจังหวัดที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งได้ โดยให้มีผลเมื่อพ้นสามสิบวันนับจากวันที่ยื่นคำขอลงทะเบียนเปลี่ยนแปลงและให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในการนี้ จะขอเปลี่ยนแปลงทะเบียนในการเลือกตั้งคราวใดเกินหนึ่งครั้งไม่ได้

ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งต้องใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเพื่อเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครบเก้าสิบวันครั้งสุดท้ายตามมาตรา ๙๖ แล้วแต่กรณี

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากบุคคลผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว แต่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๒๖

มาตรา ๙๘ ในการดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางจังหวัดละหนึ่งแห่ง เว้นแต่มีความจำเป็น จะจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้

---

[๓๕] มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

วิธีการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้ง และการดำเนินการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๙ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรจะขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้

เมื่อได้แจ้งการขอใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๑

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์การขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากบุคคลผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว แต่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๒๖

มาตรา ๑๐๐ ในประเทศใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งความประสงค์ขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งในประเทศนั้น โดยอาจให้มีสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้ง หรือให้มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์ หรือโดยวิธีอื่นใดที่มิใช่เป็นการจัดตั้งสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งก็ได้ ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของประเทศนั้น และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๐๑ เมื่อขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๙๙ แล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นหมดสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น เว้นแต่จะได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าตามเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๐๒ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งตามส่วนที่ ๙ นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการล่วงหน้าเพื่อนำบัตรเลือกตั้งมานับรวมในวันเลือกตั้งได้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเฉพาะท้องที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้

ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใดหลังจากเริ่มนับคะแนนแล้ว ให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งนั้นเป็นบัตรเสีย

ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งจากที่ใดสูญหาย หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งที่ใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยสั่งมิให้นับคะแนนจากที่นั้นก่อน แล้วจึงสั่งให้บัตรเลือกตั้งจากที่นั้นเป็นบัตรเสีย

ส่วนที่ ๑๐

การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๑๐๓ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนแล้วเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำนั้นน่าจะมีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายเป็นเวลาหนึ่งปี โดยให้มีผลนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพื่อเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ไม่ว่าเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นระงับหรือดำเนินการใด เพื่อแก้ไขความไม่สุจริตและเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น พรรคการเมืองนั้นมีส่วนรู้เห็นในการกระทำนั้น เว้นแต่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว

มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใดหรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดแล้วให้พิจารณาดำเนินการให้มีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัคร หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นด้วย ในการนี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรานี้ภายหลังวันลงคะแนนเลือกตั้งแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งในลำดับซึ่งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้

คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เพื่อให้ได้ผู้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็วและเป็นไปโดยเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งข้าราชการอัยการ ข้าราชการอื่น หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการดังกล่าวหรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการตุลาการตามจำนวนที่เหมาะสม เป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะตามความจำเป็น เพื่อช่วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการตรวจสอบสำนวนการสืบสวนสอบสวน รวมทั้งรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐานแทนคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งข้าราชการอัยการหรือข้าราชการอื่นให้ข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งมาปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์กรกลางบริหารงานบุคคล หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการดังกล่าว แล้วแต่กรณี

การแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๐๕ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการกฤษฎีกาทุกคณะตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมือง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ ในกรณีที่ประธานกรรมการกฤษฎีกาคณะใดไม่อาจดำรงตำแหน่งกรรมการได้ ให้กรรมการกฤษฎีกาประจำคณะนั้นเลือกกรรมการกฤษฎีกาคนหนึ่งในคณะเดียวกันที่ไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเป็นกรรมการแทน ในกรณีที่ไม่อาจหากรรมการแทนได้ให้คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ก่อนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะวินิจฉัยเพื่อมีมติให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใดตามมาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งความเห็นพร้อมด้วยสำนวนการสืบสวนสอบสวนไปยังคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่าความเห็นดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำการโดยเที่ยงธรรมหรือไม่ หากคณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็นต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีคำวินิจฉัยตามความเห็นเดิมก็ได้แต่ต้องแสดงเหตุผลและให้ประกาศคำวินิจฉัยพร้อมทั้งเหตุผลและความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งในราชกิจจานุเบกษา

การให้ความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคสอง ต้องกระทำโดยที่ประชุมคณะกรรมการที่มีกรรมการร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองในสาม และต้องกระทำภายในเวลาไม่เกินห้าวันนับแต่วันได้รับเรื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากพ้นห้าวันแล้วยังไม่มีความเห็นของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการต่อไป

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำหรือมีคำสั่งให้แก้ไขการกระทำตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้

ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่งและการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๐๗ ในระหว่างระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐๘ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดจะมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อันเกิดจากการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือในเขตเลือกตั้งนั้น และให้กำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๑๐๙ เมื่อได้มีการนับคะแนนเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะงดการประกาศผลการเลือกตั้งและจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้

มาตรา ๑๑๐[๓๖] ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองผู้ใดได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือก่อให้ผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวเพื่อประโยชน์แก่พรรคการเมือง

---

[๓๖] มาตรา ๑๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำดังกล่าวน่าจะเป็นผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศให้บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่พรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน ทั้งนี้ เฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีการกระทำนั้น

การกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดจากหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งก็ได้ โดยคำนึงถึงผลกระทบแห่งการกระทำนั้น

มาตรา ๑๑๑ เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดหรือผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อที่จะให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำ ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ปรากฏจากการไต่สวนของศาลฎีกาว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากรณีเป็นไปตามคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ศาลฎีกาสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้สมัครผู้นั้นมีกำหนดเวลาห้าปี แล้วแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีทราบ

ในกรณีที่ศาลฎีกาได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นหยุดการปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะมีคำสั่งยกคำร้อง และถ้าศาลฎีกามีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๑๒ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้งและป้องกันมิให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด และในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้า เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกยักย้าย ซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม จะเข้าทำการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ และต้องบันทึกพฤติการณ์แห่งกรณีไว้

อำนาจตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้นับแต่วันที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง และจะขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐช่วยเหลือในการดำเนินการตามความจำเป็นด้วยก็ได้

คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบอำนาจให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ค้นก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจต้องได้รับหมายค้นจากศาลด้วย

(๒) ขอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้งรายงานการทำธุรกรรมของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ทราบหรือให้ธนาคาร

แห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น แจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ให้ผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งต้องรับผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่นั้นด้วย

ส่วนที่ ๑๑
การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่ง มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง อาจยื่นคัดค้านก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่การร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๒ ให้ยื่นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำคัดค้านการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน

วิธีการยื่นคำคัดค้านการเลือกตั้งและการพิจารณาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่มีการยื่นคัดค้านก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง ให้นำมาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๑๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๖ ในกรณีที่มีการยื่นคัดค้านก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้งแต่ผลการสืบสวนสอบสวนแล้วเสร็จหลังวันประกาศผลการเลือกตั้ง หรือยื่นคัดค้านหลังวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผลการสืบสวนสอบสวนปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นควรให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งใด หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด ให้นำความในมาตรา ๑๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผลการสืบสวนสอบสวนปรากฏว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือเขตเลือกตั้งใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่ายังไม่มีเหตุที่จะต้องให้มีการเลือกตั้งใหม่เพราะไม่มีผลเปลี่ยนแปลงผลการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ยุติเรื่องก็ได้

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

หมวด ๒
การเลือกตั้งและการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

ส่วนที่ ๑
การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๑๑๗ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

มาตรา ๑๑๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๑๙ ผู้ซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๒๐ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งและให้มีสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดละหนึ่งคน โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งเสียง และให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา ๑๒๑ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้นำความในมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ชำระค่าธรรมเนียมการสมัครคนละห้าพันบาท และให้ค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตกเป็นรายได้ของรัฐ

มาตรา ๑๒๒ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนที่ ๑ บททั่วไป เฉพาะมาตรา ๘ และมาตรา ๙ ส่วนที่ ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง ส่วนที่ ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส่วนที่ ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง ยกเว้นมาตรา ๖๐ ส่วนที่ ๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง ส่วนที่ ๘ การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๙ การลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ส่วนที่ ๑๑ การคัดค้านการเลือกตั้ง เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยอนุโลม ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในหมวดนี้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรานี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

บรรดาบทบัญญัติใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่นำมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ถ้าบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้การกระทำใด ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นความผิดและมีบทกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้น ให้นำมาใช้บังคับกับการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยให้ถืออัตราโทษอย่างเดียวกัน

มาตรา ๑๒๓ ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาสามารถหาเสียงเลือกตั้งได้ก็แต่เฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่ผู้สมัครหรือผู้ใดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งตามมาตรานี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๒๔ เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงของผู้สมัคร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวิธีการที่รัฐสนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดสถานที่ปิดประกาศและติดป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ ให้พอเพียงและเท่าเทียมกันในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทุกคน

(๒) การพิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๓) สถานที่สำหรับให้ผู้สมัครใช้ในการหาเสียง ในการนี้ รัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาฟังการหาเสียงก็ได้ แต่ต้องมิใช่เป็นการจัดให้มีเพื่อสนับสนุนผู้สมัครใดโดยเฉพาะ

(๔) การสนับสนุนของรัฐในกิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้นำความในมาตรา ๕๙ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๕ การจัดสถานที่ปิดประกาศและติดป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) แล้ว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และให้นำความในมาตรา ๖๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒
การสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๑๒๖ เมื่อมีเหตุที่จะต้องสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดวันสรรหาภายในสามวันนับแต่วันที่มีเหตุให้ต้องมีการสรรหา

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้องค์กรภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่น ตามมาตรา ๑๒๗ มาลงทะเบียนพร้อมทั้งเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการสรรหาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับจากวันสรรหา

มาตรา ๑๒๗ องค์กรที่มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องเป็นองค์กรในภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา โดยต้องเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย หรือเป็นนิติบุคคลที่ได้รับการรับรองโดยกฎหมายให้จัดตั้งขึ้นในราชอาณาจักรมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และต้องมิใช่เป็นองค์กรที่แสวงหาผลกำไรหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

องค์กรตามวรรคหนึ่งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยต้องแสดงหลักฐานการเป็นองค์กรภาคใดภาคหนึ่งเพียงภาคเดียว

มาตรา ๑๒๘ ให้องค์กรตามมาตรา ๑๒๗ มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กร หรือปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในองค์กร ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และสมควรได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาองค์กรละหนึ่งคน และให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อชำระค่าธรรมเนียมคนละห้าพันบาท โดยให้ค่าธรรมเนียมนั้นตกเป็นรายได้ของรัฐ ทั้งนี้ บุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรแล้วจะขอถอนชื่อออกจากการได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภามิได้

การเสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ โดยอย่างน้อยต้องมีประวัติระบุถึงเพศ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และสาขาอาชีพของผู้ได้รับการเสนอชื่อพร้อมทั้งหนังสือยินยอมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๒๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรวบรวมรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อตามมาตรา ๑๒๘ เสนอต่อคณะกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการเสนอชื่อตามมาตรา ๑๒๖

มาตรา ๑๓๐ ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาสรรหาบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และผลการพิจารณาสรรหาของคณะกรรมการสรรหาให้ถือเป็นที่สุด

มติในการสรรหาต้องลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการสรรหาและแจ้งผลการสรรหาไปยังประธานรัฐสภาเพื่อทราบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

มาตรา ๑๓๑ ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาในภาคใดสิ้นสุดลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหา โดยให้ภาคนั้นเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อรับการสรรหา และให้นำความในมาตรา ๑๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๒ เบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นของคณะกรรมการสรรหาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสรรหา ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๓๓ ภายหลังมีการประกาศผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ถ้าผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกขององค์กรที่เสนอชื่อผู้เข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา เห็นว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกขององค์กรที่เสนอชื่อผู้เข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

เมื่อปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าในการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ผู้ใดได้กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับการสรรหา หรือได้รับการสรรหาโดยผลของการที่บุคคลใดได้กระทำการลงไปโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยพลัน

มาตรา ๑๓๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ วรรคสอง แล้วเห็นว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้ศาลฎีกาไต่สวนและวินิจฉัย ดังต่อไปนี้โดยพลัน

(๑) ถ้าเห็นว่าการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาในส่วนใดหรือขั้นตอนใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาในส่วนหรือขั้นตอนนั้นใหม่ และให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาในส่วนนั้นหรือขั้นตอนนั้นพ้นจากสมาชิกภาพนับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง

(๒) ถ้าเห็นว่าผู้ได้รับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าก่อให้ผู้อื่นกระทำสนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น และการกระทำดังกล่าวมีผลให้การสรรหามิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีโดยให้มีผลนับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง

มาตรา ๑๓๕ ในกรณีที่ศาลฎีกาไต่สวนเพื่อวินิจฉัยตามมาตรา ๑๓๔ ถ้าเห็นว่าผู้ใดกระทำการโดยไม่สุจริตทำให้การสรรหาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อให้ผู้อื่นได้รับการสรรหาโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ศาลฎีกามีคำสั่งเพิกถอนสิทธิ

เลือกตั้งของผู้นั้น และสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการสรรหาจากการกระทำดังกล่าวด้วย เว้นแต่สมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำนั้น

หมวด ๓
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๓๖ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยวหรือไม่ให้ความสะดวกพอสมควรต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ในกรณีมีการฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำการฝ่าฝืน ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสามเป็นการกระทำหรือก่อให้ผู้อื่นกระทำสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๑๔๑ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๐ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทหรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๔๒ สมุห์บัญชีเลือกตั้งผู้ใดจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครคนใดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี และห้ามเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี

มาตรา ๑๔๓ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือยื่นหลักฐานไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้ารายการค่าใช้จ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๕๒ เป็นเท็จ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๔๖ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๔๙ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๑ วรรคสอง มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ หรือมาตรา ๗๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง หรือภายหลังวันเลือกตั้งไม่เกินเจ็ดวัน ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๑๕๓ ผู้สมัครใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๓ หรือมาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๖ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดกระทำการใดให้บุคคลอื่นล่วงรู้ข้อมูลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับตามมาตรา ๑๑๒ (๒) โดยมิใช่เป็นการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับวันลงคะแนนตามมาตรา ๙๕ มาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๗ ด้วย

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๕๗ ผู้สมัครใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๕๘ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้ใดฐานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และผู้นั้นเป็นผู้กระทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือเป็นผู้กระทำการใดอันเป็นเท็จเพื่อจะแกล้งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๔๐ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งใด ให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้นั้นต้องรับผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่นั้นด้วย ทั้งนี้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ในกรณีที่มีผู้รับผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่หลายคน ให้ทุกคนรับผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายร่วมกันอย่างลูกหนี้ร่วม

มาตรา ๑๕๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองซึ่งส่งสมาชิกของตนลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุนหรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ยินยอมให้องค์กรใดเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาดังกล่าว หรือผู้ใดกระทำไม่ว่าด้วยประการใด ๆ อันมีผลทำให้การสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๖๒ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในเขตเลือกตั้งใดตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๑๒๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาแล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖๓ บุคคลใดถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้ถือว่าผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๖๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเสียสิทธิเนื่องจากไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้การเสียสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกข้อกำหนดของศาลฎีกาตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง ขึ้นใช้บังคับ ให้ข้อกำหนดที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีการออกข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔[๓๗]

มาตรา ๓๕ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๖ มิให้นำความในมาตรา ๑๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาใช้บังคับกับการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๗ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔ ได้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน ๓๗๕ คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน ๑๒๕ คน และมาตรา ๗ ได้บัญญัติให้รัฐสภาดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

---

[๓๗] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘/ตอนที่ ๓๖ ก/หน้า ๑/๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป[๓๔]

ข้อ ๑ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องต่อไปโดยมิได้สะดุดลงจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก แต่ให้งดเว้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งและการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาไว้เป็นการชั่วคราวก่อน

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือขยายระยะเวลาในการยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ในการเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องต่อไปโดยมิได้สะดุดลงจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ห้ามมิให้พรรคการเมืองที่มีอยู่แล้วดำเนินการประชุม หรือดำเนินกิจการใด ๆ ในทางการเมือง และการดำเนินการเพื่อการจัดตั้งหรือจดทะเบียนพรรคการเมืองให้ระงับไว้เป็นการชั่วคราว รวมทั้งให้ระงับการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราวด้วย ในกรณีมีข้อสงสัยให้หารือคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๓ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องต่อไปโดยมิได้สะดุดลงจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก

ข้อ ๔ บรรดาคำร้อง สำนวน อรรถคดี หรือการใดที่ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือศาลก่อนวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งนายทะเบียนพรรคการเมือง และศาลยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและวินิจฉัยต่อไป

ข้อ ๕ ให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ วิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยต้องใช้ระบบไต่สวน และเป็นไปโดยรวดเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นควรให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อวินิจฉัย

---

[๓๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนพิเศษ ๑๐๕ ง/หน้า ๕/๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ฐิติพร/จัดทำ
๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ปณตภร/ตรวจ
๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗
เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
บางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป
ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗
เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป[๓]

ตามที่ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น แต่โดยที่ประกาศดังกล่าวกำหนดให้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญบางหมวดยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไป โดยเฉพาะการกำหนดให้ศาลทั้งหลายคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และให้องค์กรอิสระ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไป นอกจากนั้น ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป ก็มิได้ยกเลิกหรือสั่งให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดสิ้นสุดลงนอกจากกำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๕ ฉบับ มีผลบังคับใช้ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้ศาล องค์กรอิสระ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ นั้น สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและเป็นธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงเห็นเป็นการสมควรกำหนดเพิ่มเติมให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับ ยังคงมีผลบังคับใช้ต่อเนื่องต่อไป ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องต่อไปโดยมิได้สะดุดลงจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก แต่ให้งดเว้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งและการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาไว้เป็นการชั่วคราวก่อน

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือขยายระยะเวลาในการยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ในการเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องต่อไปโดยมิได้สะดุดลงจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ห้ามมิให้พรรคการเมืองที่มีอยู่แล้วดำเนินการประชุม หรือดำเนินกิจการใด ๆ ในทางการเมือง และการดำเนินการเพื่อการจัดตั้งหรือจดทะเบียนพรรคการเมืองให้ระงับไว้เป็นการชั่วคราว รวมทั้งให้ระงับการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราวด้วย ในกรณีมีข้อสงสัยให้หารือคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๓ ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องต่อไปโดยมิได้สะดุดลงจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก

---

[๓] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนพิเศษ ๑๐๕ ง/หน้า ๕/๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

ข้อ ๔ บรรดาคำร้อง สำนวน อรรถคดี หรือการใดที่ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือศาลก่อนวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งนายทะเบียนพรรคการเมือง และศาลยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและวินิจฉัยต่อไป

ข้อ ๕ ให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ วิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยต้องใช้ระบบไต่สวน และเป็นไปโดยรวดเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นควรให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อวินิจฉัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ปริยานุช/ผู้จัดทำ
๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗

ปริญสินีย์/ผู้ตรวจ
๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

สำนักงานเลขาธิการ รับที่
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 11743
วันที่ 28 พ.ย. 2560
เวลา 13.04 น.

ด่วนที่สุด
ที่ (รธน) ๕๑๙/๒๕๖๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอู่ทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒. รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และรายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๓. การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และการวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๔. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

โดยที่มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เสร็จแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ พร้อมนี้ได้ส่งรายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

นอกจากนี้ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้จัดทำเอกสารการวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๐๗ กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติด้วยนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงขอเสนอเอกสารบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

อนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญใคร่ขออนุญาตเข้าร่วมชี้แจงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติจนกว่าการพิจารณาจะเสร็จสิ้น

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และโปรดเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)
ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๙๒๑ / ๖๐ วันที่ ๒๙ / พ.ย. / ๖๐
เวลา ๑๔.๐๙ น. ชูพงศ์
สำนักการประชุม

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
โทร.๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๓๑ / ๒๕๖๐
วันที่ ๒๙ / พ.ย. / ๒๕๖๐
เวลา ๑๔.๑๔ น.

ร่างฯ ผ่านการพิจารณาของ กรธ. เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ กรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

"วันเลือก" หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"ผู้อำนวยการการเลือก" หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"สถานที่เลือก" หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

"จังหวัด" หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

"อำเภอ" หมายความรวมถึงเขตด้วย

"ศาลากลางจังหวัด" หมายความรวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความรวมถึงสำนักงานเขตด้วย

"ผู้สูงอายุ" หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณีตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มิได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑
ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคนมีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันหรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ

การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

(๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ความใน (๓) ไม่ใช้บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕)

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๙) เป็นข้าราชการ

(๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ

(๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก

มาตรา ๑๖ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และให้ดำเนินการแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่ายตาม (๑) ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร

มาตรา ๒๐ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอหรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย

การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่ามีผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๒
ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

มาตรา ๒๕ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการระดับประเทศ

(๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่นและปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการจะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้

ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่เป็นผู้มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติเป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๖ ในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

มาตรา ๒๗ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี ที่มีการเลือก ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอได้ ในการนี้คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้งแทนคณะกรรมการก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการเลือกทุกระดับ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกได้

ในการเลือกระดับประเทศ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศได้

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๙ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือกในเขตอำเภอ

(๒) จัดให้มีการรับสมัคร

(๓) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร

(๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๒

(๕) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก

(๖) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๗) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือกพร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๕) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๘) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

สถานที่เลือกต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายกลุ่มโดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือกพร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๓) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ

(๖) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในระดับประเทศ

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัด เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด

(๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่มต่อคณะกรรมการเพื่อประกาศผลการเลือก

(๖) บันทึกภาพและเสียงกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง

ของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

หมวด ๓
การเลือก

มาตรา ๓๔ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือการเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้

มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก ต้องออกจากสถานที่เลือก

มาตรา ๓๘ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือกตามที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี กำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนนโดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือก หรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก

มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในชั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากัน

ดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกัน

มากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอจากทุกอำเภอมาระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๘) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้

(๑๐) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ

ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีไม่ครบจำนวน ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิก

วุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งครั้งนั้น

ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๒ วรรคสาม

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๔๘ หีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย

มาตรา ๔๙ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

มาตรา ๕๖ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

(๓) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด

(๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับเลือก

(๖) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง

(๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกัน

(๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด

(๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน

(๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการการเลือกจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔
การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัคร โดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็น มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด

ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอ หรือห้ามเข้าเขตจังหวัดหรืออำเภอใดก็ได้

มาตรา ๕๙ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดในเขตอำเภอหรือจังหวัดใด ให้มีอำนาจกระทำได้สำหรับการเลือกในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน

มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก

ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

หมวด ๕
การคัดค้าน

มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่ามีกรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๕ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแส หรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญนี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๖๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

บุคคลใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสถานที่เลือก ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๕ ผู้ใดรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด

(๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๔) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๗๙ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือกหรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี

และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๘๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล

เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๐ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มที่ได้รับเลือก

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๑ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(๔) อายุของวุฒิสภาตามมาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรองหรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๙๑ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๙๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณีมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่ม เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ในการคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากแต่ละกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคนให้ได้จำนวนห้าสิบคนเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่อจำนวนห้าสิบคนจากบุคคลในแต่ละกลุ่ม ๆ ละไม่น้อยกว่าสองคนเป็นบัญชีสำรอง

ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง โดยให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๒ ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๙๐ (๔) และตามมาตรา ๙๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ผู้สมัครรับเลือกและการแบ่งกลุ่มในการสมัคร

(๑) กำหนดให้ผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๒) กำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มตามความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม มีจำนวน ๒๐ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม กลุ่มการศึกษา กลุ่มการสาธารณสุข กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่น กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น กลุ่มศิลปะวัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ และกลุ่มอื่น ๆ

๒.๒ การสมัครรับเลือก

(๑) กำหนดให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันรับสมัคร และวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งในการเลือกแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วประเทศ

(๒) กำหนดให้ผู้ประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเอง และมีสิทธิสมัครได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว

(๓) กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้รับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติม หากมีเหตุจำเป็นอันเนื่องมาจากเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด

(๔) กำหนดห้ามคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร เว้นแต่เป็นการดำเนินการในการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร

(๕) ในกรณีที่ปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอว่ามีผู้สมัครขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอหรือแสดงข้อมูลในการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครแล้วให้การสมัครนั้นเป็นโมฆะ และในกรณีปรากฏในระหว่างการดำเนินการเลือกก่อนประกาศผล ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี

(๖) กำหนดให้ผู้สมัครซึ่งผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครหรือผู้ซึ่งถูกสั่งลบชื่อมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกา และกำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณาและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็วก่อนวันเลือก และในวันเลือกหากศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไป

๒.๓ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก

(๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกวุฒิสภาต่อคณะกรรรมการการเลือกตั้ง

(๒) กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

(๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดหรืออำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอ และในการเลือกทุกระดับคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกได้

(๔) กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่และอำนาจในการจัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือก การรับสมัคร การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัคร จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร ควบคุมการเลือก การนับและรายงานผลการนับคะแนน ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือกไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด รวมทั้งบันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน

(๕) กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดและระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ เว้นแต่การจัดให้มีการรับสมัครและตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร

(๖) กำหนดห้ามกรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกและพนักงานเจ้าหน้าที่หลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการระดับต่าง ๆ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาล และกำหนดคุ้มครองบุคคลดังกล่าวหากได้กระทำโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

๒.๔ กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

(๑) กำหนดให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ

(๒) กำหนดให้ผู้สมัครอาจแนะนำตัวเพื่อประโยชน์ในการเลือกได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) กำหนดให้ในระหว่างการเลือก ห้ามผู้ซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก และในกรณีที่ประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือกต้องออกจากสถานที่เลือก

(๔) กำหนดวิธีการเลือกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ และกำหนดการเลือกในชั้นแรกของแต่ละระดับ ให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกกันเองให้ได้ผู้รับเลือกขั้นต้นแล้วจึงดำเนินการจัดให้มีการแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ สาย สายละไม่เกิน ๕ กลุ่ม และให้ผู้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มอื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการสมยอมหรือสมคบคิดกันในระหว่างผู้สมัคร

(๕) กำหนดให้หีบบัตรและบัตรลงคะแนน และวิธีการลงคะแนนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๖) กำหนดห้ามผู้มีสิทธิเลือกใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ถ่ายภาพบัตรลงคะแนนหรือนำบัตรลงคะแนนที่เลือกไว้แสดงต่อผู้อื่นหรือนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก หรือใช้บัตรอื่นที่มิใช่บัตรลงคะแนนลงคะแนนเลือก

๒.๕ การเลื่อนและการลบรายชื่อบุคคลจากบัญชีสำรอง

(๑) กรณีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบเพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมิใช่ถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้มีการเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ แต่ในกรณีที่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและเป็นกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง

(๓) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรอง เมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือมีหลักฐานว่าเป็นผู้กระทำการหรือรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำของบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือก

๒.๖ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และการคัดค้านการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งคนหนึ่งคนใดเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่อันมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครให้มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำดังกล่าวหรือจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราวหรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอหรือห้ามเข้าเขตจังหวัดหรืออำเภอใดก็ได้

(๒) ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ และกำหนดให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นการกระทำดังกล่าวมีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว

(๓) ก่อนประกาศผลการเลือก ในกรณีที่มีหลักฐานว่าผู้สมัครกระทำการหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่งทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี และให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง หากมีหลักฐานปรากฏว่ามีผู้ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด

(๕) ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกแล้ว หากมีหลักฐานว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด และหากศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ และกำหนดให้นำมาใช้แก่ผู้มีรายชื่ออยู่ในบัญชีสำรองด้วย

(๖) ในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

(๗) กำหนดให้ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในแต่ละระดับที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก

มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว

(๘) ในการดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวน หากมีการให้ข้อมูล การชี้เบาะแส หรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่น และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ในกรณีที่มีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใด ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป

๒.๗ บทกำหนดโทษ

กำหนดให้มีมาตรการทางอาญาในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และในบางกรณีกำหนดให้มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดเวลา ตามความหนักเบาของการกระทำความผิด หรือกำหนดให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๒.๘ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในระยะเริ่มแรก เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการแต่งตั้งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยให้มีหน้าที่คัดเลือกบุคคลจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคนแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ได้จำนวนสองร้อยคนแล้วจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติแยกตามกลุ่ม

(๒) กำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งจำนวนห้าสิบคน และคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการสรรหาวุฒิสมาชิกจำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คน รวมกับผู้ดำรงตำแหน่งเกี่ยวกับความมั่นคง รวมทั้งหมดเป็นจำนวนสองร้อยห้าสิบคน และให้นำรายชื่อซึ่งได้รับการคัดเลือกขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

(๓) กำหนดให้วุฒิสภาชุดนี้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

รายงานการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ....

รายงานการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

โดยที่มาตรา ๑๓๐ (๗) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ประกอบกับมาตรา ๓๙ และมาตรา ๓๙/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องดังนี้

๑. ในการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. พ.ศ. .... คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ได้เชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็น

๒. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังนี้

๒.๑ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน) ได้จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เมื่อวันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนพรรคการเมือง ผู้แทนองค์กรชุมชนและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งสื่อมวลชนทุกแขนง เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒.๒ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ) ได้จัดโครงการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” เพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ดังนี้

- วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเซ็นทาราคอนเวนชันเซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

- วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ฮอลิเดย์อินน์เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

- วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเดอะรีเจ้นท์ ชะอำ บีช รีสอร์ท อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

- วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรม ลี การ์เดนส์ พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

โดยมีอดีตนักการเมืองระดับชาติในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค ผู้บริหาร/พนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค นักวิชาการ/อาจารย์มหาวิทยาลัย ภาคประชาสังคมในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค สื่อท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปในแต่ละพื้นที่ภูมิภาค เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๒.๓ วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....) ได้จัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ณ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเลือกตั้ง ผู้แทนศาลฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้แทนองค์กร กลุ่มเครือข่ายด้านต่างๆ สื่อมวลชน และประชาชนที่สนใจ เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

๓. จัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ (Website) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/draftconwebboard/index_answer.php?wcad=2&wtid=495&t=2) และได้เผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วย

๔. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่ได้รับมาสรุปและจัดทำเป็นประเด็นแล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ

๕. เมื่อได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เสร็จ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำออกเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว

ตารางความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
หลักการ ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
เหตุผล โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ได้บุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
คำปรารภ โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....”	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง “กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง “เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๑) สมาคมแห่งสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙)	- ควรกำหนดนิยามของการเลือกกันเองของบุคคลให้ชัดเจน	กำหนดเป็นกระบวนการไว้แล้ว จึงไม่จำต้องนิยาม
	๒) ข้อเสนอแนะของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)	- ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนโดยมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตลอดจนมีอำนาจเข้าไปตรวจค้นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทางการเมืองและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้งโดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือหมายจับในระหว่างที่มีการเลือกตั้ง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไป	เพิ่มเติมแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ กรรมการ หรือผู้อำนวยการการเลือก แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย "ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา "วันเลือก" หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี "ผู้อำนวยการการเลือก" หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี "สถานที่เลือก" หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี "จังหวัด" หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย "อำเภอ" หมายความรวมถึงเขตด้วย "ศาลากลางจังหวัด" หมายความรวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย		อย่างรวดเร็ว	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความรวมถึงสำนักงานเขตด้วย “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป			
มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย			
มาตรา ๖ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้ การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใดที่จำเป็นได้เท่าที่	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ไม่ขัดหรือแย้งหรือที่มิได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้			
มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ วรรคสอง การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๑ เป็นไปเพื่อให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ทุกคนมีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่มดังต่อไปนี้ (๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน	๑) นายสัณฑวุฒิ มหิทราทิศ มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙	- การแบ่งกลุ่มอาชีพ ๒๐ กลุ่ม จะต้องแจกแจงให้ชัดเจนว่าอาชีพอะไรบ้าง ยกตัวอย่างหากมีหลายอาชีพ (คนเดียวกัน) ให้ถือเอาอาชีพหลักเป็นเกณฑ์และให้แยกแยะรายละเอียดแต่ละกลุ่มได้โดยเนื้อหาตัวแทนอาชีพนั้นจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในกลุ่มตนเองให้มากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้มีคุณสมบัติรบถ้วนในทุกที่ที่สมัครเข้ามาเป็นตัวเลือกให้มากที่สุด	ได้กำหนดกลุ่มบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม (All walks of life) โดยมีการแบ่งออกเป็นจำนวน ๒๐ กลุ่ม นั้น โดยพิจารณาจากการประกอบอาชีพ การรวมตัวกันทางสังคม ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจ สังคม กฎหมาย การบริหารงานภาครัฐ ไม่ได้อิงกับจำนวนประชากร พื้นที่ประกอบกับจากการรับฟังความเห็นคิดเห็นของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ตามที่ได้มีการจัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๘) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๙) กลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๐) กลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙) (๑๑) กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๒) กลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๓) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๔) กลุ่มสตรี (๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ			ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดจำนวนกลุ่มเป็น ๒๐ กลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในทางสังคม ทั้งนี้ ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานสถิติแห่งชาติและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (สำรวจ เมื่อวันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙) **เห็นด้วย** กับการเลือก ส.ว. โดยให้ประชาชนจากกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มสังคม กลุ่มความรู้ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญต่างๆ ฯลฯ มาสมัครและเลือกกันเอง แบบไขว้ (๑) ทำให้ผู้ที่จะมาสมัครเป็น ส.ว. มีการสมยอม (ฮั้วกัน) ได้ยากขึ้น ร้อยละ ๖๔.๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในทำนองเดียวกัน (๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๑๙) กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน (๒๐) กลุ่มอื่น ๆ การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้			(๒) ทำให้ได้คนดีที่จะมาเป็น ส.ว. ร้อยละ ๕๓.๖ %
	๒) นายประหยัด ปาตีสกุล ตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขา ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙)	- ควรเพิ่มเติม “กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขา”	รวมอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์อยู่แล้ว
	๓) นายบุญเลียง อดทน ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙	- สมาชิกวุฒิสภาต้องการ ๒๐ อาชีพ โดยนำอาชีพที่ใกล้เคียงกันมากจัดกลุ่มละ ๔ อาชีพ ได้ ๕ กลุ่ม และกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครให้ชัดเจน/จัดเรียงลำดับกลุ่มอาชีพและเรียงเบอร์ผู้สมัครวันปิดรับสมัคร กล่าวคือ กลุ่มอาชีพ ก ๒๐ คน เบอร์ ๑- ๒๐ กลุ่มอาชีพ ข ๓๐ คน เบอร์ ๒๑-๕๐ กลุ่มอาชีพ ค ๒๕ คน เบอร์ ๕๑- ๗๕ กลุ่มอาชีพ ง ๒๐ คน เบอร์ ๗๖ – ๙๕ กลุ่มอาชีพ จ ๓๐ คน เบอร์ ๙๖ – ๑๒๕	ได้พยายามกำหนดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแล้ว
	๔) สมาคมแห่งสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีหนังสือเสนอ	- การจัดแบ่งกลุ่มอาชีพ ๒๐ กลุ่ม ไม่สะท้อนและไม่เชื่อมโยงวิชาชีพที่แท้จริงในสังคมไทย โดยมีความเห็นเบื้องต้นว่า กลุ่มวิชาชีพอาจแบ่งได้ ๒ ประเภท	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	ความเห็น ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙	(๑) กลุ่มวิชาชีพในภาครัฐ ประกอบด้วยบุคลากรในภาครัฐ ซึ่งแยกเป็นหลายกลุ่ม นับตั้งแต่ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์การของรัฐรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งจำนวนบุคลากรในภาครัฐ มีอยู่ประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ กว่าคน และอดีตบุคลากรในภาครัฐอีกบางส่วน โดยวิธีการจัดแบ่งจะต้องให้เกิดความสมดุลและเหมาะสม (๒) กลุ่มวิชาชีพภาคเอกชน ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแรงงาน กลุ่มธุรกิจรายใหญ่ รายย่อย ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้ภาครัฐเองยังไม่เคยกำหนดจำนวนให้เป็นรูปธรรมว่ามีจำนวนเท่าใด หรือกลุ่มวิชาชีพอิสระอื่นๆ เช่น ทนายความ วิศวกร สถาปนิก เป็นต้น ก็ยังไม่ชัดเจนถึงจำนวนที่แท้จริง นอกจากนั้น ยังรวมถึงกลุ่มภาคประชาสังคมที่ไม่มีการกำหนดไว้เช่นกัน ดังนั้น การแบ่งกลุ่มวิชาชีพควรจัดทำให้เกิดความสมดุลในทุกวิชาชีพและที่สำคัญภาคเอกชนซึ่งมีจำนวนบุคลากรมากกว่าภาครัฐหลายเท่า ควรได้รับการจัดสรรตำแหน่งให้มีจำนวนที่มากกว่าภาครัฐตามจำนวนที่เหมาะสม	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	๕) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑) ลักษณะการจดแจ้ง รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาและพัฒนาการของการจัดตั้งแต่ละกลุ่มอาชีพ ยังไม่มีความชัดเจน/ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มประชาชนทั้งหมด นอกจากนี้ แม้ที่ผ่านมาจะมีการจดแจ้งและจดทะเบียนบ้างแล้ว แต่ยังมีปัญหาการจัดการภายในกลุ่มหลายมิติ อาทิ การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือไม่ การครอบงำของผู้มีอิทธิพลของกลุ่มที่มิอาจเปลี่ยนแปลงไปตามหลักธรรมาภิบาลได้ การรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มอย่างแท้จริงโดยการรวมกลุ่มจะเป็นลักษณะ “เฉพาะกิจ” ที่ไม่ตอบโจทย์ ๒) ในแต่ละอำเภอ อาจมีกลุ่มอาชีพที่ไม่ครบทั้ง ๒๐ กลุ่ม และควรถอดบทเรียนของการแจ้งจดของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สภาพัฒนาการเมือง และสภาองค์กรชุมชน กอร์ปกับ กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) มีความเข็มแข็งแตกต่างกัน อาจทำให้กลุ่มอาชีพที่อ่อนแอ จะถูกครอบงำจากกลุ่มที่	ตามรัฐธรรมนูญมิได้อาศัยอาชีพแต่เพียงประเภทเดียว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		แข็งแรงกว่า อันจะนำไปสู่การเจรจาต่อรองในเชิงแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ที่อาจหนีจากระบบทุนไม่พ้น ๓) การกำหนดกลุ่มอาชีพ จะต้องกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของแต่ละกลุ่มอาชีพให้มีความชัดเจน และควรให้มีการกำหนดสัดส่วนสมาชิกวุฒิสภาให้มีที่มาจากกลุ่มชาติพันธ์หรือกลุ่มต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และให้ความสำคัญต่อกลุ่มผู้แทนด้านศาสนาให้อยู่ในกลุ่มอาชีพด้วย ๔) การกำหนดกลุ่มอาชีพและจำนวนกลุ่มอาชีพ มีความจำเป็นจะต้องให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทยและสภาข้อเท็จจริงของการมีกลุ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานและจำนวนกลุ่มในปัจจุบัน และที่จะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต และหากมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต การดำเนินการเพื่อกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่มเพื่อให้สอดคล้องกับการสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต อาจทำได้ ๒ แนวทาง	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		แนวทางที่หนึ่ง กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (ฉบับที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ) มาตรา ๖ ว่า การกำหนดกลุ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงาน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แนวทางที่สอง กรณีที่ไม่มีการกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่มไว้ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่มต่าง ๆ ๕) การกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่มตามร่างมาตรา ๖ นั้น ยังไม่มีความเหมาะสมในด้านสัดส่วนของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เท่าที่ควร อาทิเช่น กลุ่มเกษตรกรมีการจัดแบ่งไว้เพียง ๒ กลุ่ม คือ ตามความใน (๘) (๙) ของร่างมาตรา ๖ ในขณะที่กลุ่มประชาสังคม ได้จัดแบ่งไว้เป็น ๓ กลุ่ม คือ ตามความใน (๑๕) (๑๖) และ (๑๗) เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีจำนวนประชากรมากกว่ากลุ่มประชาสังคม ๖) วรรคสองของร่างมาตรา ๖ ควรเพิ่ม	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ความเพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงกลุ่มและจำนวนกลุ่มได้ โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาได้ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต หรือไม่สามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในอนาคต	
	๖) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑) การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ควรสร้างหลักประกันเพื่อให้ได้ตัวแทนของกลุ่มอาชีพจริง ๆ ไม่ใช่มาจากตัวแทนของพรรคการเมือง ๒) การกำหนดกลุ่มอาชีพ ๒๐ กลุ่ม ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ อาจจะไม่ได้ผู้แทนกลุ่มอาชีพครบถ้วนทุกกลุ่ม บางกลุ่มมีความซ้ำซ้อนกัน อีกทั้งในบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญฯ ก็ไม่ได้กำหนดกลุ่มอาชีพไว้อย่างชัดเจน ๓) ควรมีการกำหนดพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นคราว ๆ ไป เพราะกลุ่มอาชีพอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้	ได้พยายามกำหนดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแล้ว

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	๗) พรรคชาติไทยพัฒนา ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑) การกำหนดกลุ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงาน และจำนวนกลุ่ม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งออกโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจาก จะมีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพกว่าการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... อย่างไรก็ดี หากมีความจำเป็นจะต้องกำหนดกลุ่มและจำนวนกลุ่มไว้ทำนองเดียวกับความในร่างมาตรา ๖ ก็ควรพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มที่ระบุไว้ใหม่ เนื่องจากที่กำหนดไว้ยังไม่มีความเหมาะสมในด้านสัดส่วนของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มเกษตรกรซึ่งมีจำนวนประชากรมากเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศได้มีการจัดแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ ร่างมาตรา ๖ (๘) และ (๙) ในขณะที่กลุ่มภาคประชาสังคม ซึ่งมีจำนวนประชากรน้อยกว่าได้จัดแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ ตามร่างมาตรา ๖ (๑๕)(๑๖) และ (๑๗)	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	๘) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)	๑) จำนวนกลุ่ม - เห็นด้วยกับการกำหนดจำนวน ๒๐ กลุ่ม แต่ควรระบุจำนวนหรือสัดส่วนของแต่ละกลุ่มไว้ - ควรมีการแบ่งกลุ่มมากกว่า ๒๐ กลุ่ม เพื่อให้มีความครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งตามรายงานสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีจำนวน ๓๖๕ กลุ่ม - เพิ่มจำนวนกลุ่ม โดยระบุกลุ่มให้ชัดเจนไม่ต้องรวมกับอาชีพที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน เช่น กลุ่มทนายความ กลุ่มครู ไม่ควรรวมกับการบริหาร การต่างประเทศ - ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกเป็น ส.ว. การแบ่งกลุ่มที่เหมาะสม คือ กลุ่มเดียว - กำหนดจำนวนกลุ่มตามกระทรวง - ควรปรับลดจำนวนกลุ่มให้เหลือ ๘ กลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มไว้กว้าง ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการสมัครเป็นตัวแทนขึ้น	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- ควรมาจัดเป็นหมวดเพื่อให้จำนวนกลุ่มน้อยลง เช่น มีเพียง ๕ หมวด - ๙ กลุ่ม โดยแบ่งให้ครอบคลุมตามลักษณะอาชีพ ให้ครบทุกภาคส่วน - ๑๐ กลุ่ม มีฐานมาจากชุมชนท้องถิ่น - ๔ กลุ่ม ประกอบด้วย การเมืองระดับชาติ/ท้องถิ่น ที่เว้นจากการเมืองมาแล้ว ๕ ปี, เศรษฐกิจระดับจังหวัด, อสม. และเยาวชน, ทหารและข้าราชการ เพื่อความกระชับและเลือกกันเองได้โดยสะดวก โดยอาจจะนำกลุ่มที่ กกต. แบ่งไว้อยู่ก่อนแล้ว มาจัดไว้อยู่ใน ๔ กลุ่มหลักนี้ - ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย ภาคเศรษฐกิจ, ภาคสังคม, และฐานทรัพยากร - ๓ กลุ่ม ที่มาจากส่วนท้องถิ่น, ภูมิภาค และส่วนกลาง - ควรจัดเป็น ๔ กลุ่ม สังคม /เศรษฐกิจ /กฎหมายและการเมือง / กลุ่มองค์กรอาชีพผู้ประกอบการ - แบ่งเป็น ๖ กลุ่ม ดังนี้ เศรษฐกิจ /การเมือง การปกครอง/	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		สังคม /การบริหาร /สังคมจิตวิทยา/เทคโนโลยี - <u>แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้</u> กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม/การศึกษา หรือ วิจัย/การสาธารณสุข - <u>แบ่งเป็น ๕ กลุ่มล้อเรื่องประชารัฐ ดังนี้</u> ภาครัฐ/สหวิทยาการ/เครือข่ายภาคเอกชน/องค์กรภาคการเกษตร/องค์กรภาคประชาชน - <u>แบ่งเป็น ๔ กลุ่มดังนี้</u> การเมือง และ กฎหมาย/เศรษฐกิจ/สังคมและการศึกษา/สิ่งแวดล้อม - <u>แบ่งเป็น ๓ กลุ่มตามอายุดังนี้</u> อายุ ๓๐-๔๐ ปี/อายุ ๔๑-๕๑ ปี / อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป - <u>แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้</u> ทหาร, ตำรวจ, ข้าราชการ, พ่อค้า, ประชาชน - <u>แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้</u> นักวิชาการ ข้าราชการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (รวมทั้งกรณีเป็นมาในอดีตและในปัจจุบัน)	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- <u>แบ่งเป็น ๖ กลุ่ม ดังนี้</u> ๑) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน ๒) สังคม วัฒนธรรม ศิลปะ ภูมิปัญญา และสาธารณสุข ๓) การค้าพาณิชย์ อุตสาหกรรม ๔) การเมือง กฎหมาย การปกครอง ๕) การศึกษาและการวิจัยอาชีพที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ เช่น เกษตรกร ประมง ๒) การแบ่งกลุ่ม <u>คำนิยาม</u> - ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ คำนิยาม และลักษณะของแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนว่ามาจากกลุ่มใดเพื่อให้เกิดความเข้าใจขอบเขตของแต่ละกลุ่มตรงกันโดยกำหนดไว้ใน กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรืออธิบายเป็นคำจำกัดความไว้ในระเบียบ <u>กลุ่มย่อย</u> - ควรมีการระบุกลุ่มแยกย่อยออกไปจาก ๒๐ กลุ่มตามร่าง กกต. โดยแต่ละกลุ่มควรมีหลายอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตรกร (ชาวนา	- การกำหนดตัวอย่างไว้ในแต่ละอนุมาตราโดยกำหนดหลังความว่า “อันได้แก่” และกำหนดข้อความไว้ในส่วนท้ายของแต่ละอนุมาตราไว้ด้วยว่า “หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” เพื่อให้คุณสมบัติของบุคคลแต่ละกลุ่มมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้กำหนด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ชาวสวน ฯลฯ) เพื่อให้ได้ ส.ว. ตามอาชีพที่แท้จริง - ควรแบ่งกลุ่มให้เยอะเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมจะทำให้ประชาชนมีโอกาสมากกว่าที่จะได้เข้าไปในกลุ่ม ถ้ากลุ่มน้อยคนที่มีชื่อเสียงเท่านั้นที่จะได้เข้าไปในกลุ่ม <u>วิธีการแบ่งกลุ่ม</u> - ไม่ควรมีการแบ่งกลุ่ม - แบ่งตามกลุ่ม ส.ว. ปี ๒๕๕๐ เพราะมีความหลากหลายอยู่แล้ว การแบ่งย่อยมากอาจทำให้เกิดปัญหา ซึ่งผู้สมัครจะเป็นคนที่มาจากสังกัดของแต่ละกลุ่ม และได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของกลุ่มนั้น ๆ ลงสมัครเป็น ส.ว. - ควรแยกกลุ่มการเมือง กลุ่มสังคม กลุ่มเศรษฐกิจ ไม่ใช่มาอยู่รวมกัน - ควรรวมกลุ่มบางอาชีพที่มีความคล้ายคลึงใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน - ควรแบ่งกลุ่มโดยใช้กระทรวงเป็นหลักและใช้ฐานข้อมูลของกระทรวง - ควรมีฐานมาจากชุมชนท้องถิ่น - ควรมีฐานมาจากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่ม	คุณสมบัติอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน โดยพิจารณาจากตัวอย่างที่มีการกำหนดไว้ในแต่ละอนุมาตรา นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ทางสังคม - นำเอามิติของความเป็นกลุ่มพื้นที่ (cluster) เข้ามาพิจารณาในการแบ่งกลุ่มของ ส.ว. ด้วย - ใช้กลุ่มอาชีพเป็นหลัก บวกเพิ่มด้วยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ เพราะอาชีพมีความเชี่ยวชาญอยู่ในนั้นด้วย (ความเชี่ยวชาญอาจจะยังไม่ครอบคลุมพอ) - ควรแบ่งตามธรรมชาติของกลุ่ม (ธรรมชาติคือ สิ่งที่มีอยู่) ดังนั้น ต้องมีให้ครบถ้วนและหลากหลาย - ควรยึดโยงสิ่งที่มีอยู่เดิม และเพิ่มเติมเข้าไป เพื่อให้ง่าย การจะคิดขึ้นใหม่คงจะเป็นเรื่องยาก - การแบ่งกลุ่ม ดูเหมือนว่าจะมีการซ้ำซ้อนกัน และไม่รู้จะใช้ชื่อกลุ่มว่าอะไรดี ประเด็น คือ คนสมัครก็จะไปสมัครวันสุดท้ายแล้วลงกลุ่มที่น้อยที่สุด ควรให้การศึกษากับชาวบ้านว่า คุณควรจะอยู่กลุ่มไหน เพราะเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... น่าจะแบ่งไว้เพื่อให้ทุกคน	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		เลือกลงได้ตามความสมัครใจ <u>การเพิ่มกลุ่ม</u> - ควรเพิ่มกลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่าพื้นเมืองและกลุ่มคนชายขอบ เป็นกลุ่มต่างหาก - ควรเพิ่มกลุ่ม อาสาสมัคร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะตัวแทน ภาคประชาชน - ควรเพิ่มตัวแทนของเยาวชน องค์กรตัวแทนของเยาวชน - ควรเพิ่มกลุ่มปกครองส่วนท้องถิ่น - ควรเพิ่มกลุ่มจริยธรรม และ การมีวินัย - ควรมีการกำหนดกลุ่มอดีตนักการเมืองเพิ่มต่างหาก - ควรมีการกำหนดกลุ่มแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกเพิ่มต่างหาก - ควรมีการกำหนดกลุ่มมัคคุเทศก์และธุรกิจการท่องเที่ยวเพิ่มต่างหาก - สัดส่วนผู้หญิงกับผู้ชายควรเท่ากัน - กลุ่มข้าราชการเก่าไม่สมควรเป็น ส.ว. เนื่องจากมีวัฒนธรรมของการรับคำสั่ง กลุ่มที่มาจากธุรกิจที่มีความเหมาะสมในการทำหน้าที่มากกว่า	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- ควรเพิ่มกลุ่มอาชีพด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ด้านการเมืองการปกครอง ทั้งนี้ มีความเห็นอีกแนวทางหนึ่ง คือ ควรให้เพิ่มกลุ่มที่รัฐศาสตร์เข้าไปโดยเฉพาะ เพราะไม่น่าจะอยู่ในกลุ่มอื่น ๆ ได้ เนื่องจากเป็นเรื่องของหลักการบริหารและการปกครอง - ควรมีการกำหนดกลุ่มด้านการศึกษาต่างหาก โดยแยกออกจากวิจัย - ควรแยกกลุ่มศาสนา และกลุ่มกีฬาออกมาเป็นกลุ่มต่างหาก - ควรเปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็น กลุ่มเกษตรกรรม - ควรแยกกลุ่มป่าไม้ออกมาต่างหาก - กลุ่มป่าไม้ต้องนิยามให้ชัดเจนว่าหมายถึงกลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้ หรือ กลุ่มอุตสาหกรรมป่าไม้และโรงเลื่อย - เสนอให้นำเรื่องของป่าไม้ออกจากกลุ่มกสิกรรมและนำไปไว้ในกลุ่มสิ่งแวดล้อม - ควรนำด้านกสิกรรม หรือป่าไม้ และด้านปศุสัตว์ หรือประมงมารวมกันเป็นด้านเดียวกัน - ควรเน้นกลุ่มเกษตรกร (ชาวไร่ ชาวนาอย่างแท้จริง)	- ไม่นำเรื่องศาสนาเข้าเกี่ยวข้องกับการเมือง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- ควรเพิ่มกลุ่มเกษตรกรรม เช่น เกษตรธรรมชาติ เกษตรเคมี รวมอยู่ด้วย - ควรมีการกำหนดกลุ่มประมงต่างหาก - ควรแยกผู้ประกอบการด้านกสิกรรมหรือปศุสัตว์ออกต่างหาก - ไม่ควรรวมกลุ่มลูกจ้าง นายจ้างและองค์กรลูกจ้าง/นายจ้าง ไว้ในกลุ่มเดียวกัน - ควรแยกออกจากกันกลุ่มนายจ้างควรไปรวมไว้ในการประกอบการธุรกิจ และการประกอบการอุตสาหกรรม - ควรแยกกลุ่มสื่อสารมวลชนออกจากกลุ่มนี้และควรแยกกลุ่มอาชีพเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์ให้ชัดเจน - ควรจัดกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคและกลุ่มสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน และแยกกลุ่มสื่อสารมวลชนให้มีความชัดเจน - ควรนำกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพอิสระมากำหนดไว้ในกลุ่มนี้ เพราะการกำหนดกลุ่ม ๑๙ มีความซ้ำซ้อนกับกลุ่มนี้ - ควรกำหนดให้มีกลุ่มที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้จัดให้อยู่ในกลุ่ม	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		เดียวกันกับสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม และแยกกลุ่มผังเมืองออกไป - ควรกำหนดให้ผู้สมัครกลุ่มนี้ต้องมีใบประกอบวิชาชีพนักการเมือง เช่น ส.ส. ส.ว. - คำว่า กลุ่มวิชาชีพ ไม่มีความชัดเจนว่าเป็นกลุ่มใด เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัย และพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจจะครอบคลุมและมีความซ้ำซ้อนกับกลุ่มวิชาชีพอื่น รวมถึงกรณีวิศวกร ครู หมอ หากนิยามไม่ชัดเจนจะเกิดปัญหาทางปฏิบัติ - ควรกำหนดให้มีกลุ่มที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้จัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม และแยกกลุ่มผังเมืองออกไป - กลุ่มสิ่งแวดล้อมและกลุ่มทรัพยากรธรรมชาติควรอยู่ในกลุ่มเดียวกัน - ควรนำด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือพลังงานรวมอยู่ไว้ในกลุ่มเดียวกับด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง ที่อยู่อาศัย หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- ควรกำหนดให้มีกลุ่มที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้จัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม และแยกกลุ่มผังเมืองออกไป - ควรแยกกลุ่มพลังงานออกจากกลุ่มนี้ และกำหนดความหมายและขอบเขตของกลุ่มพลังงานให้ชัดเจน - องค์กรชุมชน ควรมีการจัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น กลุ่มผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ชาวไร่ ชาวนา - ควรลดระยะเวลาการจัดตั้งองค์กรเป็น ๒๐ ปี - ควรระบุว่าเป็นองค์กรชุมชนด้านใด - เพิ่มกลุ่มพัฒนาชุมชน - ควรแยกกลุ่มองค์กรชุมชนและประชาสังคมออกจากกัน เพราะองค์กรชุมชนจดทะเบียนกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) แต่กลุ่มที่เป็นประชาสังคมมีอยู่มากและไม่ได้จดทะเบียน - แยกกลุ่มสตรีเป็นอีกหนึ่งกลุ่ม (ตามหลักของ CEDAW เพื่อจะได้ดูแลประเด็นเรื่องสตรี	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		และครอบครัว) - แยกกลุ่มผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง และนิยามคำว่า “ผู้ด้อยโอกาส”ให้ชัดเจน - หากคำนิยามไม่ชัดเจน อาจเกิดความสับสนกับ ด้านการประกอบวิชาชีพ - การกำหนดกลุ่มนี้ยังไม่มีความชัดเจน ประกอบกับกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ขายของครอบคลุมอยู่ในกลุ่มนี้หรือไม่ - ควรเพิ่มกลุ่ม Logistic และกลุ่มขนส่งไว้ด้วย - อาชีพอิสระต้องจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย - ควรกำหนดความหมายของกลุ่มนี้ให้มีความชัดเจน - ควรให้ประชาชนที่ไม่มีคุณสมบัติตรงตามกลุ่มที่ ๑ – ๑๙ สามารถสมัครในกลุ่มนี้ได้	
	๙) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	๑) จำนวนกลุ่ม - การกำหนดกลุ่ม ๒๐ กลุ่มนั้น มีความเหมาะสมหรือไม่ และใน ๒๐ กลุ่ม จะได้ตัวแทนของประชาชนทั้ง ๒๐ กลุ่มหรือไม่	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- เห็นด้วยกับการกำหนดกลุ่ม ๒๐ กลุ่ม เพราะครอบคลุมแล้ว - ควรแบ่งกลุ่มให้น้อยลง และให้ทุกคนมีสิทธิสมัครได้ทุกกลุ่ม - ควรเพิ่มกลุ่มให้มากขึ้น เป็น ๒๕ กลุ่ม เพื่อจะได้แบ่งกลุ่มให้ชัดเจน โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์กับประมง ควรแยกออกจากกัน ทั้งนี้ ในการพิจารณากฎหมายต้องรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างแท้จริง หากมีตัวแทนของทุกกลุ่มอยู่ในสภาก็จะเป็นปากเสียงแทนประชาชนได้ - การกำหนดกลุ่มให้มีความหลากหลายนั้น รัฐบาลมีงบประมาณในการดำเนินการเพียงพอหรือไม่ ทั้งนี้ อาจพิจารณากำหนดกลุ่มให้สอดคล้องกับการใช้งบประมาณของแผ่นดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๒) การแบ่งกลุ่ม - ควรกำหนดสัดส่วนผู้ที่จะผ่านการคัดเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามกลุ่มต่าง ๆ โดยยึดกับสัดส่วนประชากร หรือจำนวนผู้ประกอบวิชาชีพในสัดส่วนที่เหมาะสมกัน	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มีความเห็นที่หลากหลาย - การมีจำนวนสมาชิกวุฒิสภากลุ่มละเท่ากัน จะทำให้ขาดความเป็นธรรม จึงควรพิจารณาว่าหากกลุ่มใดมีจำนวนมากก็ควรได้สมาชิกวุฒิสภามาก กลุ่มใดมีจำนวนน้อยก็ควรได้สมาชิกวุฒิสภาน้อย จึงจะเป็นธรรม - ไม่ควรจำกัดให้มีสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดละ ๑ คน แต่ควรกำหนดให้เป็นไปตามจำนวนประชากร - กลุ่มอาชีพที่ต่างกันไม่ควรอยู่ด้วยกัน เพราะเมื่อกำหนดประเภทแล้ว จะต้องได้ผู้แทนจากทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มการบริหาร ไม่ควรอยู่กับความมั่นคงและต่างประเทศ กลุ่มศาสนาไม่ควรอยู่กับการแสดง กลุ่มด้านปศุสัตว์ไม่ควรอยู่กับประมง กลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคไม่ควรอยู่กับสื่อสารมวลชน กลุ่มผู้สูงอายุ ไม่ควรอยู่กับผู้พิการผู้ด้อยโอกาส หรือสตรี - การแบ่งกลุ่มต้องไม่ซ้ำซ้อนกัน เช่น	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		กลุ่มด้านการประกอบวิชาชีพ ซ้ำซ้อนกับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระ และกลุ่มด้านการศึกษาวิจัย ซ้ำซ้อนกับกลุ่มด้านการสาธารณสุข - กลุ่มวิชาชีพที่คล้ายกันควรอยู่ด้วยกัน เช่น ด้านการบัญชี การธนาคาร และการคลัง - ตัวแทนวิชาชีพที่มีผลประโยชน์ขัดกันต้องไม่จัดอยู่กลุ่มเดียวกัน เช่น กลุ่มลูกจ้างและนายจ้าง - ควรมีตัวแทนกลุ่มสตรีแยกออกมาต่างหาก เพราะที่ผ่านมาเพศชายมักได้รับเลือกมากกว่าหญิง - กลุ่มด้านการสาธารณสุข ควรแบ่งออกเป็นกลุ่มผู้ให้บริการและกลุ่มผู้รับบริการ - ควรกำหนดให้มีกลุ่มศาสนาพุทธ เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๗ กำหนดว่ารัฐพึงคุ้มครองพระพุทธศาสนา - ควรตัดด้านศาสนาออก เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งได้ - ผู้ที่ทำงานด้านสื่อสารมวลชนที่ประสงค์สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาควรลาออกก่อน เพราะสื่อจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- ขอให้เพิ่มกลุ่มอาชีพชาวนา เพราะประชาชนมากกว่า ๗.๗ ล้านครัวเรือน มีอาชีพเป็นชาวนา และที่ผ่านมามีตัวแทนของชาวนาน้อยมาก - ควรเพิ่มกลุ่มเกษตรกร ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ - ควรเพิ่มกลุ่มด้านพลังงาน พลังงานทดแทน และพลังงานฟอสซิลเป็นการเฉพาะ เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวมีผลประโยชน์มหาศาล - กลุ่มด้านอื่น ๆ ควรระบุให้ชัดเจนว่าหมายถึงอาชีพอะไรบ้าง - ให้เพิ่มกลุ่มอาชีพท่องเที่ยวด้วย เพราะเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกหลายแสนคน และการท่องเที่ยวทำรายได้ให้กับประเทศเป็นหลัก - ชนเผ่าต่าง ๆ หรือชนชายขอบ ควรให้สิทธิเสรีภาพในการมีกลุ่มด้วย - ควรเพิ่มกลุ่มอาชีพตำรวจ เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ด้านกฎหมายมาเป็นตัวแทนในสภา - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะจัดอยู่ในกลุ่มใด - ควรแบ่งกลุ่มตามชนชั้น เช่น กลุ่มคนจนก็เลือกคนจนด้วยกัน กลุ่มคนรวยก็เลือกคน	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		รวย เพราะทุกคนรู้ว่าชนชั้นของตัวเองเป็นอย่างไร และจะทำให้ลดการมีอิทธิพลในแต่ละกลุ่มลงได้ ส่วนการจัดทำทะเบียนราษฎรให้ดูที่การเสียภาษีหรือการลงทะเบียนคนจนเป็นหลัก - การเปิดโอกาสให้กลุ่มอาชีพต่าง ๆ สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น ควรคำนึงถึงเครือข่ายภาคประชาชนที่ทำงานเพื่อสังคมแต่ไม่ถูกรับรองตามกฎหมายด้วย เพื่อให้ตัวแทนผู้ทำประโยชน์ในพื้นที่มีโอกาสเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง - มาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ (๓) ของรัฐธรรมนูญไม่สอดคล้องกัน เพราะมาตรา ๑๐๗ กำหนดไว้ว่า “วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน...” ส่วนมาตรา ๑๐๘ (๓) กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาไว้ว่า “มีความรู้ ความเชี่ยวขาญ และประสบการณ์..” ซึ่งขาดคำว่า “ประโยชน์ร่วมกัน” ทำให้เกิดความไม่สมบูรณ์ เพราะกลุ่มบางกลุ่มมีประโยชน์ร่วมกัน เช่น คนไข้กับหมอ ดังนั้น การกำหนด	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		คุณสมบัติสมาชิกวุฒิสภา จึงควรระบุกลุ่มที่มีประโยชน์ร่วมกันให้ครอบคลุมด้วย	
	๑๐) นายสมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการการเลือกตั้ง แสดงความคิดเห็นไว้ในงานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- ควรแบ่งกลุ่มให้มากกว่า ๒๐ กลุ่ม เพื่อตอบโจทย์ คำว่า“หลากหลาย” โดยอย่างน้อยต้องแบ่งออกเป็น ๔๐ กลุ่ม	
	๑๑) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) เสนอความเห็นผ่าน website ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐	- การแบ่งกลุ่ม/ประเภทของกลุ่มนั้น ไม่สมบูรณ์ แต่ซ้ำซ้อนและมีความลักลั่นกัน ยกตัวอย่างเช่น การธนาคารก็สมควรจะไปอยู่กลุ่มเดียวกับการบัญชี ส่วนศาสนา การแสดงกีฬา ก็ไม่น่าจะมาอยู่รวมกันได้ นอกจากนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ สมควรมีการพิจารณากลุ่มวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มอุตสาหกรรมเก่า และอุตสาหกรรมใหม่ [New S-Curve]	
	๑๒) นายประยงค์ ศรไชย เสนอความเห็นผ่าน website ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๙	- เห็นด้วยที่ตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ต้องเสนอชื่อต่อสาธารณะ ๓๐ วัน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประวัติ แต่จำนวนการเสนอชื่อเห็นว่าต้องเสนอ ๓ เท่าของโควต้าที่ได้รับ	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	ตุลาคม ๒๕๖๐	จัดสรร เช่น ด้านกฎหมายโควตาเป็น ส.ว. ๓๐ คน กลุ่มนี้ต้องประกาศรายชื่อ ๙๐ คน เมื่อตรวจสอบความสุจริตแล้วให้เลือกกันเองโดยวิธีจับสลากเหมือนเกณฑ์ทหาร ให้เหลือ ๓๐ คน ส่วนการขึ้นบัญชีสำรองก็ใช้วิธีจับสลากเรียงเลขตามลำดับไว้ก็ได้จำนวน ๑ ใน ๓ ขอโควตาแต่ละกลุ่ม ถ้าไม่ทำแบบนี้ป้องกันการทุจริตไม่ได้	
	๑๓) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการแบ่งกลุ่มของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกันที่หลากหลายของสังคม จำนวน ๒๐ กลุ่ม** ๑. (๑) (๒) และ (๑๙) เป็นการกำหนดกลุ่มอาชีพที่อาจทำให้เกิดการกระจุกตัวของบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลุ่มนั้น ๆ มากเกินไป ซึ่งควรจะมีการจำแนกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ให้ชัดเจน ๒. (๙) เป็นการกำหนดถึงกลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ซึ่งขอบเขตของกลุ่มดังกล่าวมีลักษณะกว้างเกินไปและอาจครอบคลุมถึงกลุ่มอื่น ๆ	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ในอนุมาตราอื่นแล้ว ๓. ความใน (๑๐) ควรตัดออก เนื่องจากเป็นการกำหนดที่มีลักษณะซ้ำซ้อนกับความในตอนท้ายของ (๙) ที่กำหนดว่า “... หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” จึงควรแก้ไขอนุมาตราดังกล่าวเป็นกลุ่มผู้ประกอบกิจการอื่น เช่น การคมนาคม การขนส่ง โลจิสติกส์ และการบิน เป็นต้น โดยควรกำหนดบทกวาดไว้ในร่าง (๒๐) เพียงอนุมาตราเดียวเท่านั้น ๔. (๑๔) เป็นการกำหนดถึงกลุ่มสตรี อันมิใช่เป็นการแบ่งกลุ่มตามสายอาชีพที่มีความหลากหลายของสังคม เนื่องจากชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญในการสมัครรับเลือก ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความในวรรคท้ายของมาตรา ๑๒ ประกอบด้วย ๕. (๑๖) เห็นควรเพิ่มเติม “กลุ่มศาสนา” ในกลุ่มดังกล่าวด้วยเพื่อให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ๖. สำหรับกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบ	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		รัฐธรรมนูญนี้ เป็นการให้น้ำหนักความสำคัญของพื้นที่จังหวัดเป็นตัวตั้ง โดยมิได้คำนึงถึงสัดส่วนของผู้สมัครผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรืออาชีพที่หลากหลายของสังคมของแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสม เนื่องจากพื้นที่จังหวัดประกอบด้วย จังหวัดขนาดใหญ่ จังหวัดขนาดกลาง และจังหวัดขนาดเล็ก รวมทั้งความแตกต่างในด้านจำนวนประชากร ดังนั้น การเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับต่าง ๆ จึงอาจไม่ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ	
	๑๔) นายสกุล สื่อทรงธรรม ได้แสดงความเห็นผ่านคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๑) (๑) เนื่องจาก การบริหารราชการแผ่นดินเป็นคำที่กว้างมีในทุกกระทรวงทุกกลุ่มอาชีพ จึงขอแก้ไขเป็น “**กลุ่มความมั่นคง การรักษาความสงบปลอดภัย และป้องกันประเทศ**” ๒) (๒) เนื่องจาก เป็นกลุ่มในสายงานยุติธรรม ควรแยกออกมาจากกลุ่มอื่น ๆ ให้ชัดเจน จึงขอแก้ไขเป็น **“กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม”**	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		๓) (๓) เนื่องจาก เป็นกลุ่มที่ส่งเสริมความรู้ สร้างพลเมืองให้เป็นผู้เจริญและมีศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต รวมถึงด้านธุรกิจบันเทิงและกีฬา นักดนตรี ดารา นักแสดง จึงขอแก้ไขเป็น **“กลุ่มการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม และศาสนา”** ๔) (๔) เนื่องจาก รวมกลุ่มผู้ให้บริการด้านสุขอนามัยทั้งการป้องกัน การบำบัดรักษา และการดูแล จึงขอแก้ไขเป็น **“กลุ่มสาธารณสุข บริการทางการพยาบาล บริการทางการแพทย์ และเภสัชกรรม”** ๕) (๕) และ (๖) เนื่องจาก สามารถรวมเป็นกลุ่มเดียวกันที่มีคำสำคัญของกลุ่มครบถ้วนแล้ว จึงขอแก้ไขเป็น **“ กลุ่มเกษตรกรรม กสิกรรม ปศุสัตว์และการประมง”** ๖) (๖) ควรแก้ไขเป็น “กลุ่มการสื่อสาร โทรคมนาคม และโลจิสติกส์” โดย ย้ายมาจากกลุ่มที่ (๑๘) เติม Logistics ๗) (๗) เนื่องจาก เป็นกลุ่มที่อยู่ภายใต้ระบบประกันสังคมมีประชากรราว ๑๑ ล้านคน จึงควรแยกออกมาเป็นกลุ่มต่างหาก	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มผู้ใช้แรงงานภาคเอกชนและผู้ประกอบอาชีพอิสระที่อยู่ในระบบประกันสังคม**” ๘) (๘) เนื่องจาก รวมถึงรัฐวิสาหกิจ และผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มอาชีพด้านเดียวกัน จึงควรแก้ไขเป็น “**บริการด้านสาธารณูปโภค การพัฒนา อสังหาริมทรัพย์ การผังเมือง การก่อสร้าง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน**” ๙) (๙) เนื่องจาก เป็นกลุ่มที่กำหนดขอบเขตได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มวิสาหกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม**” ๑๐) (๑๐) เนื่องจาก เพื่อให้เป็นกลุ่มที่ชัดเจนโดยกำหนดลักษณะของธุรกิจซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งสินค้าอุปโภคบริโภค**” ๑๑) (๑๑) เนื่องจาก กำหนดชื่อเฉพาะของกลุ่มให้ชัดเจน กระชับ จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยว การโรงแรม มัคคุเทศก์**	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		และบริการที่เกี่ยวเนื่อง” ๑๒) (๑๒) เนื่องจาก กลุ่มนี้รวมกันอยู่ในสภาอุตสาหกรรมอันเป็นกิจการขนาดใหญ่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อม จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม นักลงทุนขนาดใหญ่ พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**” ๑๓) (๑๓) เนื่องจาก เป็นกลุ่มที่มีความคิดก้าวหน้า มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาทุกด้านของประเทศ จึงควรแก้ไขเป็น “กลุ่มนักวิทยาศาสตร์ นักประดิษฐ์ นักพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยี และปัญญาประดิษฐ์” ๑๔) (๑๔) เนื่องจาก กระชับกลุ่มให้อยู่ในองค์กรที่มีบทบาทขับเคลื่อนบทบาทสตรีและความเสมอภาคทางเพศ จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มองค์กรส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมทางเพศสภาพ**” ๑๕) (๑๕) เนื่องจาก กลุ่ม disable, marginalized/ indegenious ควรรวมอยู่ในกลุ่มผู้เกษียณอายุ ผู้อ่อนแอในสังคม จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพล**	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มชนท้องถิ่นดั้งเดิม และผู้ด้อยโอกาสในสังคม” ๑๖) (๑๖) เนื่องจากกลุ่มศิลปวัฒนธรรม ควรอยู่ในกลุ่ม (๓) กลุ่มที่จัดขึ้นใหม่มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน เป็นกลุ่มก้อน มีบทบาททางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มธุรกิจบริการด้านการเงิน ธนาคาร บัญชี นายหน้า หน่วยลงทุนและหลักทรัพย์**” ๑๗) (๑๗) ควรเปลี่ยนเรียกชื่อกลุ่มให้กระชับและครอบคลุม ชัดเจน (ไม่แสวงหากำไร) จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ที่ไม่แสวงหากำไร**” ๑๘) (๑๘) เนื่องจาก อาชีพสื่อสารมวลชน รวมถึงวิทยุโทรทัศน์วิทยุกระจายเสียง และกิจการที่เกี่ยวเนื่องไม่รวมถึงศิลปิน จึงควรแก้ไขเป็น “**กลุ่มการสื่อสารมวลชน การโฆษณาและประชาสัมพันธ์**” ๑๙) (๑๙) ควรเปลี่ยนชื่อกลุ่มเพื่อให้ชัดเจน ครอบคลุม จึงควรแก้ไขเป็น “ กลุ่มผู้ประกอบการค้าปลีกและค้าส่งสินค้า	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		อุปโภคบริโภค” ๒๐) (๒๐) ควรเปลี่ยนชื่อกลุ่มเพื่อให้มีความหมายมากกว่าการมีให้ครบ ๒๐ กลุ่ม จึงควรแก้ไขเป็น **“กลุ่มศิลปินแห่งชาติ ปราชญ์ชาวบ้านและศิลปินพื้นบ้าน และอื่น ๆ”**	
มาตรา ๑๒ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือก ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ (๒) กำหนดวันรับสมัคร โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน วันเลือกในระดับอำเภอ ต้องไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัด ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดวันเลือกในแต่ละระดับต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร	กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) เสนอความเห็นผ่าน website ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐	- ช่วงระยะเวลาในการดำเนินการเลือกในระดับต่างๆ ควรที่จะมีการพิจารณาระยะเวลาอย่างรอบคอบ เตรียมการรองรับเผื่อสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การทุจริต การร้องเรียน การฟ้องศาล เป็นต้น ระยะเวลาเบื้องต้นแค่ ๑๐-๑๕ วัน ยังไม่เพียงพอแน่นอน	เห็นว่าน่าจะเหมาะสมแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๓ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี (๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงาน หรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก ความใน (๓) ไม่ใช้บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕)	นายอุทัย เข่งพิมล ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๙	- คุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกวุฒิสภา (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือผู้มีวุฒิปริญญาตรีตั้งแต่ ๒ ปริญญาขึ้นไป ถ้าปริญญาตรีนิติศาสตร์ ต้องผ่านการอบรมแห่งเนติบัณฑิตยสภา (เป็นวุฒิของผู้พิพากษา เปิดโอกาสให้ผู้อยู่ในกระบวนการยุติธรรมตลอดชีวิต)	บัญญัติตามรัฐธรรมนูญแล้ว
	๒) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/	- ให้เพิ่มเงื่อนไขระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของสมาชิกกลุ่มนั้น ๆ ของผู้สมัครให้ชัดเจน - ควรมีการกำหนดเกณฑ์ในการรับรองว่าผู้สมัครคนนั้นว่ามีประสบการณ์ ๑๐ ปี ให้ชัดเจนโดยเฉพาะกลุ่มอื่น ๆ	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)		
มาตรา ๑๔ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) ติดยาเสพติดให้โทษ (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ (๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ (๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล (๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริต	นายสัณฑวุฒิ มหิทราทิศ ได้มีหนังสือเสนอความเห็นลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙	- ในการเปิดรับสมัครสมาชิกวุฒิสภา จะต้องผ่านการตรวจสอบประวัติและคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ก่อนให้สมัครและทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องกันเป็นเครือญาติคนในครอบครัวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าว่าขาดคุณสมบัติ เว้นแต่ ญาติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น ลาออก หมดวาระ หรือเสียชีวิตแล้วเท่านั้น	กำหนดไว้ในอนุมาตรา (๒๔) (๒๕)

(๑๖๑)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง (๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๑๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ (๑๖) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ (๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย (๑๘) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย (๑๙) เป็นข้าราชการ (๒๐) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (๒๑) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง (๒๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (๒๓) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (๒๕) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ (๒๖) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ			
มาตรา ๑๕ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้ ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือ	งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- การสมัครเข้ารับเลือกเป็น ส.ว. มีค่าธรรมเนียมเพียงคนละ ๕๐๐ บาท แต่การสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. มีค่าธรรมเนียมสูงถึงคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมดังกล่าวมีความแตกต่างกันทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน จึงเสนอให้ลดค่าธรรมเนียมลงเท่ากัน - ควรกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัคร ส.ว. ไว้สูง คนละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้ได้ ส.ว. ที่มีความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นและมีจิตสำนึก	กำหนดไว้ ๒,๕๐๐ บาท เพื่อให้ผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสามารถเข้าสู่กระบวนการได้โดยไม่เป็นภาระมากนัก ถ้ากำหนดไว้สูงเกินจะเป็นการกีดกันได้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด แบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก		ทางการเมือง อีกทั้งค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้นำไปเป็นงบประมาณในการแนะนำตัวจะทำให้ประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้ด้วย	
	๒) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)	- ผู้สมัครจะลงสมัครในกลุ่มอาชีพใดให้พิจารณาจากรายได้หลักว่ามาจากอาชีพไหน - คำว่า “กลุ่มผู้สมัคร” ควรเป็นกลุ่มที่มีการจดทะเบียนรับรองการเป็นกลุ่มไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ถ้าเป็นกลุ่มที่ไม่มีการจดทะเบียนรับรอง เช่น ภาคประชาสังคม ควรกำหนดกฎเกณฑ์ว่ามีระยะเวลาในการดำเนินงานไม่น้อยกว่า ๖ ปี - ไม่ว่าจะลงกลุ่มใดขอให้มีผู้สนับสนุนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน - กลุ่มผู้สมัคร คำว่า “กลุ่ม” ควรเป็นกลุ่มที่มีการจดทะเบียนรับรองการเป็นกลุ่มไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ถ้าเป็นกลุ่มที่ไม่มีการจดทะเบียนรับรอง เช่น ภาคประชาสังคม ควรกำหนดกฎเกณฑ์ว่ามีระยะเวลาในการดำเนินงานไม่น้อยกว่า ๖ ปี - ควรมีข้อกำหนดว่าท่านใดที่จะต้องเข้ากลุ่มให้มีการขึ้นทะเบียนอาชีพให้ชัดเจน โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่เป็นทางการที่ไม่มีการขึ้น	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ทะเบียนจากทางการ - ระบุกลุ่มให้หลากหลายอาชีพ และให้ขึ้นทะเบียนไว้ ๑ ปี เพื่อให้ กกต. และประชาชนมีเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติ	
	๓) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- เห็นด้วยกับค่าธรรมเนียมการสมัครสมาชิกวุฒิสภา คนละ ๕๐๐บาท	
	๔) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นค่าธรรมเนียมในการสมัคร** ควรกำหนดค่าธรรมเนียมในการสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นจำนวนห้าพันบาท ในอัตราเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๖ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัครประกอบด้วย (๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด (๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด (๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไม่อาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร	๑) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)	- กำหนดลักษณะหรือหลักฐานที่ทำให้เห็นว่าบุคคลนั้น มีความเชี่ยวชาญในกลุ่มวิชาชีพนั้นจริง และมีความชัดเจนมากขึ้น เช่น รัฐศาสตร์จะอยู่ที่กลุ่มการศึกษา หรือกลุ่มวิชาชีพ เป็นต้น	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
	๒) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- การสมัครและการเลือกกลุ่มควรมีหลักฐานระบุให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้กลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มผู้มีอิทธิพลเข้าไปฮั้วและนำกลุ่มของตนเข้ามาสมัครเป็นตัวแทน - เห็นว่าควรให้ผู้สมัครรับรองตนเองมากกว่าให้ผู้อื่นรับรอง หากผู้สมัครคนนั้นระบุความเท็จ ก็ให้ดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะผู้สมัครย่อมรู้ตัวดีว่าข้อมูลของตน	เห็นพ้องด้วย

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		เป็นจริงหรือเท็จ กรณีให้ผู้อื่นรับรอง ผู้ที่รับรองอาจจะรับรองเพราะความสนิท คุ้นเคยหรือเกรงใจ - ผู้ประกอบอาชีพอิสระ จะต้องแสดงหลักฐานในการสมัครอย่างไรบ้าง - ผู้ที่เป็นข้าราชการ จะสมัครได้หรือไม่และต้องลาออกจากราชการก่อนหรือไม่	
มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และให้ดำเนินการแต่ละกรณีดังต่อไปนี้ (๑) ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครที่เหลือจากการจ่ายตาม (๑) ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
อื่นใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมก็ได้			
มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ตรวจสอบดังกล่าวล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการห้ามคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลารับสมัคร** มีความจำเป็นเพียงใดที่ต้องมีบทบัญญัติดังกล่าว และเพื่อวัตถุประสงค์ใด และในทางปฏิบัติอาจเป็นไปได้ยากต่อการควบคุมเพราะอาจมีการเปิดเผยข้อมูลทางสื่อมวลชน และผู้สมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาสามารถเปิดเผยการสมัครของตนเองได้	๑) จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีผู้ใช้เป็นโอกาสสมัครในกลุ่มที่มีผู้สมัครน้อยราย ๒) ไม่กระทบต่อสื่อมวลชนเพราะห้ามเฉพาะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น
มาตรา ๒๐ การเลือกในระดับอำเภอให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่มตามมาตรา ๑๑	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอหรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร ในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกซึ่งพบเห็นดังกล่าวสั่งลบชื่อผู้นั้นออก	งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- การรับสมัครรับเลือกเป็น ส.ว. เกี่ยวกับการวินิจฉัยว่าผู้สมัครคนใด มีสิทธิสมัครหรือไม่มีสิทธิสมัครนั้น ควรให้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยได้เอง เพราะเหตุว่าตามร่างรัฐธรรมนูญ ฯ ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการสั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวได้อยู่แล้ว ประกอบกับ	มีการบัญญัติไว้แล้วในมาตรานี้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
จากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามที่เห็นสมควร คำสั่งและการกำหนดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น		เรื่องสิทธิสมัครนั้น ก็คือ เรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการสมัคร รวมทั้งการกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการพิจารณาตรวจสอบและเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งได้อยู่แล้ว ดังนั้น การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครก่อนการประกาศผลการเลือกนั้นควรเป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง - เมื่อมีการคัดค้านการเลือกผู้สมัครเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หน่วยงานในระดับอำเภอจะต้องดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครคนนั้นทันทีและให้ชะลอการดำเนินการเลือกออกไปก่อน	- มีการบัญญัติไว้ในแล้วในมาตรา ๒๙ (๓)
มาตรา ๒๒ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่มทุกกลุ่มในเขตอำเภอ โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอด้วย	๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- ควรเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครตั้งแต่ระดับอำเภอ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและคัดค้านได้	มีการบัญญัติไว้ในมาตรานี้แล้ว
	๒) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) ได้แสดงความเห็นผ่านทาง website	- การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบข้อมูลอย่างทั่วถึง ไม่ตกหล่น สมควรเผยแพร่บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ	ความในมาตรานี้ และมาตรา ๒๙ (๔) และมาตรา ๕ บัญญัติไว้ครอบคลุมแล้ว

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐	เลือกเพิ่มผ่านช่องทางเว็บไซต์ และแจ้งให้บุคคลผู้มีสิทธิเลือกทราบผ่านทางโทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์	
มาตรา ๒๓ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใด ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ แล้วแต่กรณี ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่ามีผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นเขตอำนาจศาลในการรับคำร้อง** ควรกำหนดให้ผู้สมัครใช้สิทธิยื่นคำร้องให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องแทนได้	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกสั่งลบชื่อ และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการให้อำนาจศาลปกครองสูงสุดในการรับคำร้อง พิจารณา และมีคำวินิจฉัย กรณีผู้สมัครถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร** ควรมีการกำหนดให้องค์คณะวิธีพิจารณา และการจัดทำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และ	เป็นอำนาจของศาลฎีกา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีทางปกครองสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งแก้ไขถ้อยคำของบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา ๒๒ (เดิม) และวรรคสองของมาตรา ๔๐ (เดิม) โดยเพิ่มความว่า “แสวงหาข้อเท็จจริง” เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการพิจารณาคดีทางปกครอง และกรณีความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๐ (เดิม) ควรเพิ่มความว่า “การกระทำ” เพื่อให้ครอบคลุมทั้งคำสั่งหรือการกระทำของคณะกรรมการผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อยู่ในอำนาจพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดด้วย จึงเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ (เดิม) และมาตรา ๔๐ (เดิม) ดังนี้ “มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลปกครองสูงสุดภายในสามวันนับแต่วันที่	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ผู้อำนวยการเลือกสั่งลบชื่อ ~~ในการพิจารณาและมี~~องค์คณะ วิธีพิจารณา และการจัดทำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไป~~ให้กระทำ~~โดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกในระดับนั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลปกครองชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้อง ~~สืบ~~แสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนก็ได้ ระเบียบดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลปกครองสูงสุดยังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือกต่อไป โดยให้ถือว่ามีผู้สมัครเพียงเท่าที่ปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศประกาศ ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว”	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๕ ในการดำเนินการเพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้มีคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้ (๑) คณะกรรมการระดับประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการระดับประเทศ (๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น และปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็นผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ (๓) คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ จำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตอำเภอซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและมิได้เป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือเป็น	๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- การตั้งคณะกรรมการอิสระ ควรป้องกันไม่ให้กลุ่มธุรกิจหรือกลุ่มผลประโยชน์เข้าไปเป็นกรรมการ เพราะอาจจะส่งตัวแทนเข้าไปสมัครเพื่อผลประโยชน์ของตนและพวกพ้อง	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
	๒) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**๑) ประเด็นการให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ** คณะกรรมการเห็นว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการระดับจังหวัดและระดับอำเภอที่กำหนดให้ปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ เป็นประธานคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอาจมีความไม่เป็นกลางทางการเมือง ซึ่งอาจส่งผลให้การเลือกไม่เป็นไปอย่างเที่ยงธรรม ส่วนการกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือระดับอำเภอจำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ ควรกำหนดว่าเป็นหัวหน้าจากส่วนราชการใดให้ชัดเจน นอกจากนี้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิใน (๒) และ (๓) ให้มีความชัดเจน	การแต่งตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ผู้สมัคร หรือมีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตอำเภอนั้น จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือข้าราชการประจำอำเภอซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง การแต่งตั้ง และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการจะกำหนดให้แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครตำแหน่งใดแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตาม (๒) และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอตาม (๓) ก็ได้ ผู้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ต้องไม่เป็นผู้มีบุพการี บุตร คู่สมรส หรือญาติ เป็นผู้สมัครรับเลือกในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่า กรรมการตาม (๒) หรือ (๓) ผู้ใดมีกรณีตามวรรคสาม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะทำให้การเลือกไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้ตามที่เห็นสมควร ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา		มากยิ่งขึ้นด้วย **๒) ประเด็นการจัดลำดับถ้อยคำในองค์ประกอบของคณะกรรมการระดับจังหวัด** เห็นควรแก้ไขโดยจัดลำดับถ้อยคำในมาตรา (๒) ให้มีความชัดเจน ดังนี้ “ (๒) คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย ~~ปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น~~ <u>และปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกรุงเทพมหานคร</u> เป็นประธาน ...”	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖ ในการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เลขาธิการเป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๒) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และให้กรรมการและเลขานุการตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๗ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้ผู้อำนวยการการเลือกเป็นผู้ดำเนินการให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี ที่มีการเลือก ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอได้ ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ (๒) และ (๓) เป็นผู้แต่งตั้งแทนคณะกรรมการก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ในการเลือกทุกระดับ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการ	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงาน** การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ควรจะต้องมีมาตรการในการคัดเลือกบุคคลซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และการที่บทบัญญัติกำหนดให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๔ (๒) และ (๓) (เดิม) เป็นผู้แต่งตั้งแทน จึงอาจทำให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา ๒๔ (เดิม)	ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ทะเบียนราษฎรดำเนินการหรือช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกได้ ในการเลือกระดับประเทศ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศได้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด		ที่กำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวเป็นผู้ช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวก และรายงานปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต่อคณะกรรมการ	
มาตรา ๒๙ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดให้มีสถานที่รับสมัครและสถานที่เลือกในเขตอำเภอ (๒) จัดให้มีการรับสมัคร (๓) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร (๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๒๒ (๕) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก (๖) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (๗) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ และส่ง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
บัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือกพร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๕) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด (๘) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย สถานที่เลือกต้องเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปได้โดยสะดวก พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของสถานที่เลือกไว้ด้วย ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด			
มาตรา ๓๐ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในเขตจังหวัด (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับอำเภอแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ (๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
จากการเลือกระดับอำเภอเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ (๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (๕) ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัด และส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับเลือกพร้อมทั้งเอกสารหรือข้อมูลตาม (๓) ไปยังผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ (๖) บันทึกภาพและเสียงของกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม			
มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดให้มีสถานที่เลือกในระดับประเทศ (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสาม	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด (๓) จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้ได้รับเลือกจากการเลือกระดับจังหวัดเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกได้ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการเลือก ทั้งนี้ ให้ใช้เอกสารหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด (๔) ควบคุมการเลือก การนับคะแนน และการรายงานผลการนับคะแนนให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (๕) เสนอรายชื่อและคะแนนของแต่ละบุคคลในแต่ละกลุ่มต่อคณะกรรมการเพื่อประกาศผลการเลือก (๖) บันทึกภาพและเสียงกระบวนการเลือกไว้เป็นหลักฐาน (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย ให้นำความในมาตรา ๒๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม			
มาตรา ๓๒ ให้ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีสิทธิได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการระดับจังหวัด คณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดหรือในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นบทบัญญัติความคุ้มครองคณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต** เห็นด้วยในการให้มีบทบัญญัติดังกล่าวของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว ซึ่งเป็นการกำหนดไว้ในลักษณะเช่นเดียวกับมาตรา ๕๕ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ และมาตรา ๓๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๐ ลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ทั้งนี้ หากพิจารณาบทบัญญัติของความในตอนท้ายมาตรา ๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งกำหนดว่า “...หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา **และ**ทางปกครอง” มีการใช้ถ้อยคำแตกต่างกันกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งสองฉบับดังกล่าว ซึ่งกำหนดว่า “ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง	เพิ่มเติมแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ทางอาญา **หรือ**ทางปกครอง" ดังนั้น จึงควรพิจารณาการใช้คำว่า "และ" หรือคำว่า "หรือ" ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน	
หมวด ๓ การเลือก	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ** การเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศตามความในมาตรา ๑๐๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากไม่สามารถอ้างอิงฐานจำนวนประชากรและจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัดต่าง ๆ ที่มีสัดส่วนแตกต่างกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับจังหวัด เนื่องจากจังหวัดในประเทศไทยมีจำนวนอำเภอแตกต่างกันมาก การกำหนดให้แต่ละจังหวัดเลือกกันเอง ให้ได้จำนวน ๒ คน ต่อ ๑ กลุ่ม จึงไม่เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่เป็นการให้ค่าน้ำหนักของแต่ละจังหวัดเท่ากัน ซึ่งไม่ใช่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ	ไม่ได้อาศัยจำนวนประชากร

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๔ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๓๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนด เพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดวันเลือกใหม่ของการเลือกระดับอำเภอ การเลือกระดับจังหวัด หรือการเลือกระดับประเทศตามความจำเป็นก็ได้	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง	๑) สมาคมแห่งสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีหนังสือเสนอความเห็นลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙	- ควรมีการกำหนดวิธีการให้แต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลได้รู้จักประวัติ บทบาทหน้าที่ที่ผ่านมาของผู้สมัครแต่ละคนว่ามีความเป็นมาอย่างไร เพื่อให้พิจารณาเลือกบุคคลได้อย่างเหมาะสม	ความในมาตรานี้ และมาตรา ๒๙ บัญญัติไว้ครอบคลุมแล้ว
	๒) งานสัมมนารัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- ควรให้ผู้สมัคร ส.ว. มีโอกาสในการหาเสียงได้เช่นเดียวกับผู้สมัคร ส.ส. เพราะเป็นการหาเสียงภายในผู้สมัครด้วยกัน ในการนำเสนอข้อมูล ความคิดเห็นส่วนตัว นอกเหนือจากเอกสารแนะนำตัวที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำให้แก่ผู้สมัคร	ใช้วิธีการแนะนำตัวแทนการหาเสียง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	๓) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)	- ในขั้นแรกของการสมัคร ยังไม่ต้องแนะนำตัวผู้สมัคร หลังจากเลือกกันเองเหลืออำเภอละ ๒ คน จึงควรมีการแสดงวิสัยทัศน์ในระดับนี้ ส่วนในระดับจังหวัด ให้มีการแสดงวิสัยทัศน์คนละ ๓-๔ นาที เพื่อจะได้เห็นหน้าและได้ฟังว่าสามารถพูดปราศรัยได้ - ควรแนะนำตัวด้วยเอกสารเท่านั้นเพื่อความเท่าเทียม โดยมีการกำหนดข้อมูลที่ต้องจัดส่งและมีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ผลิตเอกสารแนะนำตัว - ควรมีการบันทึกเทปการแสดงวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร และส่ง หรือเผยแพร่ผ่านยูทูปเพื่อให้ผู้สมัครได้ศึกษาผู้สมัครแต่ละคน ก่อนการเลือก จากนั้นให้ กกต. เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้เพื่อส่งคลิปแนะนำตัวผู้ได้รับเลือกในการเลือกระดับต่อไป - ไม่ควรมีการพูดแนะนำตัวเนื่องจากอาจมีการได้เปรียบเสียเปรียบกัน - การแนะนำตัวผู้สมัคร ควรดำเนินการเมื่อมีการเลือกกันเองเรียบร้อยแล้ว ไม่จำเป็นต้องแนะนำตัวในช่วงของการสมัคร - การเลือกไขว้ต่างอาชีพอาจเกิดความ	- เห็นพ้องด้วย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ไม่ทราบถึงความเชี่ยวชาญของแต่ละอาชีพ และเพื่อป้องกันอิทธิพลในกลุ่มตนเอง และเกิดความเป็นธรรมมากขึ้น ให้นัดประชุมโดยไม่แจ้งวาระการประชุมล่วงหน้าเพื่อป้องกันการล็อบบี้ ให้ผู้สมัครแสดงวิสัยทัศน์	
	๔) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- การแนะนำตัวของผู้สมัคร ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า การกระทำใดเข้าข่ายการโฆษณาและการกระทำใดเข้าข่ายการแนะนำตัว เช่น การซื้อสื่อโทรทัศน์ การแจกหนังสือ การอัดวีดีโอลงในยูทูป การโพสต์ผ่านเฟสบุ๊ค การส่งรูปทางไลน์ เป็นต้น - ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดสัมมนาเพื่อแนะนำตัวผู้สมัครทุกคน - วิธีการแนะนำตัวเองของผู้สมัครโดยให้ระบุประวัติในกระดาษ เอ ๔ จำนวน ๑ หน้า มีความเหมาะสมและชัดเจนแล้วหรือไม่ - ควรจับเวลาในขั้นตอนการแนะนำตัวของผู้สมัครให้เท่ากันทุกคน เพราะบางคนพูดมาก แต่บางคนพูดน้อย เพื่อไม่ให้เกิดการได้เปรียบและเสียเปรียบกัน - ควรให้ผู้สมัครในระดับอำเภอแสดง	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		วิสัยทัศน์ นโยบายและประวัติ ในห้องคัดเลือกระดับอำเภอในแต่ละกลุ่ม เพื่อจะได้ทราบความคิดอ่านของผู้ที่จะมาเป็นตัวแทนของประชาชน - คณะกรรมการการเลือกตั้งควรจัดสรรเวลาให้ผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือกกลุ่มละ ๕ คน ได้ออกสื่อระดับจังหวัด หรือสื่อท้องถิ่น หรือสื่อวิทยุชุมชน เพื่อแนะนำตัวให้ทุกคนทราบ - ควรให้ผู้สมัครแนะนำตัวเอง ประวัติ หน้าที่การงาน ความสำเร็จ ความล้มเหลว และแสดงวิสัยทัศน์ว่าหากได้เป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้วประเทศชาติและประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง	
	๕) นายสมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการการเลือกตั้ง แสดงความคิดเห็นไว้ในงานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- การแนะนำตัวของผู้สมัคร นอกจากการแนะนำตัวในกระดาษ เอ ๔ จำนวน ๑ หน้า อาจเพิ่มรายละเอียดของผู้สมัครด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ หรือทำ QR Code ที่มีรายละเอียดของผู้สมัคร เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าไปศึกษาได้	เห็นด้วย
	๖) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) ได้แสดงความเห็นผ่าน website	- การโฆษณาและการแนะนำตัว ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า การกระทำใดที่เข้าข่าย “การโฆษณา” การกระทำใดที่เข้าข่าย “การ	ความในมาตรานี้บัญญัติให้เป็นไปตามที่วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการการ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐	แนะนำตัว" เช่น การซื้อสื่อโทรทัศน์ การแจกหนังสือ การอัดวิดีโอลง YouTube การโพสต์ Facebook การส่งรูปผ่าน Line	เลือกตั้งกำหนด
มาตรา ๓๗ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือก หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรรมการผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี เมื่อประกาศผลการนับคะแนนแล้ว ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นซึ่งไม่มีสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก ต้องออกจากสถานที่เลือก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๓๘ ในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเข้าไปหรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่อาจใช้เพื่อติดต่อสื่อสารหรือเพื่อบันทึกภาพหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดในสถานที่เลือก รวมทั้งบริเวณโดยรอบสถานที่เลือกตามที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี กำหนด ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ขั้นต้นซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ และมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกหรือการลงคะแนนโดยได้รับอนุญาตจากกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี			
มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าไป ณ สถานที่เลือกหรือมิให้ไปถึง ณ สถานที่เลือกภายในกำหนดเวลาที่จะเลือก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก (๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด (๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้	๑) นายสัณฑวุฒิ มหิทราทิศ ประธานชมรมประชาอาสา ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙	- ควรให้มีการอิงประชาชนบ้าง คือ ให้ประชาชนในแต่ละตำบลไปใช้สิทธิ์ “เลือกตัวแทนตำบลเพื่อไปเลือกเอาว่าที่ ส.ว. ในอาชีพทุก ๒๐ กลุ่มของตำบลว่าจะเป็นใครบ้างของตำบลนั้น (อาชีพละ ๑ ผู้แทนประชาชน) แล้วให้เลือกจากบรรดาว่าที่ ส.ว. อาชีพที่เสนอตัวของตำบลนั้น (หากไม่มีผู้สมัครสำหรับอาชีพนั้นก็ให้ถือว่าสละให้ตำบลอื่นไป ในระดับอำเภอก็จะมีว่าที่ ส.ว. ทุกอาชีพ มาจากทุกตำบล จากนั้นจึงให้ว่าที่ ส.ว. จากทุกตำบลทุกอาชีพ โชว์วิสัยทัศน์และเปิดให้ ว่าที่ ส.ว. ทุกคนทุกสาขาเลือกว่าที่ ส.ว. ระดับอำเภอ เพื่อนำไปต่อยอดระดับจังหวัด	กำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน โดยกำหนดไว้ในอนุมาตรา (๓) นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้มีการเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่น (เลือกไขว้) เพื่อป้องกันการฮั้วและให้เกิดความเป็นธรรมในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยกำหนดไว้ในอนุมาตรา (๑๑) ในส่วนของการใช้วิธีจับฉลาก มิได้กำหนดให้เป็นวิธีการเลือกเพื่อให้มาซึ่ง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย (๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก (๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ (๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น (๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ (๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม		(เลือกไขว้) ได้ระดับจังหวัดแล้วก็ให้ต่อยอดไประดับประเทศ ทั้งนี้ ต้องคำนึงจำนวนที่คัดสรรจะต้องให้เหมาะสมกับจำนวนประชากรของสาขาอาชีพนั้นด้วย	สมาชิกวุฒิสภาแต่อย่างใด เนื่องจากอาจทำให้เกิดข้อครหาได้ว่าสมาชิกวุฒิสภาสภามาจากการจับสลาก
	๒) นายประหยัด ปาตีสกุล ตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขา ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙	- เงื่อนไข ข้อกำหนด ของการรวมกกลุ่มของแต่ละกลุ่มแตกต่างกันออกไป มีลักษณะอยู่กระจายไปในหลายพื้นที่ของเขตการปกครอง รวมถึงในแต่ละกลุ่มย่อยมีรูปแบบของหลักเกณฑ์การสรรหาที่แตกต่างกันไป ดังนั้น จะใช้รูปแบบการรวมกลุ่มตามลักษณะเขตปกครอง อำเภอ จังหวัด ไม่ได้ - ให้กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ต่อจำนวนประชากร ของแต่ละกลุ่ม เพื่อความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยอาศัยข้อมูล ตามแหล่งข้อมูลภาครัฐ	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว ไม่ได้จำกัดจำนวนประชากร
	๓) นายอุทัย เข่งพิมล ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๙	- ให้มีหน่วยเลือกตั้งตำบล ละ ๑ แห่ง	ใช้ระดับอำเภอ
	๔) นายบุญเลียง อดทน ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙	- ผู้สมัครเลือกได้กลุ่มอาชีพเดียวได้คนเดียวเท่านั้นและเรียงลำดับกลุ่มอาชีพคะแนนสูงสุด ได้ ๑ คน รวมได้ ๕ กลุ่มอาชีพ ๕ คน และ	นำมาผสมผสานแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก (๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด (๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ในชั้นนี้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ (๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก		สามารถเลือกกลุ่มอาชีพตนได้/ได้รับสิทธิจากผู้ใช้สิทธิอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นการแบ่งปันการเลือกตั้งจะได้ตรงตามกลุ่มอาชีพที่ต้องการ ทั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการตามความเหมาะสมได้	
	๕) สมาคมแห่งสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙	- การกำหนดให้บุคคลแต่ละกลุ่มสามารถเลือกกันเองหรือที่เรียกว่าการลงคะแนนเพื่อคัดกรอง เกรงว่าวิธีการดังกล่าวจะมีการทุจริตเกิดขึ้น จึงควรให้บุคคลในแต่ละวิชาชีพใน ๒๐ กลุ่ม เลือกผู้สมัครข้ามกลุ่ม แต่กรณีนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาคือ ผู้ได้รับการคัดเลือกไม่ใช่ตัวแทนของกลุ่ม ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดวิธีการเลือกกันเองของบุคคลในแต่ละกลุ่มให้เกิดความชัดเจน และหลากกลายในแต่ละวิชาชีพ	
	๖) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- ควรใช้หลักการสำคัญของบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับผ่านประชามติ) มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “...หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้” เนื่องจาก ในความเป็นจริงของบริบทสังคมไทย กลุ่มองค์กรต่างๆ ที่หลากหลาย	มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๖ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้		อุดมการณ์จะเป็นข้อด้อยอย่างยิ่งของผู้แทนกลุ่มเข้ารับสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาไปเลือกข้ามกลุ่มโดยไม่เข้าใจและไม่รู้จักรักษาธรรมชาติของการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตนเอง ดังนั้น การเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มอาชีพในแต่ละอำเภอ เป็นกระบวนการที่ดีและทำให้เกิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งจะได้บุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในกลุ่มอาชีพของตนเป็นอย่างดี แต่ควรระมัดระวังเรื่องบล็อกโหวต (Block Vote) ด้วยเช่นกัน - ต้องระมัดระวังในส่วนของผลกระทบของการรวมกลุ่มที่อาจจะไปทำลายหลักการของการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม หรือเป็นการไม่ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ที่ถูกต้องรองรับ โดยตัวแทนที่แท้จริง คือ (๑) อุดมการณ์เหมือนกัน (๒) การรักษาผลประโยชน์ที่ถูกต้องและ (๓) การพัฒนากลุ่มให้เกิดความยั่งยืน - การเลือกผู้สมัครในกลุ่มด้านอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกัน น่าจะทำให้เกิดระบบการเมืองแบบวิ่งเต้น และไม่สามารถแก้ไขปัญหาการBlock Vote ได้ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมือง	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		แบบระบบอุปถัมภ์ค้ำจุน การเล่นพรรคเล่นพวกตลอดจนการซื้อขายแลกเปลี่ยนตัวบุคคลกัน หรือเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแบบอุปถัมภ์ค้ำจุน (แบบไทย) และทำให้เกิดบรรยากาศแต่ละคนในกลุ่มขาดความสามัคคี ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มตนเอง เนื่องจากไม่ได้เลือกกันเอง แต่จะไปวิ่งเต้นหรือล็อบบี้ (Lobby) กลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มอาชีพอื่นๆ ให้มาลงคะแนนให้ตนเอง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ของตนเองเท่านั้น เพื่อชัยชนะ มิได้สะท้อนความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มอาชีพอื่นแต่อย่างใด - จากประสบการณ์การเลือกกันเองของการได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีการอ้างถึงการบล็อกโหวต (Block Vote) เป็นการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะบุคคลของกลุ่มที่แข็งแรงหรือบุคคลที่จับกลุ่มรวมกัน ตกลงกันก่อนหรือดูตัวกันก่อนว่าใครเป็นใครแล้วจัดแจงชี้แจง Nominee ให้มาลงคะแนนตามที่ตกลงกัน ถึงแม้จะให้มีการเลือกไขว้ก็ทำได้ ทั้งนี้การเลือกกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตนเอง แม้จะทำให้	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ป้องกันการบล็อกโหวต (Block Vote) แต่อาจสร้างความสับสนอย่างมากถึงการเป็นตัวแทนกลุ่มอาชีพที่แท้จริง และไม่มีหลักประกันว่าจะทำให้การบล็อคโหวต (Block Vote) ลดน้อยลงหรือไม่	
	๗) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- การเลือกแบบไขว้ อาจไม่สะท้อนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มได้ อาจมีปัญหาในการปฏิบัติ และไม่ได้ที่มาของ ส.ว. อย่างแท้จริง - การเลือกแบบไขว้ต้องกำหนดช่วงเวลาให้ชัดเจน มิฉะนั้นจะเกิดการซื้อหรือฮั้วได้ง่ายขึ้น	
	๘) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/	- เห็นด้วยกับกำหนดให้มีจำนวนเท่ากันทุกกลุ่ม โดยมีเหตุผลต่าง ๆ เช่น ป้องกันการได้เปรียบเสียเปรียบ ไม่ซับซ้อน จะทำให้ดำเนินการได้ง่าย ง่ายต่อการสรรหา เป้าหมายคือต้องการตัวแทนที่มีความรู้ความสามารถครบทุกด้าน และตอบโจทย์ในพื้นที่ เป็นต้น โดยมีข้อเสนอให้มีจำนวนต่อกลุ่มแตกต่างกันไป เช่น ๒ คน ๕ คน ๑๐ คน เป็นต้น - ทุกกลุ่มทั้งในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เช่นสมัครเท่าไหร่ ก็จะมีกระบวนการเลือกกันเองให้เหลือกลุ่มละ ๑๐ คน หากไม่มี	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)	กลุ่มอาชีพไหนก็ถือว่าขาด ระดับจังหวัดเหลือกลุ่มละ ๕ คน เมื่อถึงระดับประเทศให้เป็นการเลือกไขว้ เพื่อเปิดโอกาสให้คนในอำเภอได้มีกระบวนการมีส่วนร่วม และเป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่ - ระดับอำเภอให้เปิดกว้างของจำนวน แต่เมื่อไปถึงระดับจังหวัดให้มีสัดส่วนที่เท่ากัน - ระดับอำเภอกำหนดจำนวนในแต่ละกลุ่มสาขาตามอาชีพให้เท่ากัน เพราะมีผลต่อการเลือกแบบไขว้ในระดับจังหวัด คือ กลุ่มละ ๒ คน - ควรคำนึงถึงกลุ่มประชากรส่วนภูมิภาคด้วย เช่น ภาคใต้ แบ่งตามสัดส่วนประชากร (๑๐ กลุ่ม อาจจะแบ่งอีก ๕ กลุ่มย่อย เพื่อให้ชาวบ้านรู้สึกว่ามีตัวแทนจากอาชีพของตน) - ไม่เห็นด้วย เพราะไม่สอดคล้องกับมาตรา ๑๐๗ ที่ประชาชนมีสิทธิได้รับเลือกทุกคน - เห็นด้วยกับการใช้ระบบสัดส่วนทั้งระดับอำเภอและระดับจังหวัด สะท้อนความเป็นจริงในพื้นที่ และน่าจะเป็นระบบที่ธรรมที่สุด เพราะมีความสอดคล้องกับอาชีพของของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น บางจังหวัดมี	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		เกษตรกรเยอะ หรือบางอำเภอไม่มีกลุ่มอาชีพ โดยควรให้เป็นไปตามธรรมชาติของการสมัคร - เป็นสัดส่วน แต่ต้องมีการกำหนดเงื่อนไขขั้นต่ำจำนวนของทุกกลุ่ม - สมาชิกแต่ละอำเภอจากภาคอีสานเป็นเกษตรกร มีความแตกต่างกัน ส่วน กทม. เป็นใช้แรงงานภาคอุตสาหกรรมเศรษฐกิจ - พิจารณาฐานข้อมูลอาชีพ ทั้งประเทศจากสำนักงานสถิติแห่งชาติประกอบด้วย - ต้องระวังเรื่องผู้สมัครที่จะเลือกไปสมัครพื้นที่ที่จำนวนอาชีพด้านนั้นมีน้อย ซึ่งจะเพิ่มโอกาสการได้เป็น ส.ว. - แบ่งตามสัดส่วนแต่ไม่เกิน ๕ คน / กลุ่ม - กำหนดผู้รับเลือกตามจำนวนกลุ่มอาชีพของประชากรในอำเภอ เช่น อำเภอใหญ่ก็ให้มีจำนวนกลุ่มอาชีพที่เยอะ ถ้าอำเภอเล็กก็มีจำนวนประชากรน้อย ก็อาจมีกลุ่มอาชีพน้อย - บางกลุ่ม เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ อาจมีผู้สมัครแค่ ๑ คน ในระดับอำเภอ จังหวัด หรือแม้แต่ระดับประเทศ ซึ่งอาจจะเป็นการได้เปรียบกว่ากลุ่มอื่น แต่ก็มีความจำเป็น เพราะฉะนั้นจาก	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ระดับอำเภอจึงไม่ควรเท่ากันในแต่ละกลุ่ม - กรณีการกำหนดจำนวนเป็นสัดส่วนกับจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม อาจมีการขนคนหรือจ้างคนมาสมัคร ทำให้มีการได้สัดส่วนมากกว่า - เห็นด้วยเพราะ ตอบโจทย์ในเรื่องของจำนวนประชากร พื้นที่ที่มีประชากรมากก็จะมีปัญหามาก การได้ตัวแทนมากก็จะมาช่วยแก้ปัญหาในพื้นที่ได้มาก - ใน ๒๐ กลุ่ม ควรคำนึงถึงสัดส่วนประชากรตามกลุ่มอาชีพ และการแบ่งโซนตามภูมิภาค เพื่อให้ได้ ส.ว. ตามกลุ่มอาชีพที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้นๆ อย่างแท้จริง - เห็นว่าทุกระดับควรคำนึงถึงประชากรในพื้นที่ - ดูประชากรในแต่ละพื้นที่ก่อน แล้วค่อยไปดูสัดส่วนอาชีพของประชากรในพื้นที่ - แบ่งการคัดเลือกตามกลุ่มอาชีพ เป็น ๓ ระดับ คือ กลุ่มอำเภอเลือกกันเองในกลุ่มไปถึงระดับจังหวัดตามสัดส่วนประชากร และแบ่ง ๘ โซน ตามสัดส่วนภาค ภาคละ ๕๐ คน ได้ ๔๐๐ คน จาก ๔๐๐ คน เลือกให้เหลือ ๒๐๐ คน	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		โดยต้องมีตัวแทนจากทุกกลุ่มอาชีพ - สัดส่วนตามจำนวนอำเภอของจังหวัดนั้น ๆ เช่น จังหวัด ก. มี ๒๕ อำเภอ มีตัวแทน ๒๕ คน - ระดับอำเภอ ถ้าในแต่ละกลุ่มอาชีพมีไม่ครบ ๒๐ คน จึงให้เพิ่ม - ในระดับอำเภอให้ดูสัดส่วนประชากรในอำเภอเป็นเกณฑ์ในการกำหนดจำนวน ส.ว. - อำเภอละ ๕ แล้วในจังหวัดให้เหลือจังหวัดละ ๑๐ คน - ในระดับอำเภอ ควรเลือกกันเอง เนื่องจากย่อมรู้ว่าใครมีความสามารถอย่างไรและแต่ละกลุ่มจะรู้จักกันเองดีอยู่แล้ว ถึงจะมีล็อบบี้แต่ถึงอย่างไร กลุ่มก็จะเลือกคนที่ดีที่สุดเป็นตัวแทน อีกทั้งกระบวนการก็ง่าย - เลือกกันเองให้เหลือ ๑๐ คน โดยไม่ต้องดูอาชีพ ไม่ต้องแยกกลุ่ม - จาก ๒๐ กลุ่ม ให้มีการจัดเป็นหมวด ๆ ประมาณ ๕ หมวด แต่ละหมวดไม่ต้องเท่ากันก็ได้แล้วเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มอาชีพให้เลือกกันเองเพื่อไประดับจังหวัด	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- ให้กลุ่มเลือกกันเองและเรียงลำดับคะแนน - เลือกกันเอง เพื่อให้ได้ตัวแทนในกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญมากที่สุด เนื่องจากแต่ละกลุ่มอาชีพจะทราบกันดีอยู่แล้วว่าใครมีความเชี่ยวชาญและมีความอาวุโสมากที่สุด (โดยเลือกกันเองให้เหลือ ๑๕ คน ก่อน แล้วจึงจับสลากให้เหลือ ๑๐ คน) - เลือกกันเองในกลุ่ม โดยการให้ในกลุ่มตกลงกติกากันเองว่าจะเลือกแบบไหน ห้ามประกาศกติกา การคัดเลือกล่วงหน้าเพื่อป้องกันการล็อบบี้ - ในระดับกลุ่มที่เลือกกันเองเพื่อเป็นตัวแทนกลุ่ม ถ้าตัวเองมีสิทธิแค่ ๑ เสียง แต่ละคนก็จะเลือกตัวเอง ทุกคนที่สมัครก็จะได้คนละ ๑ คะแนน ไม่มีใครชนะใคร ดังนั้น ควรจะมีสิทธิต้องเลือกตัวเองได้ด้วย และก็เลือกคนอื่นในกลุ่มได้ด้วย (เลือกแบบเรียบลำดับ) - ในแต่ละกลุ่ม ให้ ๑ คน มีสิทธิเลือกได้ ๕ เสียง และยังไงก็ต้องใช้สิทธิให้ครบ ๕ เสียง ถ้าเลือกไม่ครบ ๕ สิทธิให้เป็นบัตรเสีย จากนั้น	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ให้เลือกไขว้ ระหว่างกลุ่ม ให้มีสิทธิเลือกได้กลุ่มละ ๑ สิทธิ และต้องให้เลือกทุกกลุ่มตามที่มีผู้สมัคร เหลืออำเภอละ ๓ คน - ถ้าสมัครไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการก็ได้หมด <u>การเลือกไขว้</u> - ให้เลือกไขว้ในทุกระดับการเลือกเพื่อลดการฮั้วระหว่างนักการเมืองด้วยกันเองได้ตัวแทนที่มีความหลากหลาย - ไม่เห็นด้วย กับการเลือกไขว้เนื่องจากปัจจุบันมีการเรียน หรืออบรมกันหลายหลักสูตร มีเครือข่ายเยอะจะมีการฮั้วกัน - เลือกกันเองโดยคละกลุ่มอาชีพ โดยให้เหลือ ๒๐ คน โดยให้แต่ละกลุ่มอาชีพได้ตัวแทนกลุ่มละ ๑ คน - เลือกไขว้ (ห้ามเลือกกันเอง) เพื่อได้ตัวแทนที่มีความหลากหลาย - เลือกกันเองในกลุ่มก่อนและจึงเลือกไขว้ในระดับจังหวัด - เลือกไขว้แต่ควรแนะนำตัวก่อนที่จะมีการเลือก	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- ไม่เห็นด้วย กับการเลือกไขว้เพราะไม่รู้จักกันและอาจซื้อเสียงได้ง่าย <u>จับสลาก</u> - เห็นด้วยกับวิธีการจับสลากเพื่อป้องกันการฮั้วกันเอง - เห็นด้วยกับวิธีการจับสลาก แต่ควรใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การคัดเลือกกันเองภายในกลุ่มก่อน - เห็นด้วยกับวิธีการจับสลาก เพราะผู้สมัครเป็นคนเก่งเท่าเทียมกันหมด โปร่งใส ไม่เกิดการซื้อเสียง - ไม่ควรใช้ วิธีการจับสลากในทุกระดับ เพราะทำให้ ส.ว. มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี และอาจจะได้บุคคลที่ไม่ต้องการอย่างแท้จริง รวมถึงศักดิ์ศรีของตัวแทนชายและหญิงย่อมหายไป - ไม่ควรใช้การจับสลาก เพราะมีโอกาสที่จะเอาคนเก่งคนดี ออกไป และอาจจะได้คนที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพนั้นจริง ๆ - ทุกคนที่สมัครก็คือคนที่อยากมาเป็นตัวแทนอยู่แล้วโดยการรวมหมดทุกกลุ่มอาชีพเลยแล้วจับสลาก	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- จับสลากในแต่ละกลุ่มอาชีพให้เหลือกลุ่มละ ๑ คน เพื่อตัดบทบาทนักเลือกตั้ง - จับสลาก โดยคณะกรรมการ - จับสลาก โดยตัวเองเป็นผู้จับสลากเอง - เลือกกันเองและจับสลาก แล้วมาทำการสอบเพื่อวัดผลได้ทุกเรื่อง และทำข้อสอบให้ยากขึ้นตามระดับ - ยกเลิกระบบการเลือกไขว้ระหว่างกลุ่ม การจับสลากเนื่องจากต้องใช้ปัญญา ความรู้ ความสามารถ ถึงจะคัดเลือกผู้แทนที่เป็นคนดีอย่างแท้จริง	
	๙) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- ควรมีการจับสลากตั้งแต่เริ่มกระบวนการเลือกกลุ่ม และในการจับสลากระดับประเทศควรป้องกันไม่ให้กลุ่มผู้มีอิทธิพลหรือกลุ่มทุนมาฮั้วได้ โดยอาจใช้วิธีการของ กสทช. ในการจัดสรรคลื่นความถี่ที่กำหนดให้ผู้ประมูลอยู่ในห้องเดียวกันและไม่ให้ติดต่อบุคคลภายนอกได้จนกว่าจะเสร็จสิ้นการประมูล มาเป็นตัวอย่าง เพื่อป้องกันการฮั้ว - ควรมีแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในขั้นตอนการคัดกรองระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพราะผู้สมัครอาจมี	ได้ปรับปรุงแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		จำนวนมาก - การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาครั้งนี้ หากมีการกระจุกตัวของบุคคลอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จะมีการแก้ไขอย่างไร และควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนหรือไม่ - ควรจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้ในทุกพื้นที่ แม้อยู่พื้นที่อื่นก็สามารถไปเลือกได้โดยไม่ต้องกลับไปพื้นที่ของตน โดยไม่ซ้ำซ้อนกัน และเป็นการเลือกวันเดียวกันทั่วประเทศ - เมื่อได้ตัวแทนกลุ่มอาชีพมาเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ในระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี ควรให้สมาชิกวุฒิสภาได้มีความเกี่ยวพันกับกลุ่มอาชีพของตน โดยให้เป็นกรรมการในกลุ่มนั้น หรือให้เป็นคณะกรรมาธิการในสาขาอาชีพนั้น ๆ เพื่อจะติดต่อสื่อสาร ติดตามความเคลื่อนไหวในกลุ่ม และมีความเกี่ยวพันกัน <u>การเลือกไขว้กัน</u> - การเลือกต่างกลุ่ม หากมีการเลือกในระดับต่อไปอาจมีผู้สมัครบางคนไม่ได้รับเลือก ยกตัวอย่างเช่น เกษตรกรที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน หรือบุคคลที่มีคุณค่าในจังหวัดนั้น ซึ่งไม่โดดเด่น	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		คนต่างกลุ่มไม่รู้และไม่ได้เลือกเข้ามา ดังนั้น จึงขอเสนอให้พิจารณาวิธีการเลือกสมาชิกของสภาเกษตรกรแห่งชาติที่เลือกตั้งแต่ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด มาเป็นตัวอย่างในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา - ไม่ควรมีการเลือกต่างกลุ่ม แต่ให้ใช้กระบวนการเลือกกันเองภายในกลุ่มเท่านั้น เพื่อให้ได้คนที่ดีที่สุดในกลุ่ม เพราะการเลือกต่างกลุ่มจะทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการทำงาน <u>การจับสลาก</u> - การจับสลาก อาจจะมีความก้ำกึ่งว่าจะเป็นการผสมผสานระหว่างการเลือกทางตรงหรือทางอ้อม และการจับสลากนั้น จะได้คนดีเข้ามาจริงหรือไม่ - สมาชิกวุฒิสภาไม่ควรมาด้วยระบบการจับสลาก เพราะจะทำให้ลดศักดิ์ศรีของการเป็นผู้แทนในรัฐสภา รวมถึงไม่มีหลักประกันได้ว่าผู้ที่ทำหน้าที่จับสลากนั้นจะไม่ถูกซื้อเสียงล่วงหน้าหรือมีกระบวนการซื้อเสียงที่เบ็ดเสร็จเกิดขึ้น - ไม่สนับสนุนการจับสลากเพราะส่งเสริมแนวคิดแบบงมงาย เป็นการเสี่ยงดวงแทนการ	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		แสดงความสามารถและศักยภาพของตัวเอง - การจับสลากอาจขัดหลักการตามมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้เลือกกันเอง - คนดีที่มีความรู้ความสามารถอาจตัดสินใจไม่สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา เพราะคิดว่าอาจจะไม่ได้รับเลือกในช่วงของการจับสลากซึ่งมีความเสี่ยงสูง จึงทำให้ไม่ได้คนดีที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง - การจับสลากมีความถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ที่จะให้ “ดวง” มีส่วนช่วยในการคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติอันทรงเกียรติและมีความสำคัญยิ่งตามรัฐธรรมนูญ - วิธีการจับสลาก เป็นวิธีการที่ไม่ควรมีเพราะขาดความเป็นเหตุเป็นผล	
	๑๐) นายสมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการการเลือกตั้ง แสดงความคิดเห็นไว้ในงานสัมมนาที่รัฐสภา เมื่อวันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- ไม่ควรมีการเลือกต่างกลุ่ม แต่ให้ใช้กระบวนการเลือกกันเองภายในกลุ่มเท่านั้น เพื่อให้ได้คนที่ดีที่สุดในกลุ่ม เพราะการเลือกต่างกลุ่มจะทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการทำงาน	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก (๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดกำหนด (๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ (๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย (๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก	๑) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)	- อย่างน้อยที่จังหวัดควรมีตัวแทนจากกทุกกลุ่มอาชีพ - ระดับจังหวัดไม่จำเป็นต้องมีตัวแทนทุกกลุ่มอาชีพ - หากจังหวัดไหนไม่มีคนสมัครในกลุ่มใดสัดส่วนมันจะหายไป เพราะฉะนั้น ควรเป็นสัดส่วนอาชีพขั้นแรก แล้วไปดูสัดส่วนกลุ่มผู้สมัครในระดับต่อไป - ปัจจุบันนโยบายรัฐบาลมีการแบ่งกลุ่มการพัฒนาระดับจังหวัดด้วย เพราะฉะนั้นก็จะดูตามแนวนโยบายว่าแต่ละจังหวัดควรจะมีตัวแทนเป็นกลุ่มอะไร - ไม่ควรใช้วิธีการเลือกไขว้ในระดับจังหวัด เพราะอาจมีการฮั้ว	ขึ้นอยู่กับผลการเลือกระดับอำเภอ
	๒) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- ไม่ควรให้ผู้สมัครจับสลากเลือกกันเอง แต่ควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจับสลากในระดับจังหวัดแทน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจับสลากในระดับประเทศแทน	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่ (๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น (๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ (๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก (๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ (๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผย ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก (๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๒๙ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในเขตจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกจากอำเภอทุกอำเภอมาระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการแบ่งสายตาม (๑๐) และให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้			
มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก (๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด (๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคนโดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ (๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย (๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้น	งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)	- ระดับประเทศ ต้องมีการกำหนดจำนวนที่แน่นอนทุกกลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มละ ๑๐ คน - เห็นด้วยกับวิธีการจับสลากเฉพาะที่ใช้ในระดับประเทศ โดยมีวิธีการคัดเลือกด้วยวิธีอื่นมาแล้ว - ให้การคัดเลือกสิ้นสุดในระดับภูมิภาค เช่น แบ่งเป็น ๘ โซน ได้ ๔๐๐ คน ในระดับประเทศ เลือกไขว้ให้ได้ ๒๐๐ คน - ระดับประเทศเลือกกันเองได้ ๒ เบอร์ และเลือกตัวเองได้ หากเลือกน้อยกว่าที่กำหนดไว้บัตรเสีย - ระดับประเทศเลือกไขว้ แต่ขอให้มีสิทธิ์ในการลงคะแนนให้กลุ่มตัวเองได้ด้วย	ใช้ระบบเดียวกันทั้งการเลือกในระดับอำเภอ จังหวัด และประเทศ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่มีจำนวนตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงยี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน (๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่เลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่ (๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๘) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก (๘) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๗) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๙) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ (๑๐) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๙) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบ เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานตาม (๑๐) แล้ว ให้รอไว้ไม่น้อยกว่าห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตาม (๑๐) ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบ ในการจัดเรียงลำดับตามวรรคสองสำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๓ ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการนับคะแนนด้วยเครื่องกลหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้ดำเนินการนั้นโดยเปิดเผย ให้ถือว่าเป็นการนับคะแนนโดยเปิดเผยแล้ว	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นกรณีคำสั่งของคณะกรรมการผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเลือกเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย** เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าคำสั่งหรือการกระทำของคณะกรรมการผู้อำนวยการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวกับการเลือกเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลปกครองสูงสุด ~~ในการพิจารณาและมี~~องค์คณะวิธีพิจารณา และการจัดทำคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไป~~ให้กระทำ~~โดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและ	แก้ไขให้สอดคล้องกับความเห็นแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกในแต่ละระดับไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลปกครองชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้อง ~~สืบ~~แสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนก็ได้ ระเบียบดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลปกครองสูงสุดยังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือก ในกรณีเช่นนี้ คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดไม่มีผลกระทบต่อการเลือกที่ดำเนินการไปแล้ว”	
มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบ ไม่ว่าเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการเข้าสู่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง** การเลือกสมาชิกแทนตำแหน่งที่ว่างควรเพิ่มเติมถ้อยคำ ให้ชัดเจนว่า เป็นการเลือกสมาชิกเพื่อให้ครบตามจำนวนสองร้อยคน ไม่ใช่เป็นการเลือกเพื่อทดแทนเฉพาะตำแหน่งที่ว่างเท่านั้น	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง การจับสลากดังกล่าวให้มีผลเฉพาะการแต่งตั้งครั้งนั้น ในกรณีที่ทุกกลุ่มไม่มีรายชื่อบุคคลในบัญชีสำรองเหลืออยู่สำหรับการเลื่อนบุคคลขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่			
มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อของบุคคลออกจากบัญชีสำรองเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๔) มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองกลุ่มใดกระทำการใดหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยกับการกระทำใดของบุคคลอื่น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม (๕) ศาลฎีกามีคำพิพากษาตามมาตรา ๖๒ วรรคสาม คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือว่าบัญชีสำรองมีเพียงเท่าที่มีอยู่			
มาตรา ๔๗ ในกรณีตามมาตรา ๔๖ (๔) และในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในบัญชีสำรองผู้ใดลาออกโดยเจตนาเพื่อให้บุคคลในลำดับถัดลงไปได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลในลำดับถัดไปหรือบุคคลอื่นใดได้ให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกวุฒิสภาหรือบุคคลในบัญชีสำรองเพื่อลาออก ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลในบัญชีสำรอง** ควรมีบทกำหนดโทษสำหรับบุคคลในลำดับถัดไปที่ได้รับเลื่อนขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนด้วย รวมทั้งเพิ่มเติมถ้อยคำให้ชัดเจนเพื่อแสดงถึงการมีเจตนาพิเศษในการลาออกเพื่อหวังผล ให้บุคคลในลำดับถัดไปได้รับเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตน	เห็นพ้องด้วย
มาตรา ๔๘ หีบบัตรและบัตรลงคะแนน ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด ในการกำหนดเกี่ยวกับหีบบัตรต้องกำหนดให้สามารถใช้หีบบัตรเดิมได้ด้วย	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๙ วิธีการลงคะแนน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้บัตรอื่นอันมิใช่บัตรลงคะแนนตามมาตรา ๔๘ ลงคะแนนเลือก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดนำบัตรลงคะแนนออกไปจากสถานที่เลือก	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรลงคะแนน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรลงคะแนนใส่ลงในหีบบัตรลงคะแนนโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อเลือกโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรลงคะแนนเพิ่มขึ้นจากความจริง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการห้ามถ่ายภาพบัตรลงคะแนน** ควรกำหนดบทบัญญัติ ให้มีความชัดเจนกรณีการห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือก ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรลงคะแนน ทั้งกรณีก่อนลงคะแนนและหลังลงคะแนน	ดำเนินการแล้ว
มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกนำบัตรลงคะแนนที่เลือกแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๖ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน (๑) บัตรปลอม	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย	**ประเด็นลักษณะของบัตรเสีย** บทบัญญัติ กรณีบัตรลงคะแนนประเภทใดให้ถือว่าเป็นบัตรเสียและมิให้นับเป็นคะแนน ซึ่ง	ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตาม (๑๐)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๒) บัตรที่มีการทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรลงคะแนนนอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนน เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก (๓) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน (๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด (๕) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับเลือก (๖) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง (๗) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกันในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้บุคคลในกลุ่มเดียวกัน (๘) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลเกินจำนวนที่กำหนด (๙) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน (๑๐) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย	การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	กรณีดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงบัตรลงคะแนนที่ไม่มีการทำเครื่องหมายใด หรือมีการทำเครื่องหมาย แต่ไม่สามารถทราบได้ว่าเลือกผู้ใด จึงเห็นควรเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวเพื่อให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น	
มาตรา ๕๗ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก ให้ผู้อำนวยการการเลือกจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการเลือกของคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือกไว้เป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการกำหนด	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิเลือกของผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบปัญหาในการใช้สิทธิเลือก** ควรกำหนดถ้อยคำของบทบัญญัติในลักษณะเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติ	เห็นด้วย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐)	
หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกของผู้สมัครโดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือกรรมการที่พบเห็น มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด ในกรณีตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
โทษแก่ผู้สมัครใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตหรือนอกเขตจังหวัดหรืออำเภอ หรือห้ามเข้าเขตจังหวัดหรืออำเภอใดก็ได้			
มาตรา ๕๙ ก่อนประกาศผลการเลือก หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดในเขตอำเภอหรือจังหวัดใด ให้มีอำนาจกระทำได้สำหรับการเลือกในเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๖๐ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี คำสั่งของ	๑) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	- ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีเลือกตั้ง เพื่อให้พยานมั่นใจว่าจะปลอดภัยจากการมาเป็นพยานให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง	มีกฎหมายแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
คณะกรรมการให้เป็นที่สุด เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	๒) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**๑. ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครกรณีทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม** ควรแก้ไขถ้อยคำ เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้ “ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี <u>คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด</u> ~~และให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น~~ ~~คำสั่งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด~~<u>เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น</u>”	เห็นพ้องด้วย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		๒. ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในวรรคหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ	
มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดให้เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก ลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกา	๑) งานสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน ๔ ครั้ง คือ จังหวัดอุดรธานี/เชียงใหม่/เพชรบุรี/สงขลา (วันอาทิตย์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/วันอาทิตย์ที่๑๙ กุมภาพันธ์	- ควรกำหนดบทลงโทษ หากมีการบล็อกโหวต ให้ตัดสิทธิทางการเมือง ไม่สามารถเป็น ส.ว. ได้	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งอยู่ในบัญชีสำรองด้วย และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้คณะกรรมการสั่งลบรายชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีสำรอง และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม	๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐/ วันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐)		
	๒) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- กรณีการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ควรให้อำนาจ กกต. ในการสั่งให้มีการเลือก ส.ว. ใหม่ ภายหลังการประกาศผลการเลือกได้ด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามร่างรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๘๕ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๒๒๔ (๔)	มีแล้ว
	๓) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	๑) สมาชิกวุฒิสภาถือเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยและเป็นบุคคลต้นแบบ หากกระทำความผิดหรือกระทำการอันไม่เหมาะสม ก็ควรพ้นจากสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาและไม่สมควรได้รับเลือกอีกต่อไป ๒) หากมีการรับสารภาพว่าทุจริต ควรนำหลักรัฐศาสตร์มาใช้โดยการให้รางวัล เพื่อจะได้ลดการทุจริตลง	เห็นพ้องด้วย
	๔) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	**ประเด็นการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง** ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในวรรคหนึ่งด้วย เพื่อให้	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ	
มาตรา ๖๓ เมื่อคณะกรรมการประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว หากความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
หมวด ๕ การคัดค้าน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๖๔ ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่ามีกรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของ	๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- ควรให้ประชาชนสามารถคัดค้านการเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้ทุกระดับ เพื่อความสุจริตและโปร่งใส หากให้สิทธิเฉพาะผู้สมัครคัดค้านกันเอง อาจเป็นช่องโหว่ให้มีการซื้อตัวผู้สมัครหรืออาจมีการรับจ้างมาสมัคร เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนได้	กำหนดให้เฉพาะผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือก
	๒) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) ได้แสดงความคิดเห็นผ่าน website ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๔	- การคัดค้านการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละระดับ ควรให้อำนาจแก่ประชาชนทั่วไปมีสิทธิในการคัดค้านการเลือกด้วย เพราะการกำหนดให้การค้านเป็นสิทธิของผู้สมัครเพียงอย่างเดียวจะทำให้เกิดช่องโหว่ในการทุจริต	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
คณะกรรมการให้เป็นที่สุด	สิงหาคม ๒๕๖๐		
	๓) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นกระบวนการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของคณะกรรมการการเลือกตั้ง** ๑. กระบวนการวินิจฉัยคดีของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะสามารถดำเนินการ ได้ทันภายในกำหนดเวลาหรือไม่ โดยไม่กระทบต่อความยุติธรรม ซึ่งหากระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างจำกัด จึงเห็นควรให้มีการขยายระยะเวลาในการเลือกแต่ละระดับได้ ๒. การกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุดตามวรรคท้าย เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒๕ วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ผู้สมัครหรือผู้ที่ถูกโต้แย้งสิทธิตามมาตราดังกล่าว จึงไม่อาจใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีทางศาลได้ ๓. กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อาจวินิจฉัยคำร้องคัดค้านได้ทันภายในกำหนดเวลา ควรมีบทบัญญัติของกฎหมายที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รวมทั้ง	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		อยู่ภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด ๔. ความในมาตราที่กำหนดว่า “การเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต เที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย” เห็นควรแก้ไขเป็น “การเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต หรือไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย” ทั้งนี้ ควรแก้ไขบทบัญญัติของมาตราอื่น ๆ ในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้มีความสอดคล้องกันทั้งฉบับ	
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ	งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- สมาชิกวุฒิสภาเป็นสภาสูง จึงควรกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงกว่าสภาผู้แทนราษฎร	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
มาตรา ๖๕ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏใน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้ มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่งและการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด			
มาตรา ๖๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการกำหนดบทยกเว้นกรณีศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น** บทบัญญัติเป็นการกำหนดให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ดังนั้น การที่กำหนดบทยกเว้นไว้ในตอนท้ายของมาตราดังกล่าวนั้น มีวัตถุประสงค์อย่างไร	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
มาตรา ๖๗ ผู้ใดสมัครเข้ารับเลือกมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่าหนึ่งอำเภออันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นบทกำหนดโทษกรณีการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง (เดิม)** กรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ (เดิม) วรรคสอง เห็นควรกำหนดเฉพาะโทษทางปกครองเท่านั้น โดยไม่ควรกำหนดบทลงโทษในทางอาญาไว้ เนื่องจากเป็นลักษณะความผิดที่ไม่ร้ายแรง	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		และการรับสมัครย่อมมีระบบการตรวจสอบอยู่แล้ว ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสามของรัฐธรรมนูญ	
มาตรา ๖๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นบทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๗** (เดิม) ตามบทบัญญัติในวรรคสองของมาตรา ๑๗ (เดิม) ที่เป็นการกำหนดให้การดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือมอบหมายหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ในกรณีดังกล่าว หากปรากฏว่ามีการรั่วไหลของข้อมูล โดยมิใช่เกิดจากการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิดของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง** บทกำหนดโทษไม่ควรกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในอัตราโทษเดียวกัน เพราะการกระทำความผิดของทั้งสองมาตราดังกล่าว อาจส่งผลต่อกระบวนการได้มาซึ่ง	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		สมาชิกวุฒิสภาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผลกระทบของการกระทำที่มีต่อบุคคลภายนอก ซึ่งไม่ใช่ผู้สมัคร ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร ให้มีกำหนดเพียง ๕ ปี เท่านั้น	
มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี บุคคลใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือขัดขืนไม่ยอมออกจากสถานที่เลือกตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสถานที่เลือก ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๗๓ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๗๔ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใด ได้สมัครรับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการกำหนดลักษณะของความผิด** บทกำหนด เป็นกรณีผู้สมัครรับเลือกรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือก จึงควรกำหนดให้ชัดเจนในลักษณะของความผิดที่ข้อเท็จจริงดังกล่าวต้องรับฟังเป็นยุติแล้วเท่านั้น **ประเด็นการกำหนดอัตราโทษ** การกำหนดอัตราโทษ กรณีผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกไม่ว่าเพราะเหตุใดได้สมัครรับเลือก มีความแตกต่างกับอัตราโทษของฐานความผิดที่มีลักษณะอย่างเดียวกันที่มีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่าง	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		รัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๕๐ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีอัตราโทษเท่ากัน	
มาตรา ๗๕ ผู้ใดรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี	๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- หากตรวจสอบและมีหลักฐานพบว่าผู้สมัครระบุสาขาอาชีพที่เป็นเท็จและไม่ตรงกับความเป็นจริง ให้กำหนดบทลงโทษด้วยการปลดออก และยกเลิกสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งทุกเวที รวมทั้งให้ยกเลิกการใช้สิทธิเลือกตั้งตลอดชีวิต	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
	๒) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง** บทกำหนดโทษกรณีการรับรองหรือเป็นพยานซึ่งลายมือชื่อรับรองเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ประกอบการสมัครเป็นเท็จ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดดังกล่าวเป็นเวลา ๕ ปี	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
มาตรา ๗๖ กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดกระทำการโดยวิธีใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือทำให้ผู้สมัครผู้ใดไม่ได้รับเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท	๑) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	๑) การกำหนดบทลงโทษผู้สมัครหรือผู้ให้ความช่วยเหลือการกระทำการทุจริตในการเลือกควรระบุโทษให้หนักและชัดเจน ๒) ควรกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่ช่วยเหลือผู้สมัครให้ได้รับการเลือก รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐและคณะกรรมการอิสระด้วย โดยให้นิยาม	เนื่องจากมีความประสงค์เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาปลอดจากหรือปราศจากการเมืองและพรรคการเมือง ส่วนคำว่า “ช่วยเหลือ” เพื่อให้มีความหมายอย่าง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น ผู้สมัครใดยินยอมให้กรรมการบริหารหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น		ความหมายของคำว่า “ช่วยเหลือ” ให้ชัดเจนว่าการกระทำใดที่เข้าข่ายการช่วยเหลือ เช่น การแสดงทัศนคติทั่วไป การกล่าวถึงผู้สมัคร การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน ฯลฯ	กว้างขวางโดยครอบคลุมถึงทุกวิธีใดๆ ของการกระทำอันเป็นการช่วยเหลือ
	๒) กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน (ภาคประชาชน) ได้แสดงความคิดเห็นผ่าน website ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐	- ควรรวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่องค์กรอิสระด้วย ทั้งนี้ เห็นควรตัดคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง” ออก เพราะอาจหมายรวมถึงประชาชนที่เป็นเพียงสมาชิกพรรคทั่วไปด้วย โดยควรกำหนดเฉพาะกรรมการบริหารพรรคก็เพียงพอแล้ว - ควรนิยามความหมายของคำว่า “การช่วยเหลือ” ให้ชัดเจนว่า การกระทำใดบ้างที่เข้าข่ายเป็นการช่วยเหลือ เช่น การแสดงทัศนคติทั่วไป การกล่าวถึงผู้สมัครเชิงบวกเชิงลบ การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน การโพสต์ Facebook การโพสต์ในกลุ่ม Line	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
	๓) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	**ประเด็นการให้มีโทษของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง** บทกำหนดโทษตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่กำหนดให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในพรรคการเมือง หรือผู้ดำรง	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
	พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ตำแหน่งทางการเมือง กระทำการช่วยเหลือผู้สมัครให้ได้รับเลือกหรือไม่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จึงเห็นควรกำหนดให้มีโทษของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดดังกล่าวด้วย	
มาตรา ๗๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด (๑) จัด ทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด (๒) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ (๓) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด (๔) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นองค์ประกอบของการกระทำความผิดตามบทกำหนดโทษ** บทกำหนดโทษ ควรกำหนดองค์ประกอบของการกระทำความผิดให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการกระทำอันไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยการจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใดตามมาตรา ๕๗ (เดิม) ด้วย	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี ความผิดตาม (๑) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้			
มาตรา ๗๘ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการเพิกถอนสิทธิของผู้กระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่** - บทบัญญัติของ วรรคสอง เห็นควรเพิ่มเติมกรณีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วยหรือไม่ หากเห็นควรเพิ่มเติมกรณีดังกล่าว ควรเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๑ ด้วย	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		- บทบัญญัติของ วรรคสองและวรรคสาม กรณีโทษทางปกครองที่มีการกำหนดให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้กระทำความผิด มีความแตกต่างกับกรณีฐานความผิดในลักษณะอย่างเดียวกันที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๑ ที่กำหนดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลา	
มาตรา ๗๙ ผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อลงสมัครรับเลือกหรือไม่ลงสมัครรับเลือกเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๘๐ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการ	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการใช้ถ้อยคำว่า “บัตรดี”** ๑) คำว่า “บัตรดี” มีความแตกต่างกับถ้อยคำที่ใช้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๒	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
เกี่ยวกับการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี		ซึ่งเป็นการกำหนดในฐานความผิด ในลักษณะอย่างเดียวกัน แต่มีการใช้ถ้อยคำว่า “บัตรที่ใช้ได้” จึงเห็นควรกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้มีรูปแบบในการใช้ถ้อยคำอย่างเดียวกัน ๒) ไม่มีการกำหนดการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือก จึงควรเพิ่มบทบัญญัติขึ้นใหม่เป็นวรรคสอง เช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๒	
มาตรา ๘๑ ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อเลือก หรืองดเว้นไม่เลือกผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๘๒ ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรลงคะแนนหรือบัตรลงคะแนน	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ	**ประเด็นการกำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำ และระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง** เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในลักษณะของ	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกได้จัดทำตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรลงคะแนนที่ตั้งไว้เพื่อการเลือก หรือภายหลังที่ได้ปิดหีบบัตรลงคะแนนนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี	ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	การกระทำผิดและอัตราโทษที่กำหนดไว้ของบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๐ (เดิม) และมาตรา ๗๖ (เดิม) แล้ว เห็นควรที่จะกำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ ๑ ปี ไว้เช่นเดียวกัน	
มาตรา ๘๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรลงคะแนนสำหรับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรลงคะแนนโดยไม่ชอบ ไม่ว่าบัตรลงคะแนนนั้นจะเป็นบัตรลงคะแนนที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	บทกำหนดโทษที่เป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะรุนแรงและส่งผลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น จึงควรกำหนดให้อัตราโทษจำคุกของทั้งสามมาตราดังกล่าวมีอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่หนึ่งปีด้วย นอกจากนี้ สำหรับการให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๕ ปี นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราโทษในมาตราอื่น ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดอัตราโทษทางอาญาที่ต่ำกว่า แต่ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี ดังนั้น จึงเห็นควรเพิ่มเติมระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี เช่นเดียวกัน	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๘๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจนับบัตรลงคะแนนหรือนับคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรลงคะแนนชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรลงคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกไม่ตรงความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๘๕ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัครต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	อัตราโทษทางอาญาที่กำหนดไว้ต่ำกว่าฐานความผิดเดียวกันที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) มาตรา ๑๔๗	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกใหม่ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้นั้นรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล	๑) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ในคดีเลือกตั้งให้ศาลวินิจฉัยให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งที่ผ่านมาแทนค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ เพื่อไม่ให้พยานต้องไปให้การในคดีแพ่งอีก	เห็นควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกในหน่วยเลือกที่ทำให้ต้องมีการเลือกใหม่ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ยื่นคำขอ
เงินที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง	๒) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นการใช้ถ้อยคำของการเพิกถอนสิทธิและกรณีการแยกฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่ง** ๑) การใช้ถ้อยคำว่า“เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกหรือสิทธิเลือก” ของบทบัญญัติ ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง” ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ วรรคสาม และควรแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำดังกล่าวทุกแห่งที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ด้วย ๒) การกำหนดให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งในการสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแยกไปฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งก็ได้นั้น ควรกำหนดให้	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		ชัดเจนว่า เป็นการแยกไปฟ้องที่ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งนั้น โดยให้ยึดข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนเดิมเป็นหลัก	
มาตรา ๘๗ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ผู้สมัครหรือผู้เลือกเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกจนถึงเวลาปิดการเลือก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**ประเด็นบทกำหนดโทษในการเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน** บทกำหนดโทษ ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติเป็นวรรคสองเกี่ยวกับกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าวของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๕ ปีด้วย **ประเด็นการกำหนดอัตราโทษ** การกระทำความผิด มิใช่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง จึงควรแก้ไขอัตราโทษ เป็นโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๐ และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	เป็นความผิด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		พ.ศ. .... (ฉบับคณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ)	
มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของสถานที่เลือก ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๘๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
บทเฉพาะกาล	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ควรกำหนดบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับบรรดาคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการคดีของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
มาตรา ๙๐ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรร	๑) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อน	- ในการนำแนวทางที่กำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันหรือการเลือกไขว้ไปใช้ในการสรรหาและแต่งตั้งสมาชิก	กำหนดให้เป็นไปตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖๙

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
หาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่ง ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๑ จำนวนสองร้อยคน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แล้วให้จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยแยกตามกลุ่มที่ได้รับเลือก (ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก) (ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับ	การปฏิรูปประเทศ ได้มีหนังสือเสนอความเห็น ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	วุฒิสภาในวาระเริ่มแรก จำนวน ๕๐ คน ตามร่างมาตรา ๒๖๙ ก็จะเห็นข้อดี ข้อเสีย และข้อบกพร่องของแนวทางดังกล่าว และหากเกิดปัญหาขึ้นจะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร	
	๒) นายทรง บัณฑิตนันทิ ได้มีหนังสือแสดงความคิดเห็น ลง วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	เห็นพ้องด้วยในหลักการ แต่เมื่อพ้นจากสภาวะในวาระเริ่มแรกแล้ว เห็นควรให้ ส.ว. มีจำนวนจากการเลือกตั้งจังหวัดละ ๒ คน โดยจากผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบสมัครทั่วไปและจากตัวแทนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในจังหวัดนั้น ๆ ประเภทละ ๑ คน รวมจังหวัดละ ๒ คน โดยให้แต่ละประเภทสมัครรับเลือกตั้งแล้วให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดนั้นเลือกตั้ง จึงไม่ควรมี ส.ว. แบบที่มาจากการเลือกกันเอง และการสรรหาตามมาตรา ๒๖๙ จึงควรแก้ไขรัฐธรรมนูญในโอกาสต่อไป ซึ่ง ส.ว. ต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามระบอบประชาธิปไตย และต้องเป็นบุคคลที่มีธรรมาภิบาล ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องสมเหตุสมผลเท่านั้น ทั้งจะให้ไม่ข้อโต้แย้งเรื่อง ส.ว. ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง และจะเป็นการสอดคล้องกับนานาประเทศ	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
เลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๑ และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๒) มิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๒๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (๑) (ข) และมิให้นำความในมาตรา ๑๔ (๑๙) มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง (๓) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (๑) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป และให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ		ซึ่งส่วนมาก ส.ว. มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน	
	๓) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- ตามบทเฉพาะกาลของร่างรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖๙ (๑) (ค) ในวาระเริ่มแรกที่กำหนดให้วุฒิสภามาจากการสรรหา โดยให้ คสช. คัดเลือกผู้ได้รับเลือกตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ได้จำนวน ๕๐ คน นั้น อยากทราบว่ามีบรรทัดฐานอย่างไรในการเลือกไขว้ ส.ว. ๕๐ คน ดังกล่าว นอกจากนี้ การได้มาซึ่ง ส.ว. โดยตำแหน่ง คือ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาตินั้น ภาระงานของบุคคลดังกล่าวล้นมืออยู่แล้ว จึงไม่ควรได้รับการแต่งตั้งอีก เพราะจะทำให้การทำงานไม่เกิดประสิทธิภาพ	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว
	๔) งานสัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐	- ไม่เห็นด้วยที่ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เลือกสมาชิกวุฒิสภาในขั้นตอนสุดท้าย เพราะจะไม่ได้ตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๓

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
(๔) อายุของวุฒิสภาตามมาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (๑) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย และให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ (๕) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (๔) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรอง หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ (๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	๕) คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**๑) ประเด็นการใช้ถ้อยคำ** ๑) ความใน (๑) (ก) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “(ก) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา~~ตามวิธีการ~~ที่บัญญัติไว้ใน~~มาตรา ๘๐~~มาตรา ๑๐ (เดิม) จำนวนสอง ร้อยคน...” ๒) ความในมาตรา (๖) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “(๖) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (๔) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” **๒) การสรรหาสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๙๐ (๑) (ข))** การจัดให้มีสมาชิกวุฒิสภาทั้งสองประเภทตามบทเฉพาะกาล จะสามารถได้รับการสรรหาหรือลงสมัครพร้อมกันทั้งสองประเภทได้หรือไม่ **๓) บัญชีสำรอง (มาตรา ๙๐ (๑) (ค))** ๑ การระบุจำนวนรายชื่อในบัญชีสำรองตามมาตรา ๙๐ (๑) (ค) ควรกำหนดบัญชีสำรองจากผู้ได้รับเลือกทั้งสองประเภท โดยกำหนดบัญชีละ ๕๐ คน ในอนุมาตราดังกล่าวให้ชัดเจน	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
		๒ กรณีมีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงและจะมีการเลื่อนบัญชีสำรอง ควรพิจารณาตำแหน่งที่ว่างลงมาจากสมาชิกวุฒิสภาประเภทใด และหากเป็นประเภทที่มาจากการคัดเลือกของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรพิจารณาว่าตำแหน่งที่ว่างนั้นมาจากกลุ่มใด	
มาตรา ๙๑ ในการดำเนินการเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๙๐ (ก) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เว้นแต่กรณีมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยให้คณะกรรมการแจ้งรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป ในการคัดเลือกบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกบุคคลจากแต่ละกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคนให้ได้จำนวนห้าสิบคนเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และคัดเลือกรายชื่อจำนวนห้าสิบคนจากบุคคลในแต่ละกลุ่ม ๆ ละไม่น้อยกว่าสองคนเป็นบัญชีสำรอง ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง โดยให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับด้วย	คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	**๑) ประเด็นการกำหนดยกเว้นบทบัญญัติของมาตรา ๓๘ (๑๐) (เดิม)** กรณีบทบัญญัติของวรรคหนึ่ง กำหนดให้ไม่นำมาตรา ๓๘ (๑๐) (เดิม) มาใช้ อาจจะทำให้เกิดปัญหาว่าผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบในการนับคะแนนและขั้นตอนการนับคะแนนควรกระทำโดยวิธีเปิดเผยหรือไม่ **๒) ประเด็นการเลื่อนรายชื่อบุคคลแทนตำแหน่งที่ว่าง** ควรกำหนดบทยกเว้นในกรณีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงและเลื่อนบัญชีสำรองตามลำดับจนหมดบัญชีแล้ว ให้สามารถเลื่อนบัญชีรายชื่อสำรองจากกลุ่มอื่นได้	นำมาประกอบการพิจารณาแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
โดยอนุโลม		**หมายเหตุ** (เดิม) คือ เลขมาตราตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... พิจารณาในวันศุกร์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐	
มาตรา ๙๒ ในการคัดเลือกบุคคลจากบัญชีสำรองเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๙๐ (๔) และตามมาตรา ๙๑ ให้นำความในมาตรา ๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		